Zaterdag 20 September 1924 AVONDBLAD A Bureau 's-Gravenhage Parkstraat 25. Telefoon 17574 Zes-en-Vijftigste Jaargang

PRIJS VAN HET ABONNEMENT
PER KWARTAAL.

Door geheel Nederland . . . . . f 5.00
(Porti bij tijdelijke opzending naar een ander adres worden extra berekend).
O.- en West-Indië en overige landen (in één zending) bij vooruitbetaling . . . . . » 14.—
Incassokosten per kwitantie . . . . . » 0.10
Losse nummers. . . . . » 0.07½

Politiek Hoofdredacteur: A. ROODHUIJZEN.

HET VADERLAND

STAAT- EN LETTERKUNDIG NIEUWSBLAD
verschijnt tweemaal per dag.
Directeur: ERNST DE LANG.

Het Vaderlandt ghetrouwe
Blijf ick tot in den doet.
Wilhelmuslied.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

Van 1—6 galjardregels met bewijsnummer. . . . . f 3.07
Elke regel meer . . . . . » 0.60
Ingezonden Mededeeling van 1—5 regels . . . . . » 5.07
Elke regel meer . . . . . » 1.—
Dienstaanbiedingen à contant (5 regels). . . . . » 1.—
Incassokosten per kwitantie . . . . . » 0.10

Waarn. Algem. Hoofdredacteur: C. M. SCHILT.

MINISTER CONTRA PARLEMENT

In ons artikel over de Millioenennota van Woensdag l.l. hebben wij er reeds op gewezen, hoe bedenkelijk het is eene begrooting sluitend te maken door het niet ter hand nemen van nieuwe werken, en het in matig tempo voortzetten van werken, waarmee men reeds begonnen is. Voor dergelijke bezuiniging zal toch heel spoedig een aequivalent moeten worden gevonden, daar vasthouden aan dit systeem, om het eindcijfer van de begrooting te drukken, zich spoedig bitter zou wreken. Stilstand is in deze achteruitgang, heel sterke achteruitgang.

Onder de werken, die vrijwel zijn stopgezet, trekt de verbetering van de haven van Vlissingen zeker in de eerste plaats de aandacht, en dat niet alleen om het groote belang van het werk zelf, maar omdat de Minister, wil hij althans de wettig gekozen volksvertegenwoordiging geen slag in het aangezicht geven in deze niet verantwoord is. Het zal niet kwaad zijn dunkt ons deze historie nog eens even op te halen, en misschien doen wij ook den Minister daarmee een dienst, die reeds meer, zoo b.v. bij de ramp met den Post-Cheque- en Girodienst, overtuigend heeft bewezen, dat zijne verdiensten op ander veld liggen dan dat van het juiste inzicht in onze staatsrechterlijke verhoudingen.

Toen de Hr. van Swaay voor de verbetering van de haven te Vlissingen, die hem bij de wet van 25 Juli 1919 is bevolen, op de begrooting voor 1923 daarvoor de derisoire som van f 5000 uittrok, heeft hij daarover in het Voorloopig Verslag zooveel moeten hooren, dat hij het raadzaam vond, toen het desbetreffende artikel aan de orde kwam, het eerst het woord te voeren, om de Kamer er van te overtuigen, dat het hem waarlijk niet te doen was om zoo zachtjes aan van de haven van Vlissingen af te zien. Qui s'excuse s'accuse. Waar de Minister echter zeide, dat die haven eerst in de toekomst belang zal gaan krijgen, en men geen enkele zekerheid heeft, dat zij zal voldoen, had hij genoeg gezegd om te doen zien, dat de plicht, hem door de wet opgelegd, hem maar zeer matig aanstond. Het was dan ook tamelijk overbodig om daaraan toe te voegen, dat er bij 't ontwerpen van den kademuur eene andere wijze van werken gevolgd wordt dan tot nog toe bij Waterstaat gebruikelijk was, en dat hij dus veel, veel tijd noodig had, om het beste systeem voor het bouwen van dien kademuur te vinden, wat beteekende dat het eigenlijke werk ad calendas Graecas werd verschoven. Overbodig zeggen wij, omdat uit den uitgesproken twijfel van den Minister, dat met de verbetering van de haven van Vlissingen het beoogde doel zou worden bereikt, genoegzaam bleek, dat zijne liefde voor deze zaak op het vriespunt stond.

Zoo is het ook door de Kamer opgevat, en de Minister heeft van Rechts zoowel als van Links over deze zaak harde noten te kraken gekregen.

De Hr. van der Voort van Zijp verklaarde ronduit, dat de f 5000, die de Minister voor de verbetering van de haven op de begrooting had gebracht, niets beteekenden, en dat niet alleen Vlissingen, dat een half millioen voor de zaak beschikbaar stelde, maar ook de geheele provincie Zeeland door de houding des Ministers was gedupeerd. Waarvoor de anti-revolutionaire afgevaardigde zich kon beroepen op eene uitspraak van Gedeputeerde Staten van Zeeland. En hij stelde Z. E. gerust omtrent den kademuur; de Kamer zou gaarne de keuze van het „systeem" daarbij aan hem overlaten, wanneer hij voor het werk, dat door zijn ambtsvoorganger König zeer nauwkeurig was overwogen en geheel gereed gemaakt, wéer 12 ton op de begrooting bracht.

De Christelijk-Historische Hr. Krijger wees er op hoe Vlissingen de aangewezen plaats is voor het snelverkeer, daar zijn haven steeds toegankelijk is, onverschillig of dichte mist, ijsgang of storm den toegang bemoeilijken.

De Vrijheidsbonder Dresselhuys noemde het „kruidenierspolitiek", wanneer men spaarzaam is in den zin, dat men reeds aangevangen belangrijke werken, die ons kracht kunnen geven in ons economisch leven in de toekomst, gaat stopzetten.

De anti-revolutionair A. A. Colijn en de Katholiek A. Fruytier eindelijk steunden de betoogen van de sprekers, die hen voorafgingen, en nadat de Minister eene verdediging van zijne houding gaf, die daarvan slechts den naam droeg, kwam er eene motie van den Hr. van der Voort van Zijp, medeonderteekend door de H.H. Colijn, Fruytier, Duymaer van Twist, Smeenk, van der Waerden, Marchant, Dresselhuys en Zijlstra, luidende:

„De Kamer van oordeel, dat de uitvoering van de werken tot verbetering van de haven te Vlissingen op den oorspronkelijk voorgenomen voet regelmatig worde voortgezet en tot stand gebracht, gaat over tot de orde van den dag."

Deze motie is met 70 tegen 3 stemmen aangenomen.

De Minister heeft toen bij de behandeling van zijne begrooting in de Eerste Kamer verklaard, dat hij zijn best zou doen om te voldoen aan den wensch van de Tweede Kamer.

Inderdaad is in staatsrechterlijken zin eene door de Tweede Kamer aangenomen motie niet meer dan een wensch. Z.E. kan ze naast zich neerleggen. Maar practisch gesproken is zoo'n motie, vooral eene met zoo groote meerderheid aangenomen motie, meer dan een wensch, want eene Kamer, die zichzelf respecteert, laat geen minister aan het bewind, die aan zulk eene motie niet meer waarde hecht dan aan een vodje papier.

Wij moeten echter betwijfelen of het den Minister ernst was met die belofte om zijn best te zullen doen, want hij gaf tegelijk in de Eerste Kamer te kennen, dat hij niet aan de toekomst van de haven van Vlissingen geloofde. Wij staan dus voor het geval, dat als het den Minister wèl ernst was met zijne belofte, de zaak nog veel bedenkelijker voor hem werd, want dan zou hij zijn best doen om een werk van ettelijke millioenen uit te voeren, waarin hij geen heil ziet. Waarin hij trouwens vrijwel alleen staat, de Tweede Kamer heeft met de aanneming van de motie-van der Voort van Zijp zoo goed als de heele pers achter zich gehad. De Minister heeft het verder aangedurfd van de 8 ton op de begrooting voor 1924 oorspronkelijk aangevraagd om met het hoofdwerk, ten kademuur te beginnen, 7 ton te schrappen, thans onder het voorwendsel, dat eerst aan het oordeel van de Rijkscommissie voor werkverruiming moest onderworpen worden, of het maken van den kademuur wel groote waarde had als werkverschaffing. Terwijl het maken daarvan bijna enkel grond- en metselwerk is en dus bij uitstek werkverschaffing. Maar dat voorwendsel werd weer losgelaten, en op 6 Maart 1924 legde de Minister in de Tweede Kamer de verklaring af, dat hij binnenkort in den Ministerraad een voorstel aanhangig zou maken voor eene suppletoire begrooting voor de havenverbetering te Vlissingen.

Maar op 19 Juni kwam eindelijk het woord uit zijn mond, waarmee hij had moeten beginnen: Toen verklaarde hij, dat hij persoonlijk een tegenstander was van de havenverbetering van Vlissingen. Waarom is ons niet duidelijk, want er is eene communis opinio over het groote landsbelang dat de verbetering van de haven van Vlissingen is, juist zooals de kanalisatie van de Maas. Maar het lijkt wel of deze Minister zoo zijne liefde aan Limburg verpand heeft, dat het overige van het land daardoor met stiefmoederlijke bedeeling wordt afgescheept.

Naast het groote landsbelang is het voor ons de vraag of de Kamer in deze nog langer met zich zal laten sollen. Wij kennen geen voorbeeld van zooveel... vrijmoedigheid tegenover eene met zoo groote meerderheid door de Tweede Kamer aangenomen motie, gezwegen nog van den krachtigen aandrang in de Eerste Kamer. Een Stater-Generaal, die dat alles duldt, doet niet alleen aan hare eigen waardigheid, maar ook aan de waarde van onze constitutioneele instellingen te kort. Daarom spreken wij den wensch uit, dat Minister van Swaay bij zijne begrooting in deze gesteld zal worden vóór de keuze van se soumettre ou se démettre. Gelukkig zijn daar geen politieke gevolgen aan verbonden, en aan de lauweren, die de Hr. van Swaay op het veld van den Post-Chèque- en Girodienst heeft geraapt, behoeft niet een nieuwe krans worden toegevoegd, waarop geschreven staat: Verzuim van een allereerst landsbelang, wat de verbetering van de haven van Vlissingen is.

Waarvoor de Minister thans niets op de begrooting heeft gebracht. In de Memorie van Toelichting schrijft de Minister met verbijsterende vrijmoedigheid, alsof er nog niets over deze zaak voorgevallen was, dat tot zijn leedwezen de tijd nog niet is aangebroken om het werk van uitbreiding der Vlissingsche haven verder ter hand te nemen. De Kamer overwege naar aanleiding hiervan ook, of een ingenieur, die met leedwezen vervuld is over het feit, dat hij een werk, waarin hij geen heil ziet, niet kan uitvoeren, wel de rechte man is om aan het hoofd van het Departement van Waterstaat te staan.

DANSINSTITUUT MIES HEYSTEE
BAZARSTRAAT 20 TELEF. 14411 EN 33124 B 5465 16
MODERNE BALLROOM-, OPERATIC- EN PLASTISCHE DANSKUNST
INSCHRIJVING VAN LEERLINGEN DAGELIJKS VAN 2½-5 UUR BEHALVE ZONDAGS.

De Manoeuvres in Brabant en Limburg.

III.

Heden dan, is na de groote voorbereidingen en de verzameling der troepen van de Lt. Br. op gisteren, de eerste strijd gestreden, die wel is waar niet fel en langdurig was, maar toch uiterst leerzaam voor alle deelnemers. En daar gaat 't toch ten slotte bij deze manoeuvres om: om te leeren — voor hoog en laag.

Gisterenavond reeds had de leider de stukken ontvangen waarin de beide partijcommandanten (majoor Froger van de roode partij, overste Maris van de blauwe) in bevelsvorm uiteengezet hadden hoè zij hunne troepen wilden gebruiken om aan de hun door den leider (hier gedacht als hoogere commandant) verstrekte opdracht te voldoen. De algemeene toestand waarvan voor den manoeuvredag van heden uitgegaan was, was ongeveer als volgt. Op 18 September was ten Zuid-Oosten van Breda een gevecht gevoerd tusschen twee legermachten, dat niet tot een beslissing had geleid; beide partijen handhaafden zich, ook gedurende den nacht, in hun bereikte stellingen. Op den noordelijken vleugel van beide partijen, nabij den zuidkant van de Strijbeeksche Heide (aan de Rijksgrens ten Z. van Breda) trachtten de cavalerie en wielrijders elkaar te overvleugelen, waardoor de blauwe partij zijn Noordvleugel moest terugnemen tot aan den straatweg die eenigszins achteruit buigt ten Oosten van de Strijbeeksche Heide. Verder werd nog verondersteld dat in den morgen van heden, den 19en de gevechtsactie weer opleefde. Tot zoover het denkbeeldige; de troepen der roode partij uit Breda, sterk 1 regiment infanterie, 1 afdeeling veldartillerie (3 batterijen) 1 eskadron huzaren en 1 compagnie wielrijders, hadden nu de opdracht den linkervleugel (noordelijken)der eigen partij te verlengen tot aan Chaam, waarbij verondersteld was dat deze troepen uit Etten kwamen (Etten ten Oosten van Breda).

De commandant der blauwe partij, de Lt. Br. dus had in opdracht zoo snel mogelijk naar Chaam te marcheeren om den rechter (noordelijken) vleugel der eigen troepen te dekken en te verkennen in de richting Breda.

De commandant der Lt. Br. die vanuit Tilburg zijn opmarsch begon (waarbij aangenomen werd dat hij aldaar, op het oogenblik dat de oefening begon, uit het Oosten aankwam) had dus een dubbele taak n.l. den vijand te beletten naar het Oosten door te dringen over Chaam en ten tweeden door middel van verkenningsorganen aan zijn chef gegevens te verschaffen over den vijand nabij Breda. Maar nu doet zich bij een lichaam als de Lt. Br. al dadelijk de groote vraag voor: hoe moet er gemarcheerd worden. Wielrijders hebben op harde wegen en goede fietspaden een grootere snelheid dan de cavalerie. Auto's kunnen alleen de harde wegen volgen en mogen daar zij zich zelf niet verdedigen kunnen niet aan een aanval van den vijand blootgesteld worden. De commandant der Lt. Br. splitste dus zijn macht in drie groepen waarvan de noordelijkste de kunstweg over Gilze (Noordoost van Chaam) volgde, dat was het regiment wielrijders.

Dwars door het terrein door bosschen en over de heide ging de cavalerie met de beide batterijen der rijdende artillerie, de pantserauto's met een afdeeling wielrijders en de tractor-batterij over de harde wegen ten zuiden daarvan. Voor alles uit de verkenningspatrouilles van huzaren en wielrijders. Het ging goed, van de rooden werd niet te veel overlast ondervonden en tegen twaalven bloemde de toren van Chaam op tusschen de talrijke boschjes. Maar reeds was het contact met de tegenpartij verkregen, aan beide zijden was de artillerie reeds in stelling gebracht, de vliegeniers lieten op de terreinen bestemd voor hunne berichtkokers de berichten vallen, de radioafdeelingen verzonden de voornaamsten verder door het luchtruim.

Ten noorden van Chaam stormde een dappere pantserauto dwars door de verschrikte vandelijke infanterie heen. De rooden waren op vlotte wijze in gevechtsformatie ontwikkeld toen de leider, met het oog op den grooten afstand die nog afgelegd moest worden voordat een ieder weer thuis was, om één uur „eindigen der manoeuvre" blazen. In Chaam vereenigde generaal-majoor toen de beide partij-commandanten met nagenoeg al hunne onderhebbende officieren om zich heen en ook de talrijke scheidsrechters.

Een korte bespreking volgde waaruit weer een ieder leering kon trekken.

De dag van morgen zal ons weer geheel wat anders brengen. De blauwe partij wordt dan in Breda en omgeving verondersteld, terwijl de roode partij uit het Zuid-Oosten komende, tegen haar in opmarsch is. De Lichte Br. die in den gedachtengang van den leider juist in Tilburg is aangekomen, krijgt dan daar van den hoogeren commandant (hier algemeene bevelhebber genoemd) de opdracht den uit het Zuid-Oosten komenden vijand te verkennen en door hem daarna in zijn rechterflank aan te vallen, zooveel mogelijk oponthoud te bezorgen tenéinde de andere troepen (divisies verondersteld) gelegenheid te geven nu ook met volle kracht in te grijpen. Begrijpelijkerwijze zal de uit het Zuid-Oosten komende vijand, vermoedelijk wel door zijn vliegers op de hoogte gekomen van 's vijands aanwezigheid nabij Tilburg, zijn eigen rechterflank dekken om des te sneller door te kunnen marcheeren.

Zoo zullen wij dan morgen de slag zich zien afspelen nabij Gilze, waarbij het brandpunt van actie wel op de zoo bekende Molenheide zal zijn.

De wegen van Tilburg naar Breda en Gilze zullen wel weer in een ondoordringbaar stofmasker gehuld worden door de tallooze auto's en motorfietsen — van deze laatste trekken die der sectiën motormitrailleurs, belast en beladen als zij zijn wel de meeste aandacht.

De militaire oefeningen rond Breda.

(Van onzen verslaggever.)

Gisteren zijn de troepen, die momenteel in Breda bijeengebracht zijn, tot het houden van oefeningen in groot verband uitgetrokken naar Chaam, een plaatsje op 10 K.M. afstand van Breda. Aan de oefeningen nam ook deel het 2e escadron van het 1e reg. cavalerie uit Den Haag, waarbij een herhalingslichting onder de wapenen is. Een afdeeling voerde een charge uit, een milicien De Bakker, die voor herhalingsoefeningen op is, kwam met zijn paard te vallen, een wachtmeester reed over hem heen. Bij onderzoek bleek de man een been gebroken te hebben. Hij is naar het hospitaal in Breda overgebracht.

De oefeningen in Breda hadden onder de gegeven omstandigheden een vrij vlot verloop. De rust is in de stad teruggekeerd.

De garnizoenscommandant verzocht ons mede te deelen, waarom er avondappèl tot 11 uur gegeven werd en hoe het kwam dat er geen tapverbod was uitgevaardigd. De kolonel heeft rekening gehouden met het belang van verscheidene soldaten uit de omgeving van Breda, die 's avonds natuurlijk gaarne naar huis wilden. Waar 4000 man in tenten zijn ondergebracht, is het onmogelijk avondpermissie te geven aan een gedeelte daarvan. De controle daarover kan onmogelijk nauwkeurig gehouden worden. Daarom besloot de kolonel in eens voor alle soldaten avondpermissie tot 11 uur te geven. Het blijkt ook, dat de militaire autoriteiten gedacht hebben aan een tapverbod. Het schijnt echter, dat de burgemeester van Breda daar veel voor voelde, omdat hij van meening was, dat een gedeelte van de burgerij van Breda daardoor ernstig in haar belangen geschaad zou worden. Het is ons gebleken, dat het commando alles doet om het den soldaten zoo gerieflijk mogelijk te maken. Het eten, dat geeft ieder soldaat toe, is uitstekend, en de ligging, nu de zon meer schijnt, beter dan toen het, zooals in het begin van de week, voortdurend regende. Toch is er, wanneer men dieper kijkt, nog heel wat dat toch eigenlijk in een leger niet voor moest komen, maar daarop hopen wij uitvoeriger terug te komen.

* * *

SOLDATEN RELLETJES IN EDE.

Het Corresp.-bureau meldt:

Naar wij vernemen heeft gisterenavond te Ede eenig verzet tegen de militaire politie plaats gehad; er is een schot gevallen, waardoor een militair in de borst werd gewond. Tegen den nacht heerschte wederom volkomen rust. Het verzet ging niet tegen de meerderen en vond geen aanleiding in voeding of ligging.

Door den Minister van Oorlog is terstond opdracht gegeven tot het instellen van een onderzoek.

In verband met in verschillende bladen verschenen berichten omtrent de verpleging der troepen is door de hoogste legerautoriteiten in de verschillende garnizoenen, waar belangrijke troepenconcentraties hebben plaats gehad, een onderzoek ingesteld, hetwelk tot uitkomst had, dat de geest van de troepen goed was en dat er algemeene tevredenheid bestond over ligging, voeding, enz.

* * *

V. D. meldt ons nader uit Ede:

Onder de militairen heeft gister de grootste opgewondenheid geheerscht. Er hebben vechtpartijen plaats gehad, waartegen de militaire politie met kracht moest optreden. In den omtrek van den kazerne scholen groote groepen soldaten samen, die door de officieren tot kalmte werden aangespoord.

Op het kazernetterein zijn lantaarns vernield.

Een soldaat van de militaire politie is in den rug gestoken. De dader is niet bekend. De getroffen soldaat is met een mes gestoken en toen hij door een troep militairen werd aangevallen, door de politie, die de aanvallers met den gummistok uiteendreef, ontzet.

Op het kazerne-terrein, waar de relletjes plaats vonden, hadden de militairen behalve de lantaarns ook de ruiten vernield van de barak der militaire politie.

De oorzaak van de ontstemming wordt toegeschreven aan de ontstane antipathie der soldaten tegen de militaire politie.

BINNENLAND

Officieele Berichten

Bij Kon. Besl. is de heer H. van Wickevoort Crommelin van Berkenrode benoemd tot consul der Nederlanden te Cairo Het ressort van het consulaat omvat het gouvernoraat Cairo, de provinciën Kalfioubieh, Guiseh, Beinsonef, Fayoum, Minia, Syout, Kena en de grensprovinciën.

De Minister van Buitenlandsche Zaken brengt ter algemeene kennis, dat de consul der Nederlanden te Essen, de heer Chr. Schmid, met verlof hier te lande, voor belanghebbenden zal te spreken zijn te 's-Gravenhage in een lokaliteit van het Departement van Buitenlandsche Zaken, Plein 23, op Woensdag 24 September a.s., des voormiddags van 10—12 en des namiddags van 2—4 uur.

De Minister van Buitenlandsche Zaken brengt ter algemeene kennis, dat de consul der Nederlanden te Valparaiso, de heer Sj Hylkema, met verlof hier te lande, voor belanghebbenden zal te spreken zijn te 's-Gravenhage in een lokaliteit van het Departement van Buitenlandsche Zaken, Plein 23, op Dinsdag den 23sten September a.s., des namiddags van 2 tot 4 uren.

Bij resolutie van den Minister van Financiën is de inspecteur der registratie en domeinen C. W de Rochefort op zijn verzoek verplaatst van de inspectie in de 5de divisie te Leeuwarden, naar de inspectie in de 12e divisie te Delft.

Bij beschikking van den Minister van Marine is de luitenant ter zee der 2e klasse P. A. Gallas den 26en September a.s. geplaatst aan boord van Hr. Ms wachtschip te Willemsoord.

Bij Kon. Besluit is bevorderd tot officier in de Orde van Oranje-Nassau J. P. van Term, hoofdredacteur van de Limburger Koerier te Maastricht.

BROEDERSCHAP VAN ONTVANGERS.

Onder voorzitterschap van den heer E. Kagei, ontvanger der gemeente Deventer, werd gisteravond de algemeene vergadering gehouden van de Broederschap van Ontvangers in Nederland.

Na de behandeling der huishoudelijke agenda, waaronder de herbenoeming van den heer J. Boekhoudt, ontvanger der gemeente Apeldoorn, als lid van het bestuur, werd voorlezing gedaan van een aan den minister van Binnenlandsche Zaken en Landbouw, alsmede aan de commissie van voorbereiding uit de Tweede Kamer der Staten-Generaal toegezonden memorie, houdende bezwaren tegen de voorgestelde wijzigingen van de Gemeentewet, speciaal rakende het financieele beheer, welk wetsontwerp bij Koninklijke Boodschap van 17 Juli 1923 aan de Tweede Kamer ter overweging was aangeboden.

De inhoud van genoemde memorie werd met algemeene stemmen goedgekeurd, terwijl het bestuur werd gemachtigd tot het nemen van verdere maatregelen, die het nuttig of wenschelijk mocht oordeelen, om aan die bezwaren tegemoet te komen.

Vervolgens had een levenidige gedachtenwisseling plaats over het feit, dat Gedeputeerde Staten in de Provincie Noord-Holland het voornemen hebben opgevat de jaarwedden van de ontvangers in die provincie met 30 pCt. te verlagen, waarna met algemeene stemmen werd besloten het bestuur op te dragen tegen dat plan krachtig te protesteeren, als zijnde in strijd met de beginselen van recht en rechtvaardigheid.

HET BEZOEK VAN DE KONINGIN AAN LEIDEN.

Men meldt ons uit Leiden:

Naar wij vernemen, ligt het in de bedoeling, dat de Koningin en Prins Hendrik bij hun bezoek aan Leiden op 3 October na de uitdeeling van haring en wittebrood aan de Waag, zich bij gunstig weer te voet door de Maarsmansteeg, Breestraat, Pieterskerkkoorsteeg naar de Pieterskerk zullen begeven ter bijwoning van de herdenkingsplechtigheid

HET EINDE VAN DEN ZOMERTIJD.

De Minister van binnenlandsche zaken en landbouw heeft aan de gemeentebesturen verzocht er op toe te zien, dat de tijdsaanwijzing op de openbare, door het gemeentebestuur beheerde klokken van 5 October 3 uur 's morgens af weer in overeenstemming zij met de tijdregeling van den middelbaren zonnetijd van Amsterdam, welke dan aanwijst 2 uur 's morgens.

De dans, de fiscus en de Volksgezondheid.

Hooggeachte Redactie,

Men zoekt naar versterking der rijksmiddelen. Een weeldeverteringsbelasting staat op het programma. Mag ik den minister van Financiën een belastingobject aanwijzen, dat tot nog toe aan zijn speurzin ontsnapt is? Ik bedoel de dansmuze. Men zal in velerlei opzicht een goed werk doen door Terpsichore het dansbelastingplaatje, desnoods aan een sierlijk kettinkje, om den hals te binden.

Er is wel een rijwielbelasting ingevoerd, en daarmede heeft men den bezitter of bezitster van een gebruiks- en gezondheidswerktuig tot een bijdrage aan de schatkist verplicht, hoeveel te meer klemt dan de invoering van een belasting op de genotzucht van den dansmaniak.

Jonge meisjes en vrouwen, die zich willens en wetens ondervoeden om slank en lenig te blijven en daarmede de kiem te leggen voor vroegtijdig verval van krachten en zieklen.; kinderen en vrouwen, die in hun danswoede buikorganen en voeten uit elkaar dansen, en waarvan ik in mijn voetenpraktijk reeds menig geval in behandeling moest nemen, menschen van „bezadigden" leeftijd, die zich door overmatige functie van hart en longen, stelselmatig op een voortijdigen dood door hartzwakte of longuitzetting voorbereiden; zij allen behooren, omdat zij zich om eigen welzijn zoo weinig bekommeren, door een belasting gedwongen te worden bij te dragen tot het welzijn van anderen.

Men bepale bij wet, dat een ieder, die den dansvloer betreedt, om zich aan het genot van den dans over te geven moet voorzien zijn van een dansbelastingplaatje, zichtbaar te dragen, à raison van zooveel te verkrijgen aan de postkantoren. De schatkist, en niet minder de volksgezondheid zal er wel bij varen.

Met dank voor plaatsing,

Hoogachtend,

Dr. Milo,
orthopaedist en voetarts.

Den Haag, 19 September.

Hoofdinhoud

Dit **nummer** bestaat uit **12 bladzijden.**

Het **hoofdartikel** gaat over de verbetering van de haven van Vlissingen.

De Gouv.-Generaal heeft de ambtenaren laten mededeelen, dat zij zich van **revolutionaire propaganda** moeten onthouden.

Voor de **rechtshoogeschool te Bandoeng** hebben zich 15 studenten aangemeld.

Just Havelaar over de dames Brongersma en Brockman in de Vuurslag.

Een **interview** met **Marie van Westerhoven.**

Jan Wils over de tentoonstelling van **bouwontwerpen** voor een **winkelgalerij** aan de Laan van Meerdervoort.

Een voorstel tot invoering van een **dansbelastingplaatje.**

De **wintertijd** gaat 5 October in.

De tentoonstelling van de **Kynologenclub den Haag** in den Dierentuin.

G. J. S. over den komenden **lawn-tennis-wedstrijd België-Nederland.**

In dit nummer vindt men de **Schaakrubriek.**

De **leening** der gemeente **Utrecht** is ruim is volteekend.

Verzet tegen de **militaire politie** te Ede.

* * *

Over de **regeling** van de **kwestie der arbitrage** te **Genève.**

Bijzonderheden over de houding van **het Vaticaan** tegenover de **katholieke partij** in Italië.

Over den **toestand** in **Macedonië.**

Het verloop der **Duitsch-Belgische handelsbesprekingen.**

Woe Pei Foe bereidt een groote expeditie voor **tegen Mantsjoerije.**

Eigen Edison is goudwaard.

De bezuiniging op ons Hoofdpostkantoor.

Belangrijke resultaten
Practische tewerkstelling van het overcompleet

De beteekenis van een postbesteller

In de laatste weken kwam men te hooren, dat de directie van het Hoofdpostkantoor er in geslaagd was, op de bestelling c.a. f 60000 en op de buslichting eveneens een f 60000 per jaar uit te sparen.

Bij onderzoek van deze posten bleek ons, dat in het geheel al veel meer bezuinigd is en dat voortdurend nog bezuinigd wordt.

Dit in klinkende cijfers uit te drukken, is heel moeilijk, omdat men eigenlijk nog steeds in de Bezuiniging ingroeit d.w.z. dat maatregelen, thans genomen, pas over onbepaalden tijd aan hun volle bezuinigingsdeel komen.

Menigeen zal met verbazing vernemen, dat de Directie reeds in 1918 haar bezuinigingscampagne begon, doch midden 1921 dwong de malaise ter versnelling van tempo.

Ieder voelt, dat de Bezuiniging bij de Post nog een moeilijker probleem vormt dan elders, omdat een goede en snelle postverzorging een der grootste landsbelangen is en omdat aan het postpersoneel hooge eischen moeten worden gesteld. Bij personeelsvermindering moesten dus onvoorwaardelijk aan de overblijvenden hoogere eischen worden gesteld.

Menigeen denkt, dat postbestellen een makkelijk baantje is en dat ieder die sterke beenen heeft, dat beroep wel kan uitoefenen. Integendeel eischt het beroep beslist niet alleen sterke en eerlijke menschen, maar ook een sterk geheugen, vlug initiatief, kortom intellectueelen aanleg. Onlangs bezocht een Delftsch professor de ruimte, waar de post wordt uitgezocht en verdeeld. Na eenigen tijd te hebben toegekeken, riep hij verbaasd uit: Maar post bestellen is een intellectueel beroep! Dat had ik nu toch nooit gedacht!

Inderdaad dat is het. De besteller moet elk huis van zijn wijk kennen, hij moet de ligging der linksche en rechtsche nummers voor het sorteeren van zijn tasch precies in het hoofd hebben, hij moet goed de onmogelijkste adressen kunnen lezen enz. In den zomer wordt 't beroep nog uitermate verzwaard door de adresverandering van vacantie-gangers, overkomst van logé's en vreemdelingen. Weet men wel, dat in Juli per dag 150 adresveranderingen het postkantoor bereikten en in Augustus 125 per dag? Verdeel deze cijfers eens over de 25 bestelwijken en ga dan eens na, hoeveel adressen een besteller in zijn geheugen moet vasthouden. Te meer klimt dan de bewondering voor de weinige vergissingen en voor de wijze waarop de postbesteller vergissingen of onvoldoende aanwijzingen van de adresseerders in het reine brengt.

Toch heeft de postbesteller en ook het hooger personeel verlenging van arbeidstijd, vermindering van salaris, afvloeiing, enz., naar men ons uit de beste bron meedeelde, met waardigheid gedragen en loyaal aan de Bezuiniging meegewerkt. Dit voorop gezet hebbende, deelen we met

KOOPT GEEN RADIO-APPARAAT

alvorens U bij ons een toestel is gedemonstreerd

Radio-Techn. Bur. HERM. VERSEVELDT,

Hugo de Grootstraat 98—100, den Haag.

B4719-7

te grooter genoegen enkele reëele bezuinigingscijfers mee.

In 1918 had men nog 100 hulpbestellers, 31 December 1921 nog 14 en thans is de hulpbesteldienst geheel opgeheven.

In 1921 had men op het hoofdkantoor 947 vaste ambtenaren, op 1 September 1924 nog 833 en van dezen zijn er nog 58 tijdelijk elders werkzaam gesteld. Deze werkzaamstelling was mogelijk door de verminderde werkzaamheden in verband met de centralisatie van den Girodienst. De kosten van den hulpbesteldienst bedroegen in het laatst van 1921 nog ongeveer f 2500 per maand en zijn thans tot „nihil" teruggebracht.

De 114 bespaarde vaste ambtenaren kan men — pensioenstorting, kleeding, enz. mee gerekend — laag schatten op een bezuiniging van f 2200×114. Een deel is natuurlijk op wachtgeld en daarom kan men onmogelijk nu nog het bespaarde bedrag precies opgeven.

Behalve de genoemde voordeelen, door personeelsvermindering verkregen, moeten nog de materieele voordeelen door organisatie, contractverandering, enz. worden genoemd. Het nieuwe contract met de Maatschappij Amsterdam's Goederenvervoer is f 30.000 lager dan het vorige, voor zoover de buslichting betreft, daar deze, zooals men weet, met auto's geschiedt. De autodienst zal bovendien f 30.000 besparing aan personeel geven. Op den besteldienst werd, zooals wij reeds meedeelden, f 60.000 uitgewonnen. Men heeft een besparing van f 15.000 per jaar verkregen, door verschillende posten per handwagen of per rijwiel naar den trein te laten brengen en door combinatie van posten; f 13.000 is bezuinigd door het aantal wagens van de pakketpost met zes per dag te verminderen, mogelijk geworden door verlenging van den werkdag en door de... malaise.

Op den postrit den Haag—Scheveningen is bij een nieuw contract f 800 verdiend. De overbrenging van den Rijksverzekeringsdienst uit een gehuurd lokaal naar het hulpkantoor Loosduinscheweg levert een f 3000 per jaar in de lade.

Nog op een andere, zeer typische wijze, heeft men het overcompleet aan menschen zoo weinig mogelijk bezwaarlijk voor de beurs gemaakt.

Met dit personeel deed men geheel of gedeeltelijk allerlei verhuizingen: de verhuizing van het Hoofdbureau naar de Kortenaerkade, die van den Chèque- en Girodienst naar het Noordeinde, die van denzelfden dienst naar het Spaarneplein, enz.

Verder heeft men onder het overcompleet menschen uitgezocht die kunnen timmeren, verven, meubelmaken, smidswerk verrichten. Dientengevolge verft eigen postpersoneel de brievenbussen in den Haag en Scheveningen, vervaardigt postpersoneel het benoodigde nieuwe ameublement voor het pakketpostgebouw aan de Zaanstraat en het deed dit van oud, afgedankt materiaal, dat vroeger voor een appel en een ei werd verkocht. In 3 jaar tijds heeft de Post reeds geen meubelmakersrekening gehad. Alle bindwerk wordt zelf gedaan. De kachels worden door postpersoneel bewaard, gerepareerd, weggenomen en gezet. Een groot voordeel hierbij is nog, dat menschen, die het postvak kennen en dus het doel van het meubel, de benoodigde meubels het bruikbaarst maken. Zij hebben oude meubels op die wijze ook doeltreffend vermaakt. Op den zolder van het hoofdpostkantoor is een volledige werkplaats ingericht; de kachels staan in de kelders.

De Post vervaardigt ook zelf haar drukwerk. In den Haag gebeurt dat niet, maar op het postkantoor te Utrecht zijn mimeografen geplaatst en daarheen kan elk kantoor zijn drukwerk zenden.

Is er plotseling verzwaring van dienst, welnu, de postbesteller-timmerman, verver, smid, meubelmaker laat zijn gereedschap in den steek en hangt den zwaren, zwarten tasch weer over den schouder.

Tot zoover dit onderzoek, dat ons een diepen indruk gaf van den ernst, bekwaamheid en..... goede voorzichtigheid, waarmee in onze stad Directie en Personeel — herhaaldelijk hoorden wij de medewerking van het personeel, hoog en laag, roemen — Bezuiniging najaagt en verkrijgt, terwijl zij de belangen van het publiek voorop stelt en met den pijnlijken ontslagbrief liefst zoo weinig mogelijk werkt. Men voelt echter, dat alleen een kwaliteitspersoneel een werkproductie kan waarborgen, welke blijvende en voortschrijdende bezuiniging mogelijk maakt.

Men is op ons Hoofdkantoor, lijkt ons, op den goeden weg.

DE HAVEN VAN VLISSINGEN.

De Kamer van Koophandel en Fabrieken voor de Zeeuwsche eilanden heeft in haar te Middelburg gehouden vergadering met 12 tegen 4 stemmen besloten aan de Tweede Kamer te verzoeken het ontwerp-Tariefwet niet aan te nemen.

Tegen stemden drie leden, die tot de anti-rev. partij behooren, en een r.-k lid. Vóór 11 personen van verschillende vrijzinnige richting en óók een r.-k. lid.

Bij de rondvraag wees de heer Jeronimus er op, dat op de Staatsbegrooting weer niets voor de haven van Vlissingen is uitgetrokken. Spr. wees er op, dat de wetgevende macht schijnt over te gaan in handen van de uitvoerende, die zich van besluiten der werkelijk wetgevende macht niets aantrekt. Men moet met dezelfde kracht voor de haven ijveren, als in Limburg is gedaan voor de nieuwe kanalen. Na gewezen te hebben op het groote aandeel van Zeeland in de belastingen, zegt spr., dat men het gemeentebestuur, dat den strijd zoo krachtig aanpakte, ook krachtig moet steunen.

De heer Van Niftrik zeide ook dat Zeeland zeer hooge belastingen heeft, namelijk 20 opcenten, tegen Zuid-Holland maar 2; dat komt omrdat daar de Rotterdamsche haven en veel grootindustrieën zijn. Men men dat ook in Zeeland voor een deel trachten te krijgen. Men geeft veel geld uit voor Limburg en voor Zeeland blijft er niets meer over. Zij, die de haven tegenhouden, zullen gestraft worden, want de volksconscientie zal uitspraak doen.

De voorzitter zegde dat het bureau gaarne aan de Tweede Kamer zal verzoeken het den minister duidelijk te maken dat het zoo niet langer gaat.

Bij de verdere besprekingen wordt besloten een deputatie te zenden naar den minister en de voorzitters der Kamerfracties, en wel een, bestaande uit leden van buiten Vlissingen, om aan te toonen dat het een districtsbelang wordt geacht en geen zuiver Vlissingsch belang.

Nadat toegezegd is dat het gemeentebestuur van Vlissingen gaarne alle haar ten dienste staande gegevens aan de deputatie zal overleggen, werd besloten, dat behalve een der leden van het bureau, de heer Boudewijnse of de heer Stofkoper, mede zullen gaan de heer Van den Berg en de heer Jeronimus en als deze laatste verhinderd mocht zijn de heer Massee.

BEGRAFENIS JAN HEMSING.

Men meldt ons uit Amsterdam:

Op de Nieuwe Oosterbegraafplaats is heden het stoffelijk overschot teraardebesteld van den trouwen makker van Jean Louis Pisuisse, bij de vertolking van het levenslied, den pianist Jan Marius Hemsing. Een groot aantal belangstellenden volgden de met talrijke bloemstukken bedekte baar. Onder hen bevonden zich Pisuisse en zijn echtgenoote Jenny Giliams, zuster Verwey Mejan, Antoinette van Dijk, Paul Collin, Henri Wallig, Max Tak, Anton Ruys, C. van Ast, secr. van de O.E.R.I.N.O.E.P.

Wanneer de kist in de groeve is neergelaten en de familieleden en vrienden haar met bloemen hebben bestrooid, treedt het eerst naar voren jhr. H. L. Wichers om de rede, die de broer van Jan Hemsing, mr. dr. H. L. Hemsing, daar hij te zeer onder den indruk is, niet kan uitspreken, voor te lezen. Jan Hemsing, zegt hij, was een gentleman in hart en nieren. Met energie heeft hij zijn leven opgevat en zijn opgewektheid heeft hem bij zijn ziekte gesteund. Hij had een buitengewone wilskracht en veel moreelen steun heeft hij ons in onze jeugd geschonken. Aan deze rede voegde jhr. Wichers nog een kort persoonlijk woord toe. Dikwijls zegt spreker, moest hij tegen den stroom oproeien, maar op den juisten tijd wist hij de bakens te verzetten. Hij heeft niet kunnen bereiken, wat hij zich had voorgesteld, maar zijn heerlijk optimisme heeft hem veel vergoed.

De tweede spreekster is jonkvr. S. W. A. Wichers, die uit naam van vrouw en kinderen van den overledene spreekt. De laatste spreker is Jean Louis Pisuisse. Deze zeide: Ik kan niet nalaten mijn grooten dank te uiten voor onze samenwerking. De groote zorgen voor het gezin, welke in onzen werkkring dikwijls op den achtergrond komen, heeft hij bij zijn hard werken nooit vergeten. Ik en de andere kameraden zullen je niet vergeten.

Uit naam van den oudsten broer dankte een zoon van den overledene voor de betoonde belangstelling.

DE NEDERLANDSCHE SCHEEPSBOUW.

Reuter seint ons uit Londen:

Dawson, de directeur der Seed Shipping Cy. te Newcastle, zeide gisteren te Jarrow, naar aanleiding van de beschuldiging van gebrek aan patriotisme wegens het laten bouwen van drie schepen in Nederland en de bewering, als zouden de Hollanders slechte schepen bouwen, dat een der bedoelde schepen een tweede reis had volbracht. Hij noodigde een vooraanstaand scheepsbouwer in Engeland tot inspectie uit en deze beschreef het schip als een der fraaiste welke hij ooit gezien had. De bouw in Nederland had een besparing van £ 11.000 gebracht en de schepen overtroffen alle verwachtingen.

EEN VLIEGTUIG VOOR FRANKRIJK.

Naar het Haagsche Aneta-kantoor verneemt, vertrok Vrijdagmorgen van het Vliegveld Waalhaven het eerste der voor de Fransche regeering bestemde en bij de Nationale Vliegtuig Industrie alhier gebouwde vliegtuigen, type F. K. 31, naar Parijs.

Het was voorzien van de Fransche kenmerken en zag er schitterend uit. De bemanning bestond uit den fabrieksvlieger, den heer Reparlier, diens mecanicien en een Fransch ingenieur, die het vliegtuig was komen overnemen.

Het is een creatie van den bekenden constructeur F. Koolhoven, die hiermede den naam van Nederland op dit gebied weder hooggehouden heeft.

Ook het Departement van Koloniën bestelde voor den Indischen vliegdienst een 4-tal van deze vliegtuigen, terwijl nog onderhandeld wordt over de levering van een escadrille F. K. 31's voor het Nederlandsche leger.

ONTDUIKING DER ZEGELWET.

Het was tot dusver bij zeer veel veilingen in den lande bijna regel, dat bij betalingen geen gezegeld bewijs werd afgegeven. De ontvangers der registratie hebben bij ministerieel schrijven van 12 September j.l. naar aanleiding hiervan opdracht gekregen een onderzoek hiernaar in te stellen en zoo noodig proces-verbaal op te maken.

DE VLISSINGSCHE WETHOUDERS-QUAESTIE.

Zooals reeds enkele malen is gemeld, werden de drie wethouders van Vlissingen verzocht door de meerderheid van den Raad, om hun mandaat ter beschikking te stellen. De heer J. G. van Niftrik (V.D.) voldeed hieraan direct, de heer M. Laernoes (V.B.) verleden week ook, maar tot nu toe had de heer W. L. Huson (Chr.-Hist.) geen beslissing genomen. Thans kan echter worden gemeld, dat de heer Huson eveneens zijn zetel ter beschikking zal stellen.

Indisch Nieuws

(Aneta-telegrammen)

De rechtshoogeschool.

WELTEVREDEN, 19 Sept. — Voor de rechtshoogeschool hebben zich vijftien studenten aangemeld.

Een rondschrijven aan de ambtenaren.

WELTEVREDEN, 19 Sept. — In een rondschrijven, dat van de Algemeene Secretarie uitging, deelt de landvoogd mede, dat hij wenscht, dat ieder vrijgelaten zal worden in zijn staatkundige overtuiging, maar hij eischt, dat landsdienaren zich onthouden van daadwerkelijke deelneming aan propaganda, leidend tot ontwrichting van het overheidsgezag, onverschillig of die propaganda in het openbaar of in het verborgen gevoerd wordt.

Gratie geweigerd.

WELTEVREDEN, 19 Sept. — De landvoogd wees het verzoek om gratie van Pangat, den moordenaar van Mevr. Z. v. E. te Tjimahi af.

RESIDENTIENIEUWS

DE JULIANAKERK.

Heden middag heeft prinses Juliana den eersten steen voor de Julianakerk gelegd. De Koningin vergezelde haar dochter en ds. v. d. Bosch bleek in zoover hersteld, dat hij zelf een toespraak kon houden.

Meer kunnen we er niet van vertellen, want, toen we hedenmiddag van onze belangstelling wilden doen blijken, heeft een lid van het comité, een zekere heer G., ons den toegang geweigerd, onder de opmerking dat alleen het Correspondentiebureau en De Nederlander waren uitgenoodigd, de laatste omdat het een Hervormd blad gold!

We maakten de opmerking, dat het C. B. over niet één regel plaatsruimte in welk blad ook kan beschikken, en wij zijn toen natuurlijk weggegaan, overdenkende de vreemde tegenstelling, dat men, toen nog geld voor de Julianakerk moest worden verzameld en bazaars voor dat doel werden ingericht, de deur van het Vaderland niet voorbijging.

JUBILEUM A. W. v. d. HEIDEN.

Het is heden voor de bekende Ruys' Handelsvereeniging, en voor een harer directeuren in 't bijzonder een ware feestdag geweest. De heer A. W. v. d. Heiden vierde namelijk zijn 25-jarig jubileum, en zooals het bij dergelijke jubilea te doen gebruikelijk is, werd deze gebeurtenis herdacht op feestelijke wijze.

De heer Van der Heiden is reeds van jongs af aan bij Ruys' Handelsvereeniging werkzaam geweest, zelfs reeds... toen de firma nog een anderen naam droeg en ook in andere artikelen handelde. Het was toen de firma J. H. Voorhoeve, waarbij o. m. de heer J. A. Ruys als procuratiehouder werkzaam was, en welke in... bloem handelde. Van een zijner reizen naar Amerika bracht de heer Voorhoeve een „Hammond" schrijfmachine mede, een toen vrijwel onbekend hulpmiddel in de kantooradministratie. Dat was de stoot voor de oprichting van een speciale afdeeling voor kantoormachines, welke later onder den heer J. A. Ruys als een aparte zaak zich afscheidde van de firma Voorhoeve en daarbij van het begin af den steun had van den jubilaris die procuratiehouder werd en dit jaar benoemd werd tot mededirecteur.

Op feestelijke wijze heeft het personeel van Ruys' Handelsvereeniging den jubilaris gehuldigd. Vanmorgen te half twaalf is de heer Van der Heiden met zijn familie op het hoofdkantoor hier ter stede ontvangen. Uit alle oorden des lands was het personeel naar Den Haag gekomen om bij de huldiging tegenwoordig te zijn. Onder hartelijke toespraken namens directie, commissarissen en personeel werden den jubilaris geschenken aangeboden. Zoo verraste het personeel hem met een Perzisch tapijt en schemerlamp, vergezeld van een fraaie oorkonde met symbolische voorstellingen op den levensloop van den heer Van der Heiden betrekking hebbende.

Geroerd dankte de jubilaris voor de vele bewijzen van achting en vriendschap.

In den middag werd door den jubilaris aan het personeel een rijtoer in versierde „Amova's" aangeboden naar De Vink, waar een zaal was afgehuurd en met dans, en voordrachten der familie Speenhof benevens een thee het feest werd voortgezet.

DE INTERN. HONDENTENTOON. STELLING IN DEN DIERENTUIN.

De Dierentuin heeft— zij 't ook slechts voor een tweetal dagen — zijn bestemming teruggevonden: de dieren voeren er thans den hoofdtoon, en zij doen zulks op een wijze, dat den argeloozen wandelaar, die er op de gebruikelijke wijze rust tracht te vinden, hooren en zien vergaat.

De Kynologenclub Den Haag heeft namelijk voor vandaag en morgen een gedeelte van den tuin en de groote zaal in beslag genomen voor haar internationale kampioenschapstentoonstelling, een tentoonstelling, welke met haar 360 ingeschreven honden er in alle opzichten mag zijn, ook wat haar internationaal karakter betreft.

De expositie heeft echter boven alles een typisch Haagsch tintje; d.w.z. dat de grootste groep der tentoongestelde honden gevormd wordt door de mondaine — dus Haagsche dameshondjes; deze zijn bijzonder goed vertegenwoordigd door niet minder dan 91 exemplaren, waarvan dan nog de Pekingesen, 23 in getal, de grootste groep vormen. Deze hondjes, thans sterk favoriet, zijn de zoogenaamde Chineesche paleishondjes, een sterk ras, dat wellicht door de dames wel wat al te zeer vertroeteld wordt, maar daarvan in ieder geval dankbaar profiteert en zich op zijden kussentjes en in wol-bekleede mieten ruststoeltjes buitengewoon thuisvoelt. In die groep dameshondjes zijn overigens 4 Black and Tanterriers, 1 Cairn-Terrier, 1 Mopshondje, 6 Griffons Bruxellois, 4 Griffons Belge, 7 kleine Brabançons, 4 Belgische Schipperkes, 20 gladharige en 3 ruwharige Duitsche dwergpinchers, 2 Affen Pinchers, een vijftal mooie dwergpoedels, een tweetal „snoezige dwergkeesjes" en enkele van de andere rassen.

De jachthonden zijn op deze tentoonstelling slecht vertegenwoordigd. Groot in aantal zijn de bekende dobermann pinchers nl. 22, wat verklaard moet wordt uit het feit, dat de Duitsche keurmeester A. Settegast ze krijgt te beoordeelen, een aantrekkelijkheid voor hun bezitters, die anders steeds dezelfde keurmeesters voor zich zien.

Zoo heeft deze show meer aantrekkelijkheden en bijzonderheden, zoowel wat het tentoongestelde betreft, als de organisatie, welke zooals verwacht mag worden van de Kynologenclub Den Haag, uiterst vlot en degelijk is. Vooral ten opzichte van de pers heeft men een goed werk gedaan door den heer Pieterse uit Rotterdam te verzoeken als perscommissaris op te treden, die zich beijvert om op beminnelijke wijze alle gewenschte inlichtingen te verschaffen.

Het was er vandaag reeds buitengewoon druk en gezellig; zoo gezellig als men het in Den Haag maar wenschen kan. En daarenboven ook voor de dames, die niet alleen voor de honden komen, uiterst interessant omdat er aantrekkelijke toiletjes waren te bewonderen. Het lijdt geen twijfel of het zal er morgen nog veel drukker en mondainer zijn. En het publiek zal er zich kunnen verlustigen aan de vele mooie inzendingen, waarvan wij er hierboven reeds enkele noemden, en nog meer zouden kunnen aangeven als een Ierschen wolfshond, den grootsten hond van de tentoonstelling; een Schotsche hertenhond welke ter opluistering is ingezonden; een buitengewoon goede inzending Schotsche terriers, een mooie verzameling dashonden, en een zestal trekhonden, de Belgische Matins geheeten, echte rastrekhonden, welke gefokt zijn in den geest van de Belgische trekpaarden.

FINANCIEEL CONGRES VAN GEMEENTE-AMBTENAREN.

Heden werd de algemeene ledenvergadering gehouden van de Vereeniging van Ambtenaren der Gemeentefinanciën, waaraan verbonden is het congres op financieel gebied.

De algemeene vergadering werd geleid door den voorzitter van het hoofdbestuur, den heer E. Kagei, ontvanger der gemeente Deventer.

In deze vergadering werd het jaarverslag goedgekeurd, evenals de rekening en verantwoording over 1923 en de begrooting voor 1925.

De heer Keegstra stelde voor op de begrooting een memoriepost te brengen voor het houden van een tentoonstelling en congres in het volgend jaar, zooals besproken is in de vakgroepsvergadering B (gemeentefinanciën). Hiertoe werd besloten.

De leden van het hoofdbestuur, de heeren P. C. van der Have, administrateur der gemeente Rotterdam, en J. Meyer Azn., dir. van het Centraal bureau voor verificatie en financieele adviezen der Ver. van Ned. Gemeenten te 's-Gravenhage, werden herkozen.

De voorzitter wijdde vervolgens eenige woorden aan het feit, dat de vereeniging in December van dit jaar 10 jaren zal hebben bestaan.

Spr. wees erop, dat de oprichting, hoewel geen wereldschokkende gebeurtenis, toch voor de gemeente-ambtenaren van belang was. Hij ging in het kort de geschiedenis na, daarbij dank brengende aan de oprichters voor hun initiatief. Verschillende der voornaamste gebeurtenissen uit het afgeloopen 10-jarig tijdvak werden gememoreerd. Daaruit concludeerde spr. dat de vereeniging bewezen heeft in een behoefte te voorzien.

Na dit herdenkingswoord werd besloten de bepaling der plaats voor de volgende vergadering aan het hoofdbestuur over te laten, dat het oog gevestigd heeft op Amsterdam, doch nog geen beslissing genomen heeft.

DE ANTIEKE BESCHAVING.

De Staatsct. bevat de statuten van de hier opgerichte Vereeniging tot bevordering der kennis van de antieke beschaving.

Art. 1 der statuten bepaalt: De vereeniging draagt den naam van: Vereeniging tot bevordering der kennis van de antieke beschaving.

Zij is gevestigd te 's-Gravenhage en aangegaan voor den tijd van 29 jaren, te rekenen van den dag der oprichting af, zijnde 22 Maart 1924.

Art. 2 zegt omtrent het doel: Het doel der vereeniging is het verbreiden van de kennis der beschaving en kunst der klassiek-Grieksche en andere antieke beschavingen.

Art. 3. Zij tracht dit doel te bereiken door:

I. middel van een museum, waarin zullen zijn of worden bijeengebracht en tentoongesteld voortbrengselen der kunst van de bovenaangegeven beschavingen;

II. het vervaardigen of doen vervaardigen en het vermenigvuldigen van reproducties in den ruimsten zin des woords, als afgietsels, galvanoplastische navolgingen, lichtbeelden enz. in een met dit museum verbonden inrichting, gelijk dit bij groote buitenlandsche musea gebruikelijk is;

III. middel van een archaeologische en kunsthistorische bibliotheek, waartoe ook een verzameling photographieën, reproducties en lichtbeelden zal moeten behooren;

IV. het doen van opgravingen of het daaraan deelnemen;

V. publicaties;

VI. voordrachten en rondleidingen en het uitleenen van lichtbeelden en reproducties;

VII. het uitzenden van studenten en oud-studenten en eventueel andere personen, door den raad van bestuur aan te wijzen, ten einde zich door een verblijf in het buitenland verder te ontwikkelen;

VIII. het sluiten van overeenkomsten met derden;

IX. alle andere wettige middelen die dit doel bevorderen.

Voor de eerste maal treden als leden van den raad van bestuur op: C. W. Lunsingh Scheurleer, als voorzitter; dr. G. van Hoorn, secretaris; J. D. Haijer, penningmeester; mej. E. F. Prins de Jong, lid; prof. dr. F. W. frh. von Bissing, lid; dr. F. G. Welter-Mauve, lid.

DE ELECTRISCHE TREIN LEIDEN—DEN HAAG.

kraamvrouwenverzorging en zuigelingenbescher- tober electrische treinen tusschen Leiden en den Haag loopen. Het zal een kwartierdienst zijn. Voorts zullen bij de gewone treinen tal van voor- en volgtreinen loopen, zoowel op het baanvak Amsterdam—Leiden en Rotterdam—Leiden als naar Utrecht en Hoofddorp. De laatste trein van Leiden naar Rotterdam zal ook te Voorschoten stopoen.

De strijd van C. & A. tegen de duurte.

Men heeft allerwegen met belangstelling vernomen, dat de alom bekende firma C. & A. weer een nieuwe prijsverlaging voor Dames- en Kinderconfectie heeft doorgevoerd. Het is de firma een groot genoegen verder te kunnen mededeelen, dat deze nieuwe prijsverlaging verkregen is, zonder ook maar in het minst aan de bekende goede kwaliteiten te tornen. Alléén deugdelijke stoffen, die, door rijke ervaring op het gebied van Dames- en Kinderconfectie, als geschikt bevonden zijn, worden tot mooie, solide confectie van uitstekenden pasvorm verwerkt. De firma C. & A. is derhalve ook gaarne bereid, alle goederen te ruilen, die niet aan behoorlijke eischen voldoen. C. & A. noodigt iedereen uit, eens een kijkje te nemen en zich zelf te overtuigen.

B 5472

HET RUITERSTANDBEELD VAN WILLEM II.

De heer Lamey schrijft ons, dat het pas onthulde ruiterstandbeeld van Koning Willem II een grove fout aankleeft, bijna een zelfde als het voor jaren geleden te Breda onthulde monument, waar men den ontwerper door middel van de pers toen harde noten heeft te kraken gegeven. De vooral in het oog van sportsmen afschuwelijke fout schuilt nl. hierin, dat men den Koning met den linkervoet verkeerd in den beugel heeft te paard gezet (bij het Bredasche beeld zelfs de beide voeten).

HET STRATENPLAN RUSTENBURG.

B. en W. stellen den gemeenteraad voor het aanleggen en rioleeren van straten in het stratenplan Rustenburg (1ste gedeelte), onderhands te gunnen aan de N.V. Haagsche Bouwmaatschappij (Habo), te 's-Gravenhage, voor de som van f 96.960, zulks onder de volgende voorwaarden: a. dat het genoemde vennootschap onder de nader door B. en W. te stellen voorwaarden en gedurende den door hen te bepalen tijd zal vrijstaan ook voor andere doeleinden over den lossteiger bij de Waterverversching zand te onttrekken aan het voor havenaanleg bestemde terrein te Scheveningen, tegen betaling van f 0.20 per M3.; en b. dat de ontgraving van al het aan dat terrein te onttrekken zand met de hand zal geschieden.

HET HULDEBLIJK DER REDDINGMAATSCHAPPIJEN.

De opbrengst van den gala-avond, die 13 September in het Kurhaus is gegeven ten bate van het Comité, dat een huldeblijk zal aanbieden aan de Noord- en Zuid-Hollandsche Redding-Maatschappij, bedroeg met inbegrip van de gehouden collecte, f 2050.

De opbrengst van de tentoonstelling van reddingwezen en kustverlichting ten bate van hetzelfde doel in het Kurhaus gehouden, bedroeg f 695.

Verschillende belangrijke giften komen thans in, o.a. van het Vickershouse f 500.

OPENING THABORSCHOOL.

Onder veel belangstelling had gisterenmiddag de opening van de Ned. Herv. Thaborschool aan de Tesselschestraat in het Duindorp te Scheveningen plaats.

De samenkomst stond onder leiding van ds. B. Tichelman, den man die aan de totstandkoming van deze school zijn beste krachten gegeven heeft.

Het woord werd gevoerd door de heeren J. Ligtvoet, chef van de afd. L. O. aan het Dep. van Onderwijs en lid van het hoofdbestuur van Christ. Volksonderwijs; L. Slagter, namens den Haagschen Scholenraad; ds. L. M. v. Noppen, den nestor van Scheveningen's Hervormde predikanten; F. Jäger, hoofd der M. U. L. O.-school Helmstraat; ds. W. Creutzberg, predikant der Duinoordgemeente; L. v. 't Riet namens de (Ger. Indenburgschool en S. Jongsma, hoofd der school.

Ds. Wartena eindigde met dankzegging. De school telt 14 lokalen, een gymnastieklokaal, benevens kamers voor hoofd, personeel en concierge en heeft 16 leerkrachten en 425 kinderen.

De school, die onder architectuur van den heer J. P. Post gebouwd is, maakt in haar grijsgrauwe waalsteen-uitvoering een hoogst modernen indruk en is voor 700 kinderen gebouwd.

HET LEDIGEN DER MUNTMETERS.

Aan verbruikers van electriciteit over muntmeters wordt bekend gemaakt, dat het ledigen der muntmeters, in verband met de invoering van de directe inningswijze van gebruik over gewone meters, in het vervolg niet meer zal geschieden aan het begin van de maand, maar aan het einde van de voorafgaande maand.

De verbruikers over muntmeters betalen hierdoor niet meer dan vroeger, daar de vaste vergoeding per kalendermaand wordt berekend. Alleen moet de vaste vergoeding thans ongeveer 14 dagen eerder in den meter worden gedaan.

PREDIKBEURTEN.

21 September.

Waalsche kerk 10½ uur ds. Michelin Moreau; Remonstrantsche kerk 10½ uur ds. Sirks; Doopsgezinde kerk 10½ uur ds. G. Wuite Jzn; Ev. Luth. kerk 10½ uur ds. Hoevers; Duitsche kerk 10½ uur zendeling Müller; Engelsche en Amerik. kerk 8½, 11 en 8 uur Rev. R. A. C. Bevan; Chr. Ger. Gem. (Snoekstraat) 10 en 6 uur cand. Hovius; Regentessekerk te 4½ uur voor dooven de heer J. Krop; Nieuwe Badkapel Scheveningen 10½ uur ds. Van Noppen; Duinoordkerk 10 en 3 uur ds. Creutzberg; Van Dijkzaal (Jeugdkerk) 10 uur ds. Kuylman; Duinoordkerk 11½ uur dezelfde en mej. dr. Gerlings; Wijklokaal Bethel 10½ uur ds. B. J. C. Rijnders, van Rotterdam; 6¾ uur ds. Troelstra; Jeugdkerk Sneeuwklokjesstraat 10 uur de heer W. den Boer; Wijklokaal Malakkakapel 7 uur ds. Schuller; Wijkgebouw Maarten Luther 10½ uur ds. P. J. Plaat, alhier; Vrij Ev. Gemeente 10 uur bidstond en 6½ uur de heer Jac. de Graaff; Evangeliepred. voor slechthoorenden Jacobastraat 164 te 8 uur de heer S. A. van Hoogstraten; Loge voor den Ned. Protestantenbond 10½ uur kinderkerk, mej. J. Hannema alhier; Geref. Gem. Z. W. Buitensingel 10 en 5 uur ds. W. den Hengst, van Leiden; Ver. van Vrijz. Hervormden Abeelstraat 30 te 10½ uur cand. E. Spelberg; Oranjesocietiet Christian Sciencediensten te 10 uur Hollandsch en te 11¼ uur Engelsch; Christen Gemeenschap in de Dageraad 10¼ uur J. C. v. Amelrooy en 7½ uur K. L. M. Vernhout, van Haarlem; Stadsevangelisatie Jeruel samenkomsten te 10 en 7½ uur; Goudenregenstraat 36 liturgische dienst te 10½ uur van den Vrije Kath. kerk.

RIJSWIJK. — Ned. Herv. kerk 6 uur ds. D. den Breems van Scheveningen; Gebouw v. Chr. Belangen 10 uur dezelfde.

VOORBURG. — Fransche kerk te 10½ uur ds. Paul Berthault.

LOOSDUINEN. — Ned. Herv. Kerk 10 en 6 uur ds. Meter. Geref. Kerk v.m. 9½ en n.m. 6 uur Ds. van Binsbergen. Stichting Kerk Bloemendaal v.m 10 en n.m. 2½ uur Ds. Bootsma. Chr. Geref. Kerk v.m. 10 en n.m. 3 uur preeklezen.

WATERINGEN. — Ned. Herv. Kerk 10½ en 3½ uur ds. B. C. Verhagen.

TRAGISCH.

Het tweejarig kind van den heer J., in de van Dijckstraat, trok een pan met kokende melk over het lichaampje. Deerlijk verbrand werd de kleine naar het gemeente-ziekenhuis vervoerd.

Hetzelfde gezin verloor drie jaar geleden een kind van gelijken leeftijd door verdrinking.

De wethouder voor Sociale Aangelegenheden zal in plaats van op Donderdag, 25 September, spreekuur houden op Zaterdag, 27 September a.s. van 10 tot 11½ uur.

— B. en W. van 's-Gravenhage hebben vergunning verleend aan de firma Kuijpers en van Hoesel, tot het uitbreiden van haar door electromotoren, gedreven galvaniseerinrichting met moffelinrichting in perceel Noord-West-Buitensingel No. 178 en 179 en aan K. L. Visser tot het oprichten van een door een electromotor gedreven chemische wasscherij en ververij met een stoomketel, in perceel Begoniastraat No. 188.

W. DE WAAL Stoom Tapijtreiniging, Chemische Wasscherij

Stoomen van Tapijten, Karpetten, Loopers, Gordijnen, Kleedingstukken, wollen Dekens als nieuw. Mach. stofvrijmaken, Motzuiveren v. Tapijten, Meubelen enz. Schenkstraat 175-177, Telef. 70140.

In den Gemeentelijken Schoolbioscoop, Hoefkade 602, heeft een openbare les voor volwassenen plaats op Woensdag 24 September, des avonds om acht uur. Vertoond en verklaard wordt de film: Fjorden en Gletschers.

— Voor den Alg. Mil. Pensioenbond spreekt 25 dezer in het Hof van Berlijn de heer P. A. Carol over de pensioenen.

— Heden herdacht mej. M. Vercouteren den dag, waarop zij 25 jaar geleden in dienst trad bij mevr. de wed. Rutten—Sillevis, alhier. Het heeft de jubilaresse niet aan blijken van belangstelling ontbroken.

— De afdeeling den Haag der Z. Holl. Ver. Het Groene Kruis zal een cursus openen in kraanvrouwenverzorging en zuigelingenbescherming.

— Door mejuffrouw E., Oranjeplein, is aangifte gedaan, dat haar op de Groote Markt een portemonnaie, inhoudende f 16, ontrold is.

— Ten nadeele van M. A., Beyersstraat, is een rijwiel, dat onbeheerd stond voor een perceel aan de Sweelinckstraat, gestolen.

— Aangifte werd gedaan van diefstal van een belastingplaatje voor rijwielen.

— Door het omvallen van een petroleumlamp heeft een kleine binnenbrand gewoed in perceel Laan van Meerdervoort 435. Met een straal op de motorspuit werd de brand geblust. Een partij papier is beschadigd.

BURGERLIJKE STAND.

20 September.

BEVALLEN: G. A. Haneveld, geb. Mallee, d. — J. J. v. Mameren, geb. Metz, d. — C. Vroljik, geb. Spaans, d. — G. v. Schie, geb. Hofland, d. — J. Verheij, geb. v. d. Harst, d. — A. Hollebeek, geb. Overmeer, z. — S. A. Tuithof, geb. Engelsman, d. — C. J. Salij, geb. v. Swieten, d. — A. M. Dingman, geb. Blom, d. — M. C. A. Rooswinkel, geb. Balm, d. — J. Hagen, geb. Kraay, z. — O. J. Koel, geb. Duising, z. — W. P. G. Janssen Smit, geb. de Bijl, d. — H. Pronk, geb. den Heijer, d. — G. J. v. d. Veer, geb. Zandbergen, d. — A. J. Zwetsloot, geb. de Raad, z.

OVERLEDEN: B. Dobbe, o. vr., 51 j. — A. v. d. Spek, o. vr., 17 j. — L. H. v. Berckel, m. v. M. B. V. Perger, 70 j. — H. v. d. Horst, wed. v. W. F. Ket, 87 j. — P. A. Smit, d., 2 j. — J. Stomp o. m., 24 j. — J. Pronk, vr. v. A. Knijt, 48 j. — M. A. Raben, m. v. W. de Weerdt, 55 j. — J. A. A. In 't Velt, m. v. J. M. F. Pfaff, 50 j. — G. Ch. A. Munniks de Jongh, o. vr., 56 j. — Ph. v. Oudheusden, vr. v. M. v. Kastoren, 55 j.

HUWELIJKSAFKONDIGING.

20 September.

S. Admiraal en E. G. van der Houwen. — S. G. Brumsen en A. Hogerzeil. — P. M. C. Clasen en J. A. M. Riemen. — A. A. Cramer en J. E. Surie. — J. M. Damen en E. M. Boekbender. — J. J. van Dijk en J. E. Veeninga. — J. H. Erbachweler en A. O. M. Degenhart. — W. F. K. van Evert en J. W. Treurniet. — J. G. G. Feikema en E. Busscher. — F. W. J. Gokkel en S. C. van Aart. — A. van Harmelen en C. van der Heiden. — A. R. Hessing en M. S. Buntreld. — J. J. ten Hoopo en J. C. M. van der Ven. — T. G. J. Kielhorn en K. E. Hemann. — J. L. Korrubel en J. B. Verhoog. — Th. G. van Leeuwen en M. A. Moors. — Mr. G. H. Plug en G. E. Carrasco y Martinez de Castilla. — J. H. de Reus en J. M. J. van den Brand. — G. A. Rincker en A. A. Verhulst. — C. J. van Rooijen en P. O. van der Sluijs. — W. C. Ruifrok en C. Altewischer. — G. Stassart en M. Renssen. — G. Velleman en J. Hertog. — J. Vosveld en A. M. J. C. van der Veen. — L. T. W. de Vries en E. van Slooten. — J. Vroljik en C. A. Krul. — R. Weeds en G. H. Krijgsman. — J. J. Zeklenrijk en L. F. van Wijk. — L. A. Zevenbergen en W. Smit. — J. G. Arkenbout en C. A. M. Rustenburg. — W. Beekhuizen en N. Bruin. — T. Boas en B. J. Höhn. — J. Bos en A. C. de Roo. — J. W. van den Bosch en W. M. Smeets. — H. W. B. Bouquet en J. M. van der Horst. — Th. J. van Dissel en W. A. H. Kraaij. — K. Frydenberg en L. Grill. — P. Gelauf en J. Schalker. — J. H. Hamers en L. M. C. Mulder. — W. L. van den Heetkamp en

tot f 14.80 voor middelgroot en van f 12 tot f 13.60 voor groote tomaten, terwijl kleine en bonken liepen van f 9.20 tot f 12.60, maar toen was het ook weer gedaan en gingen de prijzen weer omlaag, zoodat het maximum voor A-soort weer als vorige weken op f 13 kwam. De aanvoeren zijn nog vrij groot en gewoonlijk tusschen de 80 en 110 duizend halve kilo's per veiling. Enkele tuinders die hun natuurtomaten op een beluwde plaats hadden, zagen ze niet door de stormen vernield. Ze krijgen nu voor middelgroot van f 9 tot f 10.80, voor klein en bonken van f 2.80 tot f 6. Ook al ten gevolge van het ongestadige weer, dat een geregelden groei belet, komen in de partijen veel holle voor of met een klein ziekstectje, dat echter spoedig genoeg een groote wordt. Bij het sorteeren zoeken de tuinders die er zelf wel uit, maar een enkele kan aan de aandacht ontsnappen en die steekt weer andere aan. Bloemkool raakt op, maar blijft zeer duur. Voor wat 1e soort genoemd wordt geeft de handel nog van 17 tot 26 gld., en voor 2e soort van 6 tot 10 gl. Ook met de komkommers loopt het op het eind wat jammer is, want ze worden duur betaald, de 1e soort goene van f 14 tot f 20.60.

TENTOONSTELLING ROODE KRUIS-RECLAME BIJ KLEYKAMP.

Hedenmiddag om drie uur is onder veel belangstelling in de Kon. Kunstzaal Kleykamp een tentoonstelling geopend van ontwerpen, ingekomen naar aanleiding van de onlangs door het hoofdbestuur van het Ned. Roode Kruis uitgeschreven prijsvraag voor een reclameplaat, ten dienste van de collecte van het Roode Kruis.

Er waren 133 inzendingen in drie series, waarvan de 24 beste in de hoofdzaal zijn opgesteld. In het midden stonden de drie bekroonde ontwerpen: 1ste prijs de heer K. Vegter, den Haag; 2e prijs, L. Chr. Kalff, b.i., Amsterdam; 3e prijs W. Arondeus te Amsterdam.

Bij de opening sprak mejuffrouw Thorbecke een kort woord, waarin zij het ontstaan der prijsvraag toelichtte. Voorts bracht de spr. dank aan den penningmeester, jhr. van Riemsdijk, die het initiatief nam en de permanente-prijsvraagcommissie, in het bijzonder aan den heer W. F. Gouwe, voor hare medewerking, aan het hoofdbestuur van het Ned. Roode Kruis. Ten slotte bracht mej. Thorbecke hulde aan de jury, bestaande uit de heeren S. Jessurun de Mesquita, W. A. van Konijnenburg en prof. R. N. Roland Holst en aan mevrouw Kleykamp, die wederom haar gebouw welwillend ter beschikking had gesteld voor het liefdadige doel. Daarna werd de thee geserveerd, waarbij eenige Roode Kruis-zusters behulpzaam waren.

Onder de aanwezigen zagen wij eenige bestuursleden van het Roode Kruis, alsmede den dichter dr. P. C. Boutens.

DIENST DER APOTHEKEN.

De volgende apothekers hebben van 20 tot 27 Sept. Zondags-, avond- en nachtdienst:

Grendel-Peppink.....	Laan v. N. O.-Indië 221. Tel. B. 1442.
Dr. Hofman	Schenkweg 4, T. Bez. o524
Hobbel-Moll Schnitzler.	v. Boetzelaerlaan 130, Tel. Schev. 1971.
Bakker.....	Javastr. 29, Tel. H. 1351.
v. d. Kloot.....	Wagenstr. 113, T. H. o901.
Davo-Apotheek.....	Vaillantl. 157, Tel. M. 2487.
Hupperetz.....	Regentesselaan 279, Tel. M. 1661.
Dr. Furneé.....	Tasmanstraat 194, Tel., M. 3432.
Velder.....	Groothertoginnelaan 212 Tel. M. 3759.
Dr. v. d. Feen	Fred. Hendriklaan 32, Tel. Schev. oo40.
Speltie.....	Havenkade 3a, Tel. Sch. o252.
Dr. J. Blomberg	Spui 113a, Tel. H. 7500

HET LICHTBEELD.

Het filmblad van den heer Van Staveren, directeur van de Schoolbioscoop alhier is zijn tweeden jaargang ingegaan. Daarbij is het 't officieel orgaan geworden van de vereeniging van gemeentelijke en particuliere bioscoop-commissies in Nederland en van de Vereeniging Nederlandsch Centraal Filmarchief. Dat is dus een schrede voorwaarts.

De redactie zegt o.m. naar aanleiding hiervan:

„Dat dit een belangrijke verrijking van den inhoud zal beteekenen, lijdt geen twijfel. Tot nu toe heeft ons blad niet anders gedaan, dan het goede lichtbeeld propageeren. In het vervolg zal het daarnaast ook het slechte lichtbeeld bestrijden.

Als tot heden, zal Het Lichtbeeld het blad blijven voor het onderwijs-lichtbeeld; het zal voortgaan op den ingeslagen weg en alles doen, wat de inv. van biosc., sciopt. episcoop e.d. in de school kan bevorderen. Het zal dit zelfs als hoofddoel blijven beschouwen, overtuigd als wij zijn, dat de hervorming van den bioscoop niet in de eerste plaates zal tot stand komen door den afweer van het kwade, doch veel meer door de invoering van het goede.

Doch daar naast zal thans komen de bescherming van het kind — en zoo noodig ook van den volwassene — tegen het verkeerde, dat de bioscoop bieden kan en ook nog soms inderdaad biedt. Wij zouden, naar onze innige overtuiging, de waarheid in het gezicht slaan, als wij niet zouden verklaren, dat er in dit opzicht de laatste jaren een merkbare verbetering is waar te nemen. Deze verbetering is voor een goed deel het gevolg van het ontwikkelingsproces, dat de nog jonge uitvinding heeft doorgemaakt. De bioscoop is, door allerlei stuipen en koortsaanvallen heen, aan het groeien in de goede richting. In de kringen van de zg. bioscoopmenschen zelf zijn er niet weinigen, die hieraan krachtig hebben meegewerkt. Ook de organisatie van de bioscoop- directeuren is op dit gebied niet zonder verdienste geweest..."

SPORT EN SPEL

LAWNTENNIS.

De Holland—België-wedstrijden te Brussel.

G. J. S. schrijft ons d.d. 18 Sept. uit Brussel:

Zoowel de Hollandsche als de Belgische ploeg zijn door plotselinge verhindering van sommige spelers eenigszins veranderd moeten worden.

Bij ons was het Castendijk, die zich voor Zaterdag niet vrij kon maken; bij België zullen de beide Van den Bemden's ontbregen om droevige familieredenen.

De Belgische ploeg wordt nu gevormd voor het enkelspel door: 1. Washer, 2. Watson, 3. Lammens, 4. De Laveleye, 5. De Warzée, 6. Spaak, 7. Bandoux 8. Francois.

Voor het dubbelspel: I. Washer—A. Laloux, II. Watson-Lammens, III. Bandoux-Francois, IV. De Laveleye—De Wael.

Terwijl voor ons in het enkelspel uitkomen: I. Van Lennep, II. Timmer, III. v. d. Feen. IV. C. A. Bryan, 5. G. Leembruggen, 6. A. Knappert, 7. J. Bryan, 8. H. Eilers en in het dubbelspel: 1. Timmer-Bryan, 2. Van der Feen-Leembruggen, 3. Knappert- J. Bryan, 4. Eilers-Wetselaar.

Als wij de kansen nagaan, dan hebben in het enkel spel onze twee eerste spelers de beste kans. Zoowel Van Lennep als Timmer behooren van Watson te winnen en Washer kan zich gelukkig prijzen indien hij ongeslagen in zijn singles blijft.

Zoo staan wij er ook voor met ons tweede tweetal. Van der Feen behoort voor twee overwinningen te zorgen en Bryan kan een der twee eigenlijk sterkere Belgen slaan. De Warzee en Spaak tegen Leembruggen en Knappert beteekent de betere kans voor onze tegenstanders, maar zoowel de vlijt van Leembruggen als het enthousiasme van Knappert, mits niet te bandeloos, kunnen de vrijwel in evenwicht zijnde schaal doen omslaan.

Wat aangaat Bandoux-Francois tegen Eilers en J. Bryan gelooven wij in een overwinning onzer spelers.

In het dubbelspel achten wij Timmer-Bryan sterker dan Watson-Lammens, die wij weer sterker gelooven te zijn dan Van der Feen-Leembruggen. Washer met A. Laloux is van een niet to schatten kracht of misschien wel zwakker. Laloux is inplaats van Watson gekozen voor de eenigszins ondankbare taak van Washer's partner te zijn wegens zijn goede spel in de Belgische kampioenschappen. De Belgen weten zelf niet, wat zij aan deze nieuwe combinatie zullen hebben; wij nog minder. De Laveleye-De Wael en Bandoux-François zijn geen sterke dubbels, maar onze derde en vierde paren zijn dat ook niet. Wij zijn er zelf te nieuwsgierig naar welke staart het hardst zal kwispelen om een uitslag te kunnen voorspellen.

Hedenmiddag heeft Timmer zich op de Leopoldlanen trachten in te slaan. Dat is niet meegevallen: de sprong dier langzame banen bleek wel een heel andere dan van een Hollandsch terrein. De bal kleeft aan den grond — wat o.a. ook het groote nadeel geeft, dat deze niet wit blijft — en dat remt de vaart in den slag zoolang de speler daar niet aan gewoon is geraakt.

Timmer speelde dan ook in deze oefening ver beneden vorm en dat voorspelt niets goeds voor onze andere spelers, die morgen geheel onvoorbereid tegen deze moeilijkheid te staan komen.

En toch gelooven wij nog aan een Hollandsche eindoverwinning.

VOETBAL.

Wijziging der Spelregels.

De Spelregel-Commissie publiceert in de Sportkroniek:

In verband met laatst verschenen uitgave van het Engelsche spelreglement, brengt de Spelregel-Commissie ter kennis, dat in den 7en druk van de jl. uitgegeven spelregels alsnog eenige wijzigingen moeten worden gebracht.

Deze zijn:

Een speler begaat geen overtreding door het enkele feit van buitenspel-staan; slechts dan wanneer hij, buitenspel-staande, zich met een tegenstander of het spel bemoeit, heeft een overtreding plaats. Wanneer een buitenspelstaande speler naar een tegenstander of naar den bal tooloopt en daardoor invloed op het spel uitoefent, behoort hij te worden gestraft.

Uit een hoekschop kan direct gedoelpunt worden.

Een speler mag den scheidsrechter naar zijn beslissing vragen, maar hij heeft niet het recht door woord of gebaar te toonen, dat hij het met zulk een beslissing niet eens is. De scheidsrechter moet overtreding van deze bepaling als wangedrag aanmerken.

Indien volgens de meening van den scheidsrechter een speler ernstig is gekwetst, moet het spel gestaakt worden, de speler terstond van het speelveld worden verwijderd en het spel worden hervat. Indien een speler slechts licht gekwetst is, mag het spel niet onderbroken worden, totdat de bal zich buiten het speelterrein bevindt.

„Een strafschop kan gegeven worden onafhankelijk van de plaats waar de bal — mits in het speelveld zijnde — zich bevindt op het oogenblik dat de overtreding begaan wordt".

F. Claasz.

Hedenmorgen om halfnegen is de Quickspeler Fred. Claasz, uitgeleide gedaan door het bestuur en vele leden dier vereeniging, naar Rotterdam vertrokken, om vandaar naar Indië te gaan.

Het was een hartelijk afscheid, bewijs te meer hoe veel vrienden hij bij Quick achterlaat.

SCHERMEN.

De incidenten tijdens de Olympiade.

Naar de Tel. uit Boedapest verneemt zullen de incidenten tijdens het schermtournooi te Parijs, tot gevolg hebben, dat de daaruit voortgevloeide duels alle te Boedapest zullen worden uitgevochten. Het zijn die tusschen Puliti (Livorno) en Kovàcs (Boedapest); Maestro Santelli (Boedapest) en Maestro Colombetti (Turijn); Santelli (Boedapest) en den redacteur Codronei (Gazetta dela Sport).

Voorts is men overeengekomen, dat als arbiter voor alle duels zou optreden de Weensche dr. Herschmann, die een 30-jarige carrière als schermer achter den rug heeft en verscheidene malen het kampioenschap van Oostenrijk won.

LUCHTVAART.

Londen—Tanger.

Draadloos wordt uit Londen dd. 20 Sept. gemeld:

De Britsche vlieger Alan Cotham, die zeer bekend is om zijn luchttochten voor de Havilland Vliegtuig Maatschappij over verschillende Europeesche landen, is gisteren van Londen naar Tanger gevlogen in 14 uur. De afstand bedraagt 3300 mijl. Hij maakte een tus schenlanding van 30 minuten te Madrid.

ONDERWIJS

Overgevoeligheidsziekten der bovenste luchtwegen.

Bij de aanvaarding van het ambt van hoogleeraar in de oor-, keel- en neusheelkunde aan de Universiteit heeft prof. dr. C. E. Benjamins te Groningen een rede gehouden over Overgevoeligheidsziekten der bovenste luchtwegen.

Wij ontleenen er het volgende aan:

Wat verstaan wij onder overgevoeligheid? In den meest uitgebreiden zin duidt het eenvoudig aan, dat iemand voor één of andere stof, die voor de meeste andere menschen onschuldig is, in bijzondere mate gevoelig is. De voorbeelden hiervan liggen aan alle zijden voor het grijpen, waarvan spr. een groot aantal geeft.

Als laatste voorbeeld van de reeks van uitingen van overgevoeligheid wil spr noemen de aandoeningen, die thans in het middelpunt der belangstelling staan, en waaraan in hetgeen volgen zal, bijzondere aandacht zal worden geschonken en waarvoor Coca en Cooke sinds het vorige jaar den naam Atopia voorstellen.

Onder de atopiën nu rekenen die schrijvers een aantal toestanden, waarbij vooral de bovenste luchtwegen betrokken zijn, zooals: asthma, hooikoorts, rhinitis spastica e.a. Hierbij bestaat een overgevoeligheid voor bepaalde stoffen.

Het is aan de met taaie volharding verrichte onderzoekingen van Blackley te danken, dat men sinds 1873 met zekerheid weet, dat de hooikoorts veroorzaakt wordt door het binnendringen van stuifmeel in de oogbindvlieszakken en den neus.

Er zijn nadien vele onderzoekingen verricht, en zelden is men wel zoo zeker geworden van het oorzakelijk verband tusschen ziekmakende agens en ziekte, als bij de hooikoorts; hetgeen echter niet heeft kunnen beletten, dat wij van het mechanisme van het ziekteproces nog bitter weinig afweten.

In ons land kent men met zekerheid nog pas één vorm van hooikoorts, n.l. die veroorzaakt wordt door het stuifmeel van bloeiende grassen. De echte hooikoortstijd valt dan ook in het voorjaar en de eerste helft van den zomer. In Amerika is met zekerheid een later optredende vorm aangetoond, die veroorzaakt wordt door later bloeiende planten. Gelukkig voor ons land komen geen van deze soorten hier voor Het is wel waarschijnlijk, dat er ook in ons land planten voorkomen, die z.g. najaars-hooikoorts kunnen verwekken.

De studie van de hooikoorts behoort te geschieden met het onderzoek van de pollen- of stuifmeelkorrels.

Het zijn in hoofdzaak de planten, welker pollen door den wind overgebracht wordt, de z.g. anemophiele planten, die ons thans belang inboezemen.

Zoodra de pollenkorrels met vocht in aanraking komen, zwellen zij op en kan men met het microscoop nauwkeurig hun bouw bestudeeren.

Men vindt opgegeven, dat er naast water, zetmeel, suiker, vet eiwitstoffen en aschbestanddeelen in onderling zeer wisselende verhouding in voorkomen.

De eiwitstoffen vormen het hoofdbestanddeel, b.v. in de roggestuifmeelkorrel komt 40 pCt eiwit voor, tegen 3 pCt. vet, 25 pCt. koolhydraat en 3.4 pCt. aschbestanddeelen.

Behalve deze chemische stoffen heeft men ook enzymen er in aangetoond.

Dat het de eiwitstoffen der stuifmeelkorrels zijn, die de reactie teweeg brengen, ligt voor de hand en is ook aangetoond. Men kan zich dan het ontstaan der overgevoeligheid zóó voorstellen, dat in meerdere seizoenen deze eiwitstoffen in het organisme binnendringen, bij daarbij voorbeschikte personen als antigonen werken, en in verloop van tijd een voldoend aantal antilichamen vormen om een anaphylactische reactie op te wekken. Vele zijn de bezwaren die tegen deze voorstelling van zaken ingebracht zijn.

Gaan wij deze bezwaren na, dan blijken ze niet alle steekhoudend te zijn

Men moet zich de zaak aldus voorstellen: Bij de natuurlijke stuifmeelwerking is de verdunning der werkzame eiwitten zóó groot, dat de verweermiddelen van de huid ze kunnen neutraliseeren; echter wordt bij het verrichten van de huidproef met pollen-extract plaatselijk zóóveel antigeen ingebracht, dat de overgevoeligheid der huidcellen onmiddellijk voor den dag treedt.

Over de vraag hoe de werkzame proteïnen der stuifmeelkorrels in het organisme binnen komen, heerscht nog geen zekerheid. Dat de korrels, op de slijmvliezen gekomen, opzwellen en hun inhoud uitstooten, is gemakkelijk te begrijpen na hetgeen medegedeeld is over het gedrag der korrels in een vochtige middenstof. Nu wordt wel de meening verkondigd dat er wondjes in het slimvlies noodig zijn om de opslorping der eiwitstoffen mogelijk te maken. Dit lijkt spr. nu onnoodig.

Dat de hooikoorts voor het overgroote deel een erfelijkheidsziekte zou zijn, meent spr. op grond van eigen ervaring te moeten tegenspreken. Er zijn zeker gevallen van ontwijfelbare heriditaire hooikoorts, maar veel grooter is het aantal, waarbij van overerving van deze ziekte of aanverwante toestanden geen sprake is. Hoe zou men toch gevallen moeten verklaren als van dien onderwijzer, die op 34-jarigen leeftijd de aandoening kreeg, na de demonstratie van een bos sterk stuivende bloeiende roggearen aan zijn leerlingen, waarbij hij de stuifmeelkorrels met volle teugen opsnoof. Het eenige wat men aan kan nemen dat overgeërfd wordt, is de voorbeschiktheid voor het verkrijgen van overgevoeligheidsziekten; vandaar de mogelijkheid van het voorkomen van allerlei aanverwante toestanden gedurende het leven van den hooikoortslijder.

Er zijn vele aanwijzingen om de hooikoorts tot een vorm van anaphylaxie te rekenen, hoewel het bewijs er voor niet afdoende geleverd is, evenmin echter als het bewijs er tegen

Voor dezelfde moeilijkheden als voor de hooikoorts komt men te staan bij de verklaring van de, in uiterlijke verschijnselen zoo nauw verwante rhinitis vasomotoria.

Het is gelukkig dat de praktijk niet heeft gewacht tot de volkomen oplossing van deze uiterst moeilijke vraagstukken gevonden is, en langs den weg der empirie er in geslaagd is een aantal van dergelijke lijders te helpen. Natuurlijk zijn daarbij de resultaten der dierproeven ten zeerste te pas gekomen, zoodat zekere richtlijnen steeds gevolgd zijn.

De groote belangstelling die dit onderwerp geniet van de zijde der immunologen en klinici doet verwachten, dat binnen afzienbaren tijd vele der duistere punten tot klaarheid gebracht zullen worden en dat nog op grooter schaal dan thans geschiedt, de leer der overgevoeligheidsziekten hare toepassing zal vinden door de artsen, tot heil van de lijdende menschheid.

Midd. Techn. School te Sneek.

De Minister van Onderwijs is van plan geen subsidie meer te verleenen aan de Middelbare Technische School te Sneek. De Minister die de medewerking van het bestuur der school te Leeuwarden heeft ingeroepen, verklaart zich bereid om, wanneer leerlingen van Sneek naar Leeuwarden worden overgeplaatst, zoo noodig de spoorkosten c. a. voor rekening van het Rijk te nemen.

Twee van deze inrichtingen in Friesland wordt onnoodig geacht.

Vrije Universiteit.

Prof. dr. H. H. Kuijper te Bloemendaal, hoogleeraar aan de Vrije Universiteit te Amsterdam, heeft voor die instelling uit Amerika, van iemand wiens naam hij niet noemen mag, een gift van 1000 dollar ontvangen.

Leidsche Universiteitsdag te Deventer.

Men meldt ons uit Deventer:

Naar wij vernemen, zal ter gelegenheid van den Zaterdag 4 October te houden Leidschen Universiteitsdag, de burgemeester jhr. mr. T. A. M. A. van Humalda van Eysinga, de gasten ten stadhuize ontvangen. Op een bijeenkomst in den Schouwburg zullen prof. W. Nolen en prof. Colenbrander het woord voeren.

— Aan het Lyceum te Bussum is benoemd: tot leerares in het Duitsch mej. J. A. van 't Lindenhout te Nijmegen, en tot leeraar in de wiskunde de heer R. Cort te Leiden.

— Prof. dr. Holleman zal 26 dezer in de aula der Amsterdamsche universiteit zijn afscheidscollege geven.

Univ. Examens.

NIJMEGEN. — *R.-K. Universiteit.* — Cand ex. rechten C. J. M. Dony te 's Hertogenbosch en L. F. Jansen te Prinsenhage.

Notarieel examen.

DEN HAAG. — Geslaagd 2e deel: J. van der Waal te Schiedam.

DE SALARISSEN DER ONDERWIJZERS.

Het overleg met de regeering.

Gisteren hadden de zeven groote onderwijzersvereenigingen, Canicius-Federatie, Federatie van Bijz, R.-K. Onderwijzers, de Unie van Chr. Onderwijzers, de Ver. van Hoofden van Scholen in Nederland, het Nederl. Onderwijzersgenootschap, de Bond van Nederl. Onderwijzers en de Ver. van Chr. Onderwijzers in Nederland en Overzeesche bezittingen, een onderhoud met de ministers De Visser en Westerveld.

Namens zes van de zeven uitgenoodigde vereenigingen, alleen de Vereen. van Chr. onderwijzers trad voor haar zelf op, zette Ossendorp uiteen, dat de wijzigingen, zooals thans door de regeering voorgesteld, voor de onderwijzers niet te aanvaarden waren, ook al zou men toegeven dat vermindering, om welke reden dan ook, noodzakelijk is. In de eerste plaats werd gewezen op de vreemde handelwijze der regeering, die voor andere ambtenaren slechts twee verhoogingen bij niet gehuwd zijn wil inhouden en voor de onderwijzers vier. Uitvoerig werd betoogd, dat het voorgestelde minimum van f 1200 in verband met jeugd, standplaats en pensioenaftrek zóó laag is, dat een onderwijzer daarvan niet kan leven en dat dus in elk geval dit minimum moet worden verhoogd. Uit het antwoord van den minister Westerveld bleek, dat hij althans van eenige beteekenende wijzigingen niets wil weten, zoodat van dit overleg, dat wegens zijn onbevredigenden afloop wel niet geheel werd afgebroken, voor de betrokkenen niet veel resultaat is te verwachten.

Machinisten-examen.

DEN HAAG, 20 Sept. — Geslaagd voor het theor. gedeelte C de heeren J. E. van Ark te Amsterdam, H. W. van der Dussen te Den Haag en C. G. Grootenboer te Rotterdam.

LAND- EN ZEEMACHT

CONTROLE OP INKOMSTEN VAN GEPENSIONEERDE MILITAIREN.

Naar wij vernemen is een controle ingesteld op de inkomsten van militairen, die zijn gepensioneerd wanneer ontslag is verleend: wegens opheffing (overcompleet), wegens onbekwaamheid of ongeschiktheid anders dan wegens gebreken of ouderdom; wegens het eindigen van het dienstverband, waarvan de vernieuwing om andere redenen dan wangedrag is geweigerd; op eigen aanvrage verleend aan een officier onder toekenning van wachtgeld; op verzoek onder reserveplicht, wanneer de pensioenering is ingegaan op of na 1 Juli 1923, terwijl de gepensioneerde is geplaatst in een betrekking, welke uitzicht geeft op pensioen krachtens de burgerpensioenwet.

Deze controle is ingesteld op grond van art. 23b der Militaire Pensioenwet, teneinde de in dat artikel vastgestelde verminderingen op deze pensioenen te kunnen toepassen.

— De 1e luit. der inf. J. P. Laging Tobias is van gedetacheerd bij het Indische leger hier te lande teruggekeerd.

FINANCIEEL NIEUWS

Beurs te Berlijn.

Het verschijnsel dat men de laatste dagen reeds kon waarnemen, dat de belangstelling voor de staatsfondsenmarkt afneemt, en zich meer op aandeelen van industrieele ondernemingen richt, trad vandaag nog duidelijker aan den dag in den vrijen effectenhandel. Bij de speculatie bestaat geen neiging meer nieuwe verbintenissen in staatsfondsen aan te gaan, dat tot gevolg had, dat de koersen der Duitsche Rijks- en Staatsleeningen zich vandaag over het algemeen in dalende richting bewegen.

Daarentegen schijnt de overtuiging veld te winnen, dat aandeelen van industrieele ondernemingen, ook voor zoover de overgang van papier tot goudmark reeds is geschiedt nog steeds kansen bieden. Intusschen blijft de vraag nog in hoofdzaak beperkt tot enkele mijnfondsen en tot Kali-aandeelen. De koersen dezer fondsen bewogen zich dan ook over het algemeen boven de slotkoersen van gisteren.

6 pCt. leening 's-Hertogenbosch.

Uitgifte van een 6 pCt. leening groot f 1.500.000 nom., verdeeld in stukken van f 1000 en f 500, waarop de inschrijving is opengesteld op 26 dezer, en wel te 's-Hertogenbosch ten kantore van den gemeenteontvanger en van de Nationale Bankvereeniging en te Rotterdam, Amsterdam en alhier bij de Rotterdamsche Bankvereeniging, tot den koers van 98 pCt. Storting 6 October a.s.

De leening is à pari aflosbaar van 1925 af in 50 jaarlijksche termijnen, en wel op de volgende wijze: dienstjaar 1925 tot en met 1935 jaarlijks f 44.000, 1936 tot en met 1937 jaarlijks f 27.000 en dienstjaar 1938 tot en met 1974 jaarlijks f 26.000.

De netto-opbrengst van de leening zal worden aangewend tot dekking van uitgaven ten behoeve der gemeentebedrijven en dus uitsluitend dienen ter bestrijding van productieve uitgaven.

Van de halfjaarlijksche coupons vervalt de eerste pas 31 December 1924, strekkende over 2 maanden en 25 dagen (resp. f 14.17 en f 7.08 voor de coupures van f 1000 en f 500).

Stahlwerk Becker.

Volgens een bericht uit Essen is aan het bestuur dezer onderneming opgedragen een overeenkomst met crediteuren in te leiden en tot dit doel een verlenging van het ambtelijk toezicht aan te vragen.

Leening Peru.

Uit Lima wordt bericht, dat de besprekingen te Nieuw-York ten behoeve van de regeering van Peru voor het opnemen van een leening van D. 7 millioen met succes zijn bekroond. De opbrengst van de leening zal dienen voor het uitvoeren van openbare werken.

Petroleum-industrie.

Mexican Petroleum Cy.

Een driemaandelijksch dividend is gedeclareerd van 3 pCt. op de gewone en van 2 pCt. op de preferente aandeelen, beide betaalbaar 20 Oct. aan aandeelhouders die op 30 dezer als zoodanig in de boeken zijn ingeschreven.

Koersen der Edele Metalen.

(Medegedeeld door H. Drijfhout en Zn.)

Ongef. goud in baren f 1715 per K.G. fijn. Ongef. zilver in baren f 56 per K.G. fijn.

GEMEENTERAADSVERGADERING.

Aanvullingsagenda voor de 20e vergadering op Maandag 22 September, des namiddags te half twee.

C. 1. benoeming van zeven leden van het bestuur van de Stichting „Centraal Woningbeheer".

D. beraadslaging over:

5o. Het voorstel om aan A. de Bakker en H. van der Meer in erfpacht uit te geven perceelen gemeentegrond, gelegen aan de Segbroeklaan.

6o. Het voorstel om aan J. van Wette in erfpacht uit te geven een oppervlakte gemeentegrond, gelegen aan de Delftschelaan en de Ruysdaelstraat.

7o. Het voorstel om aan J. van Wassenaar in erfpacht uit te geven een oppervlakte gemeentegrond, gelegen aan de Segbroeklaan.

8o. Het voorstel om aan A. Kersseboom in erfpacht uit te geven een oppervlakte gemeentegrond, gelegen aan de Hofzichtlaan en het Bloklanderplein.

9o. Het voorstel om aan mej. M. van Dam te verhuren en gedeelte van den kelder onder de voormalige electrische centrale te Scheveningen.

10o. Het voorstel om aan P. L. Haring op zijn verzoek eervol ontslag te verleenen als onderwijzer aan de openbare lagere school aan de Van Ostadestraat 249 (school A).

11o. Het voorstel om aan A. van der Hilt in erfpacht uit te geven een oppervlakte gemeentegrond, gelegen aan de Geraniumstraat en het Stokroosplein.

12o. Het voorstel om aan ds. F. Herbst vergunning te verleenen om kosteloos gebruik te maken van localiteit in de voormalige brandweerkazerne aan de Prinsestraat.

13o. Het voorstel om zoo noodig te procedeeren tegen M. H. Dreyer en A. J. O. Thiele tot ontruiming wegens geëindigde huur onderscheidenlijk van de gemeentewoningen De Riemerstraat nos. 54 en 56.

14o. Het voorstel om aan D. van Straalen en Abr. van Straalen te verhuren perceelen weiland en water, gelegen in de Duivenvoordsche-, Veenzijdsche- en Zijdepolder.

15o. Het voorstel om aan W. Boer op zijn verzoek eervol ontslag te verleenen als onderwijzer in gymnastiek bij het openbaar lager onderwijs.

16o. Het voorstel om aan A. Kersseboom in erfpacht uit te geven een oppervlakte gemeentegrond, gelegen aan de Hofzichtlaan.

17o. Het voorstel om aan J. Elgersma op zijn verzoek eervol ontslag te verleenen als onderwijzer in gymnastiek bij het openbaar lager onderwijs.

18o. Het voorstel om aan de N.V. Grondwerkersbedrijf v.h. firma A. v. d. Noll en Co. te verhuren en gedeelte van het terrein der voormalige Oranjekazerne.

19o. Het voorstel om gelden beschikbaar te stellen voor bijdrage in de kosten van straataanleg tusschen de Mient en den Loosduinscheweg; met financieele regeling.

20o. Het voorstel om — met intrekking van het betrekkelijk Raadsbesluit van 30 Juni 1924 — aan C. Gantvoort en anderen in erfpacht uit te geven oppervlakten gemeentegrond, gelegen aan de Meezenlaan, het Nachtegaalplein en de Leeuweriklaan.

21o. Het voorstel tot wijziging van het Raadsbesluit van 3 September 1918 tot uitgifte in erfpacht van aan het Calandplein gelegen grond.

22o. Het voorstel tot vaststelling van 11 besluiten, houdende beschikking op 38 bezwaarschriften tegen aanslagen in de plaatselijke directe belasting naar het inkomen en de hondenbelasting, diensten 1919—1923.

23o. het voorstel om aan A. Steen jr. en J. E. Dulfer in erfpacht uit te geven een oppervlakte gemeentegrond gelegen aan den Wassenaarscheweg en de Bilderstraat.

24o. Het voorstel om een naam te geven aan een weg langs de Loosduinschevaart.

25o. Het voorstel om het aanleggen en rioleeren van straten in het stratenplan Rustenburg (1e gedeelte) ondershands te gunnen aan de N.V. Haagsche Bouwmaatschappij (Habo).

26o. Het voorstel om om B. en W. te machtigen subsidies te verleenen voor voorstellingen en uitvoeringen met kunstwaarde.

LAATSTE BERICHTEN

DE KONINGIN NAAR DE MANOEUVRES.

De Koningin gaat a.s. Woensdag 's avonds 7 uur 43 min. per trein van hier over Rotterdam en Eindhoven naar America; aankomst aldaar 10 uur 50 min. In den trein wordt overnacht. Vrijdagmiddag 1 uur 57 n.m. gaat H. M. van America over Eindhoven naar Tilburg; aankomst aldaar 3 u. 50 min.; vertrek 6 uur 25 min. over Den Bosch en Arnhem naar Het Loo; aankomst aldaar 9 u. 15 min.

SCHEPENVERKOOP.

Het te Stettin liggende Duitsche stoomschip Paul (ex Regendam, ex Stuyvesant, ex Tunica, ex Sambia), 4974 ton bruto, 2994 ton netto, in 1899 bij de Schiffsb. Ges. Flensburg te Flensburg gebouwd, is door de Naaml. Venn. Frank Rijsdijk's Industrieele Onderneming te Hendrik Ido Ambacht aangekocht om te worden gesloopt.

INBRAAK: f 8000 GESTOLEN.

Hedennacht is ingebroken op het kantoor van het district Rotterdam van den Algemeenen Nederlandschen Metaalbewerkersbond in de Mauritsstraat.

Met en valschen sleutel zijn de inbrekers in een aangrenzende garage gekomen en vervolgens in het huis van den Meetalbewerkersbond. Op het kantoor, gelegen op de eerste verdieping, is een zware brandkast opengebroken en daaruit is voor f 8000 aan bankpapier gestolen. Een bedrag van ongeveer f 3500 specie heeft men onaangeroerd gelaten.

De inbrekers hebben een paar handschoenen achtergelaten. Aan deze handschoenen is een politiehond lucht gegeven. Het dier is daarop regelrecht naar een hofje in de Boomgaardstraat geloopen, is daar een trap opgehold en een kamer binnengeloopen, bewoond door juffrouw van der W., waar hij bleef blaffen.

De juffrouw zegt niets van de inbraak te weten.

TOEZICHT OP LOTERIJEN.

De minister van justitie vestigt opnieuw de aandacht van de burgemeesters op de noodzakelijkheid van nauwkeurig en streng toezicht op de naleving van de voorwaarden, gesteld bij vergunningen, door de Koningin tot het aanleggen van loterijen verleend. Met name heeft de minister het oog op het gemeentelijk bij elke vergunning gestelde voorschrift betreffende het percentage van de nominale waarde van de geplaatste loten, dat voor het doel van de loterij moet worden aangewend, en het verbod van aankoop van prijzen en premies bij leden van het bestuur.

BELEEDIGINGSZAAK.

Naar wij vernemen, zal eerstdaags voor den politierechter behandeld worden de beleedigingszaak van den heer Schilthuizen, lid van het Verbond van Actualisten, tegen het Kamerlid Duys.

— De Nederlandsche gezant te Praag, dr. Hendrik Muller van Werendycke, die met verlof in Nederland heeft vertoefd, is op zijn post teruggekeerd.

— De minister van Oorlog, de heer Van Dijk, zal Dinsdagavond te Eindhoven aankomen, vermoedelijk in verband met de manoeuvres bij die stad.

SCHAKEN.

Russisch kampioenschap.

Na de 15e (voorlaatste) ronde van het toernooi om het Russische kampioenschap hadden: Bogoljoebof 14½ punt, Romanofski 13. Bogatyrtsjoek 11½, Löwenfish 10½, Selesnief, die aanvankelijk met zeer weinig succes speelde, heeft nog aardig opgehaald, hoewel hij komt na spelers die als zwakke dan hij te boek staan.

ERNSTIG ONGEVAL TE JOHANNESBURG.

Johannesburg, 20 Sept. Tengevolge van een aardschok, waardoor een rotsblok in de stad viel, werden 1 Europeaan en 30 inboorlingen licht gewond. Zes inboorlingen werden levend begraven. Het reddingswerk vordert snel.

LENIN GEREHABILITEERD.

De „Iswestia" bevat het bericht van de ontdekking die in een z.g. Lenin-instituut gedaan is.

Daar heeft men gevonden, dat Lenin van wien algemeen bekend was, dat hij uit een adellijke famlie stamde, van zuiver proletarische afkomst is.

EEN DEENSCH OUD-PREMIER OVERLEDEN.

KOPENHAGEN, 20 Sept. (V.D.). — De vroegere Conservatieve Premier van Denemarken Chamberlain Hannibal, is gisteren in den leeftijd van 81 jaar overleden. Hij was Premier en minister van Buitenlandsche Zaken van April 1900 tot Juli 1901.

HULPVERLEENING BIJ GROOTE RAMPEN.

GENEVE, 19 September (Belga). — De vijfde commissie heeft zich bezig gehouden met een door de Italiaansche delegatie ingediend ontwerp van een internationale organisatie der hulpverleening bij groote rampen, welke de volken kunnen treffen, zooals aardbevingen, enz.

Zij nam een door Griekenland en Uruguay ingediende motie aan tot instelling eener commissie ter bestudeering van de practische verwezenlijking van dit denkbeeld, dat gunstig werd ontvangen.

EEN NIEUWE TSAAR VAN RUSLAND.

Berlijn, 20 Sept. (V. D.) De grootheertog Cyril, neef van den overleden czaar, die zich twee jaar geleden tot bewaker van den vacanten Russischen troon proclameerde, heeft een proclamatie geteekend, waarin hij zichzelf tot keizer van geheel Rusland uitroept.

Hij heeft dien stap gedaan op advies van vooraanstaande Russen, die van meening zijn, dat de „keizerlijke kroon", hoewel staande op buitenlandsch grondgebied, het centrum zal worden, waaromheen de Russen, die hun vaderland beminnen, zich zullen verzamelen.

ZEETIJDINGEN.

Mij. Nederland.

Rembrandt, thuisreis, 18 Sept. van Colombo.
Radja, thuisreis, 19 Sept. van Padang.
Rondo, thuisreis, pass. 19 Sept. Sagres.

Opgaven Crans en Co.

Burgerdijk, van R'dam naar Newport arriv. 18 Sept. te Boston.

Rott. Lloyd.

Ternate, uitreis 20 Sept. van Suez.

Holland Amerika Lijn.

Ed

VERLOOFD:

FENNY WUITE

en

J. L. DE WOLF

(Theol. stud.)

Stadhoudersplein 101, den Haag.

„My Home", Driebergen.

Thuis Zondag 28 Sept. 3½—5 uur. D2027

GETROUWD:

G. L. DOMHOFF

en

E. J. C. BOES.

Gravenhage, 20 September 1924.

De Heer en Mevrouw DOMHOFF—BOES betuigen hun dank voor de vele bewijzen van belangstelling, bij hun huwelijk ondervonden. B5468

Heden overleed in het Diaconessenhuis te Amsterdam onze geliefde Echtgenoot, Vader, Behuwdvader, Grootvader en Broeder,

ARIE CORNELIS ZEEMAN,

Oud-Hoofdinspecteur van Scheepvaart in Ned.-Indië,

Oud-Directeur der Droogdok Maatschappij „Soerabaja",

Ridder in de Orde van den Nederlandschen Leeuw,

Officier in de Oranje-Nassau Orde enz.

Weduwnaar van Vrouwe

MARIA JOHANNA BENTZ VAN DEN BERG,

in den ouderdom van 66 jaar.

Baarn,
J. B. L. ZEEMAN—VAN HAANSBERGEN.

Calcutta,
P. R. ZEEMAN.
E. ZEEMAN—PORTENGEN
en Kinderen.

's-Gravenhage,
M. A. ZEEMAN.

Baarn, 18 September 1924.
Faas Eliaslaan 13

(tijdelijk adres Diaconessenhuis Overtoom 283, Amsterdam). B5438

Bezoeken kunnen niet worden afgewacht.

De begrafenis zal plaats hebben Maandag 22 September te 12 uur op de Algemeene Begraafplaats te Heemstede.

Volstrekt eenige en algemeene kennisgeving. 50

Heden ontsliep onze lieve zuster, schoonzuster en tante,

GEERTRUIDE CHRISTINE ALETTE MUNNIKS DE JONGH.

C. E. DE WAAL—MUNNIKS DE JONGH.
Mr. H. L. E. DE WAAL.

Malang,
J. J. MUNNIKS DE JONGH.
L. MUNNIKS DE JONGH—Besse VAN HEERDT.

's-Gravenhage,
L. C. F. POLDERMAN.
H. POLDERMAN—JANSSEN.
Ir. L. J. POLDERMAN.

's-Gravenhage, 18 Sept. 1924.

Spreeuwenlaan 31.

Bezoeken kunnen niet worden afgewacht. B5470

Heden overleed onze lieve Moeder, Behuwd- en Grootmoeder,

MARIA ARINA CORNELIA DE HAES,

Weduwe van

JOOR BASTIAAN VERHEY,

in den ouderdom van 69 jaar.

Amersfoort,

B. A. VERHEY
J. P. VERHEY—ROMBACH
en kinderen.

Rotterdam,
R. L. VERHEY.

's-Gravenhage, 20 Sept. 1924.

Chasséstraat 36.

De Crematie zal plaats hebben Dinsdag a.s. 2½ uur te Driehuis. B5478

Volstrekt eenige kennisgeving.

Dr. H. COUVEE

herv. Maandag 22 Sept. de praktijk.

Dr. A. HENDRIKS

is afwezig.

De heeren Dr. S. BRANDES, Dr. J. PH. VAN HILTEN en Dr. J. C. PETERS zijn bereid waar te nemen. B5462

Dr. SCHOEMAKER

is tot 1 October afwezig

Dr. Th. van SCHELVEN

Zenuwarts, C 4727 12

Nassau Dillenburgstraat 10, heeft de praktijk hervat.

VERHUISD

R. G. PIJL, HUIDARTS

D 2288 NAAR 8

Laan Copes van Cattenburgh 8.

Gewijzigd Tel. No. 11645.

ENGLISHMAN

certifd. teacher, GIVES LESSONS. 69 Elsstraat 69 (Duinoord). D1996K

DO IT NOW!

Het gaat om UW voordeel

Onze aangekondigde **prijsverlaging** heeft natuurlijk groote belangstelling teweeg gebracht; en als U bedenkt dat wij deze **groote prijsverlaging** hebben doorgevoerd, zonder aan de bekende goede kwaliteiten te tornen, zult U begrijpen dat wij juist hieraan de alom bekende leuze **C. & A. is toch voordeeliger** te danken hebben.

Prachtige Najaarsmantel schitterende kw. Velours de laine, rijk m. langharig bont gegarn., nieuwste zijgarn. uitst. pasvorm **39.75**

Nieuwste Damesmantel pr. Velours de laine, kraag en manchetten met langharig bont (Skunk-Im.) gegarneerd — pr. afgewerkt **24.50**

Chique Jongedamesmantel prima Velours de laine, nieuwste sjaalgarneering en geruite stiksels, verschillende — modekleuren. **14.75**

Moderne Woolly-Jekker mooie zware kwaliteit, bruinachtige tinten, moderne zijsluiting, grootekn oopen, geheel gevoerd **23.50**

DEN HAAG
SPUISTRAAT-WAGENSTRAAT

Gevestigd te 's-Gravenhage

A. van der Zijl

Arts, uitsluitend voor huidziekten (haarziekten) en urologie, **Prins Hendrikstraat 10, Telefoon 36301.**

Spreekuren: werkdagen n.m. 1½—3½ uur en volgens afspraak.

Voor minvermogenden: Maandag, Woensdag, Vrijdag, 's avonds 7—8 uur. B5169 12

Mevr. BERGMAN,

Verloskundige,

PIJNBOOMSTRAAT 41

(Duinoord) Den Haag

SPREEKUUR **Maandag, Dinsdag, Woensdag en Donderdag** van **2 tot 4 uur.** 3391 10

AANBEVOLEN MERKEN

MEDOC	. . v.a.	**f 1.—**
PORTWIJN.	v.a.	**f 1.25**
SAMOS	. . v.a.	**f 1.20**
ADVOCAAT	v.a.	**f 2.90**

WIJNHANDEL FERWERDA & TIEMAN

NOORDEINDE 60
VALERIUSSTRAAT
hoek Lübeckstraat 29

B 5421 26

ONZE

prijs is laag, doch het aantrekkelijkste er van is: U ontvangt waar voor Uw geld. Kalfsborstlappen f 0.95 p. p. JONGEBREUR, Tel. 11050.

Accountantskantoor N. P. DE WAIJER

Lid Ned. Organisatie v. Accountants

ALLE ACCOUNTANTS-WERKZAAMHEDEN. BELASTINGZAKEN.

D 2253 10

STATIONSWEG 40, TEL. 14929.

REPETITOR

R. QUERIDO.
Leerares Eng. M. O.

Uitsl. voor cand. Eng. L.O. en Mercurius. Den Haag, Rotterdam, Leiden, Amsterdam. Van Beuningenstraat 74, den Haag. D1970K

Piano-onderwijzeres

oud-leerlinge v. h. Kon. Conservatorium, heeft nog eenige uren beschikbaar tot het geven van lessen aan eerstbeginnenden, f 25 p. 3 mnd. Brieven No. D2005K Bur. v. d. Bl.

FRANSCH.

Grammaire. Conversatie. Handelscorrespondentie. Opl. examens L. O. en M. O. A. Vertalingen in alle genres, door leeraar M. O. E. J. BONDAM, Off. d'Académie, Copernicuslaan 189. D 2050 8

VERLOREN

Massief gouden Schakelarmband. Tegen belooning terugbezorgen: **Sweelinckstraat 4.** D 2054 K

ENGLISH

by Mr. and Mrs. **NORTON** from London. Prima referentiën. 43 Copernicusstraat. B 5362 5

Huisonderwijs.

Gep. H. d. S. Indië wenscht huisonderw. te geven. D 2051 K 5
Br. D 2051 K, bur. v. d. Blad.

Recherche- en Informatie-Bureaux

ALEX SNATAGER & Co.,

Stationsweg 133c — Int. Tel. 15512.

Opgericht 1899,
zijn in staat U omtrent
IEDEREEN
de meest uitgebreide inlichtingen te verschaffen, wij stellen elk gewenscht onderzoek in, terwijl onze rapporten zoo nauwkeurig mogelijk worden samengesteld. B4060

Ondergeteekende verklaart bij deze, dat goederen, gekocht of schulden gemaakt door zijne echtgenoote, Mevrouw W. DE RIJKE—MENDES DA COSTA, verblijf houdende momenteel Anthonie Heinsiustraat 96, niet door hem zullen worden betaald. D2045K

DE RIJKE.

DEUTSCHES FRL., 40 J. alt, selbst. im Haush., Kochen, Nähen und Krankenpfl., sucht Stell. im besseren Hause. Gute holländ. Zeugnisse vorhanden. 6
Br. No D2047K Bur. d. Bl.

-SUCHE f. m. Schwaegerin 23 j., evang. Stell. als **Stuetze i. Haushalt** i. gut buergerl. holl. od. deutsch. Fam. m. Familienanschluss. Gerdes, N.Odijckstr. 41.

Costuumnaaister

voor kinderkleeding en verstelwerk, vraagt naaihuizen, f 2.— per dag. Adres: Eschdoornstraat 95. D2004K

GEVRAAGD

met 1 November een bekwaam KEUKENMEISJE, leeftijd 30—40 j., van g. g. v. Salaris f 45 p. m. en vrije wasch. Zich aan te melden Dinsdags en 's Woensdags nà 8 uur: Wagenaarweg 30. D2282

Tegen half October of later GEVRAAGD een

beschaafde Juffrouw

voor de huishouding, tevens behulpzaam te zijn bij een jongen van 10 jaar. Zonder goede referenties onnoodig zich aan te melden. D2044

Stadhouderslaan 142.

GEVRAAGD

een DAGMEISJE tot hulp van de dienstbode. D2296
Adres: Carel van Bylandtlaan 19.

Beschaafde Juffrouw

m. l., z. z. g. g. nu of later v. gezelschap en huisel. bezigh., tegen kl. verg., v. g. g. v.
Brieven No. D2043K Bur. v. d. Bl.

Ned. Ver. v. Spiritisten „Harmonia" Afd. 's-Grav. I.

Dinsd. 23 Sept. 8 u., Oranje-Sociëteit, Pr. Hendr.-plein

PSYCHOMETRISCHE SEANCE

door Mevrouw de Weduwe Dr. AKKERINGA

Leden vrije toegang. Niet-leden 50 ct. Zij, die op dien avond tot de vereeniging wenschen toe te treden en de contributie ad f 6.50 gelijktijdig voldoen, hebben voor dezen avond reeds vrijen toegang.

B 5475 20

Besch. Duitsche dame

middelbaren leeftijd, ervaren in ziekenverzorging en huishouden, ZOEKT passende BETREKKING in nette omgeving.
Brieven No. D2274 Bur. v. d. Bl.

Mevrouw VAN HAERSMA BUMA, Nassau Dillenburgstraat 18, vraagt tegen 1 Nov. a.s. een

KEUKENMEISJE,

van goede getuigen voorz. D2292

Bij alleenw. heer tegen 1 Nov. gevraagd D 2055 K 7

HUISHOUDSTER

P.G., middelb. leeftijd, voor alle werkzaamh. Uitst. get. vereischt. Fr. br. met voll. inl. en verl. loon aan A. S. Adr. Pauwstr. 41, Haag.

Tegen 1 Nov. biedt zich aan een

juffr. v. d. huishouding.

Brieven onder letter W bij Boekhandel E. NOORDIJK, Bankastraat 14a. B 5477 6

PAYING GUEST.

In deftig Eng. gezin bestaat gelegenheid tot inwoning als paying guest. Goed gem. Zit- en Slaapk.
Br. No. D 2053 K b. v. d. Blad.

TE HUUR

Zit- en twee Slaapkamers of Zit-Slaapkamer op eerste klas stand.
Brieven No. D2056K Bur. v d. Bl.

TE KOOP

in Duinoord klein solied HEERENHUIS, 7 kam, badk., keuken en zolder, goed in orde. Gelegen bij lijnen A, 7, 10 en 14. Direct te aanv. Koopprijs f 16.000. Nadere inl. en sleutel Woningbur. DE HAAS & Co., Frederik Hendrikplein 34. B5481-10

Ducanola f 950.-.

TER OVERN. mooie 88-tonige KUNSTSPELPIANO met rollen. Schriftelijke garantie. C4731-7
Fa. SCHNEPPER, de Constant Rebecqueplein 1—6.

NOG EENIGE

jonge Fransche herders

(Briards) TE KOOP; rasecht; 3 mnd. oud. 1 event. te ruilen voor ras-Taks. Adres: Houten Huisje, Park Nieuw-Wassenaar, in 't Bosch tusschen Viaduct en Halte Zijdeweg. D2276

GEVRAAGD

ruime GEMEUB. ZITKAMER EN SLAAPK. in het Z.-deel van den Haag, met uitstekend pension.
Brieven onder No. D2285 Bureau van dit Blad.

NIEUWE ULFTSCHE HAARDEN

iets beschadigd, tegen zeer verminderden prijs AANGEBODEN.
J. P. WEENINK,
Balistraat 4. — Telefoon 11471.

Te koop gevraagd

een PIANO, kleine VLEUGEL, liefst kunstspel.
Brieven onder No. D2293 aan het Bureau v. d. Blad.

Comfortabele kleine gemeubileerde woning

GEZOCHT te 's-Gravenhage, slaapkamer, salon, keuken, dienstbodenkamer, bad en telef. Br. fr. E.B.H. NIJGH & v. DITMAR's Adv.-Bur., Amsterdam. B5471-10

WINKELHUIS

TE KOOP aan de Weteringkade, f 20.000.—. Bovenhuis verhuurd voor f 800.—. 1 October te betrekken. Inlichtingen Lange Voorhout 37, Tel. 16578. C4720

TE HUUR

GEMEUBILEERDE 1e ETAGE. Ruim uitzicht over het Fred. H.-plein en v. Boetzlaan.
Adres: 2e Antonie Heinsiusstraat 108. B 5473

Directe verkoop aan Particulieren prima LEIDSCHE WOLLEN DEKENS, 150×200 c.M., gefest. roode, gele of blauwe strepen, fr. remb. f 8.50 kwal. gegar. Vraagt not. extra maten. Manufacturen-Engros: v. Speykstraat 6. C4729 7

Te huur gevraagd

voor nu of later, WONING (of gedeelte), 5 à 7 kamers, keuken, badkamer, etc., met AUTOSTALLING (eventueel nog aan te brengen). Br. No. D2041K Bur. Vaderl.

Te huur gevraagd

v. echtp., midd. 1., z. k., RUIM BOVENHUIS OF HEERENHUIS bij voork. Nassaukwartier of omtrek Koninginnegracht. Aanv. spoedig.
Adres: Molenlaan 10F, Wassenaar. D2290

Te huur gevraagd

Boven- of Benedenhuis omtrek **Duinoord of Statenlaan, ± f 600.**
Brieven: van der Haar en van Ketel, Weimarstraatt 6. B 5476 6

Groot Kunstschilders-Atelier te Huur.

de Riemerstraat 21. B 5474

MEVROUW H. KOSTER,

MAGNETISEUSE EN MASSEUSE!

Prins Mauritslaan 74, Tel. No. 54380. Spreekuur 2—4 behalve Zaterdag.
C 3712 8

PALAIS DE DANSE
BEZUIDENHOUT 11 — 's-GRAVENHAGE
RUSSIAN NORTH STAR JASZBAND
ONDER LEIDING VAN GREGOIRE NAKHCHOUNIAN
AANVANG 9 UUR — VRIJE TOEGANG

B5469

SCHOOLGAANDE KINDEREN

Naar aanleiding van het ingezonden stuk onder bovenstaanden titel, voorkomende in de Haagsche bladen, raden wij U in Uw eigen belang aan, Uw schoenwerk te laten repareeren bij houders van het blauwe Bondsbord. B5463-20

HAAGSCHE SCHOENMAKERSBOND.

H. PANDER & ZONEN

C 4732 40

AMSTERDAM — DEN HAAG — ROTTERDAM

PRIJSVERLAGING

LINOLEUMS

Voor Permanent Waving

Het Instituut voor blijvende Haargolving.

TEVENS MODERNE DAMES-KAPSALONS.

HENRY EN OTTO TÄRRE.

PRINSESTRAAT 4a. C 4721 22 **TELEF. 10986.**

N.V. Wassenaarsche Credietbank

gevestigd te Wassenaar.

Kapitaal beschikbaar voor Bouwcredieten uitsluitend op gronden der Villaparken „RIJKSDORP" en „DE DRIE PAPEGAAIEN" Inlichtingen verstrekt de Directie Huize „De Drie Papegaaien" Schouwweg 34 Wassenaar, telefoon 543, alsook het Bouw- en Woningbureau M. Jonkers & Co., Achterom 2, hoek Gravenstraat, t/o. de Bonneterie, Den Haag. Telefoon 10864. C4728 24

INSTITUUT VAN BEEMEN

IEPLAAN 15
Telef. 33552

KLASSE A. Ontwikkeling en toepassing der **Mediumniteit.**
KLASSE B. Opleidingsschool voor **Magnetiseurs.**
KLASSE C. **Spiritualisme;** cursusduur 3 maanden (o.m. de godsdienstige, maatschapp. en opvoedk. beteekenis) aanvang van den eerstv. nieuwen cursus 1 Oct. a.s.
Vraagt nadere inlichtingen aan het Instituut. C4712-20

MODERN HEERENHUIS

TE KOOP, LEEG, bevatt. 13 Kamers, 2 Serre's, **Badkamer** met alle **toebehooren,** flinke Keuken **ruimen** Kelder en **Wijnkelder,** alle **Plafonds** en **Gangen** geschilderd, Tuin met brandstoffenschuur. Gelegen Laan van Meerdervoort. Koopsom **f 32000** vrij op **naam.** Hypotheek **f 22000.—** Inlicht. bij den beëedigd Makelaar W. L. KOUDIJS, Daendelsstraat 79.

ZIT NIET BIJ DE PAKKEN NEER.

Voor ondernemende menschen is steeds geld te verdienen. Buitengewoon goed ingelicht oud-beursman, insider, finant. onafhankel., geeft tegen matig winstaandeel gedocumenteerd advies. Heeft momenteel een

PRACHT-TIP,

waarbij succes geen toeval is. Men wende zich tot bur. v. d. bl. onder motto RAADSMAN No. C4718. 15

TE KOOP OF TE HUUR GEVRAAGD een

KLEIN HEERENHUIS,

liefst met garage, beslist op goeden, vroolijken stand te 's-Gravenhage. Koopprijs 20 à 30 mille, huurprijs f 1200—f 1800. 9
Brieven No. D4042K Bur. v. d. Bl.

TE HUUR

aangeboden 2 Zit-slaapkamers en Slaapkabinet, met pension en Badkamer. Bezuidenhoutkwartier, Emmastraat 65. D 2052 K 6

Ten overstaan van Notaris H. G. VAN NOUHUYS te 's-Gravenhage zal op **DINSDAGEN 7 en 14 OCTOBER** 1924, telkens des namiddags 2 uur in het Venduhuis der Vereeniging van Notarissen in de Nobelstraat te 's-Gravenhage in het openbaar worden geveild en verkocht:

PERCEEL I.

De RIANT GELEGEN VILLA

„LUNIA"

met erf en tuin, te 's-Gravenhage, aan den

DUINWEG No. 6,

kadastraal bekend gemeente 's-Gravenhage Sectie AK No. 6834 ged., breed ongeveer 31,9 Meter langs den Duinweg, oppervlakte ongeveer 1955 M2.

PERCEEL II.

Een PERCEEL GROND, gelegen achter de perceelen III tot en met V, met uitgang ter breedte van 2 M. langs perceel V naar den Duinweg, kadastraal bekend gemeente 's-Gravenhage Sectie AK No. 6834 ged., groot ongeveer 1275 M2.

PERCEEL III.

Een PERCEEL BOUWGROND gelegen naast perceel I, kadastraal bekend gemeente 's-Gravenhage Sectie AK no. 6834 ged., breed ongeveer 11,37 M. langs den Duinweg, diep ongeveer 45 M., oppervlakte ongeveer 507 M2.

PERCEEL IV.

Een PERCEEL BOUWGROND, gelegen naast perceel III, kadastraal bekend gemeente 's-Gravenhage Sectie AK No. 6834, ged. breed ongev. 7.25 M. langs den Duinweg, diep ongeveer 45 M., oppervlakte ongeveer 336 M2.

PERCEEL V.

Een PERCEEL BOUWGROND, gelegen naast perceel IV, kadastraal bekend gemeente 's-Gravenhage Sectie AK No. 6834, ged., breed ongeveer 11,37 M. langs den Duinweg, diep ongeveer 45 M., oppervlakte ongeveer 507 M2.

De villa bevat: beneden vestibule m. hall, 2 kamers en suite met zijserre, achterserre en terras, voorkamer met open serre, bergkamer, groote achterkamer, keuken, bijkeuken, bergplaats, kelder en kelder voor centrale verwarming; 1e étage: opkamer, groote voorkamer met balcon en achterkamer met balcon waartusschen groote badkamer, voorkamertje met balcon, voorkamer met balcon waarachter kleine kamer benevens groote achterkamer; 2e étage: mangelkamer, groote voorkamer, 2 tusschenzolders, dienstbodenbadkamer, groote achterkamer benevens grooten achterzolder.

Het perceel is voorzien van een installatie voor centrale verwarming, electrische gas en waterleiding, benevens warmwaterleiding.

De perceelen zijn vrij van huur en gebruik te aanvaarden den dag na de gunning terwijl de betaling der kooppenningen zal moeten geschieden op 1 December 1924, onder bijbetaling van rente berekend tegen 6 pCt. per jaar over het tijdvak van af 15 October 1924 tot en met den dag van betaling.

Combinatie voorbehouden.

Te bezichtigen Maandag en Donderdag van 2—4 uur.

Nadere inlichtingen ten kantore van gezegden Notaris aan de Hugo de Grootstraat No. 12 te s-Gravenhage. A 3751

Een Hagenaar kan niet buiten Het Vaderland.

DE ARBITRAGEKWESTIE GEREGELD TE GENÈVE.

DE ZITTING VAN DEN RAAD.

De besprekingen in de sub-commissies der Volkenbondsvergadering naderen het einde. Gisteren is men in de juridische sub-commissie tot overeenstemming gekomen over de regeling, die in de toekomst zal gelden ter beslechten van geschillen tusschen leden van den Volkenbond.

Juridische geschillen zullen voor het Haagsche Internationale Gerechtshof worden gebracht.

Politieke geschillen komen voor den Volkenbondsraad. Deze zal trachten de partijen tot elkaar te brengen. Lukt dit niet, dan kan een van beide (of beide) partijen arbitrage eischen.

Dit arbitraal college ad hoc zal als volgt worden samengesteld:

Een of een paar arbiters worden door den Volkenbondsraad benoemd, nadat deze voor die keuze de instemming van de eene partij zal verkregen hebben. Een gelijk aantal andere arbiters zal door den Volkenbondsraad benoemd worden, na verkregen goedkeuring der andere partij ten aanzien dezer keuze. De voorzitter van het arbitraal college zal benoemd worden door den Volkenbondsraad, nadat hij voor zijn candidaat de overeenstemming van beide partijen zal verkregen hebben of anders het advies van het internationale gerechtshof of wellicht van diens voorzitter zal hebben ingewonnen.

De beslissing, door het arbitragecollege gegeven, zal bindend zijn.

Een redactiecommissie zal den definitieven tekst echter nog moeten opstellen van het protocol, zoodat een zeker voorbehoud ten aanzien van detailkwesties nog noodzakelijk schijnt.

Over de politieke beteekenis van de regeling zal dan nader te spreken zijn.

Over de sanctiemaatregelen, die men wil nemen, om dezen besluiten de grootst mogelijke kans op uitvoerbaarheid te geven, zijn de besprekingen nog niet ten einde gebracht.

Wel zijn er nadere berichten over de bewapeningskwestie. Men is van plan vóór 15 Juni 1925 een bewapeningsconferentie bijeen te roepen. Verschillende voorwaarden zullen dan echter eerst moeten worden vervuld. Een zeker aantal staten, men spreekt van 15, zal voor 15 Mei de nieuwe arbitrageregeling goedgekeurd moeten hebben. Onder de ratificeerende staten zullen 3 of 4, sommige correspondenten zeggen a l l e, permanente Volkenbondsraadsleden moeten zijn.

De groote mogendheden zullen dus het nieuwe regime eerst moeten aanvaarden. Op de kansen, die daarbij bestaan, zal dus in de eerste plaats de aandacht moeten vallen. Die kansen worden echter weer bepaald door de vraag, of de inhoud van het accoord over arbitrage, veiligheid en sancties te vereenigen is met de politieke belangen der betrokken staten.

Op den juisten tekst van het accoord zal men dus moeten wachten, voor men een oordeel kan uitspreken over die kansen.

Naast de vergaderingen der sub-commissies trekt ditmaal de Volkenbondsraad de aandacht. Enkele Saarkwesties werden afgehandeld. Geconstateerd werd, dat het aantal Fransche troepen iets verminderd, het aantal gendarmes iets verhoogd is. Moeilijker scheen men het eens te kunnen worden over de regeling van het onderwijs, waarbij de vraag van Franschen of Duitschen invloed naar voren kwam. In een Duitsche nota, kort te voren ingediend, vond men een welkome aanleiding om de zaak te verdagen tot November.

Ten slotte heeft de Raad in een zitting met gesloten deuren het vraagstuk behandeld van zijn recht tot onderzoek, voorzien in de verdragen van St. Germain, Neuilly, Trianon en Versailles, naar de bewapening van zekere mogendheden.

Verschillende geruchten zijn hierover in omloop. Vrij algemeen ziet men aangegeven, dat het in de bedoeling zou liggen, de controle op Duitschland, Oostenrijk, Hongarije en Bulgarije te laten uitoefenen door een commissie uit de buurstaten. De betrokken landen zouden zelf niet aan de controle mogen deelnemen.

Het schijnt, dat de Volkenbondsraad deze landen ook niet wil toestaan deel te nemen aan de besprekingen over de controle. Een draadloos bericht zegt, dat de Raad besloten heeft zijn leedwezen te betuigen aan de betrokken mogendheden, dat hij geen gevolg kan geven aan de bij hem ingediende verzoeken om deel te mogen nemen aan de beraadslagingen over het organisme, dat ter uitoefening van het recht van controle moet worden geschapen.

Het is een beetje omslachtig gezegd.

De Chineesche delegatie bij den Volkenbond heeft medegedeeld, dat zij een telegram uit Peking heeft ontvangen, waarin haar door de Chineesche regeering, op dringend verlangen van het parlement, wordt opgedragen er bij den Volkenbondsraad op aan te dringen, dat China een zetel in den raad krijgt.

Dit verzoek gaat gepaard met een dreigement. Immers het Chineesche parlement heeft besloten, dat China zich uit den Volkenbond zal terugtrekken, indien het wederom bij de verkiezingen voor den Volkenbondsraad een nederlaag lijdt.

Een Volkenbondsgebouw.

Naar de Tel. uit Genève verneemt, heeft de rapporteur Van Eysinga in de vierde commissie uiteengezet, dat de kosten van het Volkenbondsgebouw, dat zal worden opgetrokken op een terrein, dat door de Engelsche regeering en het kanton Genève is aangeboden, en naast het secretariaat is gelegen, ongeveer 4½ millioen francs zullen beloopen. De kosten zullen over vier jaarlijksche begrootingen worden verdeeld, zoodat op iedere begrooting 1¼ millioen francs zal worden aangegeven met inbegrip van de voorloopige kosten ten bedrage van 300.000 francs; waarvan 100.000 noodig zijn voor een internationale prijsvraag voor architecten en 50.000 voor de noodige geschriften en de publicatie er van. Het gebouw kan volgens de meening van den rapporteur in 1927 gereed zijn. Het rapport van de subcommissie werd goedgekeurd en naar de controle-commissie verwezen.

BIND'S VEILIGHEIDSPLANNEN.

PARIJS, 20 Sept. (H.N.). — Briand heeft in L'Europe Nouvelle een artikel oververgadering van den Volkenbond te Genève laten verschijnen waarin hij o. a. schrijft, dat hij reeds te Cannes naar een formule heeft gezocht, die Europa tegen elken aanval zou kunnen beveiligen. Dit zou ons Briand kunnen geschieden door vestelsel van allianties, aangevuld door Engelsch-Fransch-Belgische overeenkomsten, die veiligheid van het Rijngebied moeten waarborgen en ten tweede door overeenkomst der belanghebbende natiën handhaving der orde in Oostelijk en doorstelijk Europa. Zij, die zich met de betreffende plannen hadden bezig te houden, gingen van de veronderstelling uit, dat Duitschland aan deze nieuwe combinaties zou kunnen deelnemen zoodra het het pact van non-agressie zou hebben aanvaard. Deze combinatie was niet alleen aan Europa maar ook aan de staten van de Stille Oceaan gedacht.

Het verwachte blijven van Amerika is een zwaar pak voor den Volkenbond. Briand spreekt de hoop uit, dat de hinderpalen, die op het oogenblik nog bestaan, geleidelijk zullen verdwijnen.

DE QUAESTIE ELZAS-LOTHARINGEN

Voorloopige overgangsmaatregelen.

Volgens den correspondent van het Hbl. in Parijs hecht men daar geen gewicht aan de conferentie welke Herriot heeft gehad met de drie prefecten van Elzas-Lotharingen en andere hooggeplaatste ambtenaren. Daar werd de noodzakelijkheid erkend om krachtig in te gaan tegen de clericale campagne die de eenheid van Frankrijk openlijk bedreigt, doch de regering zal zonder overhaasting handelen en toestemmen in een nieuwe reeks voorlopige overgangsmaatregelen, ten einde te voorkomen, dat aanstoot wordt gegeven aan de gewoonten en de gevoelens der bevolkingen van die gemeenten, welke den dienst boven alles stellen. Daarentegen wert Herriot besprekingen voor een commis te beginnen met kerkelijke persoonlijkheden.

Opheffing der ambassade bij het Vaticaan?

Het orgaan van het Vatikaan spreekt tegen, dat een afgezant van den paus aan Herriot heeft voorgesteld agitatie in Elzas-Lotharingen te doen staken als de Fransche ambassade bij het Vatikaan wordt gehandhaafd, maar de „Etoiuvelle" bevestigt dit officieuze berichten bevestigt dat een bevoegd persoon, de denkbeelden van den paus vertolkten dergelijk voorstel aan de Fransche regering heeft gedaan.

De linkerzijde dringt op opheffing van de ambassade aan en het comité der vrijmetselaars heeft zich verklaard voor de onmiddellijke opheffing, waarvoor Herriot in beide Kamers zeker een meerheid zal verkrijgen.

De internationale democratie tegen het plan-Dawes.

LONDEN, 20 Sept. (H. N.) — Het internationale democratische vredescongres heeft gisteren o. a. een motie aangenomen, waarin gezegd wordt, dat er gevaar bestaat, dat de uitvoering van het plan-Dawes tot een vernietiging van den levensstandaard der Duitsche arbeiders zal voeren. Het is echter noodzakelijk dat de 8-uur arbeidsdag wordt gehandhaafd en dat de levensstandaard der Duitsche arbeiders niet omlaag wordt gedrukt. Besloten werden inhoud dezer motie telegrafisch ter kennis te brengen van Marx, MacDonald en Herriot.

Ook de uitvoerende commissie van de mijnarbeidersfederatie, die gisteren te Blackpool vergaderde, heeft zich met het plan-Dawes bezig gehouden. Deze commissie sprak haar opvatting uit, dat de toestand, die door de uitvoering van het plan zal ontstaan, nauwkeurig onderzocht moet worden in verband met de gevolgen van de leveringen op rekening van schadevergoeding voor de mijnarbeiders van Groot-Britannië en eveneens in verband met de gevolgen van het laten voortduren van langeren arbeidstijd in Duitschland.

BELGISCH-DUITSCHE ONDERHANDELINGEN.

Een correspondent van de Neptune weet enkele bijzonderheden mee te deelen over de Belgisch-Duitsche onderhandelingen. Hij heeft een onderhoud gehad met den Belgischen gezant in Berlijn, graaf della Faille de Leverghem. De gezant zeide, dat de Belgische delegatie uitgaan van het vrijhandelsprincipe, maar zich verplicht ziet rekening te houden met den toestand van zekere Belgische handels- en industriebranches. Een accoord tusschen Duitschland en België kan slechts door wederkeerige concessies worden bereikt. Een groote moeilijkheid ligt besloten in het feit, dat de delegaties bij deze onderhandelingen geen andere basis hebben dan het oude Duitsche douanetarief, zonder dat zij met stelligheid iets weten van het nieuwe in voorbereiding zijnde tarief. Over den duur van den modus vivendi wist de gezant niets anders te zeggen dan dat hij zoowel twee jaar als slechts zes maanden zou kunnen bedragen. De Duitsche delegatie wenscht de besprekingen tegen 1 October a.s. geëindigd te zien, zulks in verband met de tegen dien datum belegde Fransch-Duitsche onderhandelingen, doch de gezant acht het niet zeer waarschijnlijk, dat zoo spoedig reeds een accoord zal worden bereikt. De besprekingen zouden alsdan worden stopgezet, of misschien gelijktijdig te Berlijn en te Parijs worden voortgezet.

Verbetering van de reede van Zeebrugge.

De Belgische minister van Openbare Werken heeft besloten, een betonmuur te laten bouwen tegenover de sluis van Heyst, om de reede van Zeebrugge te beschermen, die hoe langer hoe meer verzandt, hetgeen jaarlijks 20 millioen francs vergt om het zand te verwijderen. Men denkt dat men, als die muur klaar is, niet meer zal behoeven te baggeren.

Ondergeteekende maakt hiermede bekend in 1913 opleiding te hebben genoten bij Monsieur Manzano, Dansprofessional te Parijs en vanaf dien tijd dansles te hebben gegeven en in verschillende Theaters, Dancings en Tea's te zijn opgetreden. Bewijzen hiervan worden gaarne door mijn verschillende vroegere Directies geleverd. Men zij dus gewaarschuwd voor prospectus van concurreerende firma's welke met onzen naam trachten reclame te maken.

DANSINSTITUUT LEND, Jul. v. Stolberglaan 228, Tel. 71164.

Dagelijks inschrijving voor den nieuwen Cursus van 10 tot 6 en van 7 tot 9½ uur.

C4730 16

HET HERSTEL DER EENHEID VAN CHINA.

Een waarschuwing uit Tokio.

LONDEN, 20 Sept. (H.N.). — Naar de Times-correspondent te Tokio meldt heeft het Japansche kabinet beraadslaagd over den toestand in China. Het kwam tot de slotsom, dat de berichten uit China nog te eenzijdig zijn, zoodat geen bepaalde gedragslijn kan worden vastgesteld. Toch is besloten een waarschuwing tot China te richten dat scherpe maatregelen getroffen zullen worden, indien nadeel wordt toegebracht aan de Japansche belangen in de Oostelijke provincies of indien onverwachts de invloed der gebeurtenissen in China zich in Korea zou doen gevoelen.

De correspondent te Peking van hetzelfde blad seint dat het uiteenvallen van Tsjekiang's troepen op geheel China van invloed is en geheel nieuwe perspectieven opent. Het zou thans gemakkelijk vallen zich van Soen Yat Sen te ontslaan en de overmacht in de zuidelijke provincies te verkrijgen terwijl later de Zuidwestelijke provincies vanzelf wel zullen volgen. Het resultaat hiervan zou kunnen zijn dat er een regeering aan het bewind zou kunnen komen welke de macht heeft om toezicht in de provincies uit te oefenen, de militaire lasten te verminderen en weer geordende toestanden in het leven te roepen. Het buitenland zou dan tegenover een gezaghebbende regeering komen te staan die zich bij onderhandelingen niet meer achter haar machteloosheid verschuilt.

WOE PEI FOE TEGEN MANDSJOERIJE.

PEKING, 20 Sept. (Reuter). Woe Pei Foe houdt het er voor dat de toestand in Mandsjoerije zal moeten beslist worden. Hij wil spoedig een groote expeditie tegen Tsjang Tso Lin organiseeren; daarbij zal hij ook gebruik maken van vliegtuigen teneinde met zoo weinig mogelijk middelen een definitief resultaat te verkrijgen.

DE STRIJD BIJ SJANGHAI DUURT VOORT.

SJANGHAI, 20 Sept. (Reuter). — Den geheelen nacht is er gevochten. De troepen van Li Joeng Sang bieden echter hedenmiddag nog weerstand. Het front is nog niet doorgebroken, maar daar de gouverneur van Tsekang niet beschikt over versterkingen, zal hij weldra genoodzaakt zijn zijn frontlijn te verkorten.

HET VATICAAN TEGEN SAMENWERKING TUSSCHEN KATHOLIEKEN EN SOCIALISTEN.

Wij hebben onlangs gewezen op de waarschuwingen die van het Vaticaan uitgaan tegen een politieke samenwerking tusschen katholieken en socialisten. De Temps vestigt de aandacht op nieuwe aanduidingen in die richting, katholieke publicaties als de Unita cattolica, de Civilta cattolica en de Osservatore Romano, die reeds eenigen tijd krachtige waarschuwingen hadden doen hooren en de Civilta cattolica in het bijzonder, die betoogd had, dat ongodsdienstigheid en atheïsme essentieele voorwaarden van een socialistisch program waren.

Van de zijde der katholieke volkspartij waren daartegen protesten gehoord.

Het orgaan van het Vatikaan, de Osservatore Romano, heeft nu, naar de Temps meldt, als antwoord daarop de volgende officieuze mededeeling openbaar gemaakt:

„Niemand heeft de katholieke volkspartij aangespoord om „den strijd op te geven" dien zij tegen de fascistische gewelddaden ondernomen heeft, of om „niet haar plicht te vervullen". Het gaat er alleen om, wij herhalen het, niet het socialisme te begunstigen, zelfs niet onbewust, daar het socialisme en zijn leerstellige beginselen atheïstisch en materialistisch en in het praktische leven volstrekt antichristelijk is."

Nieuwe Italiaansche senatoren.

ROME, 19 Sept. (Belga.) — Op voorstel van Mussolini heeft de Koning 53 senatoren benoemd.

Alcoholmonopolie in Rusland.

In Sovjet Rusland wordt thans een alcoholmonopolie ingevoerd. De regeerings-wodka, met een sterkte van 27 pCt., wordt verhandeld in flesschen van het vroegere model, maar met nieuwe etiketten onder den naam Russische bitter. Er is een soort distributiesystem ingevoerd, waarbij aan elk meerderjarig ingezetene het recht tot aankoop van 1 liter wodka in de 14 dagen wordt gegeven. Te Petersburg en Moskou werden den dag vóór de verkingtreding der nieuwe bepalingen de staatsslijtkwinkels letterlijk bestormd, terwijl een levendige handel werd gedreven in distributiebonnetjes. In de provincie zal de regeering slechts eerst met October haar intrede doen, ook hier is de vastgestelde hoeveelheid 1 fles per in de 14 dagen.

Malversaties in Rusland.

De landbouwers- en boereninspectie heeft, naar de Rechtsverneemt, ernstige malversaties, verspilling van gelden en roekeloos beheer bij de inkoopcommissarissen van de Russische Centrosojoez aan het licht gebracht, waarmee zeer groote bedragen gemoeid zijn. Een aantal processen zou voor de deur staan.

Aardschokken in de streek van Erzeroem.

Uit Konstantinopel wordt gemeld, dat de aardschokken in de streek van Erzeroem aanhouden. Talrijke huizen en scheuren in den bodem ontstaan. In de streek van Aras zijn 37 van de 49 dorpen vernield en zijn tal van slachtoffers gevallen. Ook in de streken van Hins en Torlan hebben aardschokken plaats gehad, die veel verwoesting aangericht en veel slachtoffers gemaakt hebben.

De streek van Kars heeft ook geleden, maar in mindere mate.

DE MACEDONISCHE KWESTIE.

DE VOLKENBOND EN HET OORLOGSGEVAAR OP DEN BALKAN.

Radets en Alexandrof.

Er wordt te Genève veel gesproken over den vrede. Wat het resultaat van al die beraadslagingen zal zijn, valt nog niet te voorzien. Er zijn enthousiasten die meenen, dat de oorlog nu voor goed van de aarde gaat verdwijnen. Er zijn ook sceptici. De Evening Standard schreef dezer dagen: vijf jaar voor den oorlog had men de laatste vredesconferentie in den Haag; vijf jaar er na heeft men het geestdriftige congres van Genève: alles blijft zooals het was. Is zulk een scepticisme niet overdreven? Juist de vergelijking tuschen den Haag en Genève is toch wel van aard om eenige hoop te rechtvaardigen.

Er zijn echter andere feiten, die toch weer sceptischer stemmen. Georgie in de eerste plaats. Men zou ongelijk hebben den opstand in Georgië als een zuiver binnenlandsche kwestie te beschouwen. Zelfs zuiver is ze dat niet. Het internationale statuut van Georgië is namelijk zeer gecompliceerd. Tal van regeeringen hebben de onafhankelijkheid der Georgische republiek, zooals die bestond tusschen 1911 en 1922, erkend. Weliswaar hebben sommige dier landen — b.v. Engeland — sindsdien ook de sovjetrepubliek erkend, maar niet zonder voorbehoud, waardoor het mogelijk wordt ook nog vast te houden aan het bestaan van het onafhankelijke Georgië. Nog ernstiger dan de gebeurtenissen in Georgië en gevaarlijker voor den algemeenen vrede is de toestand op den Balkan en in 't bijzonder in Macedonië.

De moord op Alexandrof, de daarop gevolgde wraakmoorden op een aantal communistische Bulgaren en Macedoniërs waren o. i. wel van aard om de te Genève vergaderde staatslieden een weinig van hun aandacht aan die Macedonische kwestie te doen wijden. Toch is niet gebleken dat de Volkenbond zich met de zaak bezig hield. Het is nochtans zijn zaak, want de onhoudbare toestanden die in Macedonië heerschen zijn hoofdzakelijk het gevolg van de mislukking der nationaliteits- of minderheidspolitiek van den Volkenbondsraad.

Na het einde van den wereldoorlog hebben de groote mogendheden, die de overwinning behaald hadden, gemeend niets anders te moeten doen dan de door de kleinere bondgenooten opgeëischte landstreken eenvoudig te laten annexeeren en in het verdrag slechts een niet zeer duidelijke bepaling op te nemen over de politieke, religieuse en cultureele rechten der aldus aan hun vijanden overgeleverde nationaliteiten.

Het resultaat is geweest wat men wel verwachten kon. De Macedoniërs worden onderdrukt. Feitelijk zijn de Servische gendarmes de heerschers in dit land en de bevolking, die in de comitadsji haar bevrijders zien, lijdt telkens onder collectieve straffen, die de gendarmes wegens het verborgen houden van opstandelingen enz. opleggen. Daarbij is er van de politieke, religieuse en cultureele vrijheid natuurlijk niets terecht gekomen. De nationale strijd was daar alles behalve een abstractie. Dagelijks voelde de bevolking zich onderdrukt en getergd. Alexandrof, de leider van den Macedonischen opstand, werd dan ook door de meeste Macedoniërs als een held en een vertrouwd politiek leider geëerd.

Voor sommigen was hij echter nog te gematigd. Alexandrof wenschte voor zijn volk slechts dezelfde levensvoorwaarden als de andere volgen; hij wilde dit doel bereiken zonder een beroep te doen op de sociale revolutionaire instincten der massa. Stanboliski, den communistischen boerenleider, had hij wel is waar bevochten omdat deze de gunst van Zuid-Slavië en van Griekenland trachtte te winnen door de Macedoniërs geheel aan hun lot over te laten. Na Stanboeliski's val heeft de regeering-Tsjankof de traditioneele Bulgaarsche politiek hervat, en zooveel mogelijk de Macedoniërs, waarvan de meerderheid inderdaad ook Bulgaren zijn, beschermd. Alexandrof heeft echter steeds geloochend, dat hij met de regeering van Sofia samenwerkt; hij eischt ook geen annexatie van Macedonië bij Bulgarije, maar de vorming van een autonomen Macedonischen staat, die dan in een algemeene Balkanfederatie zou kunnen worden opgenomen.

Vroeger was zulk een federatie ook het ideaal van Radits. Zoolang namelijk als Pasjits te Belgrado regeerde. De Kroatische boerenleider was dan ook een vriend van Alexandrof. Dat is nu veranderd en de daardoor ontstane crisis is waarschijnlijk de aanleiding tot den moord op Alexandrof geweest.

Radits, die de laatste maanden in Moskou had doorgebracht en daar de Kroatische boerenorganisatie bij de bolsjewistische boereninternationale heeft aangesloten was daar een vriend der bolsjewisten geworden, zoo scheen het ten minste en dit verbond met Moskou zal de macht van den leider wel versterkt hebben en is waarschijnlijk wel een der oorzaken geweest van Pasjits' val. Toch was er in dit verbond iets onnatuurlijks. De Kroatische partij is hoofdzakelijk een partij van kleine boeren en kleine burgerij, die slechts zeer weinig voelen voor de communistische idealen. Toen Davidovits de plaats van Pasjits innam als eerste minister te Belgrado en de Kroaten besloten hadden de nieuwe regeering te steunen, duurde het dan ook niet lang of Radets verklaarde, dat hij eigenlijk nooit communist geweest was en te Moskou slechts voor de belangen van het Kroatische volk was opgekomen evenals te Parijs en te Londen. Zoo maakte hij zich los van het communistische bondgenootschap. Er was echter nog een ander bondgenootschap, waarvan hij zich moest losmaken, namelijk dat van Alexandrof. Hij deed het door een fel artikel in een te Weenen verschijnend blad Sl. Domo. Alexandrof werd in dit artikel voorgesteld als de agent van de verstoven fascistische regeering van Tsjankof. Alexandrof had zich ten onrechte als een (Radets') bondgenoot voorgesteld. Er was volstrekt geen gemeenschap tusschen de Kroaten en de Macedonische aandieten.

Zoo toont Radits zich een volmaakt opportunist. Nu hij met de Servische partij van Davidovits gaat samenwerken, maakt hij zich volkomen los van alle banden met den grooten vijand der Serviërs, den Macedonischen leider.

Natuurlijk werd de positie van de Macedonische partij daardoor ten zeerste verzwakt, want de Serviërs onder Davidovits, die wel bereid zijn tot het doen van eenige concessies tegenover de Kroaten, denken er niet aan de Macedoniërs een andere politiek te doen voeren dan die van Pasjits.

Dit verwekte een heftige crisis in Alexandrof's partij. De kwestie der te volgen tactiek werd opnieuw besproken. De communisten onder de Macedoniërs meenden, dat nu het oogenblik gekomen was om zich definitief bij Moskou aan te sluiten, Alexandrof bleef die wanhoopspolitiek echter afkeuren, daarom werd hij vermoord. De gevolgen van den moord zijn thans nog niet te overzien. Oorlog wordt het wel niet, maar is een toestand als thans op den Balkan geen blijvende oorzaak van oorlog?

Uw verkoudheid

verergert met het uur en kan ontaarden in borstaandoening

Wacht dus niet neem dadelijk

Abdijsiroop

AANBOD AAN DE STAKERS VAN COVENT GARDEN.

LONDEN, 20 Sept. (Reuter). — De vakvereeniging van sjouwerlieden besloot de werkgevers van Covent Garden voor te stellen den arbeid terstond te hervatten en daarna de onderhandelingen voort te zetten waar ze waren afgebroken. Het bestuur van de vakvereeniging komt Maandag bijeen ten einde de houding te bepalen, indien het aanbod wordt afgewezen.

De zomertijd in Engeland.

LONDEN, 20 Sept. (Drl.) — De zomertijd eindigt in Groot-Brittannië morgen om 3 uur 's nachts.

Het salaris der Berlijnsche burgemeesters.

Door een indiscretie is een brief gepubliceerd, welke Boess, de Berlijnsche burgemeester, aan de voorzitter van den Berlijnschen Gemeenteraad heeft gericht, om mede te deelen, dat zoowel hij als zijn medeburgemeesters de noodige conclusies zouden trekken indien hun salaris niet werd verhoogd. Het geval zal nu in de eerstvolgende vergadering van den Gemeenteraad ter sprake worden gebracht.

De prostitutie in het bezette gebied.

GRAZ, 20 Sept. (H. N.) — Op het congres tot bestrijding van den internationalen handel in vrouwen is het naar aanleiding van een rede van den Duitschen gedelegeerde, den geheimen regeeringsraad Jung, die de kwestie der door de bezettingsoverheid in het Rijn- en Roergebied opgerichte bordeelen ter sprake bracht, tot een heftige discussie met de Fransche en Belgische afgevaardigden gekomen.

Gedeeltelijke ontruiming.

BERLIJN, 20 Sept. (Drl.). — De ontruiming van een gedeelte van het Roergebied wordt voortgezet. Hoerse is door de Fransche gendarmerie ontruimd. De Fransche gendarmerie in Lennep bereidt de ontruiming voor. De Belgische regeering heeft de vermindering van het garnizoen in Wezel gelast. De Franschen begonnen het gebied bij Duisburg te ontruimen.

Oud-Kamerlid van Guadeloupe gearresteerd.

PARIJS, 20 Sept. (H. N.) — Het Ministerie van Koloniën maakt bekend, dat in verband met de ontploffing, die dezer dagen heeft plaats gehad, Boisneuf, die bij de jongste verkiezingen uitgevallen is, in hechtenis is genomen, daar de ontploffing, die plaats heeft gehad in zijn huis en waarbij ook de chauffeur van dezen afgevaardigde is gedood, een gevolg is geweest van de vervaardiging van bommen, die gebruikt zijn bij aanslagen, welke in den laatsten tijd hebben plaats gehad.

Weinig armlastigen in Amerika.

Het Amerikaansche Bureau voor de Bevolkingsstatistiek meldt dat op 1 Januari van dit jaar 78,000 armlastigen in Amerika waren, op een totaal bevolking van meer dan 110 millioen zielen. Dit is een vermindering van 6000 armlastigen vergeleken met 1910 toen de bevolking slechts 92 millioen zielen telde.

Hooge luchtvaartbegrooting in Amerika.

Volgens een corr. van de Morning Post wordt volgens de huidige Amerikaansche begrooting aan den civielen, militairen en maritiemen luchtdienst $ 32,000,000 per jaar besteed, te weten 12 millioen voor het leger, 15 millioen voor de vloot en 5 millioen voor postdienst en wetenschappelijk onderzoek.

Locatelli uit de Ver. Staten vertrokken.

Locatelli, de Italiaansche vlieger, wiens aanwezigheid in de Ver. Staten tot tweemaal toe aanleiding had gegeven tot relletjes, eenmaal zelfs tot een moordaanslag op een hem vergezellenden politiebeambte, is thans weer naar zijn land teruggegaan. Hij doet de reis aan boord van de Giulio Cesare. Daar men voor nieuwe relletjes bij het vertrek vreesde, werd Locatelli door politie naar de boot geleid en bleef hij in zijn hut tot het schip in beweging was.

HET AANTAL LEZERS VAN HET VADERLAND NEEMT IEDEREN DAG TOE EN DAARMEDE OOK HET BELANG VOOR UW RECLAME.

Weerkundige Waarnemingen

Den Haag, 20 Sept. — Temp. 8 uur vm. 63 gr. F., 2 uur nam. 64 gr. Fr., hoogste temp. (gisteren) 65 gr. F., laagste (heden) 54 gr. F. Barometer 8 uur vm. 754, nam. 2 uur 755.

Medegedeeld door het Koninklijk Nederlandsch Instituut in de Bildt.

Hoogste barometerstand 765, Memel.
Laagste barometerstand 745,8 Vestmanoer.
Verwachting tot den avond van 20 September: Meest matige of krachtige Zuidelijke tot Zuidwestelijken wind. Zwaarbewolkt of betrokken. Waarschijnlijk regenbuien. Aanvankelijk iets koeler.

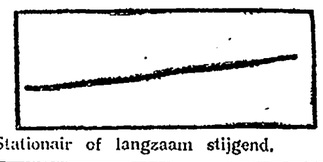

Stationair of langzaam stijgend.

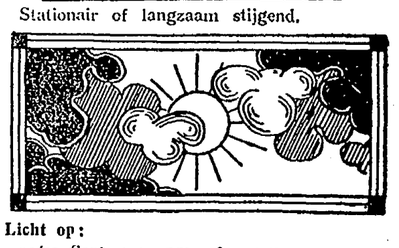

Licht op:
21/22 Sept. 7,34 nm.—6,13 vm.
22/23 Sept. 7,32 nm.—6,15 vm.

Stand van de Maan:
Laatste kwartier 21 Sept. 4,55 vm.

Zons op- en ondergang:
21 Sept. 6,45 vm. op, 7,05 nm. onder.
22 Sept. 6,46 vm. op, 7,03 nm. onder.

Hoogwater te Scheveningen:
21 Sept. vm. 8,19, nam. 8,44.
22 Sept. vm. 9,23, nam. 10,01.

WEEROVERZICHT

13—19 September.

Wanneer in Zuid-Europa de luchtdruk hoog is in verband met het gebied van hoogen druk, dat permanent bij de Azoren ligt en zich in sommige tijden Noordwaarts uitbreidt, terwijl in Noordwest-Europa depressies voorbijtrekken, staat de weersgesteldheid in onze streken onder de wisselwerking van deze luchtdrukverdeeling. Zijn de depressies diep en dichtbij, dan heerscht hier winderig, soms stormachtig weer met regen, blijven zij daarentegen veraf en heeft de hooge druk de overhand, dan kan het weer in dezen tijd van het jaar nog zacht en heel mooi zijn, niettegenstaande de temperatuur, normaal verloopende, snel lager wordt.

In de afgeloopen week hebben wij dezen gang van zaken goed kunnen waarnemen. Diepe depressies trokken voorbij, waarvan het centrum meest vrij veraf bleek. Zaterdagmorgen lag er een tusschen IJsland en Schotland, waardoor de wind hier Z.W. en nogal krachtig was. Het weer was toen vrij goed. Van Zaterdag op Zondag bracht een kleine secundaire depressie een storing, die echter Zondagmiddag weer voorbij was. De hooge druk drong uit het Zuiden door en bracht hier Maandag mooi weer, maar toen Dinsdag een nieuwe depressie verschenen was, veranderde het weer in ongunstigen zin.

Hierop volgde een derde, diepe depressie, die Woensdag met krachtigen wind voorbij trok en Donderdag weer aftrok. Daarna kreeg de hooge druk de overhand, zoodat de wind bijna geheel ophield en het weer met zonneschijn en vrij hooge temperatuur voor den tijd van het jaar nog een mooi, nazomersch karakter kreeg. Bij dalenden barometer betrok de lucht gisteren in den namiddag weer onder den invloed van een nieuwe depressie.

Over het geheel genomen was in de afgeloopen week het weer, behoudens den nu en dan sterken wind, mooier en zonniger dan in de voorafgaande week. Veel warme dagen kunnen wij in dezen tijd van het jaar niet verwachten. Komen ze voor, dan is dat toch bijna alleen in de eerste helft der maand, die reeds gepasseerd is. Het is dus geenszins ongunstig als het weer niet mooier is dan 't in de afgeloopen week was. De gemiddelde temperatuur is zelfs niet eens lager dan een week te voren, eerder iets hooger geweest. Zij was met 16 gr. C. zelfs nog iets boven de normale. Hetzelfde is het geval met de gemiddelde dagelijksche maximum-temperatuur en in sterker mate met de dagelijksche minimum-temperatuur. Koude nachten kwamen, behalve van Donderdag op Vrijdag, dan ook niet voor. Uit het lage cijfer voor de veranderlijkheid blijkt verder, dat de temperatuur van dag tot dag weinig varieerde.

Ook de vochtigheidstoestand der lucht was in de afgeloopen week iets gunstiger dan in de voorafgaande.

De bewolking vertoonde in de morgenuren een geringe toeneming, daarentegen in den namiddag een belangrijke vermindering, gerekend tegen de voorafgaande week. Er kwam daardoor vrij wat zonneschijn voor.

Ten gevolge van de sterke nachtelijke afkoeling kwam Vrijdagmorgen mist voor, die echter spoedig optrok.

De regenval was belangrijk minder dan in de voorafgaande weken. Er viel op 3 regendagen niet meer dan ruim 7 m.M. neerslag.

	6-12 Sept.	13-19 Sept.
Gemiddelde temperatuur	15.9	16.0
Hoogste temp. 13 Sept.	12.0	19.5
Laagste temp. 19 Sept.	8.5	11.6
Warmste dag 13 Sept.	18.3	17.2
Koudste dag 14 Sept.	12.7	15.6
Gem. veranderlijkheid	1.8	0.8
Totale neerslag	18.8	7.4
Aantal regendagen	6	3
Gem. betr. vochtigh. 8 uur	84	83
Gem. betr. vochtigh. 2 uur	80	76
Gem. bewolking 8 uur	81	8.5
Gem. bewolking 8 uur	81.	8.5

Gemidd. temp. boven en in den grond.

Diepte.	8 uur.	
+15 c.M.	9.9	11.4
—2 „	15.2	15.3
—15 „	15.2	15.0
—25 „	15.4	15.2
—50 „	15.8	15.5
—80 „	15.6	15.2

VERLOOFD:

FENNY WUITE

en

J. L. DE WOLF

(Theol. stud.)

Stadhoudersplein 101, den Haag.

„My Home", Driebergen.

Thuis Zondag 28 Sept. 3½—5 uur. D2027

GETROUWD:

G. L. DOMHOFF

en

E. J. C. BOES.

's-Gravenhage, 20 September 1924.

De Heer en Mevrouw DOMHOFF—BOES betuigen hun dank voor de vele bewijzen van belangstelling, bij hun huwelijk ondervonden. B5468

Heden overleed in het Diaconessenhuis te Amsterdam onze ε liefde Echtgenoot, Vader, Behuwdvader, Grootvader en Broeder,

ARIE CORNELIS ZEEMAN,

Oud-Hoofdinspecteur van Scheepvaart in Ned.-Indië,

Oud-Directeur der Droogdok Maatschappij „Soerabaja",

Ridder in de Orde van den Nederlandschen Leeuw,

Officier in de Oranje-Nassau Orde enz.

Weduwnaar van Vrouwe

MARIA JOHANNA BENTZ VAN DEN BERG,

in den ouderdom van 66 jaar.

Baarn,
J. B. L. ZEEMAN—VAN HAANSBERGEN.

Calcutta,
P. R. ZEEMAN.
E. ZEEMAN—PORTENGEN
en Kinderen.

's-Gravenhage,
M. A. ZEEMAN.

Baarn, 18 September 1924.
Faas Eliaslaan 13

(tijdelijk adres Diaconessenhuis Overtoom 283, Amsterdam). B5438

Bezoeken kunnen niet worden afgewacht.

De begrafenis zal plaats hebben Maandag 22 September te 12 uur op de Algemeene Begraafplaats te Heemstede.

Volstrekt eenige en algemeene kennisgeving. 50

Heden ontsliep onze lieve zuster, schoonzuster en tante,

GEERTRUIDE CHRISTINE ALETTE MUNNIKS DE JONGH.

C. E. DE WAAL—MUNNIKS DE JONGH.
Mr. H. L. E. DE WAAL.

Malang,
J. J. MUNNIKS DE JONGH.
L. MUNNIKS DE JONGH—Besse VAN HEERDT.

's-Gravenhage,
L. C. F. POLDERMAN.
H. POLDERMAN—JANSSEN.
Ir. L. J. POLDERMAN.

's-Gravenhage, 18 Sept. 1924.
Spreeuwenlaan 31.

Bezoeken kunnen niet worden afgewacht. B5470

Heden overleed onze lieve Moeder, Behuwd- en Grootmoeder,

MARIA ARINA CORNELIA DE HAES,

Weduwe van

JOOR BASTIAAN VERHEY,

in den ouderdom van 69 jaar.

Amersfoort,
B. A. VERHEY
J. P. VERHEY—ROMBACH
en kinderen.

Rotterdam,
R. L. VERHEY.

's-Gravenhage, 20 Sept. 1924.
Chasséstraat 36.

De Crematie zal plaats hebben Dinsdag a.s. 2½ uur te Driehuis. B5478

Volstrekt eenige kennisgeving.

Dr. H. COUVEE
herv. Maandag 22 Sept. de praktijk.

Dr. A. HENDRIKS
is afwezig.

De heeren Dr. S. BRANDES, Dr. J. PH. VAN HILTEN en Dr. J. C. PETERS zijn bereid waar te nemen. B5462

Dr. SCHOEMAKER
is tot 1 October afwezig

Dr. Th. van SCHELVEN

Zenuwarts, C 4727 12

Nassau Dillenburgstraat 10, heeft de praktijk hervat.

VERHUISD

R. G. PIJL, HUIDARTS

D 2288 NAAR 8

Laan Copes van Cattenburgh 8.

Gewijzigd Tel. No. 11645.

ENGLISHMAN

certifd. teacher, GIVES LESSONS. 69 Elsstraat 69 (Duinoord). D1996K

DO IT NOW!

Het gaat om UW voordeel

Onze aangekondigde **prijsverlaging** heeft natuurlijk groote belangstelling teweeg gebracht; en als U bedenkt dat wij deze **groote prijsverlaging** hebben doorgevoerd, zonder aan de bekende goede kwaliteiten te tornen, zult U begrijpen dat wij juist hieraan de alom bekende leuze **C. & A. is toch voordeeliger** te danken hebben.

Prachtige Najaarsmantel schitterende kw. Velours de laine, rijk m. langharig bont gegarn., nieuwste zijgarn. uitst. pasvorm **39.75**

Nieuwste Damesmantel pr. Velours de laine, kraag en manchetten met langharig bont (Skunk-Im.) gegarneerd — pr. afgewerkt **24.50**

Chique Jongedamesmantel prima Velours de laine, nieuwste sjaalgarneering en geruite stiksels, verschillende modekleuren. — **14.75**

Moderne Woolly-Jekker mooie zware kwaliteit, bruinachtige tinten, moderne zijsluiting, grooteknoopen, geheel gevoerd **23.50**

DEN HAAG
SPUISTRAAT-WAGENSTRAAT

Gevestigd te 's-Gravenhage

A. van der Zijl

Arts, uitsluitend voor huidziekten (haarziekten) en urologie, **Prins Hendrikstraat 10, Telefoon 36301.**

Spreekuren: werkdagen n.m. 1½—3½ uur en volgens afspraak. Voor minvermogenden: Maandag, Woensdag, Vrijdag, 's avonds 7—8 uur. B5169 12

Mevr. BERGMAN,

Verloskundige,

PIJNBOOMSTRAAT 41

(Duinoord) Den Haag

SPREEKUUR **Maandag, Dinsdag, Woensdag en Donderdag** van 2 tot 4 uur. 3391 10

B 5471 26

ONZE

prijs is laag, doch het aantrekkelijkste er van is: U ontvangt waar voor Uw geld. Kalfsborstlappen f 0.95 p. p. JONGEBREUR, Tel. 11050.

Accountantskantoor N. P. DE WAIJER

Lid Ned. Organisatie v. Accountants

ALLE ACCOUNTANTS-WERKZAAMHEDEN. BELASTINGZAKEN.

D 2253 10

STATIONSWEG 40, TEL. 14929.

REPETITOR

R. QUERIDO.
Leerares Eng. M. O.

Uitsl. voor cand. Eng. L.O. en Mercurius. Den Haag, Rotterdam, Leiden, Amsterdam. Van Beuningenstraat 74, den Haag. D1970K

Piano-onderwijzeres

oud-leerlinge v. h. Kon. Conservatorium, heeft nog eenige uren beschikbaar tot het geven van lessen aan eerstbeginnenden, f 25 p. 3 mnd. Brieven No. D2005K Bur. v. d. Bl.

FRANSCH.

Grammaire. Conversatie. Handelscorrespondentie. Opl. examens L. O. en M. O. A. Vertalingen in alle genres, door leeraar M. O. E. J. BONDAM, Off. d'Académie, Copernicuslaan 189. D 2050 8

VERLOREN

Massief gouden Schakelarmband. Tegen belooning terugbezorgen: Sweelinckstraat 4. D 2054 K

ENGLISH

by Mr. and Mrs. **NORTON** from London. Prima referentiën. 43 Copernicusstraat. B 5362 5

Huisonderwijs.

Gep. H. d. S. Indië wenscht huisonderw. te geven. D 2051 K 5
Br. D 2051 K, bur. v. d. Blad.

Recherche- en Informatie-Bureaux

ALEX SNATAGER & Co.,

Stationsweg 133c — Int. Tel. 15512.

Opgericht 1899,
zijn in staat U omtrent
IEDEREEN
de meest uitgebreide inlichtingen te verschaffen, wij stellen elk gewenscht onderzoek in, terwijl onze rapporten zoo nauwkeurig mogelijk worden samengesteld. B4060

Ondergeteekende verklaart bij deze, dat goederen, gekocht of schulden gemaakt door zijne echtgenoote, Mevrouw W. DE RIJKE—MENDES DA COSTA, verblijf houdende momenteel Anthonie Heinsiustraat 96, niet door hem zullen worden betaald. D2045K

DE RIJKE.

DEUTSCHES FRL., 40 J. alt, selbst. im Haush., Kochen, Nähen und Krankenpfl., sucht Stell. im besseren Hause. Gute holländ. Zeugnisse vorhanden. 6
Br. No D2047K Bur. d. Bl.

SUCHE f. m. Schwaegerin 23 j., evang. Stell. als **Stuetze i. Haushalt** i. gut **buergerl.** holl. od. deutsch. Fam. m. Familienanschluss. Gerdes. N.Odijckstr. 41.

Costuumnaaister

voor kinderkleeding en verstelwerk, vraagt naaihuizen, f 2.— per dag. Adres: Eschdoornstraat 95. D2004K

GEVRAAGD

met 1 November een bekwaam KEUKENMEISJE, leeftijd 30—40 j., van g. g. v. Salaris f 45 p. m. en vrije wasch. Zich aan te melden Dinsdags en 's Woensdags nà 8 uur: Wagenaarweg 30. D2282

Tegen half October of later GEVRAAGD een

beschaafde Juffrouw

voor de huishouding, tevens behulpzaam te zijn bij een jongen van 10 jaar. Zonder goede referenties onnoodig zich aan te melden. D2044

Stadhouderslaan 142.

GEVRAAGD

een DAGMEISJE tot hulp van de dienstbode. D2296
Adres: Carel van Bylandtlaan 19.

Beschaafde Juffrouw

m. l., z. z. g. g. nu of later v. gezelschap en huisel. bezigh., tegen kl. verg., v. g. g. v.
Brieven No. D2043K Bur. v. d. Bl.

Ned. Ver. v. Spiritisten „Harmonia" Afd. 's-Grav. I.

Dinsd. 23 Sept. 8 u., Oranje-Sociëteit, Pr. Hendr.-plein

PSYCHOMETRISCHE SEANCE

door Mevrouw de Weduwe Dr. AKKERINGA

Leden vrije toegang. **Niet-leden 50 ct.** Zij, die op dien avond tot de vereeniging wenschen toe te treden en de contributie ad f 6.50 gelijktijdig voldoen, hebben voor dezen avond reeds **vrijen toegang.**

B 5475 20

Besch. Duitsche dame

middelbaren leeftijd, ervaren in ziekenverzorging en huishouden, ZOEKT passende BETREKKING in nette omgeving.
Brieven No. D2274 Bur. v. d. Bl.

Mevrouw VAN HAERSMA BUMA, Nassau Dillenburgstraat 18, vraagt tegen 1 Nov. a.s. een

KEUKENMEISJE,

van goede getuigen voorz. D2292

Bij alleenw. heer tegen 1 Nov. gevraagd D 2055 K 7

HUISHOUDSTER

P.G., middelb. leeftijd, voor alle werkzaamh. Uitst. get. vereischt. Fr. br. met voll. inl. en verl. loon aan A. S. Adr. Pauwstr. 41, Haag.

Tegen 1 Nov. biedt zich aan een

juffr. v. d. huishouding.

Brieven onder letter W bij Boekhandel E. NOORDIJK, Bankastraat 14a. B 5477 6

PAYING GUEST.

In deftig Eng. gezin bestaat gelegenheid tot inwoning als paying guest. Goed gem. Zit- en Slaapk.
Br. No. D 2053 K b. v. d. Blad.

TE HUUR

Zit- en twee Slaapkamers of Zit-Slaapkamer op eerste klas stand.
Brieven No. D2056K Bur. v d. Bl.

TE KOOP

in Duinoord klein solied HEERENHUIS, 7 kam, badk., keuken en zolder, goed in orde. Gelegen bij lijnen A, 7, 10 en 14. Direct te aanv. Koopprijs f 16.000. Nadere inl. en sleutel Woningbur. DE HAAS & Co., Frederik Hendrikplein 34. B5481-10

Ducanola f 950.-.

TER OVERN. mooie 88-tonige KUNSTSPELPIANO met rollen. Schriftelijke garantie. C4731-7
Fa. SCHNEPPER, de Constant Rebecqueplein 1—6.

NOG EENIGE

jonge Fransche herders

(Briards) TE KOOP; rasecht; 3 mnd. oud. 1 event. te ruilen voor ras-Taks. Adres: Houten Huisje, Park Nieuw-Wassenaar, in 't Bosch tusschen Viaduct en Halte Zijdeweg. D2276

GEVRAAGD

ruime GEMEUB. ZITKAMER EN SLAAPK. in het Z.-deel van den Haag, met uitstekend pension.
Brieven onder No. D2285 Bureau van dit Blad.

NIEUWE ULFTSCHE HAARDEN

iets beschadigd, tegen zeer verminderden prijs AANGEBODEN.
J. P. WEENINK,
Balistraat 4. — Telefoon 11471.

Te koop gevraagd

een PIANO, kleine VLEUGEL, liefst kunstspel.
Brieven onder No. D2292 aan het Bureau v. d. Blad.

Comfortabele kleine gemeubileerde woning

GEZOCHT te 's-Gravenhage, slaapkamer, salon, keuken, dienstbodenkamer, bad en telef. Br. fr. E.B.H. NIJGH & v. DITMAR's Adv.-Bur., Amsterdam. B5471-10

WINKELHUIS

TE KOOP aan de Weteringkade, f 20.000.—. Bovenhuis verhuurd voor f 800.—. 1 October te betrekken. Inlichtingen Lange Voorhout 37, Tel. 16578. C4720

TE HUUR

GEMEUBILEERDE 1e ETAGE. Ruim uitzicht over het Fred. H.-plein en v. Boetzlaan.
Adres: 2e Antonie Heinsiusstraat 108. B 5473

Directe verkoop aan Particulieren prima LEIDSCHE WOLLEN DEKENS, 150×200 c.M., gefest. roode, gele of blauwe strepen, fr. remb. f8.50 kwal. gegar. Vraagt not. extra maten. Manufacturen-Engros: v. Speykstraat 6. C4729 7

Te huur gevraagd

voor nu of later, WONING (of gedeelte), 5 à 7 kamers, keuken, badkamer, etc., met AUTOSTALLING (eventueel nog aan te brengen). Br. No. D2041K Bur. Vaderl.

Te huur gevraagd

v. echtp., midd. l., z. k., RUIM BOVENHUIS OF HEERENHUIS bij voork. Nassaukwartier of omtrek Koninginnegracht. Aanv. spoedig.
Adres: Molenlaan 10F, Wassenaar. D2290

Te huur gevraagd

Boven- of Benedenhuis omtrek **Duinoord of Statenlaan, ± f 600.**
Brieven: van der Haar en van Ketel, Weimarstraatt 6. B 5476 6

Groot Kunstschilders-Atelier te Huur.

de Riemerstraat 21. B 5474

MEVROUW H. KOSTER,

MAGNETISEUSE EN MASSEUSE!

Prins Mauritslaan 74, Tel. No. 54380. Spreekuur 2—4 behalve Zaterdag. C 3712 8

B5469

SCHOOLGAANDE KINDEREN

Naar aanleiding van het ingezonden stuk onder bovenstaanden titel, voorkomende in de Haagsche bladen, raden wij U in Uw eigen belang aan, Uw schoenwerk te laten repareeren bij houders van het blauwe Bondsbord. B5463-20

HAAGSCHE SCHOENMAKERSBOND.

Voor Permanent Waving

Het Instituut voor blijvende Haargolving.

TEVENS MODERNE DAMES-KAPSALONS.

HENRY EN OTTO TÄRRE.

PRINSESTRAAT 4a. C 4721 22 **TELEF. 10986.**

N.V. Wassenaarsche Credietbank

gevestigd te Wassenaar.

Kapitaal beschikbaar voor Bouwcredieten uitsluitend op gronden der Villaparken „RIJKSDORP" en „DE DRIE PAPEGAAIEN" Inlichtingen verstrekt de Directie Huize „De Drie Papegaaien" Schouwweg 34 Wassenaar, telefoon 543, alsook het Bouw- en Woningbureau M. Jonkers & Co., Achterom 2, hoek Gravenstraat, t/o. de Bonneterie, Den Haag, Telefoon 10864. C4728 24

INSTITUUT VAN BEEMEN

IEPLAAN 15
Telef. 33552

KLASSE A. Ontwikkeling en toepassing der **Mediumniteit.**
KLASSE B. Opleidingsschool voor **Magnetiseurs.**
KLASSE C. **Spiritualisme**; cursusduur 3 maanden (o.m. de godsdienstige, maatschapp. en opvoedk. beteekenis) aanvang van den eerstv. nieuwen cursus 1 Oct. a.s.
Vraagt nadere inlichtingen aan het Instituut. C4712-20

MODERN HEERENHUIS

TE KOOP, LEEG, bevatt. 13 Kamers, 2 Serre's, **Badkamer** met alle **toebehooren,** flinke Keuken **ruimen** Kelder en **Wijnkelder,** alle **Plafonds** en **Gangen** geschilderd, Tuin met brandstoffenschuur. Gelegen Laan van Meerdervoort. Koopsom **f 32000** vrij op **naam.** Hypotheek **f 22000.—** Inlicht. bij den beëedigd Makelaar W. L. KOUDIJS, Daendelsstraat 79.

ZIT NIET BIJ DE PAKKEN NEER.

Voor ondernemende menschen is steeds geld te verdienen. Buitengewoon goed ingelicht oud-beursman, insider, finant. onafhankel., geeft tegen matig winstaandeel gedocumenteerd advies. Heeft momenteel een

PRACHT-TIP,

waarbij succes geen toeval is. Men wende zich tot bur. v. d. bl. onder motto RAADSMAN No. C4718. 15

TE KOOP OF TE HUUR GEVRAAGD een

KLEIN HEERENHUIS,

liefst met garage, beslist op goeden, vroolijken stand te 's-Gravenhage. Koopprijs 20 à 30 mille, huurprijs f 1200—f 1800. 9
Brieven No. D4042K Bur. v. d. Bl.

TE HUUR

aangeboden 2 Zit-slaapkamers en Slaapkabinet, met pension en Badkamer. Bezuidenhoutkwartier, Emmastraat 65. D 2052 K 6

Ten overstaan van Notaris H. G. VAN NOUHUYS te 's-Gravenhage zal op **DINSDAGEN 7 en 14 OCTOBER** 1924, telkens des namiddags 2 uur in het Venduhuis der Vereeniging van Notarissen in de Nobelstraat te 's-Gravenhage in het openbaar worden geveild en verkocht:

PERCEEL I.

De RIANT GELEGEN VILLA

„LUNIA"

met erf en tuin, te 's-Gravenhage, aan den

DUINWEG No. 6,

kadastraal bekend gemeente 's-Gravenhage Sectie AK No. 6834 ged., breed ongeveer 31,9 Meter langs den Duinweg, oppervlakte ongeveer 1955 M2.

PERCEEL II.

Een PERCEEL GROND, gelegen achter de perceelen III tot en met V, met uitgang ter breedte van 2 M. langs perceel V naar den Duinweg, kadastraal bekend gemeente 's-Gravenhage Sectie AK No. 6834 ged., groot ongeveer 1275 M2.

PERCEEL III.

Een PERCEEL BOUWGROND gelegen naast perceel I, kadastraal bekend gemeente 's-Gravenhage Sectie AK no. 6834 ged., breed ongeveer 11,37 M. langs den Duinweg, diep ongeveer 45 M., oppervlakte ongeveer 507 M2.

PERCEEL IV.

Een PERCEEL BOUWGROND, gelegen naast perceel III, kadastraal bekend gemeente 's-Gravenhage Sectie AK No. 6834, ged. breed ongev. 7.25 M. langs den Duinweg, diep ongeveer 45 M., oppervlakte ongeveer 336 M2.

PERCEEL V.

Een PERCEEL BOUWGROND, gelegen naast perceel IV, kadastraal bekend gemeente 's-Gravenhage Sectie AK No. 6834, ged., breed ongeveer 11,37 M. langs den Duinweg, diep ongeveer 45 M., oppervlakte ongeveer 507 M2.

De villa bevat: beneden vestibule m. hall, 2 kamers en suite met zijserre, achterserre en terras, voorkamer met open serre, bergkamer, groote achterkamer, keuken, bijkeuken, bergplaats, kelder en kelder voor centrale verwarming; 1e étage: opkamer, groote voorkamer met balcon en achterkamer met balcon waartusschen groote badkamer, voorkamertje met balcon, voorkamer met balcon waarachter kleine kamer benevens groote achterkamer; 2e étage: mangelkamer, groote voorkamer, 2 tusschenzolders, dienstbodenbadkamer, groote achterkamer benevens grooten achterzolder.

Het perceel is voorzien van een installatie voor centrale verwarming, electrische gas en waterleiding, benevens warmwaterleiding.

De perceelen zijn vrij van huur en gebruik te aanvaarden den dag na de gunning terwijl de betaling der kooppenningen zal moeten geschieden op 1 December 1924, onder bijbetaling van rente berekend tegen 6 pCt. per jaar over het tijdvak van af 15 October 1924 tot en met den dag van betaling.

Combinatie voorbehouden.

Te bezichtigen Maandag en Donderdag van 2—4 uur.

Nadere inlichtingen ten kantore van gezegden Notaris aan de Hugo de Grootstraat No. 12 te s-Gravenhage. A 3751

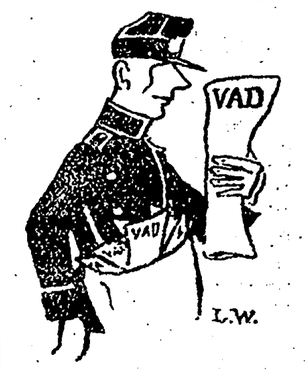

Een Hagenaar kan niet buiten Het Vaderland.

FINANCIEEL NIEUWS

De Fransche Kolenproductie.

Aan de Fr. Zeit. wordt geschreven, dat de Fransche kolenproductie in de maand Juli een nieuw recordcijfer aantoont, zooals duidelijk uit onderstaande opgaaf blijkt:

In 1000 ton	Totale prod.	Dep. d. Nord en P.de Cal.	Cokes	Aantal arbeiders
Jan. 1924	3761	2082	196	286.804
Febr. 1924.....	3648	2023	200	289.539
Mrt. 1924	3772	2111	222	290.375
April 1924.....	3640	2060	215	289.109
Mei 1924	3692	2081	220	289.156
Juni 1924	3496	1999	512	289.270
Juli 1924	3784	2175	224	292.607

Ook de Lotharingsche productie wijst met 451.262 ton, tegen 409.212 ton in Juni een vermeerdering aan. De cokesproductie kon na de vermindering in Juni eveneens op een record wijzen en wel met 224 633 ton. De productie van briketten steeg van 241.525 tot 266.097 ton.

Voor de 7 maanden van dit jaar heeft de invoer in Frankrijk bedragen:

In 1000 ton.	Kolen. 1924	1923	1922	Cokes. 1924	1923	1922
Engeland	8263	10649	6882	52	333	305
België-Luxemburg	1067	1333	1427	240	267	37
Ver. Staten	246	452	23	—	—	—
Duitschland	2296	749	2212	2926	927	2427
Saargebied	2904	1222	1991	—	—	—
Holland	297	378	425	220	213	106
Andere landen	34	37	3	72	260	—
Totaal...	15111	14828	12966	3512	2001	2876

Spoorwegontvangsten.

Maas-Buurtspoorweg 1924 Aug. f 23.662, sedert 1 Jan. f 149.878; 1923 Aug. f 23.477, sedert 1 Jan. f 141 068.

Canadian Pacific 1924, tweede week van September bruto $ 2.967.000, minder $ 580.000.

Central Argentine 1924, week geëindigd 13 September bruto £ 217.000, meer £ 24.000; sedert 1 Juli £ 2.424.000, meer £ 217.000.

Leopoldina 1924, week geëindigd 13 September bruto £ 33 795, minder £ 877; sedert 1 Januari £ 1.077.825, meer £ 132.966.

Handelsberichten.

AMSTERDAM, 20 Sept. — Granen. Tarwe vast maar stil, in Australische werden zaken gedaan tegen de verhoogde prijzen.

Rogge eveneens vast gestemd met vrijwel onveranderde prijzen voor Western, waarin een en ander verhandeld is met Duitschland. Voor een partij disponibele Z.-Russische te Rotterdam werd een zeer hooge prijs betaald. Op aflading wordt door Rusland zoo goed als niets aangeboden. Enkele offerten in La Plata konden geen plaatsing vinden.

Mais varieerde deze week sterk. Een flauwe opening maakte al direct plaats voor een vaste stemming. Offerten van Argentinië blijven nog zeer hoog, in tweede hand wordt nogal een en ander gedaan. Groote aanvoeren drukten ook even de prijzen van loco, ten slotte werd echter zoo goed als alles door Rotterdam en Duitschland opgenomen, zoodat de prijzen weer kalm hooger gingen. Donau op aflading tot zeer hoogen prijs geoffreerd, vindt nog weinig koopers.

Gerst blijft niettegenstaande ruim aanbod van N.-Amerika, vast gestemd en zijn enkele zaken op aflading gedaan. Voor disponibel wordt door de consumptie voor kleine kwantums zeer hooge prijzen betaald. Voorraad is er zoo goed als niet meer. Op voorjaar werd La Plata verhandeld tot flinke prijzen.

Lijnkoeken vast met oploopende prijzen, de consumptie heeft een en ander gekocht.

Oliezaden. Lijnzaad tot midden week prijshoudend, werd daarna flauwer en liepen de prijzen tot f 10 terug. De markt sloot in lusteloze stemming. Gedaan werd Plata loco Rotterdam f 472, aangekomen/verwacht f 471 cif Antwerpen, ladend f 470—465, aflading Sept./Oct. f 470/465, Oct./Nov. f 469—458, Nov./Dec. f 459 cif A'dam/R'dam. Voorts Calcutta stoomende £ 22.15.0 cif Antwerpen, October £ 22.12.6 cif R'dam; Bombay Sept./Oct. £ 23.7.6 cif R'dam.

Koolzaad aanvankelijk nog vast, sloot kalmer. Gedaan Danziger Sept./Oct. f 24 cif Amsterdam.

Oliën. Lijnolie verkeerde begin week wederom in vaste stemming met vrij belangrijken handel op alle termijnen, doch prijzen konden zich niet bijzonder verbeteren. Middenweek had een kleine reactie plaats door flauwere lijnzaadberichten, waardoor de koersen ruim f 1.— terugliepen. Den laatsten marktdag was het artikel prijshoudend met stillen handel.

Koffie. Gedurende de eerste dagen dezer week was de stemming zeer vast met oploopende termijnprijzen. Later trad echter een reactie in, die waarschijnlijk in verband stond met geruchten, dat de kunstmatige beperking der aanvoeren te Santos zou worden opgeheven. Deze geruchten werden evenwel niet bevestigd en de prijzen liepen opnieuw hooger, terwijl van een bepaald willige stemming gewag kan worden gemaakt. De schommelingen in de termijnprijzen hadden overigens weinig invloed op den omzet in disponibel, die in verband met goede vraag hier aan de markt zeer bevredigend was.

Gedurende Augustus werden van Ned. O.-Indië 29.500 picols naar ons land uitgeklaard.

Verfwaren. De markt bleef voor terpentijn vrijwel onveranderd, doch er was meer vraag voor prompte levering. Per s.s. Bore en Minnequa zijn te zamen 1670 vaten terpentijn aangevoerd.

Hars zeer vast met oploopende prijzen.

Rijst. Ongepelde bij voortduring vast. Gepelde eveneens vast met goede vraag, die vermoedelijk in verband staat met de teleurstellende oogsten van inlandsche producten. Specerijen. Notenmuskaat en foelie onveranderd vast op het tegenwoordige prijsniveau. Peper. Zwarte Lampong en witte Muntok onveranderd. Kruidnagelen kalm. Piment weder hooger gehouden en betaald. Kaneel stil.

Fijne zaden. Karwijzaad blijft vast gestemd. Blauw maanzaad lager aangeboden, doch komt prima droog zaad nog weinig voor. Overige zaden weinig verhandeld.

Noteering naar kwaliteit.

Mosterdzaad bruin f 60 à f 65 dito geel f 32 à f 35, kanariezaad f 28 à f 35, per 100 K.G., karwijzaad f 25 à f 26, maanzaad blauw f 28 à f 29, per 50 K.G.

Hennep. Java: De prijzen zijn eerder iets vaster met nog betrekkelijk weinig belangstelling.

Sisal Zeer vast met meer attentie. Alle offerten van Mexicaansche sisal zijn teruggetrokken, in verband met zeer groote aankoopen door de Vereenigde Staten. Manilla. Eveneens vast met wilde stijgingen ,voor loco-partijen wordt £ 1.10 à £3 hooger gevraagd. Nieuw Zeeland vast evenals Indische hennep. Cocosgaren nog steeds vast met stijgende prijzen. Jute vast.

Ansjovis. Zeer vast doch met slechts enkele zaken. Men deed nieuwe tot f 53 à f 55 1923er tot f 70 en 1919er tot f 60.

Suiker. Na vaste opening werd de markt op lager afkomende noteeringen van Newyork en Londen spoedig kalm, later zelfs flauw gestemd door ruim aanbod. De prijzen liepen dientengevolge ongeveer f 1 lager.

De berichten omtrent het te veld staande gewas luiden gunstig wat het gewicht der beetwortels betreft, doch het suikergehalte blijft niet onbelangrijk ten achter.

Tegen het sluiten van de markt ontstond meer kooplust tot de verlaagde prijzen, zoodat September gedaan werd tot f 27⅝ en de noteering per December op f 23 à 23⅛ kon worden gebracht.

Rubber. De vaste stemming bleef over het algemeen aanhouden, doch de belangstelling voor verscheping in 1925 werd geringer, behalve voor het eerste kwartaal. In loco bestond bij voortduring flinke vraag en uiterst weinig aanbod.

De markt sloot prijshoudend.

Geldleeningen.

De geldleening van f 50.000 à 6 pCt. ten laste der gemeente Hoogezand is toegewezen tegen koersen, loopende van 99¾ pCt. tot 98½ pCt.

De leening was zeer ruim volteekend.

N.V. Geveke en Co's Technisch Bureau.

In de gisteren te Amsterdam gehouden buitengewone vergadering van aandeelhouders werd het voorstel, om 50 pCt. van het maatschappelijk kapitaal af te schrijven, evenals het voorstel tot de daarmede gepaard gaande wijziging der statuten, met algemeene stemmen goedgekeurd.

De balans en winst- en verliesrekening 1923 werden, onder voorbehoud van het verkrijgen der Kon. bewilliging op bovengenoemde statutenwijziging goedgekeurd.

N.V Glasfabriek Leerdam v.h. Jeekel, Mijnssen en Co.

In de op 4 Oct. a.s. te houden buitengewone vergadering zal, behalve de verkiezing van een commissaris wegens uitbreiding van het college, de halfjaarlijksche balans en winst- en verliesrekening per 30 Juni 1924 worden voorgelegd, als een voorstel van het bestuur, om de behandeling van het voorstel d.d. 22 April 1924 van den heer dr. J. A. G. Verspyck Mijnssen uit te stellen tot de algemeene vergadering van aandeelhouders in Mei 1925

Betaalbaarstellingen.

Handelsvereeniging Amsterdam, Amsterdam. Realisatie recht van voorkeur bij de inschrijving of f 84.80 per cert. van aandeel op bewijs no. 21, direct.

Mij t. Expl. v. Onr. Goederen De Vereeniging, Amsterdam. Dividend f 30 per aandeel op bewijs no. 16 en en f 4 per opr.bewijs nr. 16 voor de nrs. 1—70 en op nr. 14 voor de nrs. 71—100, direct.

6 pCt. leening gemeente Utrecht.

Naar wij vernemen is de 6 pCt. geldleening, groot f 3 millioen der gemeente Utrecht zoodanig overteekend, dat slechts een klein percentage op de inschrijvingen kan worden toegewezen.

Wallstreet-nieuws.

Uit Nieuw-York wordt gseind: ...

De Standard Oil Cy of New Jersey heeft den prijs van gasoline met 1 cent per gallon verlaagd.

Giles raamt den stand van de ... benoogst op 57.1 pCt. en de opbrengst op ... millioen balen.

De reserve bij de Federale Reserve banken is in de afgeloopen week ten gevolge van de belangrijke goud-onttrekkingen ... tot 78½ pCt. gedaald.

AMSTERDAMSCHE BEURS

BEURSOVERZICHT.

20 September.

Bepaald opgewekt zag het ... hedenmorgen ter Amsterdamsche beurze ... uit; daarbij kwam nog, dat het de laatste dag der week was, zoodat de zaken binnen enge grenzen beperkt bleven.

Staatsfondsen waren over ... algemeen gedrukt ten gevolge van een ... aanbod.

Daarop volgden fabrieksaandeelen met reacties in kunstzijde-aand. en Jurgens-soorten. Alleen Philips' Gloeilampen konden zich op vorige koersen handhaven.

Ook de andere afdeelingen als petroleum-, scheepvaart-, suiker-, ... en thee-waarden hadden door meer aanbod te lijden.

Mijnbouwaandeelen stijgende.

Amerikaansche waarden prijshoudend.

De valutamarkt vertoonde weinig afwijkingen.

Prolongatie 3 pCt.

Voorloopig genoterde fondsen.

Kon. Holl. Lloyd afgeh. oblig. 7 7¾.
Pacific Gas and Electric Cy. obl. 5½ 101⅞.
Am. Gas and El. Cy. oud obl. 6 99⅝.
Cuba cert. v. oblig. ... 101¾.
General Motors Corp. v. A. f 390.
Hudson and Manhattan Railw. Sy. cert. van gest. aand. 23¼.
Dito cert. v. pref. A 63½—¾.
Oostenrijk 1923/1946 87⅜.
Ned.-Indië 1923 C ... 93⅞.
Dito 1923 C 5½ 93¾.
Hongarije Rec. v. Oblig. 7½ 88.
Arnhem 1924 6 99⅝.
Ned.-Indië Rec. 1923 D 6 97½—¾.
Dito Rec. 1923 D 6 97¼—7/16.

Claims.

Studebaker 675.
Linde Teves Stokvis 20.—.
Javasche Bank aand. 610.—.

HAAGSCHE BEURS

Zaterdag 20 Sept. 1924

	Bieden	Laten	Gedaan
Kon. Olie.....	321	323	
Gecons. Petrol...	161½	162	
Jurgens.....	71	72½	

(w. g.) v. STRAATEN.

COUPONNOTEERING.

	Coupons	Losbare stukken
Zwitsersche francs.....	48.55	48.65
Am. dollars.....	2.58¼	2.58¼
Zweedsche kronen.....	68.50	68.60
Noorsche kronen.....	35.10	35.20
Deensche kronen.....	43.25	43.40
Ponden.....	11.49½	11.51½
Belgische francs.....	12.40	12.45
Fransche francs.....	13.35	13.40
Pesos.....	0.88½	0.88½
Yens.....	1.00½	1.00½
Peseta's.....	33.—	32.50

RECHTSWEZEN

EEN AANKLACHT.

De aanklacht van den heer F. J. W. Drion tegen prof. freiherr von Bissing te Utrecht heeft betrekking op een artikel in de Deutsche Wochenzeitung, waarin laatstgenoemde zegt, dat de inhoud van een artikel van den heer Drion in het Haagsch Maandblad het vermoeden doet rijzen, als zou deze betaald werk in dienst van Frankrijk geleverd hebben. De heer Drion heeft zijn aanklacht wegens beleediging en smaadschrift bij den officier van justitie te Amsterdam ingediend.

AMSTERDAMSCHE BEURS

PRIJSCOURANT VAN DE VEREENIGING VOOR DEN EFFECTENHANDEL VAN HEDEN 20 SEPTEMBER 1924.

Namen der Fondsen	V.	K.	L.	K.	H.	K.
STAATSLEENINGEN						
NEDERLAND						
Oblig. f 100 1922 A 6	104⅛	103¾		—		—
Oblig. f 500 1922 A-B 6	101½	101		—		—
Oblig. f 1000 1922 A-B 6	100⅞	100⅜		—		—
Oblig. f 2500 1922 A-B 6	100⅛	100⅛		—		—
Oblig. f 500 1923 A 6	100⅛	100⅛		—		—
Oblig. f 1000 1923 A 6	100⅛	100⅛		—		—
O. f 500 L 1923 B 1924 6	100⅛	100⅛		—		—
O. f 1000 L 1923 B 1924 6	100⅛	100 1/16		—		—
Oblig. f 100 1918 5	94⅛	94 9/16		—		—
Oblig. f 500 1918 5	92⅛	92 7/16		—		—
Oblig. f 1000 1918 5	90¼	90		—		—
Oblig. f 100 1919 5	96 11/16	86 11/16		—		—
Oblig. f 500 1919 5	94⅝	94¼		—		—
Oblig. f 1000 1919 5	94⅝	94 5/16		—		—
Oblig. f 100 1916 4½	89 7/16	89⅜		—		—
Oblig. f 500 1916 4½	90⅛	90⅛		—		—
Oblig. f 1000 1916 4½	90¾	90 9/16		—		—
Oblig. f 100 1917 4½	86¼	86¼		—		—
Oblig. f 500 1917 4½	86⅛	86⅛		—		—
Oblig. f 1000 1917 4½	85⅝	85 7/16		—		—
Oblig. f 100 1916 4	83¼	83⅛		—		—
Oblig. f 500 1916 4	83⅛	83⅛		—		—
Oblig. f 1000 1916 4	82⅛	82¼		—		—
Oblig. f 500 1911 3½	75⅛	75¼		—		—
O. f 1000 1896/1905 3	65⅝	66¼		—		—
C. v. Inschr. f 1000 3	66 9/16	66 9/16		—		—
dito N. W. S. f 1000 2½	53¾	53¾		—		—
OOSTINDIE						
Oblig. f 100 A 1921 5	103⅛	103⅛		—		—
Oblig. f 500 A 1921 5	103⅜	102 11/16		—		—
Oblig. f 1000 A 1921 5	101⅞	101 5/16		—		—
Oblig. f 100 B 1921 6½	101 15/16	101 15/16		—		—
Oblig. f 500 B 1921 6½	100¼	—		—		—
Oblig. f 1000 B 1921 6½	100⅛	100 7/16		—		—
Obligat. 1 100 1919 6	100⅜	101		—		—
Obligat. f 500 1919 6	93 5/16	93½		—		—
Obligat. f 1000 1919 6	93¼	93½		—		—
O. $ 500 1e Em. 1922 6	100¼	101¼		—		—
O. $ 1000 1e Em. 1922 6	100	99¼		—		—
O. $ 500 2e Em. 1923 R. 6	100⅛	—		—		—
O. $ 1000 2e Em. 1923 R. 6	99¾	99¼		99 7/16		—
O. (L. 1921 C) £ 20 1923 6	102⅛	—		—		—
O. (L. 1921 C) £ 100 1923 6	100⅛	—		—		—
O. (L. 21C) £ 500-1000 1923 6	93	—		—		—
O. 15 J. p. 1953 1921 D 5½	95	94 15/16		—		—
O. f 1000 p. 1953 1921 D 5½	93¼	93 7/16		93 9/16		—
Obligat. f 100 1915 5	94¼	94		—		—
Obligat. f 500 1915 5	93¼	93½		—		—
Obligat. f 1000 1915 5	93¼	93½		—		—
Obligat. f 100 1916 5	91¼	91⅜		—		—
Obligat. f 500 1916 5	90⅞	—		—		—
Obligat. f 1000 1916 5	91	—		—		—
Obligat. f 100 1917 5	91¼	91⅜		—		—
Obligat. f 500 1917 5	90⅞	—		—		—
Obligat. f 1000 1917 5	91	—		—		—
O. f 500 1923 A 5	89 15/16	—		—		—
O. f 1000 1923 A 5	89⅞	89¾		—		—
O. £ 100 1923 B 5	89¼	—		—		—
BULGARIJE						
T.I G.L. 500-2500 1902 5	22⅞	—		—		—
dito C. v. 5 pCt. O. 22	—	—		—		—
Zegel). G.L. 500 1904 5	22⅝	22¾		—		—
dito C. v. 5 pCt. C.	24½	—		—		—
Belastingvrije Goud.-O. G.L. 500-2500 1907 4½	22¼	22⅞		—		—
O. Fr. 500-2500 1909 4½	12⅞	12⅞		—		—
DUITSCHLAND						
Rijksl. R.M. 200-1000 3	2¼	2¼		—		—
Rijksl. R.M. 200-10000 3	2¼	2⅛		2¼		—
Hamburg..... 1900 4	5	—		—		—
Pr. Cn. R.M. 200-1000 3½	2⅞	2¾		—		—
Pr. Cns. R.M 2000-5000 3½	2⅞	2¾		—		—
Pr. Cons. R.M. 200-5000 1890-1901..... 3	2 9/16	2⅝		—		—
NOORWEGEN						
O. £ 20-10 1888 3	55⅝	55¾		—		—
PORTUGAL						
O. Tab.m. Fr. 500-5000 1891 ..... 4½	53	51		—		—
T. O. 1e ser. £ 20-100 3	19	19½		—		—
T. O. 2es. Fr. 500-2500 3	16½	16½		—		—
T. O. 3es. A.S. Fr. 500 3	19⅞	20		—		—
T. O. 3es. A.S Fr. 2500 3	20¼	20½		—		—
Rentel. Certificaten 1	3.—	2.80		—		—
RUSLAND						
Ins. B. Ass. PR. 1000 6	—	—		—		—
Cert. v. dito PR. 1000 6	27⅛	27⅛		—		—
C. A. Hamb. Rb. 500 '20 5	5¾	—		—		—
O. Lond. GR. 720 1822 5	7	—		—		—
O. Lond. Fr. 500 1906 5	4½	4½		—		—
O. L. Fr. 500-5000 1906 5	5⅛	5⅛		—		—
C. (I.D.) GR 125 1881 4½	3¼	—		—		—
O. (I.D.) GR 625 1881 4½	4⅝	4 7/16		—		—
O. RM 500-5000 1905 4½	2⅜	2⅜		—		—
O. s. 31-36 Fr 500 1909 4½	3¼	3 1/16		—		—
O. s. 31-36 Fr. 2500 1909 4½	4⅜	—		—		—
O. (Gr. Russ. Spw.) GR. 125 1861..... 4	3¼	3¼		—		—
dito £ 100 1888..... 4	5	4¼		—		—
dito £ 100 1890..... 4	4 3/16	4¼		—		—
dito GR 500 1893..... 4	3⅜	3⅞		—		—
O. (Nicolai Spwg.) £ 20 1867-1869..... 4	5¼	—		—		—
dito £ 100 1867-1869 4	7½	7 15/16		—		—
dito Gec. GR. 125 '80 4	3¼	3¼		—		—
dito GR. 625 1880 4	4¼	—		—		—
dito (Tamb. Sar. Spw.) GR 125-1250 1882 4	2½	—		—		—
do. (Zw Gr. 125 1885 4	2⅜	2¼		—		—
dito GR. 625 1885 4	3½	3¼		—		—
dito (Moskow Kursk) RM 500-1000 1889. 4	2 1/16	—		—		—
dito (Orel Griasi) RM. 600. 1887 4	2¼	—		—		—
dito RM. 500-2000 1889 4	2⅛	—		—		—
dito (Kursk Char. Az.) £ 100 1888 4	6 7/16	—		—		—
dito £ 500 1888..... 4	5½	—		—		—
dito RM. 600 1888..... 4	2¼	—		—		—
dito RM. 500-2000 1889 4	2¼	—		—		—
dito GR. 125. 1894 4	2¼	—		—		—
dito Rothschild (Cons) GR 125 1889..... 4	4 9/16	4 9/16		—		—
dito G. 625 1889..... 4	6⅜	6¼		—		—
dito bij Hope & Co. GR. 125 1889-1890 4	3⅝	—		—		—
dito GR. 625 1889-1890 4	5 5/16	5⅜		5⅝		—
dito Rothsch. 3e nitg. GR 125 1890 4	—	—		—		—
dito GR. 625 1890 4	3¼	3⅝		—		—
1e 4o Ug. OR. 125 1890 4	—	—		—		—
dito GR. 625 1890. 4	4	4¼		—		—
Warsch.-Wn. Sp. Mij GR. 125 1896..... 4	3	2¾		—		—
dito GR 625 1896 4	3 1/16	—		—		—
dito GR. 1250 1896 4	3⅞	—		—		—
dito 7e serie 1890 4	1⅞	1 15/16		—		—
dito 10e serie 1901 4	1⅞	1 15/16		—		—
dito 11e serie 1901 4	1⅞	1 15/16		—		—
dito GR. 625 1891..... 4	3 1/16	4¼		—		—
dito 5e E.GR. 125 1893 4	2	—		—		—
dito GR. 625 1893..... 4	3¼	—		—		—
dito GR. 3125 1893..... 4	—	4⅞		—		—
O. (D.Sp.) GR. 125 1894 4	2 7/16	2⅞		—		—
O. (Orel Vitebsk) GR. 125 1894 4	2 15/16	—		—		—
dito GR. 625 1894 4	4¾	—		—		—
O. (Moskjarosi Arch) RM. 500-2000 1897. 4	2¼	—		—		—
O. (M. Sm.) f 1000 1893 4	3¼	—		—		—
O. (T.S.) Fr. 500-250. 1898 4	2⅞	2⅝		—		—
O. RM. 500-5000 1902 4	2⅛	—		—		—
O. (Wedz. Grondcr.) Rb. 150-1500 1898 5	3 1/16	2⅞		2¾		—
O. (Gr. Russ. Spw.) GR. 125 1880..... 3	2⅞	—		—		—
dito GR. 625 1880 3	3⅛	4⅜		—		—
O. (T.S.) GR. 125 6281882 3	2 15/16	2⅞		—		—
TSJECHOSLOWAKIJE						
O. £ 100-1000 1922 8	93¼	—		—		—
dito Recep. 1922 8	93¼	93 11/16		—		—
TURKIJE						
Geconsolid Goudleen. r. 500-2000 1890..... 4	16	—		—		—
Q. m. S. G. Fr. 500 1894 4	—	—		—		—
O. Fr. 500-2500 1902 4	10	—		—		—
O. Fr. 500-2500 1903 4	9	—		—		—
Geïnificeerde Schuld 500 1903..... 4	18½	17		—		—
Obl. Fr. 2500 1903 .. 4	16½	—		—		—
Bagdad Spw. 1e serie Fr. 500-2500 1904 4	15⅛	15¼		—		—
do 2es. Fr. 500-2500 1910 4	14¾	14¼		—		—
EGYPTE						
Oblig £ 20-100 1876 4	69⅛	—		—		—
REPUBLIEK LIBERIA						
Douanel $ 500-1000 O. 5	73½	73½		—		—
CHINA						
Spoorw. l. £ 100 1904 5	64½	64¾		—		—
Goudl. £ 25-100 1898 4½	71½	72		—		—
VER. STATEN VAN MEXICO						
Aflosb. O. $ 100-1000 5	100⅛	—		—		—
dito O. Dep. Receipts 5	10 5/16	—		—		—
MIDDEN EN ZUID-AMERIKA						
ARGENT. REPUBLIEK						
O. Ps. 500 1000 1905 5	74¾	74 1/16		—		—
Buitl. L. £ 100 1896-1904	71½	71¼		—		—
BRAZILIE						
Oblig. £ 100 1895 5	50	50¼		—		—
Obligatiën £ 100 1903 5	62⅛	—		—		—
Fund. l. £ 20-100 1914 5	63¼	63		63¼		—
Obligat. £ 100 1888 4½	43½	42⅛		—		—
Oblig. £ 100 1889 4	40½	40½		—		—
Obligatiën £ 100 1910 4	43¼	42		40½		—
Bahia Fr. 500 1889 5	17 5/16	17¾		—		—
Bahia £ 20-100 1904 5	32⅛	—		—		—
Min Ger. Fr. 500 1910 4½	20⅞	19⅛		—		—
dito Fr. 500 1911..... 4½	18¾	18⅛		—		—
Para afg. £ 20-100 1901 5	21¼	20½		—		—
Para afg. £ 20-100 1907 5	13¾	13¼		—		—
Parana £ 20-100 1905 5	18⅛	18⅛		—		—
Riod J. (F.D.) £ 20 1905 5	60⅛	60½		—		—
dito £ 20-100 1909..... 5	77¼	77¾		—		—
dito £ 20-100 1912..... 4½	53½	—		—		—
San Paulo f 1000 1921 8	94	93¾		—		—
CHILI						
Oblig. £ 100 1896 5	80	—		—		—
REPUBLIEK NICARAGUA						
Afgest. Obl. £ 20-100 5	65½	65½		—		—
PROVINCIALE EN GEMEENTELIJKE LEENINGEN						
NEDERLAND EN KOLONIEN						
Amsterdam..... 1920 6	101	101		—		—
Amsterdam 1e L. 1924 6	98½	98¼		—		—
Amsterdam 2e L. 1924 6	93½	93¼		—		—
Amsterdam 1916-17 4½	82⅞	82⅞		—		—
Amsterdam 1900-1901 4	81½	83		—		—
Apeldoorn..... 1924 6	93⅝	93⅝		—		—
Bandoeng..... 1913 4½	73½	73		—		—
Breda..... 1920 6	97⅛	99¼		—		—
Delft..... 1920 7	102 1/16	102 1/16		—		—
Dordrecht..... 1920 7	104	104		—		—
Dordrecht..... 1919 6	99	99½		—		—
Dordrecht..... 1924 6	99½	99½		—		—
Eindhoven..... 1924 6	97¾	97¾		—		—
's Gravenhage 1924 6	99⅞	99⅞		—		—
Groningen Gem. 1920 6½	102⅛	101⅞		—		—
Gron. Gm. 1911-1912 4	84	83⅛		—		—
Haarlem..... 1920 7	102 7/16	102 9/16		—		—
Haarlem..... 1907 4	85½	85½		—		—
Leeuwarden..... 1923 5	89¼	89¼		—		—
Hengelo (O.) 1919 5½	93	93		—		—
Hilversum..... 1924 6	97⅞	97 15/16		—		—
Limburg..... 1922 5½	94	94		—		—
Meppel..... 1921 7	101⅞	102		—		—
Noord-Brab. 5j. O. 1920 6	101½	—		—		—
dito dito 1921 6	100 3/16	100¾		—		—
Noord-Holland 1921 7	103	103½		—		—
Noord-Holland 1920 6	101¼	101		—		—
Noord-Holland 1916 4	83½	83¼		—		—
Nijmegen..... 1920 7	102⅛	102⅛		—		—
Rotterdam..... 1920 7	102½	102½		—		—
Rotterdam..... 1921 7	102½	102½		—		—
Rotterdam..... 1921 6½	100¼	100⅛		—		—
Rotterdam..... 1924 5	93 7/16	93⅜		—		—
Rotterdam 10j. 1924 6	101	100¼		—		—
Rotterdam..... 1915 5	89⅜	90½		—		—
Rotterdam..... 1918 5	90	89		—		—
Rotterdam 1914-1915 4½	84¾	84½		—		—
Rotterdam 1900-1913 4	80 1/16	80 1/16		—		—
Schiedam..... 1919 5½	92⅛	92⅛		—		—
Semarang..... 1921 7½	103⅞	103⅞		—		—
Soerabaia..... 1921 7½	103⅛	103¼		—		—
Soerabaja..... 1922 6	94⅝	94⅝		—		—
Tilburg..... 1921 6½	100½	100¾		—		—
Tilburg..... 1923 5½	92¼	93⅛		—		—
Utrecht Prov. 1920 6½	101 9/16	102		—		—
Utrecht. Gem.. 1919 6	99¼	99½		—		—
Vlaardingen..... 1919 5	93½	88½		—		—
Zeist..... 1921 7	102	102		—		—
BUITENLAND						
DENEMARKEN						
Kopenhagen... 1901 4	83¼	83¼		—		—
Kopenhagen 1910-1911 4	68	67½		—		—
NOORWEGEN						
Christiania... 1911 4½	81¼	81¼		—		—
BRAZILIE						
Para (Belem).... O. 5	5⅛	5¼		—		—
BANK EN CREDIETINSTELLINGEN						
NEDERLAND EN KOLONIEN						
Amsterd. Bank Aand.	133½	132		—		—
Amst. Liquidatiekas A.	85	93		—		—
Bank-Associatie G. A.	32	—		—		—
dito f 500-1000 G. A.	34¼	34½		—		—
B.v.Ned.Gem.Sch.b. 6	99½	99½		—		—
Disc. en Effectenb. A.	75	—		—		—
Geldersche Cred.-V. A.	70¼	70¾		—		—
Javasche Bank Aand.	245½	—		—		—
Kas-Vereeniging A....	115	115		—		—
Koloniale Bank Aand.	177⅜	178 1/16		178¾		—
Mahlers Bank B. A.	60	60½		—		—
N. I. Escompto Mij. A.	917/16	91 7/16		—		—
N.-I. Esc. Mij. G. v. A.	91 7/16	91 7/16		—		—
N.-I. Handelsbank A.	132¾	132¾		—		—
Ned. Handel-Mij. A.	130½	—		—		—
Ned. Hand.-Mij. G. v. A.	134½	134		—		—
Ned. Handel Mij. G. v. A.	130⅞	130¼		—		—
Ned. Hand. M. Resc. A.	130 1/16	—		—		—
Philips & Co's Bank A.	36	—		—		—
Rotterd. Bankvereen. A.	84	84		—		—
BUITENLAND						
Reichsb. (Duitsche) A.	50¼	50¾		51		—
dito Am. Amst. C. v. A.	49	—		—		—
**HYPOTHEEK

Zaterdag 20 September 1924

BESCHIKBAAR VOOR RECLAME

Politiek Hoofdredacteur A. ROODHUIZEN. Waarn. Algem. Hoofdredacteur C. M. SCHILT

Directeur ERNST DE LANG.

HET VADERLAND

PRIJS PER KWARTAAL (door geheel Nederland)..... f 5.00
PRIJS DER ADVERTENTIËN:
Van 1—6 galjardregels: f 3.07
Elke regel meer..... f 0.60

BESCHIKBAAR VOOR RECLAME

Het Middenstandscongres.

24 en 25 September houdt de Nederlandsche Middenstandsbond te Amersfoort zijn algemeene vergadering, gevolgd door een nationaal middenstandscongres.

De Arbeidswet.

Daar zullen vier leden van den Middenstandsraad worden aangewezen, waarna mr. A .C. Josephus Jitta, secretaris van den Hoogen Raad van Arbeid, zal inleiden de Arbeidswet.

Het belangrijkste deel van de wet, althans het gedeelte dat het meest de aandacht trekt, heeft, meent hij, ten gevolge van de zeer versnelde ontwikkeling der denkbeelden en feiten in de laatste jaren niet meer het karakter behouden van het afsnijden van misstanden, maar het is meer en meer geworden tot een regeling van den arbeid door de overheid. Toch geeft men een onjuist beeld van de voorschriften van de wet, wanneer men zegt, dat ze een uniformen 8-urendag invoert. Ook voor fabrieken of werkplaatsen zijn er, nog afgezien van de overgangsbepalingen en de ruime gelegenheid tot het toestaan van overwerk, tal van voorschriften, die beoogen de algemeene normen van de wet aan te passen aan de eischen van de verschillende bedrijven. Een zeer gewichtige uitzondering op den uniformen 8-urendag vormt de 56-urige werkweek voor het continubedrijf, die als overgangsbepaling heeft gegolden en die de regeering thans voornemens is duurzaam in de wet op te nemen.

Een van de grootste moeilijkheden voor den wetgever en voor de overheid, met de uitvoering belast, is het afwegen van de verschillende belangen, die door een zoo ingrijpende regeling van den arbeid met elkaar in botsing komen. Daarvan is de regeling van den bakkersarbeid wel het meest typische voorbeeld. Daarbij staat het grootbedrijf tegenover het midden- en het kleinbedrijf, het platteland tegenover de stad en ten slotte moeten al die bijzondere belangen getoetst worden aan de wenschen van het publiek en het algemeen belang.

Naar mate de ervaring, die men met de Arbeidswet opdoet, zich uitbreidt, zal men er naar moeten streven de bemoeienis van de overheid op het gebied van de beperking van den arbeidsduur terug te brengen tot het afsnijden van misstanden. Binnen de betrekkelijk ruim getrokken wettelijke grenzen zal de nadere regeling van den arbeid zooveel mogelijk moeten worden overgelaten aan het collectief overleg van werkgevers en werknemers. De overheid behoudt daarbij geen andere taak dan het beschermen van de economisch zwakkeren, voor zoover deze daartoe zelf niet in staat zijn en bovendien het toetsen van de in collectief overleg getroffen regelingen aan het algemeen belang.

Hoe de wet werkt.

Over de werking der Arbeidswet in onderscheiden bedrijven zijn rapporten verschenen omtrent den Bond van Kleermakerspatroons in Nederland, de Ned. Banketbakkersver., den Ned. Slagersb., den Bond v. Waschindustrieelen in Nederland, den Bond van Werkgevers in Hotel-, Restaurant-, Café- en aanverwante bedrijven (H.O.R.E.C.A.F.), den Ned. Aannemersbond en den Kring Bloemist-Winkeliers uit de Groep Bloemisterij van den Ned. Tuinbouwraad.

Wat 't kleermakersbedrijf betreft, zijn de algemeene bezwaren, die, welke elk bedrijf van een uniforme toepassing van de 48-urige werkweek ondervindt, de bijzondere bezwaren, welke speciaal aan het kleermakersbedrijf inhaerent zijn, ten gevolge van het onder de wet brengen van de huisindustrie.

Wat de algemeene bezwaren betreft, hierover behoeft in den breede in dit rapport niet te worden uitgeweid, aangezien daarop reeds zoovele malen de aandacht is gevestigd en ook in rapporten uit andere bedrijven wellicht nogmaals zal worden gedaan, dat met verwijzing daarnaar kan worden volstaan.

Het kleermakersbedrijf kent als seizoenbedrijf in groote mate de speciale seizoenbedrijvigheid en in die periode te volstaan met een 48-urenweek is in deze tijden van malaise ondoenlijk gebleken, wat duidelijker aan den dag zal treden, als een tijdperk van meer welvaart het tegenwoordige heeft vervangen en de koopkracht van het publiek het weer toelaat aan den uiterlijken mensch meer zorg te besteden.

De jongste wijziging der wet, speciaal de toevoeging van art. 28, 7e lid, wordt als een stap voorwaarts beschouwd. Een volgende stap zal moeten zijn, dat aan de werkgevers- en werknemersorganisaties de volledige vrijheid gegeven wordt zelf vast te stellen, welke arbeidsvoorwaarden in het bedrijf zullen gelden en dat de bepalingen van de Arbeidswet slechts aanvullende beteekenis hebben.

Het bijzondere bezwaar geldt eigenlijk sinds 16 October 1922, toen de Hooge Raad besliste, dat de wet ook toepasselijk is op de huisindustrie.

Ook hier komen de hinderlijke consequenties sterk naar voren van een systeem, dat alles uniform tracht te regelen, zonder dat het rekening houdt met de talrijke variaties, die het praktische leven biedt en de interpretatie van den Hoogen Raad pleit tegen de wet, want het kan niet worden gevergd van een kleermakerspatroon, dat hij er voor zorg draagt, dat des avonds na 6 uur geen zijner thuiswerkers meer voor zijn zaak werkt.

De directeur-generaal van den Arbeid heeft dan ook onmiddellijk na de publicatie van het arrest de besturen van patroons- en werknemersorganisaties tot een conferentie op zijn bureau uitgenoodigd, ten einde gemeenschappelijk een bevredigende regeling te vinden. Daar is afgesproken, dat de arbeidsinspectie in afwachting van een regeling de wet t. o. v. de huisindustrie als een doode letter zou beschouwen, doch de regeling is ook tot nu toe niet gevonden en kan niet gevonden worden, tenzij men met het badwater ook het daarin verdronken kindje weggooit en de Arbeidswet op de huisindustrie niet toepasselijk verklaart.

De banketbakkers wenschen:

a. een verlenging van den arbeidstijd per dag en per week van 8½ uur per dag en 48 uur per week, tot 10 uur per dag en 55 uur per week;

b. een later uur voor het beëindigen van den arbeid, in plaats van 6 uur n.m., 7½ u. n.m.;

c. een wijziging van art. 29 der wet in dier voege, dat om in het bezit gesteld te worden van z.g. couponboekjes voor overwerkvergunning in spoedeischende gevallen verschillende bedrijven, w. o. het banketbakkersbedrijf, bij algemeenen maatregel van bestuur aangewezen worden;

d. geen verplichting voor het bedrijf om de rusttijden op de arbeidslijst te vermelden;

e. een artikel, dat een einde maakt aan de oneerlijke concurrentie, welke het bedrijf wordt aangedaan door koks, hotels, restaurants enz.

Men meent, dat het hoog tijd wordt, dat aan banketbakkersbedrijven een ruimere arbeidstijd geschonken wordt en bepalingen in het leven geroepen worden, welke meer ruimte en meer vrijheid geven om dit bedrijf uit te oefenen zooals het behoort.

Ten opzichte van het Slagersbedrijf is men van meening, dat de wet geen rekening, althans niet voldoende rekening houdt met:

1e. den aard en den omvang van het bedrijf;

2e. de verhoudingen in het bedrijf en tegenover het publiek;

3e. concurreerende bedrijven.

Als gevolg hiervan ontstaan voor dit bedrijf zeer ernstige nadeelen van economischen, socialen en financieelen aard.

Zooals de Arbeidswet thans wordt toegepast, schept zij onhoudbare toestanden, met als gevolg een aantal noodgedwongen overtredingen.

In het wasscherijbedrijf wordt de druk van de wet niet zoo sterk gevoeld, hetgeen waarschijnlijk daaraan is toe te schrijven dat de wasscherijen het werk in het algemeen gemakkelijk af kunnen en er daardoor geen bepaalde behoefte aan werktijd-verruiming bestaat. Doch wel wordt als een zeer hinderlijk nadeel gevoeld de bepaling, dat bij overwerkvergunning de jeugdige arbeiders daarvan zijn uitgesloten. Dit werkt veelal dusdanig desorganiseerend op den gang van het bedrijf, dat de waarde van een overwerkvergunning vrijwel teniet wordt gedaan.

In het algemeen werd de wenschelijkheid gevoeld van een strenger toezicht op de zeer kleine ondernemers.

Als gevolg van een werktijdverlenging van 48 op 55 uur per week, zonder loonsverhooging en zonder winstvergrooting voor den ondernemer zouden de waschprijzen met pl.m. 8 pCt. verlaagd kunnen worden, aangenomen, dat er voldoende werk beschikbaar zou zijn tegen dien verlaagden prijs om den meerderen werktijd geheel uit te kunnen nutten, hetgeen evenwel niet zeer waarschijnlijk is.

Het rapport in zake het Hotel-, Café- en Restaurantbedrijf zegt, dat indien één bedrijf schade zou ondervinden van de algeheele invoering der wet, dit het hotel-, en café-restaurantbedrijf zal zijn, doordat met de eigenaardigheden van dit vak bijna geen rekening is gehouden.

Eén dezer eigenaardigheden is wel, dat in hotels en café-restaurants het hardst moet worden gewerkt, als anderen rust genieten, m. a. w. op de Zondagen, feestdagen en in den vacantietijd.

De leeftijd van het verbod van arbeid op Zondag voor jeugdige personen moet tot 16 jaar worden teruggebracht, aangezien de leertijd in dit vak ligt van het 16e tot het 18e jaar.

Een bij de leden van Horecaf ingestelde enquête heeft bewezen, dat in het algemeen de in de wet voorgeschreven arbeidstijd niet of niet noemenswaardig wordt overschreden.

De Ned. Aannemersbond komt tot de conclusie, dat de Arbeidswet in haar werking zeer nadeelig is voor de aannemersbedrijven, voornamelijk doordat zij een vermindering van den productieprijs tegenhoudt, hetgeen een van de voornaamste redenen is van het gebrek aan werk in de laatste jaren.

Ook de nadeelige werking dezer wet voor de geheele Nederlandsche industrie doet in de aannemersbedrijven haar terugslag gevoelen.

De grootere intensiteit van den arbeid, bij de invoering dezer wet in uitzicht gesteld, is een illusie gebleken. De arbeidspraestatie is integendeel in het algemeen verminderd, mede ten gevolge van de wijze, waarop de arbeiders van hun vrije uren gebruik maken. Zelfs is hierdoor een concurrentie ontstaan tusschen de patroons en de arbeiders, die in hun vrijen tijd aangenomen werken uitvoeren, tot schade van de bedrijven der patroons.

De door de wet toegelaten vergunningen tot langer werken blijken in de praktijk haar waarde te verliezen en kunnen nauwelijks gelden als eenige compensatie voor het nadeel, door de wet veroorzaakt.

Om een beteren toestand in de aannemersbedrijven te verkrijgen, zal het in de allereerste plaats noodzakelijk zijn, dat (desnoods tijdelijk en dan voor eenige jaren) elke beperking van den arbeidstijd voor alle bedrijven worde opgeheven.

In het Bloemistenbedrijf is een der hoofdbezwaren tegen de bepalingen betreffende den arbeid in Bloembinderijen, dat deze het bedrijf, dat als een geheel met het winkelbedrijf en daarvan ondscheidelijk is, splitst.

Verder acht men het de vraag of aan de beperking van den arbeidsduur voor vrouwen (meisjes) in dit bedrijf wel behoefte bestond.

De bloemenwinkeliers achten het noodzakelijk, dat 't in werking treden van de bepalingen betreffende den arbeid in winkels onvoorwaardelijk gepaard moet gaan met het gelijktijdig in werking treden van een wet regelende de sluiting van winkels, anders zal er komen een ontoelaatbare bevoorrechting van den winkelier-zonder-personeel boven den winkelier-met-personeel.

De gewenschte verbeteringen in de bestaande regeling komen in hoofdzaak neer op verruiming der werkgelegenheid met het oog op regelmatig terugkeerende opeenhooping van werkzaamheden, zooals die zich voordoen ter gelegenheid van het St. Nicolaas-, Kerst- en Nieuwjaarsfeest, zoomede wekelijks op de Zaterdagavonden en elken avond, voorafgaande aan de algemeen erkende feestdagen.

Men acht het wenschelijk de volgende minder vage omschrijving te geven van een winkelperceel, waarin tevens bloembinderij: Winkel, tevens fabriek of werkplaats, of wel werkplaats gevestigd in hetzelfde perceel, waarin het winkelbedrijf wordt uitgeoefend, ten behoeve waarvan in de werkplaats wordt gearbeid.

Vreemdelingenverkeer.

De heer W. P. F. van Deventer, directeur van het Bureau der Alg. Ned. Vereeniging v. Vreemdelingenverkeer, heeft een praeadvies geleverd over: Vreemdelingenverkeer en Middenstand. Hij wijst er o. a. op, dat het vreemdelingenverkeer nieuwe afzetgebieden opent en bijdraagt tot uitbreiding van de markt en dat zakelijk verkeer en vreemdelingenverkeer nauw met elkander zijn verbonden.

Het heeft hem altijd verwonderd, dat de middenstand, in den regel toch een categorie van medeburgers met een open oog voor hun belangen, zich zoo weinig interesseerde voor het vreemdelingenverkeer als middel tot meer welvaart. De bevordering daarvan werd beschouwd als een stokpaardje van enkelen en dat zooveel winkeliers zich van medewerking onthielden, komt meestal, omdat bestaande vereenigingen op dit gebied zoo weinig activiteit tentoonspreiden. Zij vergeten daarbij echter, dat iedere stad of ieder dorp de vereeniging heeft, die het verdient en dat financieele kracht voor een dergelijke organisatie een levenskwestie is. Zonder durf en energie van de onmiddellijk belanghebbenden zijn geen goede resultaten te bereiken.

Na een ongesteldheid waarbij de rooker zich alle genotmiddelen heeft moeten ontzeggen, is het eerste wat hij vraagt:
Geef *MIJ* maar B 5455 10

MISS BLANCHE

INGEZONDEN STUKKEN

DE RELLETJES TE BREDA.

Geachte Redactie.

Naar aanleiding van Uw artikel over „de relletjes in Breda" zou ik het met het oog op de billijkheid tegenover de reserve-officieren in 't algemeen zeer op prijs stellen indien U onderstaande zou willen opnemen.

De geest van het betoog van Uw verslaggever is m. i. onbillijk en zelfs vijandig tegenover den reserve-officier. Dit blijkt b.v. uit een eenvoudige opmerking als: „de beroepsofficieren en onder-officieren zitten met den last en de herrie." Meent Uw verslaggever, dat het reserve-personeel er geen last van heeft, of dat het voor zijn plezier opkomt?

Voor een van de belangrijkste oorzaken der relletjes, nl. het slapen op vochtig stroo vrijwel in de open lucht bij de tegenwoordige weersgesteldheid, is toch zeker geen enkel reserve-officier verantwoordelijk, doch wel het hooge beroepskader. Naar ik elders las zou thans inkwartiering overwogen worden; indien dat waar is had het m. i. toch beter geweest iets vroeger met dat „overwegen" te beginnen.

Uw verslaggever meldt niet alleen, dat het nu opgekomen reservekader zoo onvoldoende is, doch tevens, dat de thans opgekomen lichtingen in 1918 en 1919 een onvoldoende opleiding hebben gehad. Nu kunnen de meeningen over voldoende of onvoldoende natuurlijk sterk uiteenloopen. Indien echter na een gelegenheid van ongeveer 4 jaar, om zich door selectie van onderwijzend personeel etc. aan de mobilisatietoestanden aan te passen, de opleiding bij de depôts nog niet voldoende zou zijn geweest, moet dat toch zeker gelegen hebben aan de personen die met de hoofdleiding belast waren. Wij moeten toch werkelijk aannemen, dat zelfs reserve-officieren in een zoo lang tijdvak wel gelegenheid zullen gehad hebben de voor de instructie benoodigde bekwaamheid te verwerven.

De opmerking, dat aan een „jong" reserve-luitenant een beroepsonderofficier wordt toegevoegd, lijkt vreemder dan het in werkelijkheid is. Ik meen trouwens, dat zelfs een jong beroepsluitenant niet ongaarne een handig beroepsonderofficier in zijn nabijheid zal zien, wanneer jaren niet onder de wapenen geweest zijnde en rumoerige lichtingen opkomen.

De mededeeling, dat door veranderen van reglementen etc. het eigenlijk den reserve-officieren niet kwalijk te nemen is, suggereert eenige welwillendheid tegenover deze categorie, echter ten onrechte. Immers in 't begin reeds van zijn artikel maakt Uw verslaggever de opmerking, dat het aan de etenstafels een janboel was „omdat het reserve-militiekader geen gezag heeft" zonder eenige nadere motiveering. Aangezien de reglementen betreffende het janboelmaken aan tafel voorzoover mij bekend, niet gewijzigd zijn, is dit dus een rechtstreeksche grove en nog onbewezen aanval op het reserve- en militiekader. Waarschijnlijker is het, dat het eten in de open lucht den soldaten slecht bevalt en zij zich liever nog met hun eten terugtrokken naar hun stroo verblijven.

Tot slot wil ik nog de opmerking maken, dat indien sommige reserve-officieren enz. hun prestige inderdaad minder goed konden handhaven, een sensationeel artikel als het Uwe dit prestige zeker niet helpt verhoogen.

Hoogachtend,

Ottervanger

Res.-Luit. voor speciale diensten bij de Intendance.

Rijswijk, (Z.-H.) 18-9-'24.

* * *

Inzender heeft zich o. i. vergist toen hij in het rapport van onzen verslaggever eenige vijandigheid tegenover het verlofskader meende op te merken. Deze heeft eenvoudig zijn indrukken meegedeeld en vermeld wat hij ter plaatse vernam. Zoo is het b.v. ongemotiveerd om uit de opmerking, dat het beroepskader „met den last en de herrie zit" de conclusie te trekken dat het verlofskader er géén last van heeft! Het verlofskader is uiteraard alleen maar dupe en niemand denkt er aan om aan dat kader ook maar iets te verwijten.

Ons artikel van gisteravond maakt, dunkt ons, vrij duidelijk waar de schuld ligt en zal, hopen wij, inzender hebben doen zien dat wij althans op het verlofskader géén enkele blaam zouden willen leggen.

Inderdaad vestigt de inz. echter de aandacht op een bijzonderheid, die den ernst der feiten nog vergroot. Het verlofskader is ten deele door de mobilisatie beter berekend voor zijn taak dan uit het stelsel voortvloeit. Dit illustreert nog meer den grooten noodlottigen invloed van het ontbreken van eenheid in de organisatie, en van de onvoldoende opleiding van de dienstplichtigen (mede gevolg van de met v-óroefeningen verkregen verkorting), waardoor zelfs het beste kader met een dergelijken troep weinig kan aanvangen.

Het aanwijzen van de gebreken zal het prestige der reserve-officieren niet verhoogen, zegt inz. terecht. Maar wij bedoelen er toe mee te werken om dit prestige geheel te herstellen en dat kan alleen door verandering van stelsel. Wij hopen door het blootleggen van de toestanden daartoe mee te werken en staan vijandig tegenover het verdoezelen van feiten. Zachte heelmeesters maken stinkende wonden.

Red.

„NATUURSCHOON IS MOOI, MAAR HET IS EVEN MOOI EEN STAD UIT TE BREIDEN."

Ziehier een citaat uit 't Vaderland van Vrijdagmorgen. Als er maar één was, die er zoo over dacht, dan zou 't nog niet zoo erg zijn, maar daar er honderden dezelfde meening zijn toegedaan en duizenden er onverschillig tegenover staan, daarom wil ik een protest hiertegen laten hooren.

Ik wil niet twisten over de vraag of duinvalleien ons gegeven zijn om ze te vernielen. Zou die weelderige flora van Parnassia, Pirola, Orchideeën en zooveel meer, er zijn om omgespit te worden? Of zou dat alles bestaan om den mensch in staat te stellen no zijn werk in de groote stad ook iets anders te zien dan wat die stad hem biedt?

Want een mensch heeft de natuur noodig, omdat de Natuur zijn leven mooier kan maken. Want het hooren van vogelzang en 't zoeken en bestudeeren van planten geeft een mensch 't hoogste genot, dat bestaat.

Laten we eens nagaan, wat die stadsuitbreiding ons al niet heeft gekost!

Kijkduin werd een villadorp. De duinpannen werden dichtgegooid, van planten geen spoor meer! Waar eens Agrimonie, Pirola en Wespenorchis stonden, staan nu huizen. Meer en Bosch, een mooi stukje bosch aan den binnenkant der duinen, gaat verdwijnen. Waar eens Orchissen stonden, Orchis morio en Latifolia), liggen nu voetbalvelden, ook door uitbreiding der stad hierheen verdrongen. Van Scheveningen tot voorbij Kijkduin zijn de duinen grootendeels door uitbreiding der stad zoo vernield, dat er bijna geen plant meer groeit. En jaar in jaar uit trekt in 't voorjaar een legertje jongens de duinen in om nesten uit te halen. Wat blijft er over van 't Koningsbosch, wat van Meyendell? Heeft 't afgraven van én van Nederlands mooiste Natuurmonumenten n.l. van den St. Pietersberg, een andere reden dan 't bouwen van villa's op Duinrell?

Ik ben nog jong, goddank, maar één nadeel is, dat je dan heel veel dingen verkeerd ziet. Ik zie in al dat uitbreiden het langzame, maar totale verdwijnen van Natuurschoon om de groote steden. En dat is fataal!

Want als een mensch Natuur mist, dan is hij voor drie kwart geen mensch meer. En als dan een geslacht dat na ons komt geen Natuur meer om zich heen vindt, dan is hem de kans ontnomen, zijn leven, door wat de Natuur hem biedt, te verrijken. Want dat is het, wat de Natuur ons geeft, ze verrijkt ons leven en stelt ons in staat daardoor betere menschen te worden.

W.

Den Haag, 19 September.

De inzender verzuimt aan te wijzen, waar de menschen dan moeten blijven.

Red.

BINNENLAND

DE HOOG-SOERENSCHE WEGENKWESTIE.

Het gemeentebestuur van Apeldoorn heeft gepoogd langs den weg van minnelijke schikking een oplossing te verkrijgen van de bekende Hoog-Soerensche Wegenkwestie.

De wegen in de Hoog-Soerensche bosschen, welke eigendom zijn van het Kroondomein, zijn voor het verkeer met motorrijwielen en automobielen gesloten, behalve voor de houders van rijvergunningen, welke door het Kroondomein worden uitgereikt.

Het Kroondomein heeft zich echter bereid verklaard, deze wegen voor het motor- en autotoerisme open te stellen zonder eenige beperking (met uitzondering dan voor het zware vrachtauto-verkeer) onder voorwaarde, dat de gemeente Apeldoorn in de kosten van het onderhoud dier wegen jaarlijks zal bijdragen f 10 per K.M., hetgeen een jaarlijksche uitgave van deze gemeente zal vorderen van f 1200 à f 1300 of, gekapitaliseerd, een som van rond f 20.000.

Het zal echter de vraag zijn of de gemeente op deze basis de oplossing aanvaarden zal.

INTERN. VOORJAARSBLOEMEN-TENTOONSTELLING 1925.

Men schrijft ons:

De voorbereidende werkzaamheden aan het terrein en de gebouwen dezer tentoonstelling, welke — zooals bekend is — in de a. s. lentemaanden te Hoemstede in het wandelbosch Groenendaal zal plaats vinden, vorderen goed. De beplanting van het uitgestrekte terrein — ruim 15 HA. groot — met narcissen, crocus, hyacinthen en tulpenbollen is reeds aangevangen en ook de boomkweekers beijveren zich om hun inzendingen, welke alle grootendeels voor den winter worden aangebracht, te planten. Dezer dagen werd de opdracht gegeven tot den bouw van de groote tentoonstellingshal, die de zes tijdelijke binnententoonstellingen zal herbergen.

In binnen- en buitenlandsche tuinbouwkringen is de belangstelling groot en de verwachtingen van het publiek zijn hoog gespannen.

DE VEETENTOONSTELLING TE LEEUWARDEN.

Voor de veetentoonstelling, die op 1 en 2 October te Leeuwarden wordt gehouden, ter herdenking van het vijftigjarig bestaan der Nieuwe Leeuwarder Veemarkt, heeft de aangifte, in het bijzonder wat betreft stamboekvee, de verwachtingen verre overtroffen. Deze tentoonstelling zal niet slechts de grootste veetentoonstelling zijn, welke dit jaar in ons land wordt gehouden, doch waarschijnlijk werd nog nimmer tevoren op een Nederlandsche veetentoonstelling een zóó groot aantal fokdieren samengebracht.

Zoowel de Koningin en de Koningin-Moeder als Prins Hendrik hebben medailles uitgeloofd.

Er worden zeer vele bezoekers verwacht, ook uit het buitenland.

INTERN. ARBEIDERSHULP.

Het Algemeen Comité der Internationale Arbeidershulp heeft in navolging van het Russische en Duitsche voorbeeld besloten een landelijke steunbeweging voor de mijnwerkers in de Borinage te organiseeren.

Speciaal zal getracht worden onder de Hollandsche mijnarbeiders een groote propaganda voor steun aan hun Belgische collega's te voeren.

Internationaal Spoorwegtechnisch Congres.

Van 22 tot 27 Sept. wordt te Berlijn een Internationaal Spoorwegtechnisch congres gehouden, gepaard met tentoonstellingen in Seddin en in de Technische Hoogeschool, welke tot 5 Oct. geopend blijven.

Het Livius-mysterie opgelost.

De Inspecteur-Generaal van de Staats-Archieven te Rome heeft een rapport uitgebracht over de kwestie van de verloren Liviusboeken, te zamen met een geteekende verklaring van prof. Fusco. De prof. vond het reeds bekende document, waarin de koning van Anjou beyel gaf tot het doen van betalingen aan den geleerde Paulino, voor het schrijven van de tien Liviusboeken over de Macedonische oorlogen. Hij dacht dat dit document den tekst bevatte van de Liviusboeken. De professor betwist het dementi niet en trekt zijn vorige verklaringen in zake de verloren boeken in.

FEUILLETON

DE WITTE VLAG

DOOR 49

GENE STRATTON-PORTER

Daar Marcia uiterst vermoeid was, liep zij langzaam het tuinpad af en nam op een stoel op de waranda plaats, beschaduwd door een zwaren, zijn takken wijd uitspreidenden ahornboom. Het was stil en een roodborstje zong in de takken, maar zij merkte dat haar hersens, haar hart en haar bloed zóó in beroering waren, dat zij niet in staat was, stil te blijven zitten Zij verliet de warande en volgde den straatweg waar deze naar buiten voerde. Zij ging een voetpad af dwars over een wei, en kwam ten slotte in het bosch terecht, waar Jason, toen hij nog een jongen was, een toevlucht had gezocht.

Uitgeput zette zij zich op een uitgehouwen boomstam neer in de stilte van het dichte bosch, en daar probeerde zij opnieuw te denken. Maar inplaats van aan dingen te denken, begon zij dingen te zien. Toen zij langs den donkeren grond van het woud keek, met zijn groote boomen, zijn dichte bosschages, begon zij een visioen te zien van een nacht van verschrikking, dien een doodelijk ontstelde knaap hier moest hebben doorgebracht, toen hij voor den toorn van Martin Moreland was gevlucht. Alsof zij in waarheid dien nacht met hem had doorlefd, zoo duidelijk zag zij de dingen, die hem hadden gemarteld. Zij zag in een visioen het verlaten huis en zijn bekommering en eenzaamheid, toen hij zich zelf verlaten wist. Zij herinnerde zich hetgeen haar was verteld over het goede, wat hij van zijn leven had gemaakt, hoe hij in zijn compagnonschap met Peter Potter voorspoed had gehad, en hoe zijn groote zin voor het landleven geleid had tot het mooie resultaat, dat zijn inspanning voor Mahala en hemzelf had gebracht.

In haar droomgezicht zag zij de aandoenlijke gestalte van Rebecca, die den bloei en de schoonheid van haar jeugdig gelaat verborgen hield, en zich tot een verkondigster maakte, overal waar zij met haar embleem van reinheid, de andere menschen tot het geloof trachtte te brengen, dat zij zelf bezat, dat haar ziel wit was, zelfs terwijl zij folteringen doorstond bij de vrees, dat zij als scharlaken zoo rood was.

Marcia dacht aan de eindelooze wegen, waarover Rebecca was gegaan. Zij trachtte zich een voorstelling te maken van de honderden mijlen, die vrouwenvoeten hadden afgelegd, voortgedreven door een waanzinnige onrust van plek tot plek. Zij herinnerde zich dat de vlag in drie verschillende streken was gezien, dat een stem was gehoord die iedereen aanmaande om tot de erkenning te komen van de liefde van den Heiland, van Zijn macht om te heelen. Marcia zag in verbeelding Rebecca's wapperende banier in het licht glinsteren, zag haar rustelooze, altoos rondspeurende oogen, de armen doorzoekend van elke vrouw, die een kindje droeg, glurende in de kleine wagentjes, waarin de vrouwen hun kindertjes achter zich aantrokken, die zij door de liefde hadden ter wereld gebracht en mochten behouden. Zij dacht langen tijd aan Rebecca en vroeg zich met verbazing af waar toch haar familie en haar tehuis mocht zijn. Zij dacht aan den prijs, dien zij betaald had om haar eer te beschermen, en heel langzaam begon in Marcia's hart een besluit te rijpen.

In haar visioen kwam Mahala de dorpsstraat afvliegen, haar voeten verstrooiden de gouden en roode herfstbladeren, haar breedgerande hoed hing aan zijn linten over haar hals, haar mooie, wijde rokken wapperden rondom haar, wanneer zij handig een vroolijken hoepel voor zich uitjoeg. Zij dacht aan de jeugd van het meisje en aan haar schoonheid, en hoe zij nu beroofd was van haar ouders, haar tehuis, haar vrienden, en erger dan dat alles, van haar eer.

Toen zag Marcia een vrouw door het bosch naar zich toekomen, een vrouw van haar eigen grootte en vorm, een vrouw met haar eigen gelaat, maar zij droeg een lang, slepend scharlakenrood gewaad, en ze was verdwaald. Haar uitgestrekte handen schenen naar den weg te tasten; haar oogen waren niet voldoende; zij keken wel voor zich uit, maar ze hielpen niet haar voeten het pad te vinden. Nu eens zag Marcia haar in een straal zonnelicht; er was hoop in haar hart, dat het strompelend wezen den weg mocht vinden. Dan weer zag zij haar staan als in de diepe duisternis verloren, maar altijd hield haar eene hand haar hart bedekt, en altijd struikelde zij over haar roode gewaad, dat rondom haar golfde en langs haar armen en haar schouders scheen op te kruipen, gelijk het heete zengen van een vlam.

Ten slotte kwamen de gedaanten der beide Morelands door het bosch. Zij geleken op reuzen, die het bosch waren binnen gebroken. Zij schenen niet van vleesch en bloed gemaakt; zij schenen geen menschen te zijn als Mahlon Spellman en Albert Rich en dokter Grayson en de predikant; zij schenen van brons of ijzer te zijn, terwijl hun handen geweldig waren en zonder aarzeling kleine kinderen, tengere vrouwen en zwakke mannen terneersloegen; zij rukten en sleurden van menschen, hun huizen, hun kostbaarste bezittingen weg en met zwaren voet trapten zij op alles wat op hun weg kwam.

Toen zag zij den zoon zich van den vader verwijderen en op haa rtoetreden, met zijn meedoogenlooze handen naar haar uitgestrekt, zijn voeten gereed tot vertrappen, en op zijn gelaat den spotachtigen lach, die daar geweest was, toen hij haar zaak was binnen getreden en er behagen in had geschept haar den slag toe te brengen, die haar het licht uit haar oogen, de hoop uit haar hart sloeg.

Plotseling stond Marcia op en sloop door het bosch in de donkere, onaanzienlijke japon, die zij opzettelijk had gekozen. Toen zij in de open vlakte kwam, was zij verbaasd te zien, dat het nacht was geworden. Een vollen halven dag had zij alleen door het bosch geworsteld. Zij kwam er uit zonder dat een bepaald besluit in haar geest zich had vastgelegd. Zij ging in de richting van de zakenwijk der stad, zonder acht te slaan op de drukte, die nog in de straten was, totdat zij de bank had bereikt. Zij was op de hoogte van de achterzijde van het gebouw. Zij wachtte haar kans af, slipte door het steegje, klom de achtertrap op en trachtte de deur te openen. Deze was gesloten, maar zij klom gemakkelijk door het open venster de kamer in, die Junior's naam boven de zijtrap droeg.

De lichtflikkeringen op de straat verhelderden bij tusschenpoozen het kantoor. Zij liep de kamer rond. Zij ging naar Junior's groot bureau; zij zette zich neer in zijn stoel daartegenover. Zij keek over de bocken en stapels papieren, die er bovenop lagen. Zij bewoog zich langzaam en voorzichtig. Toen begon zij de laden voor zich open te trekken. In de rechter bovenlade lag een groote revolver. Hij scheen haar te fascineeren Zij nam haar op en greep haar vast in de hand. Zij legde haar vinger op den trekker. Toen hoorde zij rumoerige voetstappen den trap van het privé-kantoor afkomen. De revolver achter zich houdend sloot zij de lade, liep de kamer door, en verborg zich in een kast, waarvan de deur op een kier stond.

HOOFDSTUK XXI.

Jason bleef met Mahala en Rebecca in de directeurskamer van de bank, zoolang er nog leven in Rebecca's lichaam was. Daarna besteedde hij eenigen tijd met te overleggen wat er gedaan moest worden.

Eigenhandig droeg hij Rebecca van de bank naar het huis van den begrafenisondernemer. Toen hij de zaken had afgedaan, die zijn onmiddellijke aandacht vereischten, ging hij naar de bank terug en vroeg toegang tot het privé-kantoor van den president; maar de deur was gesloten. Toen vroeg hij waar Junior was, maar niemand kon het hem zeggen. In de veronderstelling, dat hij zich op zijn kamer boven zou verbergen, liep Jason het gebouw om en ging het steegje door. Hij ging de achtertrap op en hij kroop door het raam van Junior's kamer, waar hij hem voor zijn schrijftafel zag zitten. Hij scheen voorover te leunen, en was zóó stil, dat Jason meende, dat hij volkomen uitgeput of wel door slaap overmand was.

Hij stapte door het raam naar binnen, liep om her bureau heen, en ging voor Junior staan. Hij zag, dat Junior in zijn stoel ineengedoken zat; er lag een spookachtige uitdrukking op zijn gelaat. Een revolver lag vóór hem op zijn bureau. Zijn linkerhand hield zich krampachtig aan zijn kleeding vast, en drukte hard tegen zijn hartstreek. Een walging deed Jason op zijn voeten wankelen, maar hij steunde zich met zijn beide handen op de tafel, boog zich voorover en trachtte diep in Junior's oogen te staren.

Junior glimlachte op een stijve, stroeve wijze. Toen hij voor het eerst zijn lippen bewoog, kon Jason niet verstaan wat hij zeide. Hij boog zich verder voorover, en toen hoorde hij duidelijk: „Kom je om met me af te rekenen?"

Janson knikte grimmig. Hij nam Junior een oogenblik langer op en toen zeide hij kalm: „Met mijn bloote handen zal ik je lid na lid uitrukken!"

Tot zijn verbazing knikte Junior toestemmend.

Jason vervolgde: „En als ik met je klaar ben ga ik hetzelfde met je verschrikkelijken vader doen."

Verbaasd hield Jason op, toen hij Junior's lippen over zijn tanden een stijven, strakken glimlach zag trekken, en toch was er iets over hem, aan de golving van zijn haar rondom zijn bleek gelaat, aan het licht van zijn oogen, dat iets innemends had. Hij moest heel jong een prachtig kind zijn geweest. Men kon het zijn moeder niet kwalijk nemen, dat haar liefde voor hem verafgoding was geworden.

Junior's stem was heesch en nauwelijks te verstaan: „Je komt te laat", zcide hij. „Een vrouw is je voor geweest!"

Jason liep om de tafel heen. Hij greep de jas, die Junior tegen zijn borst hield. Toen hoorden beiden dat tegen de buitendeur gebonkt werd. Beiden herkenden de stem van Mahala, die uitriep: „In 's hemelsnaam, Jason, laat me binnen!"

Jason trok zijn handen van Junior terug en blikte op hem neer; toen keek hij naar de deur. Maar Junior's oogen ontmoetten de zijne, en zijn krachten verzamelend, zeide hij bedaard: „Laat haar binnen. Zij heeft er recht op bij het einde der Moreland's tegenwoordig te zijn."

Langzaam schreed Jason door de kamer en ontsloot de deur. Mahala stortte naar binnen; Jason sloeg de deur achter haar toe, en draaide het slot om. Mahala's cogen gleden snel over Jason heen van zijn hoofd tot zijn voeten en een zucht van verlichting ontsnapte haar.

Toen wendde zij zich tot Junior. Zij zag zijn doodsbleek gelaat; ze zag iets roods zich langzaam over zijn hand spreiden, die hij tegen zijn hartstreek gedrukt hield. Zij zag de revolver op de tafel voor hem, en zij riep vol schrik uit: „O, Jason! Ben ik te laat gekomen om je ziel van bezoedeling te redden?"

Junior verzamelde de hem nog overgebleven krachten. Hij deed een dappere poging om in zijn stoel overeind te komen. De glimlach, dien hij als aantrekkelijk bedoelde, was afschuwelijk. Er lag iets onbeschrijfelijks in zijn stem: „Mahala, je hebt er lang over gedaan om te komen", zeide hij tot het verschrikte meisje. „Neem me mijn slechte manieren niet kwalijk, ik zou opgestaan zijn, om je te verwelkomen, als ik gekund had."

Mahala keek hem ontsteld aan en opnieuw gleed die afschuwelijke glimlach over zijn gelaat.

(Wordt vervolgd.)

SPORT EN SPEL

VOETBAL.

De crisis in den N.V.B.

De voorzitter van de Federatie van Erkende Voetbalbonden, de heer J Moorman, heeft in de Sportkroniek een tweetal artikelen gepubliceerd naar aanleiding van de bekende crisis in den N.V.B., ontstaan ten gevolge van de verwerping door de algmeene vergadering van het bestuursvoorstel om de contributie te verhoogen. Deze artikelen zijn thans als een afzonderlijke brochure verschenen.

De schrijver wijst er op, dat van een bedrag van f 150.100.57½, dat door het bondsbestuur in vier jaren is gereserveerd en afgeschreven, f 81.071.68, of rond 54 pCt., dus meer dan de helft, in den vorm van hoofdelijken omslag aan de vereenigingen is opgelegd.

De reserve is onnoodig en buiten verhouding tot het kapitaal te hoog opgevoerd

Diverse fondsen zijn gesticht voor uitgaven, waarvoor men had kunnen volstaan met jaarlijks het benoodigde bedrag op de begrooting te brengen. In die fondsen is steeds meer gestort dan in hetzelfde jaar daaruit noodig bleek. De afschrijvingen zijn veel hooger opgevoerd dan redelijkerwijze noodig was. Dat 54 procent, d.w.z. meer dan de helft van al deze reserveering, fondsvorming en afschrijving ten laste van de vereenigingen is gebracht in den vorm van Hoofdelijken Omslag.

Uit deze feiten is geen andere conclusie mogelijk, dan dat de bond is verrijkt ten koste van de vereenigingen.

En de heer Moorman komt ten slotte tot de volgende conclusie:

„Het vermogen van den N.V.B. bedroeg op 31 Mei 1923 f 115 335.28.

Hoeveel het bedroeg op 31 Mei 1924 is niet te berekenen, omdat het financieele jaarverslag nog niet verschenen is. Maar gezien het hooge winstsaldo over 1923—'24, ten bedrage van f 53.015.59½, staat vast, dat het zuiver vermogen thans nog belangrijk hooger zal zijn dan f 115.335.28.

Moeten de financiën van dezen bond „gesaneerd" worden? Zijn ze ziek?

Is verhooging van de contributie „zeer dringend en absoluut noodzakelijk en onafwendbaar", zooals de bondsvoorzitter in de jongste algemeene vergadering verklaarde?

Neen!"

Wedstrijden van Haagsche clubs.

Het wedstrijdprogramma voor de Haagsche clubs in de lagere competitie-afdeelingen voor morgen is als volgt:

Tweede klas.

A.: Den Haag: B. M. T.—S. V. W.; Den Haag: A. D. O.—Gouda; V. U. C.—Steeds Hooger.

Derde klas.

Den Haag: R. V, C.—L. F. C.; C.: Delft: Delfia—V. P. D.; Delft—Vios.

Vierde klas.

A.: Den Haag: D. V. V.—O. B.

Res. eerste klas.

V. O. C. II—H. B. S. II; Den Haag: H. V. V. II—Sparta II.

Res. tweede klas.

A.: Den Haag: H. V. V. III—U. V. V. II; Quick II—Olympia II.

Sparta—H. B. S. Veteranen.

Zondagochtend speelt Sparta Bronbeek om 11 uur op het terrein van Sparta tegen de Veteranen H. B. S.

KORFBAL.

Het programma van Zondag a.s.

Westelijke afdeeling.

Eerste klasse: N.H.: Haarlem: Advendo—D.T.V.; Koog a. d. Z.; K. Z.—Excelsior; Z.H.: Leiden: Fluks—H.K.V.; Den Haag: H.S.V.—Dordrecht; Rotterdam: Velox—O.S.C.R.; Dordrecht: Dectos—Vitesse L.

Overgangsklasse: Z.H. Rotterdam: Zuiden—A.L.O.; Den Haag: H.B.S.—Vitesse H.; Dordrecht: T.O.V.—Rozenburg.

Tweede klasse: F: Den Haag: Emma—S.D.O; G: Rotterdam: Spartaan—H.S.V. II.

Oostelijke afdeeling.

Eerste klasse: A: Eindhoven: Phi-ips—Be Quick; Arnhem: E.K.C.A.—Noviomagum; B: Almelo: A.K.C.—D.O.S.; Hengelo: H.K.C.—Rapiditas

CRICKET IN ENGELAND.

(Van een Londenschen medewerker).

Donderdagmorgen vertrokken de Engelsche cricketers naar Australie, uitgeleide gedaan door eenige honderden menschen, waaronder de ouders van Engeland's aanvoerder, Arthur Gilligan. De laatste toetswedstrijden waren in 1921 en Australië behaalde toen gemakkelijke overwinningen.

Gilligan was zeer optimistisch. Hij hoopte op succes en de ploeg was z. i. de beste vertegenwoordigende ploeg, die momenteel op de been gebracht kan worden. Hij was blij dat Hobbs ten slotte mee kon gaan.

Jack Hobbs stond op het perron met een potlood in zijn hand omsingeld door een troep padvinders, die hem zijn handteekening vroegen, en bijna miste hij den trein. Ook zijn verwachtingen waren hooggespannen en hij verklaarde, dat ze zeer vele runs zouden maken, doch dat het succes voor het grootste deel van de bowlers afhing.

Engeland zal dus trachten dezen winter de ashes terug te winnen Deze benaming van de toetswedstrijden tegen Australië heeft haar oorsprong in het volgende:

In 1882 verloor Engeland op de Oval van Australië met 7 runs. Een dagblad bevatte toen het volgende artikel:

„In herinnering aan Engelsch cricket, dat stierf op de Oval op 29 Aug. 1882, diep betreurd door een groote menigte vrienden. Het stoffelijk overschot wordt gecremeerd. De asch gaat mee naar Australië." Sinds dien datum is het gegaan om de Ashes. In 1926 komen de Australiërs in Engeland.

ATHLETIEK.

Paddock in actie.

Charles Paddock heeft blijkbaar — ondanks zijn verklaring dat hij geen tijd had, omdat hij voor de film moest werken — toch deelgenomen aan de kampioenschappen van Amerika, welke te West-Orange zijn gehouden; hij werd kampioen in de nummers 100 en 220 yards. In de 100 yards sloeg hij Murchisson en Leconey en maakten een tijd van 9,6 sec., gelijk dus aan het wereldrecord. In de 220 yards liep hij eveneens in een tijd gelijk aan zijn eigen wereldrecord, dat sedert 26 Maart 1921 op zijn naam staat nl. 20 4/5 sec. Een sterke wind in den rug hielp hem echter.

BILJARTEN.

Centraal—Entre Nous.

Donderdagavond werd de wedstrijd tusschen de biljartclubs Centraal en Entre Nous te Delft voorgezet. De stand is thans: Entre Nous 2440 en Centraal 2470 punten.

SCHAKEN

Verzoeke alle berichten, betrekking hebbende op deze rubriek te richten aan den heer G. W. J. Zittersteyn, Anna van Buerenstraat 197, 's Gravenhage.

20 September 1924.

Probleem No. 935.
H. E. S. Bahr.
(Norsk Schakblad).

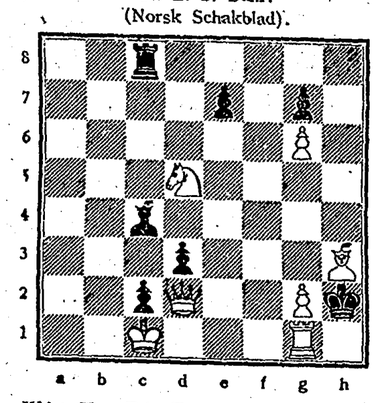

W i t. Kc1, Dd2, Tg1, Lh3, Pd5, pi 92 en g6.
Z w a r t: Kh2, Tc8, Lc4, pi c2, d3, e7 en g7.
Mat in drie zetten.

Probleem No. 936.
M. Havel.

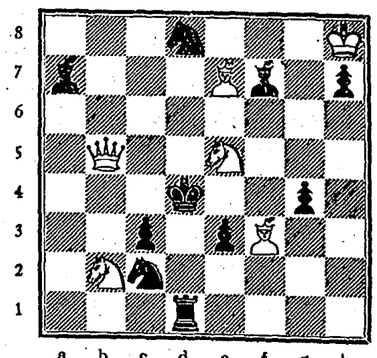

W i t: Kh8, Db5, Le7 en f3, Pb2 en e5.
Z w a r t: Kd4, Td1, La7 en f7, Pc2 en d8, pi c3, e3, g4 en h7.
Mat in twee zetten.

Deze problemen zijn geplaatst voor den doorloopenden oplossingswedstrijd. Oplossingen worden ingewacht uiterlijk tot en met 29 September a.s.

* * *

Oplossingen.

No. 927. M. Havel. 1. Pf3, enz.
„ 928. E. Letzen. 1. Te7, enz.

Partij No. 218.
Van 't Kruys-opening.

Ter nagedachtenis aan meester Blackburne plaatsen we onderstaande partij, welke is gespeeld in het grootmeester-toernooi te St. Petersburg in 1914 en waarmede de destijds 73-jarige den 3den schoonheidsprijs verwierf.

Wij ontleenen de partij aan het door dr. Tarrasch bewerkte congresboek.

Blackburne W i t.	Niemzowitsch Z w a r t.
1. e2—e3	d7—d6
2. f2—f4	e7—e5
3. f4×e5	d6×e5

De opening is voor Wit niet aanbevelenswaard; zwart staat iets beter. De zet f4 is geen ontwikkelingszet.

4. Pb1—c3	Lf8—d6

Het is altij dbeter eerst het paard te ontwikkelen, omdat daarvoor het beste veld meestal te voren vaststaat, terwijl voor den raadsheer de keus tusschen verschillende velden openstaat. In dit geval zou de raadsheer later misschien heel goed naar c5 hebben kunnen gaan, vooral als Wit e4 zou spelen.

5. e3—e4	.....

Nu heeft Zwart het voordeel van den voorzet gekregen.

5.	Lc8—e6

Ook hier zou ontwikkeling van het paard meer op haar plaats zijn.

6. Pg1—f3	f7—f6

Eigenaardige speelwijze! Ieder ander zou Pc6 gespeeld hebben.

7. d2—d3	.....

Te tam. d4 zou een krachtige, aanvallende ontwikkelingszet zijn.

7.	Pg8—e7
8. Lc1—e3	c7—c5

Zwart heeft zijn voorsprong in ontwikkeling al weer ingeboet.

9. Dd1—d2	Pb8—c6

Bij den gen zet wordt het Koninginne-paard ontwikkeld!

10. Lf1—c2	Pc6—d4

De opening is beiderzijds in eigenaardigen stijl gespeeld, welke niet tot navolging zal aansporen.

11. o—o	o—o
12. Pc3—d1	Pe7—c6
13. c2—c3	Pd4×e2†
14. Dd2×e2	Tf8—e8

Weer een mysterieuze zet.

15. Pf3—h4	.....

Hiermede begint Wit een aanval voor te bereiden. Slaat Zwart dadelijk het paard op f5, dan neemt de pion terug, het andere paard komt op e4, de g-pion gaat tot g5 en er is teekening in de partij gekomen.

15.	Ld6—f8
16. Ph4—f5	.....

Beter ware eerst Pf2.

16.	Kg8—h8

Want nu zou Zwart het paard hebben kunnen slaan en na e4×f5 met e5—e4 voortzetten. De bedoeling van den Koningszet is onduidelijk.

17. g2—g4	Dd8—d7
18. Pd1—f2	.....

Met het oog op g7—g6 moet de pion op g4 gedekt worden.

18.	a7—a5

Zwart begint op den Koninginnevleugel een tegen-actie.

19. a2—a3	b7—b5
20. Ta1—d1	Ta8—b8
21. Td1—d2	b5×b4
22. a3×b4	a5×b4

Het slaan met den c-pion zou veel consequenter en beter zijn geweest; de diagonaal van den Koningsraadsheer zou verlengd zijn en Zwart zou een pion-overwicht op den Koninginnevleugel hebben kunnen krijgen. Thans komt zijn tegenactie geheel tot stilstand.

23. c3—c4	.....

Om den Koninginnevleugel geheel vast te leggen: De zwakte van den achtergebleven d-pion en van het punt d4 is in dit geval van minder beteekenis, omdat Wit met g4—g5 wil aanvallen.

23.	Tb8—a8
24. De2—f3	Ta8—a2

Hier is niets te beginnen; alles is gedekt.

25. g4—g5	.....

Hiermede komt Wit tot een goeden aanval, wat Zwart ook antwoordt. Het beste ware nog f6×g5.

25.	g7—g6?

Ziet den aardigen tegenzet over het hoofd.

26. Pf2—g4	.....

Een mooie, beslissende zet, die niet een offer bedoelt omdat Wit voor de beide paarden een kasteel en twee pionnen krijgt.

26.	g6×f5
27. Pg4×f6	Pc6—d4?

Zwart had de Koningin moeten spelen, dan nam Wit het kasteel en den f-pion en zou kasteel en twee pionnen voor de beide paarden hebben. De gespeelde zet is een leelijke vergissing.

28. Df3—f2	.....

Want met Dh5! zou Wit het kasteel voor de tweede maal hebben kunnen aanvallen en op het gedwongen antwoord Df7 zou volgen 29. g5 g6, Df7×g6†, 30. Dh5×g6, h7×g6, 31. Pf6×e8 en Wit heeft de qualiteit gewonnen.

28.	Dd7—c6
29. Pf6×e8	Dd6×e8
30. Le3×d4	e5×d4
31. e4×f5	Lc6—d7

Intusschen komt Wit ook zoo tot winst; de kasteelen en de pionnen zijn geweldig.

32. Tf1—e1	De8—f7
33. Df2—h4	Ta2—a8

Pion f5 mag niet geslagen worden, omdat met Tf2 en Tf1 een raadsheer zou verloren gaan.

34. Td2—f2	Ld7—c6
35. Dh4—g4	Ta8—e8
36. Te1×e8	Df7×e8
37. Tf2—e2	De8—d7
38. Te2—e6	Lc6—a8
39. g5—g6	h7×g6

Ook na andere zetten is Zwart verloren.

40. Te6×g6	Df7—h7
41. Dg4—g3	.....

Dreigt een vernietigend schaak op e5.

41.	Dh7—h5
42. Tg6—g4	.....

Zwart geeft op.

Allen koopers van mijn boek — aldus schrijft dr. Tarrasch — wensch ik toe, dat zij op 73-jarigen leeftijd nog zoo spelen. Wij zeggen het den doctor volmondig na.

LUCHTVAART.

De groote vluchten.

De Amerikaansche poging om rond de wereld te vliegen is praktisch geslaagd. Na het onfortuinlijke begin in Maart, toen de leider, luit. Martin in Alaska tegen een berg opvloog en geruimen tijd vermist werd, hebben de andere machines hun vlucht met succes voortgezet. Eerst op IJsland werd de voortzetting van den tocht door het slechte weer en het beschadigen van 'n toestel verhinderd. De twee overblijvende machines zetten den tocht voort, kwamen door het slechte weer echter niet opdagen en werden door een Canadeesch watervliegtuig opgezocht, dat ze later naar Pictou begeleidde. Aldaar voegden zich Wade en Ogden met een nieuwe machine bij hen. De vliegtuigen werden grondig nagezien en den volgenden dag vertrok men om vijf minuten over half tien naar Boston. Een tweehonderd kilometer vandaar kwamen ze echter in een mist, die tot landen dwong in Casco-baai, waar ze dus weer voor het eerst voet op Amerikaanschen bodem zetten en door een kleine menigte verwelkomd werden. Daarop vertrok men, begeleid door een escadrille van twaalf vliegtuigen, naar Boston. Om twee uur tien landden ze in de haven. Een dikke twintigduizend menschen schreeuwden zoo hard als ze maar schreeuwen konden, sirenen floten en geschut bulderde. Ondanks dit warme welkom keken de vliegers eerst hun machines kalmpjes na en werden toen aan wal gebracht, waar een begroetingscomité, uit honderd personen bestaande, ze onder de tonen van het Amerikaansche volkslied welkom heette. Een van de eersten om hen goluk te wenschen was de Engelsche vlieger MacLaren, die, zooals men weet, zijn poging moest opgeven. Speeches en geschenken volgden. Het toespraakje van luit. Smith werd — natuurlijk — draadloos over heel Amerika verspreid. Toen ging het na een korte rust naar Mitchell Field bij Nieuw-York, waar de toejuichingen al even warm waren. Ook de Prins van Wales was daarbij tegenwoordig. De rest van de vlucht is in vergelijking met wat al achter den rug is vrij gemakkelijk. Behalve aan de volharding van de bemanning der machines is het slagen van den tocht óók te danken aan de schitterende organisatie door het Amerikaansche leger, en eveneens in niet geringe mate aan vliegtuigen en motoren. Ongetwijfeld hebben de bestuurders in deze paar maanden méér gegevens van hun toestellen verkregen dan in jaren in gewonen dienst, gegevens welke uitstekend tot verbetering van kleine constructiefoutjes zullen bijdragen.

Binnenkort zal ook Nederland zijn eerste groote vlucht ondernemen. 1 October a.s vertrekt Thomassen à Thuessink van der Hoop met de Fokker F. VII naar Batavia. En we willen hopen dat bij slagen van dien tocht geen enkele echt-voelende Nederlander zal achterblijven om van zijn belangstelling te doen blijken.

Meren van luchtschepen op zee.

In Amerika heeft men aan boord van het s.s. Patoka een mast voor het verankeren van luchtschepen opgericht. Met de beroemde Shenandoah is geprobeerd of het vastleggen van een luchtschip op zee praktisch uitvoerbaar is. De proef is goed geslaagd. Een klein bootje vischt de door het luchtschip uitgeworpen kabel op en bevestigt deze aan de lijn op de lier in den mast. Na eenige manoeuvres om het schip in den goeden stand te leggen, begint de lier de kabel op te winden en trekt het luchtschip langzaam naar den mast toe.

De Grosvernor wedstrijd.

Voor den 4 October te houden wedstrijd om den Grosvernor wisselbeker, een wedstrijd voor toestellen met een motor van niet meer dan 1100 kubieke centimeter cylinderinhoud, zijn vijf machines ingeschreven, nl. een Bristol Brownie eendekker door de Bristol Aeroplane Co. gebouwd, een Blackburn tweedekker, een Sparrow tweedekker landvliegtuig van de Supermarine Aviation Works, een Beardmore eendekker en een Avis tweedekker van de Avro vliegtuigenfabriek.

De wedstrijd wordt den laatsten dag van de Lympne Competition verlegen.

BOKSEN.

Duitsche bokser te Parijs.

De Duitsche bokser Drekopf heeft in Parijs op punten van den Franschman Alverel verloren. De Duitscher maakte een zeer gunstigen indruk. Er was een talrijk publiek.

GYMNASTIEK.

Een 50-jarige Gymnastiekvereeniging.

Donderdagavond herdacht de Gymnastiekvereeniging Kracht en Vlugheid te Alkmaar haar 50-jarig bestaan. De receptie, gegeven in het gebouw de Unie, was zeer druk bezocht. Vele zeer hartelijke toespraken werden gehouden.

Alle sprekers boden bloemen aan, enkelen een medaille, terwijl voorts nog verschillende andere vereenigingen en personen een bloemenhulde zonden en ook de adspirantenafdeelingen een dergelijke felicitatie brachten. De heer J. L. Wijdeman, sedert 40 jaar lid en nu gedurende een aantal jaren voorzitter der feestvierende vereeniging, dankte voor de gebrachte gelukwenschen en deelde mede, dat de vereeniging nog altijd bloeit: 240 adspiranten en 40 dames. Alleen de afdeeling heeren is te klein.

Daarna werd de eerewijn aangeboden. Een gezellig samen besloot den avond.

Maag-, darm-, lever- en galpatiënten, alsook lijders aan geelzucht bereiken door het gebruik van het natuurlijke

„FRANZ-JOSEF"-

bitterwater een geregelde spijsvertering.

SCHIETEN.

Schietwedstrijden Haagsche Burgerwacht.

De prijzen, behaald in de schietwedstrijden welke dit jaar door leden der vereeniging De Haagsche Burgerwacht zijn gehouden, zullen op 26 September a.s. des avonds in het gebouw van den Dierentuin worden uitgereikt.

Kon. Ver. van Ned. Scherpschutters.

De prijsuitreiking der van 16 tot 21 Augustus te Driebergen gehouden nationale schietwedstrijden zal plaats hebben op Zaterdag 20 September des middags te 4 uur in het Gebouw der Vrijwillige Burgerwacht te Utrecht.

MOTORSPORT.

Milaan—Rome—Napels.

Donderdag heeft een groote wedstrijd plaats gehad over 877 K.M. van Milaan over Rome naar Napels. Er waren 45 deelnemers.

De uitslag was als volgt. 1. Self (Banchi) 18 uur 1 min. 16 sec. gemiddelde 48 K.M. 646 meter; 2. Zanchetta (Gilera) 18 uur 5 min. 36 sec.; 3. Prini (Frera) 18 uur 11 min. 36 sec.; 4. Ruggeri (Indian) 18 uur 18 min. 40 sec.; 5. Manetti (Frera) 19 uur 6 min. 31 sec.; 6. Miele (Frera) 19 uur 13 min. 28 sec.

ONDERWIJS

Het doctoraat in de Staatswetenschappen.

Bij gelegenheid van de promotie tot doctor in de Staatswetenschappen van Dr. P. Oosting aan de Groningsche Universiteit, heeft de promotor prof. mr. dr. H. W. C. Bordewijk er op gewezen, dat deze promotie wel de laatste zal zijn, daar het doctoraat na 19 September niet meer kan worden verleend

Het doctoraat in de Staatswetenschap werd ingesteld door de H.O. wet van 1876 als een afzonderlijk doctoraat naast dat in de rechtswetenschap. De splitsing in studie ving aan na het gemeenschappelijke candidaatsexamen. In 1916 werd het doctoraal examen Staatswetenschap gesplitst in tweeën: A en B voor Ned. resp. Ned.-Indië, wat later zou blijken een laatste opflikkering te zijn geweest. De promotor betreurde, dat dit doctoraat gevallen is door het beginsel van één doctoraat per faculteit. Het streven naar uniformiteit heeft het gewonnen waar het gaat om de bekroning van de academische studie.

Wat men niet van elken doode kan zeggen, geldt wel van dit doctoraat: het heeft niets gedaan dan goed, ook al is opvallend weinig gebruik gemaakt van de gelegenheid om den titel van doctor in de Staatswetenschap te verkrijgen

De eerste promotie in de Staatswetenschap had te Leiden plaats op 21 Mei 1880, toen mr. Dirk Fock daar den graad haalde op een proefschrift over art. 23 der wet tot tijdelijke voorziening in sommige waterstaatsbelangen. In Groningen opende de rij mr. J. A. G Gockinga op 21 Sept. 1881. In totaal hebben thans aan deze Universiteit 38 promoties benevens 8 honoris causa in de Staatswetenschap plaats gehad. Voor een tijdvak van een kleine halve eeuw is dit niet veel.

Dit beeld is niet specifiek Groningsch, het deed zich voor in het geheele land. Interessante gegevens kan men vinden in het rapport van de Commissie in zake het onderwijs in de Economie aan onze Universiteiten, uitgegaan van de V. d. v. d. Staathuishoudkunde en de Statistiek, waarin men lezen kan, dat van 1909—1910 tot 1920—1921, dus over een tijdvak van 12 jaar in Leiden zijn afgelegd 874 doct. ex. rechtsw. tegen 36 Staatsw., in Utrecht 464 tegen 42, in Groningen 211 tegen 7, in Amsterdam 390 tegen 15, voor het geheele land 1939: 100. In de laatste 6 jaren bedroeg het aantal doct. ex. Staatsw. slechts 3.1 pCt. van het totaal der doct. examens in de juridische faculteiten. Met dat al is een bijzondere prikkel tot specialiseering in Staatsw. richting en daarmede een verwachting voor de toekomst weggevallen, hetgeen verarming beduidt. De vrije studierichting laat wel toe vakken uit het oude doct. ex. Staatsw. als hoofdvak te kiezen, doch deze zal om praktische redenen maar zelden worden ingeslagen. Blijft over het stelsel der keuzevakken bij de andere doct examens, die echter geen hoofdvak zijn. Eenvormigheid en rijkdom van vorm zijn antipoden. Of in casu de wetenschap meer door de eerste dan wel door de tweede gediend is, zal de toekomst moeten uitwijzen.

Nederlandsche Onderwijstentoonstelling te Kopenhagen.

Maandag 8 dezer is te Kopenhagen de Nederlandsche Onderwijs-Tentoonstelling in het Schoolmuseum geopend.

Prof. N. A. Larsen, consulent in het ministerie van Onderwijs, hield de openingsrede, waar in hij er op wees, dat de tentoonstelling tot stand was gekomen door de groote hulp van de vereeniging Nederland in den Vreemde, die te Kopenhagen vertegenwoordigd is door den gep. kolonel van Gastel, die zich zoo voortdurend beijvert Nederland en Koloniën in Denemarken bekend te maken, zooals spr. bij ondervinding heeft geleerd. Hij dankte de vereeniging zeer, dat de tentoonstelling in Kopenhagen was gekomen, juist nu er in Denemarken plannen aanhangig zijn tot hervorming van het lager onderwijs.

Daarna sprak prof. Alfred Lutken, belast met het Staatstoezicht op de opleiding van ambachtslieden, en gaf daarbij een vergelijkende beschouwing over het ambachtsonderwijs in Denemarken en Nederland.

Het Nederlandsche Gezantschap was vertegenwoordigd door den gezantschapssecretaris den heer Bosch ridder van Rosenthal. De gezant, die inmiddels van verlof is teruggekeerd, zal met den heer van Gastel dezer dagen de tentoonstelling bezichtigen.

Verder waren als genoodigden aanwezig vertegenwoordigers van het ministerie van Onderwijs en van het ministerie van Handel waaronder de vakscholen ressorteeren), verschillende autoriteiten op onderwijsgebied, het bestuur van de Deensch-Nederlandsche Vereeniging, voorzitters van vereenigingen van ambachtslieden, vertegenwoordigers van de pers, enz.

In de verschillende Deensche bladen komen beschrijvingen van de tentoonstelling voor, waarvan vele met foto's.

De heeren van der Worp en den Breeje, directeuren van een tweetal ambachtsscholen te Amsterdam, waren gedurende enkele dagen ter tentoonstelling aanwezig en waren in de gelegenheid verschillende inlichtingen te verschaffen, o. a. aan een Finsche deputatie, die in Denemarken vertoefde om studie te maken van het vakonderwijs.

De tentoonstelling omvat: Inzendingen van uitgevers van schoolboeken, inzendingen van fabrikanten van schoolmeubelen, inzending van teekenwerk lagere scholen, inzending van handwerk lagere scholen, inzending van de gemeente Amsterdam, inzending van de gemeente Dordrecht, inzendingen van een drietal ambachtsscholen, bestaande uit werkstukken van leerlingen, enz. enz.

De tentoonstelling zal eind September weer worden gesloten.

Reeds de eerste dagen was er druk bezoek van deskundigen en belangstellenden.

Volksonderwijs

Aan het jaarverslag van Volksonderwijs over 1923 is het volgende ontleend:

Als we het jaar 1923 van Volksonderwijs zouden willen karakteriseeren, dan zou het heeten het jaar der verslechtering van het onderwijs en dat der achteruitzetting der openbare school.

Waar we in het buitenland den leerplicht tot 14 à 15 jaar zagen ingevoerd, uitgebreid of bevestigd, tot zelfs in Thuringen daarop een vervolg ingesteld in den vorm van een beroepsplicht tot 18 jaar, daar werd te onzent ministerieel gevraagd deze tot 13 jaar „soepel toe te passen".

Met het zevende leerjaar werd gesold op een wijze, dat per slot geen enkele autoriteit nog wist, of het er nog was, of het nog komen zou, dan wel of het ingetrokken stond te worden. Op onze algemeene vergadering op 6 en 7 Oct. te Amsterdam gehouden, werd dan ook spontaan een motie als protest tegen de afschaffing van het 7de leerjaar aangenomen en met de noodige toelichting naar regeering en volksvertegenwoordiging gezonden.

Ons oud herhalingsonderwijs, het in de nieuwe wet voorgeschreven Vervolgonderwijs, werd in den letterlijken zin om hals gebracht, waar het aantal leerlingen dat er in 1922 aan deelnam nog 64.887 bedroeg en het door ons ingestelde onderzoek over geheel Nederland tot de conclusie leidde, dat na het onthouden van rijks- en gemeentesteun, in 77 pct. van de gemeenten dit onderwijs niet meer gegeven werd.

Het geheele jaar werd evenals 1922 gekenmerkt door ons voortdurend verweer tegen de steeds voortwerkende machten ter afbrokkeling van ons openbaar onderwijs.

De wijze, waarop de schoolstrijd gestreden wordt, is maar al te vaak beneden critiek en een wreede ontgoocheling voor wie op bevrediging hadden gerekend. Onze zich nog maar steeds uitbreidende correspondentie heeft die lijdensgeschiedenis vastgelegd.

Het is duidelijk, dat de hier en daar bestaande lauwheid — maar al te zeer ook ontstaan door de voortdurende aanvallen op de openbare school en den steun, dien de wetgeving 1920 met haar zoogenaamde gelijkstelling, aan elk drijven naar de stichting van sectie-scholen geeft — door het hoofdbestuur zoo krachtig mogelijk wordt bestreden, en waar afdeelingsbesturen blijken niet hun plicht te doen, na de noodige schriftelijke voorbereiding door de feiten op zij worden gezet. Dit kost ons afdeelingen, zeker, maar de toestanden worden zuiverder en het gaat niet aan, dat onze kracht, niet het minst ook onze financieele, lijdt onder de laksheid van leden. Zoo zijn er ook dit jaar nog al eenige afdeelingen en vele leden afgeschreven, maar ondanks deze zuivering en de malaise en de depressies, waaronder we leven, gingen we toch vooruit. Telden we in 1922: 31.101 leden in 1923 bedroeg dit: 31.796 leden.

Dus nog een uitbreiding met ongeveer 700 leden.

Examen politie-diploma Alg. Ned. Politiebond.

Geëxamineerd 184. afgewezen 78 candidaten:

Diploma met aanteekening verwierven: F. W. Veldt, Gouda, M. Visser, Utrecht, J. H. de Vries, Winterswijk, J. v. d. Zee, den Haag, P. J. Zwetsloot, Breda, G. Versteeg, Rotterdam, A. de Visser, Den Haag, H. de Vries, Tilburg, H. Zwols, Harderwijk, J. Willems, Scheveningen, G. Udink, Den Haag, W. Tuk, Arnhem, P. v. d. Woestijne, Rijen, W. Wetsteijn, Helmond, H. J. de Vries, Arnhem, M. v. d. Woude, Deventer, G. A. Wieme, Sluis, H. Ubels, Enkhuijzen, J. van Tuyl, Delft, B. Vieregge, Winschoten, G. Vegt, Winschoten, J. Wagenaar, Noordwijk, C. H. Welbergen, Hilversum, U. de Vries, Harderwijk, B. Venema, Alkmaar, J. v. d. Tuuk, Leiden, A. Zoethout, Leeuwarden, J. Wedzinga, Leeuwarden, H. J. E. v. Woerkom, Harderwijk, J. de Vries, Sleeswijk, Fr. G. v. Vliet, Overschie, P. J. Verspillen, Arnhem, S. Visser, De Bilt, C. Zwijgers, Dordtrecht, N. M. Woudenberg, 's-Heerenberg, Z. v. d. Weerd, Amsterdam, J. W. ten Vinken, Roermond, L. Winters, Den Haag, C. P. de Veth, Roosendaal, J. Wilthuizen, Rotterdam, G. A. C. Verwij, Bussum, J. M. Wit, Breda.

Het gewoon diploma werd toegekend aan: R. A. Trouwborst, Breda, C. v. Vliet, Katwijk J. D. v. d. Veen, Helder, H. Verhoeve, Almelo W. Willink, Zutphen, J. Westra, Leeuwarden, L. Winters, den Haag, Th. H. Vermeulen, Nijmegen, J. F. Voorbraak, den Haag, Th. P. Vernooy, Kerkdriel, J. de Vries, Leeuwarden, J. Vrieswijk, Harlingen, J. Wijnhoven, Venlo, J. Wagemaker, Rotterdam; P. de Valk, Utrecht, A. v. d. Werf, den Haag, M. V. Viegers, Amersfoort, S. Woudsma, Amsterdam, J. Velthuis, Zwolle, B. J. Verbeek, Utrecht, J. Veldman, Veenhuizen, J. A. v. d. Vlugt, Tilburg, R. Zijlstra, Assen, F. G. Uiterwijk, Hen Haag, J. v. Veen, Loosduinen, J. Zeeman, Scheveningen, J. Vonk, Rotterdam, J. Wolters, Nieuw-Amsterdam, G. Verdurmen, Steenbergen, G. Wijngaarden, Leeuwarden, J. v. Zweden, den Haag, J. v. d. Voorst, Breda, B. H. J. Tijdhof, Hilversum, M. Waardenburg, Papendrecht, H. v. d. Zee, Joure, J. Worst, Meppel, J. Wesseling, Ede, W. v. Workum, Nijmegen, H. Verhaal, Zaandam, A. Vos, Utrecht, W. Wolke, Bergen (N.-H.), W. de Wit, den Haag, W. Wouda, Hen Haag, G. H. Wasseveld, Rotterdam, S. J. Zeefat, Utrecht, J. J. v. d. Zande, Nieuwe Schans, G. v. d. Zee, Harderwijk, P. L. Vos Dordrecht, W. Verwoerd, Amstelveen, P. H. Verdauw, Den Haag, K. v. d. Valk, Alkmaar, K. v. d. Zalm, Utrecht, K. Zeeman, Marken, J. H. Werner, Utrecht, Fr. v. d. Vlugt, Baarn, J. F. v. d. Vijver, den Haag, A. Zikken, Scheveningen, A. Wilschut, Winterswijk, A. G. Volkers, Zutphen, M. H. v. Vuuren, 's-Hertogenbosch, H. v. d. Velde, Leeuwarden, K. v. Zomeren, Wassenaar, A. Zweedijk, Rotterdam, F. D. Willemse, Nijmegen.

RECHTSWEZEN

Verzuimde aangifte.

De rechtbank te Middelburg heeft den 57-jarigen landbouwer P. J. der W. uit Drieschor wegens het niet aangeven van mond- en klauwzeer bij zijn vee, veroordeeld tot f 100 of 50 dagen. De kantonrechter te Zierikzee had hem vrijgesproken.

Sluiting van een apotheek.

De heer B. van Selms, wonende te 's Gravenhage, heeft te Leerdam een apotheek, beheerd door den assistent, den heer Van Gangelen. Deze apotheek was dit jaar op een dag gesloten, dat zij volgens den inspecteur van de Volksgezondheid, den heer Baert, geopend moest zijn. Het gevolg was, dat tegen den heer v. S. proces-verbaal werd opgemaakt. Te zijner verdediging voerde deze bij de berechting dezer zaak door het kantongerecht te Vianen aan, dat aan de apotheek vergunning tot sluiting op den bedoelden dag was verleend, waartegen de inspecteur stelde, dat een dergelijke vergunning niet wordt verleend aan de apotheek, maar aan den apotheker, die deze apotheek heeft.

De kantonrechter te Vianen ontsloeg den bekl. van rechtsvervolging.

Van dit vonnis kwamen zoowel de bekl. als het Openbaar Ministerie in appèl.

In de jongste zitting der rechtbank te Tiel, eischte de off. v. just. vernietiging van het vonnis van den kantonrechter en veroordeeling van bekl. tot f 100 boete ter zake van overtreding der Wet van 1 Juni 1865, Stbl. no. 61.

Getuigen werden niet gehoord.

A. L. KLAASSEN
DAMES- EN HEEREN
KLEERMAKER
THOMSONLAAN 9, tel. 35234

HOOGE RAAD.

Levering van koper.

Voor den Hoogen Raad is gisteren gepleit in de zaak tusschen de firma Wed. A. W. Renaud en de firma Schuurman en de Jong.

De advocaat van eischeres in cassatie, mr. Nypels, zette uiteen, dat de firma Renaud te Delft tusschen Juli en October 1917 van Schuurman en de Jong heeft gekocht partijen koper tegen ongeveer f 6 per K.G. en wel uit voorraad uit Blauwhoedenveem-Vriezeveem te Rotterdam, onder de zeer belangrijke conditie, dat geleverd zou worden indien en zoodra de N.O.T. toestemming tot aflevering aan verkoopster zou hebben verleend, waarbij verkoopster zich tevens verbond om al het mogelijke te doen, ten einde die toestemming te verkrijgen.

Met de aflevering is het echter slap gegaan en ongeveer 1/3 deel van wat gekocht is, werd afgeleverd.

Toen aan herhaalde sommatie tot levering niet werd voldaan, stelde de firma Renaud een vordering in tot ontbinding der overeenkomst wegens wanpraestatie, doch de rechtbank te Rotterdam verklaarde zich onbevoegd.

Daarop kwam bij de Haagsche rechtbank aanhangig de door Schuurman en de Jong ingestelde vordering tot ontvangst en betaling.

Het verweer van Renaud tegen deze vordering was, dat het in strijd met de goede trouw is, wanneer men 5 maanden na den wapenstilstand, als dan de toestanden geheel veranderd zijn, komt met een sommatie om de partijen in ontvangst te nemen.

De rechtbank achtte dit verweer gegrond en wees de actie af, doch in hooger beroep besliste het Hof anders. Het Hof immers merkte op, dat de koopster zelf na den wapenstilstand heeft gesommeerd tot levering.

Deze beslissing achtte plei

COMPAGNIE LYONNAISE

HOFLEVERANCIERS 9 KNEUTERDIJK 9

MAANDAG 22 SEPTEMBER EN VOLGENDE DAGEN

SPECIALE EXPOSITIE

VAN DE LAATST ONTVANGEN NOUVEAUTÉS

ZIJDEN STOFFEN — CRÊPE SATIN - BROCAT - FRISÉ - VELOURS CHIFFON - CRÊPE VELOURS FAÇONNÉ - BOUCLETTE - PERLERETTE - BROCHÉ - ECOSSAIS - IMPRESSIONS.

NIEUWSTE KLEUREN — FUCHSIA - GÉRANIUM - FEU - ROUILLE - CARAMEL - BOIS DE ROSE - MÉSANGE - ROSEAU - GEAI - TOKIO - AMBRE - NOISETTE - MARMOTTE - ÉCAILLE.

WOLLEN STOFFEN — CRÊPE MAROCAIN BRODÉ - CRÊPE ENVERS SATIN - VELOURS LAINE: IN EFFEN, FAÇONNÉ, MELANGÉ, JASPÉ - DRAP FOULÉ RUITEN. 120

Dr. H. NANNING's NIVA TANDPASTA
f 0.75 p. 1/1 tube; f 0.25 p. 1/4 tube

GROOTE OPRUIMING wegens VERBOUWING.

Tijdens opruiming en verbouwing worden **ALLE** artikelen, ook

BADEN, GEYSERS, VASTE WASCHTAFELS, STOFZUIGERS, enz.

ver beneden winkelprijzen verkocht.

DE KLERK & TEN BRUGGENCATE

Laan van Meerdervoort 150 Tel. 35122

81 C 4714

BELANGRIJKE MEDEDEELING

van de

Australian Soap Company, London

Pioniers op het gebied van qualiteitszeepen.

Hoofdvertegenwoordiging voor Nederland en Koloniën
SONOYSTRAAT 57 - 's-GRAVENHAGE

30 CENTS per reep van 225 gram.

WHITE SEAL SOAP wordt volgens een geheel nieuw procédé gefabriceerd en is de eerste waarlijk zuivere onvermengde zeep ter wereld. „White Seal" Soap is zeep en niets dan zeep! Geen vulsel van welken aard ook wordt bij de fabricatie er van gebruikt. „White Seal" zeep bevat geen spoor van vrij alkali!
„WHITE SEAL SOAP" schuimt uitstekend in elke soort water, al is het nog zoo hard, en zelfs in zout water! Dit was tot nu toe nog niet bereikt.

WHITE SEAL SOAP

Geen brandstof, doch slechts een ketel heet water noodig. — Beter en voller schuim
Bijna geen werk! — Zuivere, witte zeep.
Dubbel geconcentreerd

„WHITE SEAL SOAP" is een volmaakte zeep en U kunt haar gebruiken zooals U wilt en U zult er altijd goede resultaten mee verkrijgen. Maar dit is de beste gebruiksaanwijzing: Snij de zeep in reepjes en los haar in heet — niet kokend — water op. Dompel het vuile waschgoed in deze oplossing en laat het er een kwartiertje in. Pers de zeep uit het waschgoed en spoel het in versch water na. En hiermee is Uw wasch klaar! Het waschgoed is zoo wit, dat blauwen niet noodig is! Het droogt veel gauwer omdat de zeep zoo zuiver en volmaakt is, het heeft geen nadeelige uitwerking op de gevoeligste weefsels.
Het is zoo eenvoudig, bijna geen werk, en U verkrijgt sneeuwwit waschgoed.

Nog merkwaardiger is de prijs:

Slechts 30 Cents voor een reep van 225 Gram!

En dit voor de beste Toiletzeep, de beste Huishoudzeep, en de beste Laundryzeep, die te krijgen is.
Let goed op bovenstaande reproductie van onze verpakking. De „White Seal" garandeert zuiverheid en echtheid! Probeer „White Seal" Zeep en leer haar voortreffelijkheid kennen! U kunt de merkwaardige reinigingskracht dezer Zeep pas gelooven, wanneer U haar geprobeerd hebt. 2 Cents is genoeg wanneer U het envelop niet sluit. **Schrijf naam en adres duidelijk en zendt uw coupon aan:**

Alleenvertegenwoordiging Australian Soap Company, Sonoystraat 57, 's-Gravenhage, en U ontvangt gratis een stuk WHITE SEAL SOAP.

NAAM .....

ADRES .....

WOONPLAATS .....

„WHITE SEAL SOAP" is verkrijgbaar bij: Firma G. J. R. van der Gaag & Zn., Groenmarkt 27, den Haag; N. M. van Reenen, Frederik Hendriklaan 132, den Haag en bij alle voornaamste Drogisten. B5456 200

BEHANGEN 40 ct. per rol. Stoffeeren van Stoelen, Opmaken van Matrassen door 1e kl. vakman. Br. No. 7464 Bur. v. d. Blad. 5

Openbare Vrijwillige Verkooping.

Notaris Mr. A. M. R. BEGUIN te Voorburg zal op DINSDAGEN 7 en 14 OCTOBER 1924, telkens des namiddags na 2 uur, in het Venduhuis der Notarissen aan de Nobelstraat te 's-Gravenhage overgaan tot de openbare verkooping van:

Het groote WINKELHUIS met afz. BOVENWONING, staande en gelegen te 's-Gravenhage aan de

1e van den Boschstraat

op den hoek van en uitkomende in de Jan van Riebeekstraat, plaatselijk gemerkt 1e van den Boschstraat 77/79 en Jan van Riebeekstraat 105, kadastraal bekend als gemeente 's-Gravenhage Sectie R no. 4965, groot 1 are 46 centiaren.

Het Bovenhuis is gedeeltelijk gestoffeerd verhuurd voor f 100.— per maand tot 15 Maart 1927, het achtergedeelte van het Winkelhuis, uitkomende in de Jan van Riebeekstraat is verhuurd voor f 45.— per maand tot 15 Juni 1927.

Aanvaarding en betaaldag kooppenningen 30 November 1924.

Grondbelasting 1924 f 85.48.

Bezichtiging: Maandags en Donderdags van iedere week van 2 tot 4 uur.

Nadere inlichtingen verschaft bovengenoemde Notaris, Heerenstraat 101 te Voorburg, Tel. 140.

Bericht van Inzet.

Mr. A. M. R. BEGUIN te Voorburg maakt bekend, dat het door hem op 18 September 1924 geveilde FABRIEKSGEBOUW MET WONING aan het OOSTEINDE 113 te VOORBURG in bod staat op slechts

f 11.000.—.

De gunning blijft bepaald op DONDERDAG 25 SEPTEMBER a.s., des avonds 7 uur, in het Stationskoffiehuis te Voorburg. A3741

Nadere inlichtingen te bekomen ten kantore van bovengenoemden Notaris, Heerenstraat 101 te Voorburg, Tel. 140.

Openbare Verkooping.

Notaris Mr. A. M. R. BEGUIN te Voorburg zal op DONDERDAGEN 9 en 16 OCTOBER 1924, telkens des avonds halfacht, in het café „de Zwaan" te Leidschendam overgaan tot de openbare verkooping van:

Het CAFE met twee afzonderlijke bovenwoningen, staande en gelegen aan den

VLIETWEG

op den hoek van den BROEKWEG te LEIDSCHENDAM, in de onmiddellijke nabijheid van het Station Voorburg-Leidschendam der Z. H. E. S. M., plaatselijk gem. VLIETWEG 16, 17 en 18, kadastraal bekend als gemeente Stompwijk, Sectie F no. 1317, groot 10 aren, 90 centiaren.

Breeder bij biljetten omschreven.

Het café is verhuurd voor f 25.— per week, betaalbaar per kwartaal bij vooruitbetaling op 1 Febr., 1 Mei, 1 Aug. en 1 Nov., tot November 1932 met 5 optiejaren; het bovenhuis Vlietweg 16 is verhuurd tot 1 Juni 1925 voor f 30.— per maand, betaalbaar per 3 maanden bij vooruitbetaling op 1 Maart, 1 Juni, 1 Sept. en 1 December; No. 17 is in eigen gebruik.

Aanvaarding op 1 November 1924, onder bijbetaling van 6 pct. rente 's jaars sedert den aanvaardingsdag.

Lasten over 1924 f 73.62.

Bezichtiging Dinsdags en Vrijdags van iedere week van 2 tot 4 uur.

Nadere inlichtingen verschaft bovengenoemde Notaris, Heerenstraat 101 te Voorburg, tel. 140.

Ten overstaan van de Notarissen P. C. L. EIKENDAL en G. J. VAN GENDT te 's-Gravenhage zal in het Venduhuis der Notarissen te 's-Gravenhage op **DINSDAGEN 7 en 14 OCTOBER 1924** publiek worden geveild:

Het **HEERENHUIS** met erf en tuin aan de

Crispijnstraat No. 85

te 's-Gravenhage, kad. Gem. 's-Gravenhage, sectie Y no. 2013 en O no. 7734, te zamen groot 66 c.A.

Het perc. bevat: hall, 5 kamers, keuken, W.C. en verschill. kasten, is voorzien van electr. licht, gas en waterleiding.

Breeder omschreven bij verkoopbiljetten.

Grondbelasting, straatbelasting, Delflands sluisgeld 1924 resp. f 29.36, f 11.80 en f 1.96.

Aanv. vrij van huur 1 December 1924 of zooveel eerder als met de verkoopster kan worden overeengekomen.

Bet. koopp. 1 December 1924, event. met bijber. van 6 pct. rente sedert de aanv.

Bezicht. Maandags en Donderdags van 2—4 uur. A2614

Nadere inl. en bilj. gratis te bekomen ten kantore van gen. Notarissen, Noordeinde 38, 's-Gravenhage.

Bericht van Inzet.

Bij de veiling op 16 September 1924 is het pand Nrs. 23/25 en erve, aan de NIEUWE HAVEN te 's-Gravenhage, in bod gekomen op

f 5600.—.

De afslag blijft bepaald op 23 SEPTEMBER 1924, 's namiddags 2 uur, in het Venduhuis van de Notarissen alhier. A3726

De Notarissen,
LABOYRIE & SADEE.

Mevrouw! Komt U deze week eens kijken naar onze

GROOTE OPRUIMING

in Monsters en Reismodellen van

DAMESLINGERIES

Tevens wordt opgeruimd een groote partij **Tafelgoederen, Doeken, Lakens en Sloopen, Zakdoeken, enz.** tegen ongekend lagen prijs.
Heel linnen Tafellakens, 140×160 c.M. f 5.60
Heel linnen Tafellakens, 140×180 c.M. f 6.05
Bijpassende Servetten, per stuk ..... f 0.95
Alles beslist prima kwaliteiten. C4715 50

KONINKLIJKE WEVERIJ v. DIJK
LAAN VAN MEERDERVOORT 64 - TELEFOON 31940

TANDHEELKUNDIG INSTITUUT

D. E. N. T. A.

(voor minderwelgestelden)
LAAN VAN MEERDERVOORT 50c. TEL. 32211
Spreekuur: 9—10 voormiddag B 2060 40
3½-4½ namiddag. Zaterdag 1½-2½
7—8 avond, behalve Zaterdag.
Tandartsen: J. C. M. Bierens, E. E. van Blokland, A. K. van Bolhuis, J. W. G. Bosch, E. Cassutto, K. G. W. Du Chatinier, M. van Dam, G. A. H. Eibrink Jansen, Mej. H. van Gelderen, A. Graftdijk, J. Graftdijk, J. C. G. van der Gragt, A. L. J. C. van Hasselt, L. Th. A. van Hasselt, M. L. Kieviet, J. M. Klinkhamer, J. W. van Kuijk, J. S. Laméris, F. J. Ninck Blok, Ch. F. L. Nord, W. Oddens, A. Regensburg, M. Roest, A. v. d. Vuurst de Vries, L. K. Weijnschenk, W. Ch. Zandvoort. B 4703 40
Inlichtingen en tarieven kosteloos verkrijgbaar aan het Instituut.

De tegen 7 en 14 October a.s. aangekondigde openbare verkooping van het Heerenhuis aan de **DAENDELSSTRAAT 10, 's-Gravenhage, GAAT NIET DOOR,** wegens onderhandschen verkoop van het perceel. A3740

Notarissen
P. C. L. EIKENDAL en
G. J. VAN GENDT.

Bij de op den 16 September 1924 ten overstaan van de Notarissen P. C. L. EIKENDAL en G. J. VAN GENDT te 's-Gravenhage en L. G. JAMES te Maarssen gehouden veiling van na te melden perceelen, zijn deze ingezet als volgt:

PERCEEL I. Het Heerenhuis met erf en tuin aan het LANGE VOORHOUT 19 te 's-Gravenhage, kadastraal Gemeente 's-Gravenhage, sectie E, no. 1954, groot 6.09 Aren op

f 50.600.—.

PERCEEL II. Daarachter gelegen stal, koetshuis met bovenwoning, aan de HOOGE NIEUWSTRAAT No. 22, kad. gem. 's-Gravenhage, sectie E no. 1578, groot 1.15 Aren op

f 16.900.—.

De gunning blijft bepaald op DINSDAG 23 SEPTEMBER 1924 in het Venduhuis der Notarissen aan de Nobelstraat te 's-Gravenhage ten 2 uur nm. A3728

De perceelen zullen eerst afzonderlijk en daarna gecombineerd worden afgeslagen.

Bezichtiging Maandags en Donderdags van 2—4 uur.

Nadere inlichtingen en biljetten gratis te bekomen ten kantore van voornoemde Notarissen, respectievelijk Noordeinde 38 te 's-Gravenhage en te Maarssen. A3728

Bericht van Inzet

Bij de veiling van 16 September 1924, is het HEERENHUIS met erf en tuin aan de **THERESIASTRAAT 93** te 's-Gravenhage, kadastraal bekend gemeente 's-Gravenhage Sectie R No. 6876, groot 1 Are 88 centiaren, ingezet op

f 24.100.—.

De gunning zal plaats hebben op **DINSDAG 23 SEPTEMBER 1924,** des namiddags 2 uur in het Venduhuis der Notarissen aan de Nobelstraat te 's-Gravenhage.

N.B. Door stand en grootte is het perceel uitstekend geschikt, om te worden verbouwd tot Winkelhuis met Bovenwoning.

Nadere inlichtingen bij Notaris G. VAN DER STUYT, Duinweg 19 te Scheveningen. A 3727

De Notaris H. M. J. JANSSEN, te 's-Gravenhage, zal op **DINSDAG 7 OCTOBER 1924,** bij inzet en op **DINSDAG 14 OCTOBER 1924** bij afslag, telkens des n.m. 2 uur in het Venduhuis der Notarissen te s-Gravenhage publiek verkoopen:

Twee panden, elk bestaande uit **BENEDEN- en BOVENWONINGEN** te 's-Gravenhage, aan de

Loosduinschekade

189/190 en 197/198

kadaster Sectie A.B. No. 807, groot 1 A. 54 c.A. en 811, groot 1 A. 29 c.A.

Grondbelasting resp. f 48.04 en f 48.—.

Straatbelasting van ieder perceel f 19.58.

Delflands Sluisgeld van ieder perceel f 3.62.

Verhuurd: Nos. 189 en 197, ieder voor f 33.25 p. m. tot 1 Mei 1925; No. 190 voor f 34.50 p. m. tot 1 Mei 1925; No. 198 voor f 432.— p. j. tot 1 Mei 1927.

Betaling der kooppenningen en aanvaarding onder gestanddoening der loopende huren 1 Dec. 1924.

Bezichtiging Maandag en Donderdag van 2—4 uur.

Nadere inlichtingen ten kantore van genoemden Notaris aan de Alexanderstraat 9, te 's-Gravenhage.

Ten overstaan van Notaris G. VAN POETEREN te 's-Gravenhage zal op **DINSDAGEN 7 en 14 OCTOBER 1924,** telkens des namiddags te 2 uur, in het Venduhuis van de Vereeniging der Notarissen aan de Nobelstraat aldaar in het openbaar worden geveild en verkocht:

Het **WINKELHUIS** met Werkplaats, Magazijn en afzonderlijk Bovenhuis en Erf, te 's-Gravenhage, op den hoek van de

Laan van Nieuw Oost-Indië en de Rijklof van Goensstraat

pl. gem. Laan van Nieuw Oost-Indië Nos. 38/38a en Rijklof van Goensstraat no. 1a, Kad. Sectie A. U. no. 299, groot 1 Are 51 centiaren.

Het perceel bevat beneden: winkel, 2 kamers en suite, kelder, keuken en binnenplaats; voorts magazijn en werkplaats; op de eerste étage: 2 kamers en suite, waarvan voorkamer met erker, serre, kabinet en keuken; op de tweede étage: 4 kamers, waarvan een achterkamer met balcon en badkamer.

Het perceel is voorzien van sanitaire closets en heeft geleidingen voor electrisch licht, gas en water.

Het winkelhuis (zonder werkplaats en magazijn) is verhuurd voor f 1800.— p. jaar tot ult. Januari 1933.

De werkplaats, het magazijn en de bovenwoning zijn in eigen gebruik.

Grondlasten, straatlasten en Delflandssluisgeld 1924 resp. f 81.-, f 35.76 en f 5.25.

Aanvaarding bij de toewijzing.

Betaling der kooppenningen 1 December 1924, met bijbetaling van 6 pCt. rente 's jaars, van af de aanvaarding.

Bezichtiging Maandag en Donderdag van 2—4 uur. A 3732

Nadere inlichtingen te verkrijgen ten kantore van voornoemden Notaris, Zoutmanstraat 57a.

Bij de op **DINSDAG 16 SEPTEMBER 1924** voor Notaris H. G. C. DENIS te 's-Gravenhage gehouden veiling zijn de volgende perceelen in bod gebracht en wel:

KONINGIN EMMAKADE 75-76 op:

f 13.500.—.

SPUI 222 op

f 12.100.—.

De gunning blijft bepaald op **DINSDAG 23 SEPTEMBER.**

Nadere inlichtingen ten kantore van genoemden Notaris, Anna Paulownastraat 16.

Bericht van Inzet.

Bij de op Dinsdag 16 September 1924 ten overstaan van den Notaris Mr. S. K. D. M. VAN LIER te 's-Gravenhage, in het Venduhuis der Notarissen te 's-Gravenhage, gehouden veiling, is het perceel

Sweelinckplein No. 64

te 's-Gravenhage in bod gekomen op

f 22.900.—.

De gunning blijft bepaald op DINSDAG 23 SEPTEMBER a.s., des namiddags 2 uur, in het voormelde Venduhuis. A3709

Nadere inlichtingen ten kantore van Notaris Mr. VAN LIER voornoemd, Laan Copes van Cattenburgh 46 te 's-Gravenhage.

Notaris Jhr. C. J. VAN CAMMINGHA te 's-Gravenhage zal op DINSDAGEN 21 en 28 OCTOBER 1924, des namiddags 2 uur, in het Venduhuis der Notarissen te 's-Gravenhage, ten gevolge van sterfgeval, in het openbaar veilen en verkoopen:

Het HEERENHUIS No. 31 met erf en tuin, aan de

Eerste v. d. Boschstr.

te 's-Gravenhage, Kadaster Sectie R no. 1611, groot 2 aren 78 centiaren.

Het huis, dat voorzien is van geleidingen voor gas en duinwater, bevat beneden: 2 kamers en suite met achter serre, keuken en kelder; op de 1e verdieping: 2 kamers en suite met achter balcon en 2 kabinetten en op de 2e verdieping 2 kamers, dienstbodekamer, zolder en bergruimte; in den tuin is een bergplaats.

Grondbelasting f 74.74, Straatbelasting f 34.12, Delflands sluisgeld f 5.05 A3731

Aanvaarding, VRIJ VAN HUUR, daags na de gunning; betaling kooppprijs, met 6 pct. rente 's jaars sedert de aanvaarding, 1 December 1924.

Bezichtiging Maandags en Donderdags 2—4 uur.

INMIDDELS UIT DE HAND TE KOOP.

Nadere inlichtingen geeft genoemde Notaris, Laan van Meerdervoort 214.

Ten overstaan van Notaris H. L. MORRA te 's-Gravenhage, zal in het Venduhuis der Notarissen aldaar op **DINSDAGEN 7 en 14 OCTOBER 1924,** telkens des n.m. na 2 uur publiek worden geveild en verkocht:

Het **HUIS** met afzonderlijke bovenwoning, vóór en achtertuin en erf aan de

Haagschestr. nos. 41-43

te Scheveningen (gemeente 's-Gravenhage) kadaster Sectie V nummer 4108, groot 2 Aren 51 centiaren.

Bevattende: het Benedenhuis No. 43 gelijkvloers: gang, hall (vierkant groot portaal) kelderkast, groote kamers en suite, voorkamer, kabinet, (kleine kamer), keuken, grooten tuin met flink berghok en kippenhok en op de **eerste étage** 2 kleine kamers.

Het bovenhuis No. 41: eerste étage: groot portaal, kamers en suite, achterkamer, keuken en balcon; **tweede étage:** portaal, groote voorkamer, groote achterkamer en vier kleinere kamers.

Het perceel is voorzien van gas-, electrisch licht- en waterleiding.

Grondl. f 96.19; Straatg. f 47.54; Delfl. Sluisg. f 6.52.

Aanvaarding van het bovenhuis bij de gunning, van het benedenhuis bij de betaling; het benedenhuis is vrij van huur en geheel ontruimd, het bovenhuis is verhuurd tot 15 Febr. 1926 met 1 optiejaar voor f 70.83 per maand, bij vooruitbetaling te voldoen.

Betaling der kooppenningen 1 December 1924 met bijbetaling van 6 pCt. Hypotheek beschikbaar. A 3729

Het perceel is door zijn aard en ligging zeer geschikt voor pension en kan zeer goed tot winkelhuis worden ingericht.

Te bezichtigen Maandag en Donderdag van 2 tot 4 uur.

Nadere inlichtingen te bekomen bij voornoemden Notaris, Jan v. Nassaustraat 25.

Ten overstaan van de Notarissen VAN STRAATEN en HUESE te s-Gravenhage, zal in het Venduhuis der Notarissen aldaar op **DINSDAGEN 7 en 14 OCTOBER 1924,** telkens ten 2 ure, worden geveild en verkocht:

Een **HEERENHUIS** met tuin te 's-Gravenhage aan de

DELISTRAAT No. 63

kadaster Sectie P No. 6598, groot 1 Are 91 centiaren, bevattende beneden groote suite met Serre, Keuken, Kelder en Tuin, op de eerste verdieping twee kamers en suite met serre en twee ruime kabinetten; op de 2e verdieping twee kamers met balcon, kabinet en badkamer en daarboven twee dienstbodenkamers, zolder en vliering. Het huis is zeer goed onderhouden, doelmatig ingericht en heeft beschilderde muren en plafonds.

Grondlasten f 74.74, Straatlasten f 33.12 en het Delflands sluisgeld f 5.95. Aanvaarding geheel ontruimd bij de betaling van kooppenningen op 1 December 1924; bezichtiging des Maandags en Vrijdags van 2 tot 4 uur, mits vooraf bij den bewoner belet vragende.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen ten kantore van genoemde Notarissen aan de Nassaulaan No. 2a.

De Notarissen H. M. J. JANSSEN, te 's-Gravenhage en Mr. F. H. J. J. SUYS, te Breda, zullen op **DINSDAGEN 7 OCTOBER 1924,** bij inzet en op **DINSDAG 14 OCTOBER** bij afslag, telkens des n.m. 2 uur in het Venduhuis der Notarissen te 's-Gravenhage, publiek verkoopen:

Het **WINKELHUIS,** met afzonderlijke bovenwoning te 's-Gravenhage, aan de

Zoutmanstraat 53d en Prins Hendrikplein 1,

kadaster Sectie Z. No. 1891, groot 97 c.A.

Grondbelasting 1924 f 128.34.

Straatbelasting id. f 62.14.

Delflands Sluisgeld 1924 f 8.98.

Winkel is in eigen gebruik, bovenhuis is verhuurd tot 30 April 1925 voor f 900.—.

Betaling der kooppenningen en aanvaarding onder gestanddoening der loopende huur 15 Dec. 1924.

Bezichtiging Maandag en Donderdag van 2—4 uur.

Nadere inlichtingen ten kantore van genoemde Notarissen. A 3745

Bericht van Inzet.

Notarissen Jhr. Mr H. J. H. STOOP en E. G. F. PAYOT te 's-Gravenhage berichten, dat bij de op 16 September 1924 gehouden veiling het perceel A3730

J. v. d. Doesstr. 61-63

in bod is gebracht op

f 8600.—.

De gunning blijft vastgesteld op DINSDAG 23 SEPTEMBER 1924.

Notaris A. J. TASSEMEIJER te 's-Gravenhage zal op DINSDAG 7 OCTOBER 1924 veilen en op DINSDAG 14 OCTOBER d.a.v. gunnen, telkens des middags na 2 uur, in het Venduhuis van de Vereeniging der Notarissen aan de Nobelstraat te 's-Gravenhage:

HET ERFPACHTSRECHT tot 1 Mei 1997 van een perceel grond aan de DE GHEYNSTRAAT te 's-Gravenhage, kadaster gemeente 's-Gravenhage, Sectie AM, No. 4929, groot 80 centiaren, met alle rechten van den erfpachter op den op dien grond gestichten opstal, bestaande in een PAKHUIS met afzonderlijke BOVENWONING, plaatselijk gemerkt

De Gheynstr. 130-132.

Bevattende: beneden: pakhuis met open grond; bovenhuis: 4 kamers, 2 kabinetten en keuken. Aangesloten op het gemeenteriool en voorzien van leidingen voor gas, electrisch licht en wat -.

Het pakhuis is verhuurd tot 1 Mei 1925 voor f 43.33 per maand; het bovenhuis is in eigen gebruik geweest.

Het houten loodsje, de watertank op het balcon van het bovenhuis en de geleidingen en machinerieën, behoorende tot de waschinrichting, zijn eigendom van den huurder van het pakhuis.

Erfpachtscanon f 86.—, grondlasten f 34.73, straatlasten f 7.04, sluisgeld f 2.34, alles per jaar.

Aanvaarding op den dag der toewijzing.

Betaling kooppenningen op 1 December 1924 met 6 pct. rente van af de aanvaarding tot de betaling.

Bezichtiging Maandag en Donderdag van 2—4 uur.

Inlichtingen ten kantore van Notaris TASSEMEIJER, Koninginnegracht 13, 's-Gravenhage.

Ten overstaan van den Notaris M. TREUB te 's-Gravenhage zal op DINSDAGEN 7 en 14 OCTOBER 1924, des namiddags na 2 uur, in het Venduhuis der Notarissen aan de Nobelstraat te 's-Gravenhage in het openbaar worden geveild en verkocht:

Het **HEERENHUIS** met erf en tuin te 's-Gravenhage

EMMASTRAAT 61,

kadaster sectie R. no. 7924, groot 2 aren 9 centiaren.

Het huis bevat: beneden: vestibule met marmeren lambrizeering, 2 kamers en suite, serre, keuken, kelder; op de 1e étage: voorkamer en achterkamer en suite met serre, kabinet; op de 2e étage: 2 kamers, badkamer, kabinet en zolderruimte.

Het huis is voorzien van electrisch licht, gas en waterleiding, heeft vele vaste kasten, marmeren schoorsteenmantels en vele andere gemakken.

Lasten over 1924: grondbelasting f 74.74, straatbelasting f 33.36, Delflands sluisgeld f 5.06.

Aanvaarding 1 November 1924, betaaldag kooppenningen 1 December 1924 met 5½ pct. rente van den aanvaardingsdag. A3734

Bezichtiging Maandag en Donderdag van 2—4 uur.

Nadere inlichtingen geeft voornoemde Notaris, 312 Trompstraat te 's-Gravenhage.

Ten overstaan van den Notaris M. TREUB te 's-Gravenhage, zal op **DINSDAGEN 7 en 14 OCTOBER 1924,** des namiddags na 2 uur, in het Venduhuis der Notarissen aan de Nobelstraat te 's-Gravenhage, in het openbaar worden geveild en verkocht:

Het **HEERENHUIS** met erf en tuin te 's-Gravenhage,

Javastraat 82

met uitgang naar de Surinamestr., kad. sectie P no. 5717, groot 3 aren 42 centiaren.

Het huis bevat: beneden: voorkamer, keuken, bijkeuken, kelder, in den tuin bergplaatsen; op de 1e étage: 4 kamers en groote serre; op de 2e étage: 4 kamers, badkamer en balcon; op de zolderverdieping: 2 kamers, badkamer en zolderruimte.

Het huis is voorzien van vele vaste kasten, electrisch licht, gas en waterleiding, centrale verwarming en warmwatervoorziening van uit de keuken en vele andere gemakken.

Lasten over 1924: grondbelasting f 192.25, straatbelasting f 107.10, Delflandssluisgeld f 12.82.

Aanvaarding en betaaldag kooppenningen 1 December 1924 of bij overeenkomst eerder. A 3735

Bezichtiging Maandag en Donderdag van 2—4 uur.

Nadere inlichtingen geeft voornoemde Notaris, 312, Trompstraat te 's-Gravenhage.

Ten overstaan van den Notaris M. TREUB te 's-Gravenhage, zal op **DINSDAGEN 7 en 14 October 1924,** des namiddags na 2 uur in het Venduhuis der Notarissen aan de Nobelstraat te 's-Gravenhage, in het openbaar worden geveild en verkocht:

Het **HEERENHUIS** met erf, tuin en garage aan de

Piet Heinstraat en de Elandstraat

te 's-Gravenhage, plaatselijk gemerkt **Piet Heinstraat nummer 72,** kadaster sectie Z no. 1839, groot 2 aren 7 centiaren.

Het huis bevat: sousterrain: waarin keuken, kamer, kelder, kolenhokken en poetskamer; op de beletage: 2 kamers en suite, kabinet en balcon; op de 1e étage: 3 kamers, badkamer en balcon, op de zolderverdieping 2 kamers, bergplaats en zolderruimte.

Het huis is voorzien van electrisch licht, gas en waterleiding, heeft vele vaste kasten, marmeren schoorsteenmantels, geschilderde plafonds en vele andere gemakken.

Op den grond aan de Elandstraat mag worden gebouwd.

Lasten over 1924: grondbelasting f 81.10, straatbelasting 36, Delflands sluisgeld f 5.45.

Aanvaarding daags na de gunning. Betaaldag kooppenningen 1 December 1924 met 5¼ pCt. rente van den aanvaardingsdag.

Bezichtiging Maandag en Donderdag van 2 tot 4 uur.

Nadere inlichtingen geeft voornoemde notaris, 312 Trompstraat te 's-Gravenhage. A 3733

Ten overstaan van Notaris N. S. ARRIENS, te 's-Gravenhage, zullen in het openbaar op **DINSDAGEN 7 en 14 COTOBER 1924,** telkens 's nam. 2 uur in het Venduhuis v. d. Vereeniging der Notarissen a/d. **Nobelstraat** te 's-Gravenhage, resp. worden geveild en verkocht de navolgende perc. aan de

Jozef Israëlslaan

te 's-Gravenhage en aldaar kadastraal bekend:

I. Een HEERENHUIS met erf en tuin, No. 6, Sectie P. no. 8065, groot 2 A. 98 c.A.

II. Een **HEERENHUIS** met erf en tuin No. 8, Sectie P. No. 8064, groot 2 A. 97 c.A.

III. Een **HEERENHUIS** met erf en tuin No. 10, Sectie P No. 8063, groot 1 A. 87 c.A.

IV. Een **HEERENHUIS** met erf en tuin No. 12, Sectie P. No. 8062, groot 1 A. 85 c.A.

Bevattende de Nos. 6 en 8 elk:

gelijkvloers: marmeren vestibule en hall, spreekkamer, groote kamer en suite met serre, kelder, keuken, bijkeuken, tuin en brandstoffenbergplaats.

1e verdieping: kamer en suite met achterbalcon, zijkamer, achterkamer, badkamer.

2e verdieping: voorkamer met balcon, zijkamer, tusschenkamer, dienstbodekamer en 2 achterkamers, waarvan een met balcon.

Bevattende de nos. 10 en 12 elk:

gelijkvloers: vestibule, kamer en suite met serre, kelder, keuken, tuin en brandstoffenbergplaats.

1e verdieping: kamer en suite, badkamer, achterkabinet met balcon.

2e verdieping: voorkamer, tusschenzolder, achterkamer en 2 kabinetten.

Aangesiagen over 1924:

Grondbel. no. 8 voor f 149.63, No. 10 voor f 74.79, No. 12 voor f 64.11.

Straatbel. No. 8 voor f 79.12, No. 10 voor f 34.36, No. 12 voor f 29.56.

Delfl. sluisgeld No. 6 voor f 10.04, No. 8 voor f 10.04, No. 10 voor f 5.05 en No. 12 voor f 4.35.

No. 6 is over 1924 nog niet aangeslagen in de grond- en straatbel.

No. 6 is onverhuurd.

No. 8 is verhuurd tot 31 October 1926 met één optiejaar voor f 2500.— 's jaars.

No. 10 is verhuurd tot 31 December 1925 voor f 1500.— 's jaars.

No. 12 is verhuurd tot 31 Juli 1928 voor f 1600.— 's jaars.

De perc. zijn voorzien van electr. licht, gas- en waterleiding, de Nos. 6 en 8 tevens van warmwaterleiding en krachtleiding voor electr. verwarming.

Alle perc. zijn te aanvaarden, dadelijk na de gunning.

Betaling der kooppenningen 24 Nov. 1924 met bijbetaling van 6 pCt. rente 's jaars van af den dag der aanvaarding.

Bezichtigingsdagen Maandag en Donderdag van 2—4 's nam.

Nadere inlichtingen ten kantore van Notaris ARRIENS, Wassenaarsche kade No. 22.

ROTTERDAMSCHE BANKVEREENIGING
ROTTERDAM · AMSTERDAM · DEN HAAG

KAPITAAL f 75.000.000
RESERVE f 37.000.000

DEPOSITO'S
CHEQUE REKENINGEN MET RENTEVERGOEDING
ALLE BANKZAKEN

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ
Amsterdam - Rotterdam - 's-Gravenhage
RENTE VOOR DEPOSITO'S:

Direct opvorderbaar	1½ pCt.
1 maand opzegging	2 pCt.
3 maanden opzegging	2½ pCt.
6 „ „	3 pCt.
12 „ „	4½ pCt.

Voor andere en vaste termijnen, zoomede voor groote bedragen rente-vergoeding nader overeen te komen. C 5932 32

Bank voor Nederlandsche Gemeenten
TE 'S-GRAVENHAGE.

UITGIFTE eener 6% GELDLEENING
groot F 1.000.000
verdeeld in stukken van f 1000, f 500, f 100

Ondergeteekende bericht, dat op MAANDAG 22 SEPTEMBER 1924, van des voormiddags 9 uur tot des namiddags 4 uur de inschrijving is opengesteld op bovengenoemde Uitgifte

tot den koers van 98½ %

te 's-Gravenhage bij de Bank voor NEDERLANDSCHE GEMEEENTEN en de ROTTERDAMSCHE BANKVEREENIGING;
te Amsterdam bij de ROTTERDAMSCHE BANKVEREENIGING;
te Rotterdam bij de ROTTERDAMSCHE BANKVEREENIGING en bij alle Kantoren van de NATIONALE BANKVEREENIGING.

Prospectussen en inschrijvingsbrieven zijn bij bovengenoemde Kantoren verkrijgbaar. B 4631 70

's-Gravenhage, 15 September 1924.

BANK VOOR NEDERLANDSCHE GEMEENTEN.

GEMEENTE 's-HERTOGENBOSCH

UITGIFTE VAN
f 1.500.000.- 6 pCt. Obligatiën
in stukken van f 1000.— en f 500.— nominaal.

Ondergeteekende bericht, dat zij de inschrijving op bovengenoemde uitgifte tot den koers van 98 pct. openstelt op

VRIJDAG 26 SEPTEMBER 1924,
van des voormiddags 9 tot des namiddags 4 uur,

te 's-HERTOGENBOSCH, ten kantore van den Gemeente-Ontvanger en de Nationale Bankvereeniging en te ROTTERDAM, AMSTERDAM en 's-Gravenhage ten kantore van de Rotterdamsche Bankvereeniging.

Prospectussen en inschrijvingsbiljetten zijn bij bovengenoemde kantoren verkrijgbaar. B5464-82

ROTTERDAMSCHE BANKVEREENIGING.
ROTTERDAM, 20 September 1924.

5½ % Leening der
PROVINCIE GELDERLAND
GROOT f 4.000.000.-.

Ondergeteekende bericht, dat de inschrijving op bovengenoemde leening zal zijn opengesteld ten kantore der:
NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ te Amsterdam, zoomede bij hare Agentschappen te Rotterdam en 's-Gravenhage,
GELDERSCHE CREDIETVEREENIGING te Arnhem en alle hare vestigingen, op

Dinsdag 23 September 1924,
van des voormiddags 9 uur tot des middags 4 uur, tot den koers van:

98¾ pCt.

Prospecti en inschrijvingsbiljetten zijn bij de kantoren van inschrijving verkrijgbaar. B5398-80

Arnhem, 17 September 1924.

GELDERSCHE CREDIETVEREENIGING.

OPROEPING.

Allen, die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan de nalatenschap van wijlen Mevr. Wed. L. J. S. VAN KEMPEN—v. OORDT, gewoond hebbende te 's-Gravenhage, Bezuidenhout no. 39, en aldaar op den 2 Augustus 1924 overleden, gelieven daarvan opgave te doen ten kantore van Notaris J. H. BOSCH, Parkstraat no. 95, 's-Gravenhage. A3737

LONGLIJDERS.
vraagt uitvoerige gratis brochure No. 19. Dr. GEBHARD & Co., den Haag. B5460-5

LAAT UW KLEEDING KEEREN!
Overjassen f 15; Costuums f 20; prima afwerking. D2000K
„NOVUM", v. LOOSTRAAT 104
TEL. 33612.

Pension v. Arnhem
Groothertoginnelaan 77.
Kamers beschikbaar.
D2286

DAMES.
Bekwaam costuumnaister beveelt zich aan voor het maken en moderniseeren van alle Dameskleeding. Franklinstraat 60. Telef. M. 5116.

TE HUUR
bij de Schev. Boschjes CHIC GEM. RIANT GELEGEN HEERENHUIS. Electr. licht, bad, telefoon. f 225.— p. m. Adres te bevragen bij Boekh. E. Noordijk, Bankastr. 14a. B5365 8

BRANDSTOFFEN.
Anthraciet afgeh. f 2.90, thuisbez. f 325. Eierkolen afgeh. f 1.50, thuisbezorgd f 1.75. Firma v. d. VOORT BOEREN, Korte Vleerstr. 25—27, Tel. 11008. D2284-7

HAAG. N.V. Woning Bureau Ris, Elandstr. 47. Telef. M. 5456. alle inlichtingen gratis. Aan kooper of huurder wordt geen provisie berekend. C2162-5

PEDICURE - MANICURE
REGENTESSELAAN 138.
Spreekuur: na 12 uur vm. B5363-5

20 Ct. per K.M.
BELT U OP 14757 en U bekomt een ruimen Luxe Auto à 20 cts. per K.M.
GARAGE S. v. WIERINGEN, Smidsplein 8, 14757. D1916-7

Engl. Anthraciet	30/50 en 20/30	3.75
Belg. „	30/50	3.40
„ „	20/30	3.20
„ „	10/30	2.90
Geklopte Cokes		1.90
Parelanthraciet		2.—
Lange Turf per honderd		2.25
Korte „ „ „		1.60

Brandstoffenhandel
Dunne Bierkade 21. Tel. 36326
Anthraciet Beslist steenvrij.
H.L. op wagen aanwezig.

Piano's en Vleugels
in huur van af
f 8 en f 15
per maand.
Speciaal adres:
Fa. S. C. VAN OUDHEUSDEN & CO
Zeestraat 58.

VRAAGT PRIJSCOURANT
STOOMWASCH- EN STRIJKINRICHTING
SPRONK
WITTE SINGEL 14, LEIDEN
TELEFOON 1035.
Eigen autobesteldienst Leiden, Den Haag, Scheveningen

DROSTE
Gezond en Voedzaam

Dat Droste's Verpleegster Cacao gezond, voedzaam en meestal beter en wenschelijker is dan andere dranken, behoeven wij het steeds toenemend aantal verbruikers van

DROSTE'S VERPLEEGSTER CACAO

wel niet mede te deelen. Hebt gij er echter wel eens over nagedacht, dat gij nog op vele andere wijzen kunt genieten van het volle fijne aroma van Droste's Verpleegster Cacao, nl. door ze te gebruiken bij de bereiding van spijzen.

De smakelijkste schotels

kunt ge ermede klaar maken. Om U hierbij behulpzaam te zijn hebben wij een eenvoudig goed verzorgd receptenboekje doen samenstellen met niet minder dan 52 speciale cacao-recepten van Mevrouw M. Wittop-Koning. Dit handige boekje zal iedere huisvrouw willen bezitten. Gij zult verstelt staan welke heerlijke gerechten ge met of van Droste's Verpleegster Cacao kunt maken. Bij inzending van onderstaande coupon zenden wij omgaand de

52 Cacao-recepten gratis

Verzoeke toezending van uw gratis Receptenboek
Naam:
Straat:
Plaats:
106
(Kan als drukwerk in open enveloppe ingezonden worden)

DROSTE'S Cacao-en Chocoladefabrieken, HAARLEM

B5457 620

Nederl.-Indische Escompto Mij.
OPGERICHT IN 1857
KAPITAAL fl 50.000.000
waarvan geplaatst en volgestort fl 47.000.000.-
RESERVE 12.000.000.-
Hoofdkantoor BATAVIA.
Agentschappen in de voornaamste plaatsen van Nederlandsch-Indië, te Amsterdam en te 's-Gravenhage, Lange Vijverberg 13.
INCASSI OP INDIE
BANKZAKEN IN HET ALGEMEEN
Deposito's 1 jaar opzegging 4½ pCt.
SAFE-DEPOSIT - Open en Gesloten Bewaarneming
C 212

INCASSO-BANK
LANGE HOUTSTRAAT 19
BIJKANTOREN: STATENLAAN 46
LAAN VAN MEERDERVOORT 226
VERSTREKT CREDIETEN
AAN HANDEL EN INDUSTRIE
OPENT REKENING-COURANT MET RENTEVERGOEDING

PROBEERT HET EENS
met GESCHOOLDE en ONGESCHOOLDE KRACHTEN te betrekken van de Arbeidsbeurs voor den O.-I. M., Oude Varkensmarkt 41 te Nijmegen, Tel. 1867.
Correspondent voor 's-Gravenhage en Omstreken
C. J. L. VERHOEVEN, Valkenboschkade 34 Den Haag.
C 4705 20

BADEN EN GEYSERS
VASTE WASCH-TAFELS

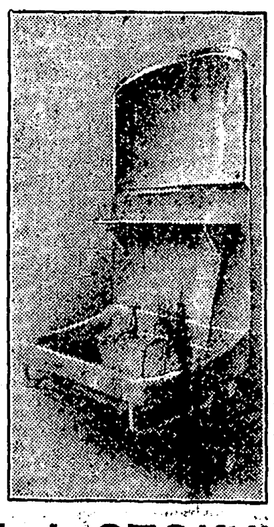

VLOER- TAFEL- EN PIANO-LAMPEN
ELECTR. KRONEN
B5458 80

W. J. STOKVIS'
KONINKLIJKE FABRIEK VAN METAALWERKEN
HEERENGRACHT No. 9
Monsterzalen geopend van 9 tot 6 uur.
Ook des Zaterdags.

FIRMA JOH. V. D. MEIJDEN DZN.
TROMPSTRAAT 47—53 C1199 12
MARQUIZEN - ROLLUIKEN
Opgericht 1860. — Heeft geen filialen. — Telefoon 30495

TE KOOP AANGEBODEN
een flink riant WINKELHUIS, voor alle doeleinden geschikt, geheel opnieuw gerestaureerd, met apart bovenhuis, beide ledig, dus direct te aanvaarden, op prima stand Zoutmanstraat, alhier. Geheel nieuwe rioleering en aan gem.-riool aangesloten. Te bevr.: Statenlaan 142, Tel. 41776. C4708

G. D. LANGEREIS
STATENLAAN 39 ARCHITECT TELEFOON 52583
is het speciale adres voor hen, die een huis willen koopen, of aan hun huis iets willen laten verbouwen of repareeren en daarover eerst Technisch Advies, Begrooting van kosten of bij uitvoering deskundig toezicht wenschen. C3189 24

HEERENHUIZEN TE KOOP
a/d. Koningin Wilhelminalaan te Voorburg, halte Wassenaarstraat, geen erfpacht, groot 150 M2., bev. 9 kamers, w.o. badk., zolder, 2 W.C., voor- en achtertuin.
PRIJS f 13.500.—.
Luxe afgewerkt te aanvaarden 1 Nov. a.s. Inlichtingen op het Werk en bij den Architect, Telef. 50451. C4706

VAN HELTEN & NASSETTE
(OUD-RIJKSONTVANGER) C2956 24 (ACCOUNTANT)
'S-GRAVENHAGE: Molenstraat 47b, Tel. 12324
ROTTERDAM: Korte Hoogstraat 36a, Tel. 14108
AANGIFTEN - BEZWAARSCHRIFTEN - ADVIEZEN
ALLE ACCOUNTANTSWERKZAAMHEDEN

KUNST EN LETTEREN

TENTOONSTELLING PRIJSVRAAG WINKELGALERIJ LAAN VAN MEERDERVOORT.

(Voorm. fabriek Rademaker.)

Dat van 152 ontwerpers maar vier een belooning voor hun arbeid ontvingen, zou, in aansluiting met de onlangs gevoerde polemiek, de reden kunnen zijn voor de traditioneele verzuchting :hoeveel nuttelooze geestesarbeid is weer voor deze prijsvraag verricht. Er zij echter onmiddellijk aan toegevoegd, dat wij voor ons die verzuchting niet zullen slaken. Integendeel hebben wij van het oogenblik der uitschrijving af de gedachte van deze prijsvraag toegejuicht, omdat zij in de allereerste plaats het verheugend verschijnsel is, dat meer en meer van den kant der bouwondernemrs het contact met goede bouwkunstenaars gezocht wordt. Bovendien wordt door zulke prijsvragen juist een kans gegeven aan de jongeren, om hun krachten te toonen, de aandacht op hun werk te vestigen. En dat zelfs 152 hun arbeid gegeven hebben is wel een bewijs, dat het motief van waardeloozen geestesarbeid door de inzenders zelf niet zoo zwaar wordt gewogen.

Aan de uitschrijfsters van deze prijsvraag (Bouwbureau Johs. Schippers) brengen wij dan op deze plaats gaarne onze hulde voor de gedachte tot het uitschrijven der prijsvraag, de juiste wijze waarop zij zich aan alle desbetreffende regelen heeft onderworpen, de bijzonder gelukkige keus van de juryleden (dr. H. P. Berlage en prof. M. J. Granpré Molière) en het vlotte verloop van de beoordeeling. Vooral wat het laatste betreft zijn onze prijsvraagmededingers niet verwend. De gevallen, dat zij evenwel maanden op den uitslag moesten wachten als hier dagen, zijn niet zeldzaam in de geschiedenis der prijsvragen van de laatste jaren.

En toch was de keuze van de jury niet zoo heel gemakkelijk. Wel konden er van de 152 ontwerpen misschien dadelijk een 125 op het eerste gezicht ter zijde worden gelegd, maar er zijn toch heel wat ontwerpen, die verraden dat een zeer bekwaam kunstenaar er de geestelijke vader van is. Zelfs zijn er zooveel fijne en nieuwe gedachten geopperd, juist in verband met het uitvoeren in het groot van rijen woningen, dat deze prijsvraag volkomen geslaagd mag heeten.

En zichtier nu een der grondslagen voor de beoordeeling der ontwerpen. Het ging er niet om een volkomen vrij ontwerp te maken, waarbij de ontwerper nu eens kan uitpakken wat hij in zijn mars had, maar het ging om met de minst mogelijke middelen een zuiver architectonisch geheel te maken, niet kostbaar en practisch voor de uitvoering. Een ontwerp met allerlei kostbare details schrikt den bouwondernemer af, omdat hij weet dat de hypotheekbanken daar eer minder dan meer hypotheek op geven en de kooper geen cent meer voor zoo'n bewerkelijken gevel betaalt. Het was dus door de prijsvraaguitschrijfster heel juist gezien, dat zij al de plattegronden van de winkels en de woningen in schema vastlegde, omdat zij weet, wat op het oogenblik verkoopbaar is. Nu verklaar ik ronduit; dat als einddoel een dergelijk systeem mij niet sympathiek is. De omstandigheden van het oogenblik zijn evenwel niet te veranderen en zoodoende moet het beste wat dan te krijgen is, aanvaard worden.

Een andere moeilijkheid, die door de meeste inzenders en wel speciaal door die van de architectonisch beste ontwerpen over het hoofd gezien is, was de in de situatie tot uitdrukking gebrachte wensch om tusschen de gevels van het woningblok en het café een scheiding te brengen, zoo, dat beide gedeelten zonder bezwaar afzonderlijk zouden zijn uit te voeren en dan toch een afgerond geheel zouden vormen.

De derde moeilijkheid school in de Fahrenheitstraat, waar — eenige weken geleden wezen wij er nog eens op — een gedeelte van het hoekperceel niet hooger dan tot de eerste verdieping mag worden gebouwd en de plattegrond de cafézaal over bijna het geheele grondvlak, dus ook over dat lage gedeelte, wenschte. Architectonisch is daar maar een heel enkel ontwerp uitgekomen, d.w.z. alleen voor zoover het het vlakke gedeelte van den gevel betreft, want de achtergevels der woningen aan de Laan van Meerdervoort blijven van uit de Fahrenheitstraat wel zichtbaar.

Volkomen geslaagd, d.w.z. dat deze drie moeilijkheden alle zonder beperking goed zijn opgelost, acht ik niet één ontwerp. Het met den eersten prijs bekroonde (motto Hans, ontwerper A .J. Westerman, Amsterdam), steekt echter in de oplossing van de eerste en tweede moeilijkheid zóóver boven de andere uit, dat men het tekort van de oplossing der derde moeilijkheid gaarne vergeeft. Bij den gevel van het woningblok voelt men onmiddellijk met iemand te doen te hebben, die begrepen heeft, waar het om gaat: een eenvoudige, zakelijke architectuur, herhaling van een zelfde motief, zonder evenwel tot een doodend rhythme te vervallen. Bijna alle ontwerpers hebben er naar gestreefd huisje voor huisje te laten spreken. Westerman niet. Voor hem is het woningblok een geheel, dat de lange, slepende, eindelooze lijn van de straat geeft. De scheiding tusschen café en woningblok is duidelijk aangegeven; tegelijk is evenwel dat café een zeer juist gevoelde afsluiting van het woningblok en het is van den ontwerper heel goed gezien een andere afsluiting te maken tegen de bestaande bebouwing. Daardoor zal de geheele groep als een enkel zelfstandig gebouw werken.

De tweede en de derde prijs zijn tezamengevoegd en gedeeld door de motto's Plastiek en Vis à Vis. Het eerste is door de ongemotiveerde sprongen en banden inderdaad wel plastisch, maar weinig rustig. Er is veel te veel detailplastiek, en het is een heel goed voorbeeld hoe 't niet moet. In Vis à Vis is de plastische werking door de zelfstandigheid der bouwdeelen wel veel zuiverder, maar het heeft juist de fout van de afzonderlijke huisjes, waar ik van sprak. De boekoplossing is te plomp, te zwaar, en mist 't min of meer uitnoodigende van een café.

De vierde prijs (motto Cambrinus) is nuchter, goedkoop. Wel zijn er dezelfde gedachten in aanwezig als bij den eersten prijs, maar het geheel maakt den indruk van slordigheid, van te vlug afgemaakt te zijn. De zware baksteenen gevel staat b.v. erg wankel op de dunne pootjes van de winkelgalerij; de balcons en uitbouwen aan de verdiepingen van het café zijn door niets gemotiveerd; zij maken een gezochten indruk; dat geheele café-blok trouwens staat in de Fahrenheitstraat wel in een heel losse betrekking tot den onderbouw!

Van de overige ontwerpen achtelk motto Kopblok wel het beste. Ook het ange gesloten gevelvlak voor de woningen, als bij den eersten prijs is m. i. als architectonisch eenheid het best opgelost.

Dan zijn er nog de motto's Galerij, Combinatie en Simultanéité, die ik wel belangrijk vind. Galerij is door de goede harmonische vlakverdeeling interessant, maar misschien wat te decoratief. Ook is de scheiding tusschen woningen en café niet in het oog gehouden. Combinatie is ook een goed ontwerp. De ontwerper heeft zich echter vooral bij het café, laten verleiden door een aantal Amsterdamsche vormen (ronde balcons e. d.) waarmee hij niet goed is weggekomen. Het café zal een weinig gezelligen indruk maken.

Simultanéité is een architectonisch belangrijk ontwerp. Als ruimteconstructie (ook in de kleurwerking), acht ik het zeer geslaagd, ten deele, voor zoover het café betreft, doch minder goed wat de woningen aangaat, omdat ook weer het woninke afzonderlijk gebleven is. De ontwerper heeft zich echter niet de minste voorstelling gemaakt, wat de kosten wel zullen zijn voor de uitvoering van dit ontwerp! En dit is een geweldige fout, die hem onmiddellijk buiten het kader van het programma stelde.

Ten slotte is er een ontwerp, motto Nederland, dat aan de Fahrenheitstraat den gevel van het gebouw de Nederlanden aan het Sophiaplein te Amsterdam geeft. Aangezien het teekenwerk heel behoorlijk is, vraagt men zich af, of de ontwerper zich niet tot een zeer ongepaste grap heeft laten verleiden.

* * *

Merkwaardig acht ik, dat naar mijn gevoel de beste ontwerpen uit Amsterdam gekomen zijn. Daaraan zal niet vreemd zijn, dat door bemiddeling van den Amsterdamschen Woningdienst zeer veel goede architecten in aanraking worden gebracht met bouwondernemers. De resultaten daarvan zijn bijzonder bevredigend en langzamerhand leeren beide groepen elkaar best begrijpen. Hoeveel de stad er al mee gewonnen heeft, ga men eens zien in Amsterdam-Zuid, -West, en -Oost.

Men neme er in den Haag een voorbeeld aan!

Jan Wils.

DE DAMES BRONGERSMA EN BROCKMAN.

De Vuurslag.

Zij zijn zusters. Mevrouw Brockman etst, mevrouw Brongersma bepaalt zich tot decoratief werk.

De etsen zijn illustratief, niet onaardig, maar weinig zeggend. Enkele teekeningen enz. versterken den indruk niet. Dit bescheiden talent zou het best tot zijn recht komen in de illustratie van kinderboeken en sprookjes.

Een ware verrassing echter zijn de decoratieve improvisaties van mevrouw Brongersma. Zij bepaalt zich geheel tot de versiering van boekbanden, doozen, papieren zakjes, kaarten, van alles wat voor versiering in aanmerking komt. Zij maakt niet, zij versiert .Maar een zoo vrije, spontane, uitbundige en tegelijk beheerschte fantasie zal men slechts zelden bij onze decoratieve kunstenaars ontmoeten.

Het werk is uiterst bescheiden; typisch vrouwewerk, zoo men wil. Maar hier is niets van die ietwat saaie degelijkheid, de constructieve schoolschheid, waardoor het werk onzer vrouwelijke kunstnijveren zoo damesachtig aan kan doen. Het werk is levend, geestig, plezierig als de meest rasechte volkskunst.

Dáár moeten wij heen, op dit gebied.

Het is een onuitputtelijk genoegen zich te verdiepen in die rijke wereld der zuiver decoratieve schoonheid. Het is ronduit verbluffend hoe de ontwerpster telkens, in elk kleinste schetsje, weet te verrassen door haar vindingrijkheid en door haar intuïtie van nooit wankelenden smaak, hoe zij steeds hetzelfde blijft en nimmer zich herhaalt in de honderden uitingen harer sprankelende verbeelding.

Het karakter der snelle lijnen, der grillige rhythmen, der teeder-heldere kleuren, doet 't meest denken aan Japansche kunst, hoewel men vergeefs zal zoeken naar een directe beïnvloeding van dit volk, dat de gave der gratie vertegenwoordigt.

Wel zeer pretentieloos moet deze bescheiden en origineele vrouw zijn, dat zij niet schroomt zooveel vergankelijke nietigheden (als bonbonzakjes en menukaarten) door haar schoonheidsdrang te adelen en dat zij haar werk tegen zoo lage prijzen te grabbel gooit!

Just Havelaar.

GOUDEN JUBILEUM MARIE VAN WESTERHOVEN.

Een interview.

Men schrijft ons uit Amsterdam:

Marie van Westerhoven jubelt. Vijftig jaar heeft zij het lief en leed van het tooneelleven meegemaakt en tal van herinneringen zijn aan de vele gebeurtenissen gedurende deze reeks van jaren verbonden.

Terstond was ze bereid aan ons verzoek, om ons iets uit vervlogen tijden te vertellen, te voldoen. Als we even praten, voert ze ons terug naar het jaar van haar eerste optreden 1865, toen ze 5 jaar oud als Lili speelde in het Vrouwtje van den Donau. Drie generaties stonden dien avond van den 5en October op de planken: Mevr. Stoetz-Majofski, haar grootmoeder, Christine Stoetz, haar moeder, en zij zelf. Veel kinderrollen heeft zij nadien gespeeld. Zij heeft het groote voorrecht gehad voor het voetlicht te staan met mevr. Kleine-Gartman, die later haar leermeesteres zou zijn. Edoch het heeft weinig gescheeld of ze was niet aan het tooneel gebleven, maar was voor zang opgeleid. Zij had een uitstekende stem, maar zij was..... te jong. Ze was twaalf en als ze zeventien was kon ze eerst pensionnaire van den Koning zijn. Ze kreeg nu haar opleiding aan de Tooneelschool van de Mij. tot Nut van het Algemeen, aan de Kloveniersburgwal, waar van Hees directeur was en waar Hammecher les in 't tooneelspel gaf. Anna Sablairolles, Lous van Dam en Willem van Korlaar waren er de andere leerlingen. Vier jaar is ze daar gebleven. Dan krijgt ze een engagement bij A. van Lier, waar ze debuteert als Frans in De Soldatenfamilie. Een jaar is ze verbonden aan het gezelschap van Valois in den Haag en daarna speelt ze de soubrettes bij le Gras, van Zuylen en Haspels en later bij de Rotterdamsche afdeeling van het Nederlandsch tooneel. Na een korten tijd in Gent vertoefd te hebben, komt ze bij Prot en zoon in Frascati, haar glorietijd, die even onderbroken geweest is door een verblijf in Utrecht, waar zij met Rentmeester een eigen gezelschap gehad heeft.

Met groote bewondering gewaagt zij van het prachtige regietalent van Prot. Ontzaglijk veel heeft hij de bij zijn gezelschap geëngageerden geleerd en volmondig erkent zij dat haar zoon, Louis Chrispijn Jr., zijn meeste kennis bij hem heeft opgedaan. Als komische Alte is Marie van Westerhoven bij Prot opgetreden en groot is het aantal glansrollen uit dien tijd. We denken aan de fijne kaartlegster Prudence in Tais toi mon coeur, van Hennequin en Veber, waarin Julia Ude als gast optrad en aan de oude keukenmeid Madeleine in Georges Feydeau's Een Heer in het Spel.

Na bij Prot te zijn geweest en bij Kreeft en Buderman in de toenmalige Artis-Schouwburg vertrekt ze naar Indië. Een schitterend land, verklaart ze. We hebben er gespeeld met Cor Ruys, Tilly Lus en Louis Bouwmeester Jr. in Fransche blijspelen als L'Ane de Buridan, en Het Zevende Gebod. Drie jaar heeft ze dan gespeeld in het Flora Theater en eindelijk bij Royaards, Heyermans en de Haghesangers. Bij Royaards heeft ze eenige van haar liefste rollen gespeeld als Marianne, de moederrol in Palestina van Karel de Wind en de rol van de Heks in De Heks van Haarlem, die tevoren door Jan Musch gecreëerd was.

Ik houd er niet van, zegt ze, stukken van een bepaald genre te spelen. Ik speel graag alles, maar ik geef de voorkeur aan ernstige karakterrollen en in dit opzicht speelde ik graag bij Royaards. Het is jammer, dat tegenwoordig het spel door de regie wel wat op den achtergrond gedrongen wordt. Veel geld wordt aan de monteering van een stuk ten koste gelegd en te weinig wordt de speler vrijgelaten in het uitbeelden van een rol. Te weinig is men er zich van bewust, dat ook het huidige publiek in de eerste plaats spel wil zien, dat het iets wil ondergaan en dat het eigenlijk afkeerig is van alles wat zweemt naar cliché of oppervlakkigheid. Men ziet hoe nog steeds Spree en Bouber met de Jantjes volle zalen trekken en er bestaat weinig twijfel of we keeren terug naar de romantiek op het tooneel. Niet voldoende wordt er ook in onzen tijd op gelet of de tooneelkunstenaar werkelijk talent heeft en te veel wordt er aan gedacht dat hem zulks kan bijgebracht worden op een tooneelschool, welker taak het slechts kan zijn de opvoeding te voltooien. Onjuist is het te meenen, dat bij een moderne regie geen spontaan spel mogelijk zou zijn. Pitoeff, Moissi en Wegener hebben ons dat getoond. Met den laatste is Marie van Westerhoven in ons land in Gespenstersonate opgetreden, waarbij ze de rol vervulde van Hummels frühere Verlobte.

Met de Dertig Zilverlingen van A. van Sprinkhuysen zal ze jubileeren en aardig is het de geschiedenis van het stuk te vernemen, dat in 1898 geschreven is en dat geen gezelschap op het repertoire wilde nemen. Mevr. Van Westerhoven zag er een prachtig speelstuk in en in 1903 ging de première in de Salon de Variété in de Amstelstraat, waarbij Anton van Elsen, Jo de Boer, Betsy Cremer, Martha Coerdes, de schrijver en zijzelf optraden. Er kwam geen publiek en in haar wanhoop en teleurstelling noodigde Marie van Westerhoven de pers en verschillende artisten als Louis Bouwmeester, Willem Royaards om te komen kijken. Het stuk kreeg een schitterende recensie en na acht dagen leege zalen kwam eindelijk de belangstelling en een serie voorstellingen zijn hierop gevolgd.

Met dit Joodsche drama, dat zijn actualiteit nog niet geheel en al heeft ingeboet, gaat Marie van Westerhoven een tournée door ons land maken. We zullen haar weer kunnen bewonderen, zooals we dat zoo vaak gedaan hebben. Immers een rasartiste is ze, die bij haar eerste opkomen direct de figuur, welke ze heeft voor te stellen, ons voor oogen toovert en die haar door haar fijn spel zoo weet te vervolmaken, dat ze ons geen oogenblik meer uit de gedachte gaat.

Spel moet van binnen uit komen en het moet zoo sterk zijn, dat de toeschouwer het ondergaat, zegt ze. Welnu, Marie van Westerhoven heeft steeds aan dezen maatstaf, dien ze zichzelf en anderen stelt, kunnen voldoen en ongewijfeld zal op haar feestavond blijken hoezeer men den serieuzen arbeid van deze eminente kunstenares weet te waardeeren.

E. K.

HET MASKER.

De uitgeversfirma A. Brinkman en Zn., te Gouda, en de Uytgeverije Vant Ryckste schrijven het volgende:

„Eenigen tijd lang worden allerlei foutieve en fictieve berichten in de pers gelanceerd ter zake van het her-verschijnen of vervolgen van het maandblad Het Masker.

Wij stellen er prijs op de feiten even in het volle licht te zetten.

In het begin van dit jaar heeft de firma Brinkman haar uitgave het Masker, welke onder redactie van den heer Simon Koster eenige jaren verschenen was, om diverse redenen gestaakt. In het najaar echter heeft de firma, in samenwerking met de Uytgeverije Vant Ryckste plannen gemaakt om het tijdschrift aan het eind van het jaar opnieuw te laten verschijnen en hebben zij den heer Eduard Veterman, letterkundige te 's-Gravenhage, aangezocht de redactie op zich te nemen. Alle overeenkomsten dien aangaande zijn thans afgesloten. Het uitgevers-syndicaat, door onze firma's gevormd, zal het Masker binnen enkele weken opnieuw het licht doen zien.

Van een voortzetting of hernieuwing, in welken vorm ook, door den heer Simon Koster is geen sprake. Alle berichten dienaangaande missen rechtmatigen grond. Het uitgeverssyndicaat staat dan ook gereed elke aanranding van haar rechten van zijn rechten wettelijk te verdedigen."

Académie de Danses Rocco - Dubois
De L'Académie des Maîtres de Danses de Paris.
FRANSCHE SPECIALIST IN MODERNE DANSEN EN MAINTIEN LESSEN
34 JAN PIETERSZ. COENSTRAAT (Bezuidenhoutkwartier) — TELEFOON 71909
AANVANG WINTERCURSUS VANAF 1 OCTOBER
Zaterdag speciale KINDERCURSUSSEN in de moderne en plastieke dansen.
Inschrijving dagelijks van 11—3 en van 6—8 uur. C4672 24

ANDRIESSEN-CONCERTEN.

De heer Andriessen verzoekt ons, om misverstand te voorkomen mede te deelen, dat hij van Dinsdag 30 October af voor de leden van de Haagsche Volks-Universiteit 5 lezingen (dus geen concerten) houdt over de ontwikkeling der klavierliteratuur.

Op 29 November 1924, 15 Januari en 7 Maart 1925 geeft Andriessen alhier 3 klavier-avonden in Diligentia. Op deze concerten zal hij o.m. werken der besproken componisten uitvoeren.

SIXTIJNSCHE KAPEL.

We hebben dezer dagen bericht, dat de Sixtijnsche Kapel dit jaar niet in ons land zou komen. Thans deelt de concertdirectie dr. de Koos mee, dat de a.s. tournée uitgesteld is tot November of tot het voorjaar van 1925.

ANATOLE FRANCE.

Het bericht over den gezondheidstoestand van Anatole France, aan 'n Fransch blad ontleend, is, volgens den Parijschen correspondent van het Hbld., onjuist. Hij meldt, dat de toestand van den grooten Franschen schrijver ernstig blijft. De zieke wordt door twee dokters behandeld en kan geen bezoek ontvangen. Alleen zijn zeer intieme vrienden worden tot hem toegelaten.

FRIEDRICH VON FLOTOW.

In de Berlijnsche Volksopera is Martha van von Flotow weer eens voor het voetlicht gebracht. Aan de opvoering moet nog al het een en ander hebben geheperd. De Voss. Zt. merkt althans op „Ja — Martha is een opera, waarvan de opvoering niet zoo maar uit den mouw kan worden geschud. Zij heeft hare bekoring, maar deze treedt alleen aan het licht, als eerste krachten zich vol toewijding aan haar geven en regisseur en dirigent zich met voldoende eerzucht in haar dienst stellen".

Gisteravond na afloop van de voorstelling in het Theater Odeon werd den leden van het gezelschap door den president-commissaris,den heer E. H. de Vries (directeur van de Deli-Batavia Tabak Mij.), een souper in Hotel des Indes aangeboden. De heer De Vries sprak de leden van het gezelschap toe en wekte hen op om den directeur het vertrouwen te blijven schenken, dat zij in hem hebben gesteld. Na het voorlezen van een pakje telegrammen met gelukwenschen van tooneelvrienden (o. a. van den te Parijs vertoevenden criticus Frits Lapidoth), werd nog het woord gevoerd door den heer A. Abbing (hoofdinspecteur Departement van Financiën), commissaris, den regisseur Louis Chrispijn Jr. en ten slotte door den directeur, die allen dank zegde.

De directie van het Koninklijk Zoölogisch Botanisch Genootschap heeft met de Co-Operatie een overeenkomst getroffen, waardoor het mogelijk is den leden een abonement op vier opera-avonden aan te bieden tegen geringen prijs. De data en de te geven opera's zijn: Dinsdag 25 November Lohengrin, Donderdag 25 Dec. 1ste Kerstdag Die Walküre, Zondag 25 Januari Tiefland, Zondag 22 Februari Tannhaüser.

In een dezer opera's zal Jac. Urlus optreden.

In de pas vermelde opera-opvoeringen te Maastricht door het Théâtre Royal te Luik zullen als nieuwe werken worden vertoond: Quand la Clocke sonnera, van de Bachelet, Marouf van Rabaud, Le Grillon du Foyer, van Zamadoïs, Francèse de Céselli van Fr Gaillard, Nuit Persane van Saint-Saëns, Il etait une Bergère... van Lattès, La Glu, Thérèse, Sigurd Oruhée, La Mégère Apprivoisée, Les Contes d'Hoffman, l'Attaque du Moulin, enz.

Rient van Santen zingt morgen vijf nieuwe geestelijke liederen van v. d. Sigtenhorst Meyer op teksten van Jan Luycken in de Naarderkerk, begeleid door Johan Schoonderbeek. Freule Repelaer zal dien middag eveneens zingen, en het concert zal besloten worden door de eerste orgeluitvoering van v. d. Sigtenhorst's Lied der Wijsheid.

De heer Willem Groen, die Dinsdagavond bij De Zwaan in de Groote Kerk meewerkt, is bas-bariton en leerling van P. C. Brederode.

Naar gemeld wordt, is te Bellingwolde (Gd.) in het z.g. Klooster anno 1645 een muurschildering van ongeveer 1 M2. blootgelegd. Eenige geschilderde guirlandes omringen het blootgelegde, waarop een ridder in vol ornaat is waar te nemen.

Van het Internationaal Antiquariaat (Menno Hertzberger) te Amsterdam ontvingen wij catalogus No. 24, waarin werken van Nederlandsche litteratuur van de Middeleeuwen tot 1800 tegen vastgestelde prijzen worden te koop geboden.

Er zijn weer tal van interessante boeken bij.

De Musikblätter des Anbruch geven een Schönbergnummer uit bij gelegenheid van Schönberg's 50sten verjaardag. Het bevat o.a. bijdragen van den jarige zelf, van Paul Bekker, Malipiero, Casella, Schreker, Scheinpflug en Schnabel.

Er zijn ook notenvoorbeelden bij en eenige anecdotes, verteld door Hans Eisler.

Voor de Beethovenconcerten, die Schneevoigt te Berlijn dirigeert, zijn als solisten geëngageerd Arthur Schnabel, Karl Flesch, Nicolai Orloff, Zinaide Jurjewskaja, Leonid Kreutzer en Wilhelm Guttmann.

Het groote werk van Max Reger Variations und Fuga über ein Thema van J. S. Bach is door Karl Pillney bewerkt voor piano met orkest. De eerste uitvoering zal 21 October te Keulen plaats hebben onder leiding van Abendroth.

Reinhardt zal het nieuwe blijspel van Paul Géraldy: Der Herr seines Herzens, in zijn schouwburg te Weenen voor het voetlicht brengen.

Pallieter is bij Harpers te Nieuw-York in een vertaling van C. B. Bodde verschenen.

Het nieuwe tooneelstuk van Henry Bernstein, La galerie des glaces, zal 20 October in het Théâtre Gymnase te Parijs worden opgevoerd.

Ernst Toller's: Der entfesselte Wotan is ter opvoering in de Neue Wiener Bühne aangenomen.

Filmcritiek.

CITY THEATER.

De vier Jaargetijden.

Mogen wij het programma dat deze week op het doek gebracht wordt als een experiment beschouwen; als een poging om het publiek eindelijk ook eens een film-opvoeding te geven? Het ware te wenschen. Maar waarschijnlijk is het niet. Wij voor ons zien in het feit, dat men het aangedurfd heeft een filmprogramma vrijwel geheel te vullen met natuurkiekjes meer een toevalligen samenloop van omstandigheden Hoe het zij, blijkens de belangsteling, welke het City-Theater trok, zou men mogen veronderstellen, dat het bioscoop-bezoekend publiek ook nog wat anders wenscht dan sentimenteele romannetjes; of griezelverhalen, waarin moord en doodslag, diefstal en verleiding met volle maat worden verstrekt; of pompeuze historische en geschiedkundige rolprenten, waarin het met de werkelijkheid op een accoordje gegooid is. Tenzij Nap de la Mar met zijn tweetal getrouwen door de opvoering van een wat grof een-actertje voor de volle zaal heeft gezorgd. Mocht dit laatste het geval zijn, dan zouden wij ons te meer kunnen verheugen in de omstandigheid dat de bezoekers gelegenheid hebben gehad om er zich van te overtuigen, dat het mogelijk is om een goed, een prachtig en een aantrekkelijk filmwerk te vertoonen, zonder dat dit daarom steeds een roman of een verhaal behoeft te zijn. Want wie achter den titel van „De Vier Jaargetijden" een romantisch verhaal zoekt zal bedrogen uitkomen.

En toch is het romantisch, zooals heel de natuur, heel het leven van plant en dier voor ons stervelingen feitelijk één brok romantiek is. Het is geen geschiedenis... en toch is het een verhaal, een roman waarin de artisten — onbetaalde medespelenden — de dieren zijn, die hun rollen op meesterlijke, namelijk natuurlijke wijze spelen, waarvoor de natuur en de natuurkrachten de entourage en de decors leverde, zooals geen levend artist ze zou kunnen scheppen. Zoo is deze film geworden tot een roman van het jaar, met zijn wisseling van jaargetijden, zijn ontwaken en groeien tot den bloeienden zomer, zijn verouderen en afsterven tot den barren winter.

De ontwerper van dit bijzondere filmwerk moet zelf wel heel veel liefde voor de natuur hebben gevoeld en liefde tevens voor de dierenwereld om het moeilijke gegeven op zoo boeiende wijze te verwerken, zijn fotografie op te werken tot een zoodanige hoogte, dat ook de toeschouwer meeleeft in het wonderbaarlijke en grootsche leven dat de natuur schept.

Het is een prachtige film voor het onderwijs; de toeschouwers leeren er in één uur meer van, dan van nog-zoo-goede cursussen in plant- en dierkunde, te meer omdat de rolprent tevens liefde opwekt tot al dat mooie en levende, wat boeken noch prenten vermogen,en waartoe feitelijk alleen de natuur zelf in staat is.

Misschien zal men, evenals wij deden, zich eenigszins hinderen aan de vele opschriften en verklaringen. Maar wij begrijpen volkomen dat deze nu eenmaal noodzakelijk zijn bij een dergelijke film. Wellicht zal in de toekomst dit euvel — want als zoodanig voelen wij zulks — zijn te vermijden, zooals men blijkens de berichten uit Amerika daar reeds kans heeft gezien een film te vervaardigen zonder een enkel bijschrift, welke desondanks toch voor het publiek volkomen duidelijk en begrijpelijk is gebleken.

Ten slotte zij er nog op gewezen, dat van de Haagsche Hispano Filmfabriek een film loopt van de eerste reis van het stoomschip Flandria van den Kon. Holl. Lloyd naar de Noorsche Fjorden, waarvan de beide operateurs de heeren Alsem en van Meyenhoff, een fraaie serie beelden hebben weten te vervaardigen met goed geslaagde natuuropnamen.

H. L.

APOLLO-THEATER.

Trouw nooit om geld!

Trouw nooit om geld, want dan volgen er allerlei onaangename verwikkelingen. Je wordt veel te rijk voor je eenvoudige afkomst en slaat geestelijk op hol. Er komen avonturiers op je af en op stuk van zaken wordt je bijna vergiftigd en van moord verdacht. De film is gelukkig goedhartig en man en vrouw vinden na vele wederwaardigheden een nieuw ideaal in elkanders armen.

Maar toch: Trouw nooit om geld! De Amerikaansche filmfabriek in kwestie wil ons dezen goeden raad vast in 't gemoed prenten en heeft daarom schurken en avonturiersters in 't leven geroepen als afschrikwekkend voorbeeld, maar ze stelt er als troost een complete modeshow (in kleurenfotografie), een Toetanchamen-cabaret met bijbehoorende dansen en meer echt Amerikaansche millionnairsweelde tegenover.

Er valt genoeg te bekijken en — zoo men wil — te benijden aan deze film. De Amerikanen kunnen goed fotografeeren en de moraal is après tout zeer gezond: trouw nooit om geld!

Het bijprogramma biedt een humoristische film: Aap, wat ben je 'n mooie jongen, waarin Monty Banks zeer dwaze invallen heeft. Voorts het (Fransche) journaal en de Revue. De muziek is zeer te loven.

L. W.

SCALA.

Nju.

De tragi-comedie Nju van Ossip Dynow behoeft hier niet meer te worden bekend gemaakt. Het was een heerlijke verrassing, dat Willy Mullens plots zijn programma wijzigde en deze prachtfilm vertoonde.

Arme, kleine Nju! Wat moet de schrijver haar hebben liefgehad en hoe zeer is de volle nadruk op haar schrijnend noodlot bewaard gebleven! De rolverdeeling was dan ook om zoo te zeggen eenig: Nju: Elisabeth Bergner, de man: Emil Jannings, Hij: Conrad Veidt. Dat Jannings en Conrad Veidt dit stuk spelen zouden met hart en ziel, was te verwachten. Maar Elisabeth Bergner was een openbaring. Het was verrukkelijk mooi! Zóóveel bewogenheid, zoo een arme, arme gewonde ziel; het was magistraal.

De wijze, waarop men het tooneelstuk voor de film in scène gezet had, kon beter. Om het stuk getrouw te blijven, had men de karakteristieke filmeigenschappen niet voldoende uitgebuit. En de muzikale illustratie (die vóór de pauze goed was), leek nergens naar. Hier werd een strijkkwartet verlangd en niet: marschmuziek. Ware Rubinstein's Melodie in F niet een heerlijk leitmotiv geweest?

Men moest deze film over een week nog eens naar den kleinen, intiemen Residentiebioscoop overbrengen en daar door het fijne trio laten begeleiden. De film zou er zeer bij winnen!

Nog even wil ik aanstippen het zeer mooie spel der kleine gouvernante, wat trof door spontaneïteit en adel.

* * *

Het Bijprogramma.

Actueel als steeds, bracht Willy Muliens ons natuurlijk de Kameropening en de ontbulling van Willem II. Het publiek klapte hartelijk, toen de Koningin op 't doek kwam.

Voorts: Wat moet een operateur filmen? Het antwoord lag er al in opgesloten: De film kan alles. Je kunt 't zoo raar niet bedenken, of we kunnen het projecteeren. Dit grapje toonde nog eens, dat de film voor niets staat.

Mooi. Indië liet weer eens een gouden scherfje schitteren en daarna kwam een komische film. „Een" komische film..... maar welk een beschaafde humor! Welk een beminnelijkheid ook! Er zaten allerliefste kwaliteiten in. En intusschen was het heerlijk dwaas.

Een uitmuntende avond!

L. W.

* * *

ASTA THEATER.

De Asta Revue opent het filmprogramma met ditjes en datjes, waaronder zeer interessant: Een vliegtocht over de Mount Hood.

Geef 'm de ruimte is de film die het dwaze genre vertegenwoordigt, het werkje bevat werkelijk wel eenige geestige vondsten, terwijl het Asta journaal een selectie is van wetenswaardigheden, gekozen uit niet minder dan zeven verschillende buitenlandsche journalen. Als muzikale attractie speelt het orkest een Carmenfantasie van Schreiner, een nummer waarin de blazers vooral goed werk lieten hooren.

Helena de groote film zullen we niet nader beschrijven, ook op dit, het tweede deel van dit grootsche werk, zullen we in dit blad nog terugkomen.

FAMILIE-BIOSCOOP.

Na een kort vóór-programma, waarin het Pathé-journaal een paar mooie momenten geeft (duiks-demonstraties in de Seine, een hout-trein in Californië(en in een grappige klucht de avonturen van een photograaf, wiens vrouw klanten werft, worden vertoond, geeft de Familie-Bioscoop het tweede (laatste deel) van de sensatieflim „Het Indisch grafmonument", Dit gedeelte draagt als ondertitel. „De tijger van Eschnapur".

OLYMPIA-THEATER.

Ditmaal twee hoofdnummers! Potasch en Perlmoer wordt zeer vermakelijk gespeeld en: Ween niet, Moeder! is een aangrijpend drama. Het journaal is interessant als steeds en: De waarzegster brengt heerlijk leven in de brouwerij, haalt een groot lachsucces.

RESIDENTIE-BIOSCOOP.

Zij die: Als de Winter komt bij Alberts Frères in Scala nog niet zagen kunnen deze mooie film naar het bekende boek van Hutchinson nu in den Residentie-Bioscoop volgen. Een kostelijk beeldje, een combinatie van film-fotografie en teekening: Van alles wat uit ons filmprentenboek gaat aan het hoofdnummer vooraf.

ONTSPANNINGS-ADRESSEN
VOOR ZATERDAGAVOND EN ZONDAG
20—21 SEPT. 1924

Kasteel Oud Wassenaar
AFTERNOON-TEA
MET CONCERT EN DANS.
AUTODIENST VANAF HOTEL „DE TWEE STEDEN" IEDER HEEL UUR V.A. 10 U. V.M.

RESTAURANT EMPORIUM
HOOGSTRAAT 16, 'S-GRAVENHAGE
LUNCH f 1.75.
DINERS f 2.-, f 2.50, f 3.-, f 3.50.
DAGSCHOTELS vanaf f 1.25.

DIERENTUIN
WORDT LID VAN DEN DIERENTUIN
Van October af elken Zondagmiddag Uitvoering (voor de Leden), hetzij Concert, Tooneel, Bioscoop of Voordracht

CONCERT- EN THEATERGIDS.

Maandagavond gaat de eerste Volksvoorstelling van het Rotterd. Hofstad-tooneel in den Kon. Schouwburg.

Gespeeld wordt Het poortje of de duivel in Kruimelburg, door dr. Fred. van Eeden.

Woensdag zal het Schouwtooneel, directie Adr. van der Horst en Jan Musch, in den Koninklijken Schouwburg opvoeren De wedloop met de schaduw, tooneelspel in drie bedrijven van Wilhelm von Scholz, met mevrouw Wilh. v. d. Horst-v. d Lugt Melsert. Jan Musch en Co Balfoort in de hoofdrollen.

Donderdag geeft het gezelschap de eerste voorstelling te Amsterdam van Pieter Langendijk's Krelis Louwen in den Stadsschouwburg. Dit is de eerste van de serie abonnementsavonden voor den Amsterdamschen Kunstkring Voor Allen. Jan Musch speelt de hoofd- en titelrol.

Het programma van het Volksconcert a.s Zondagavond in het Concertgebouw te Amsterdam, onder leiding van Gabrilowitsch, luidt: Ouverture Oberon; Vierde Symphonie, Schumann; Les Sirènes, Glière; Voorspel Kowantchina, Moussorgski; Le Divin Poème, Scriabine.

Naar wij vernemen, zal in het Scala theater van 1 October af een revue, getiteld Verdien je wat? opgevoerd worden, met oorspronkelijken muziektekst van Dolly en Harry Streletskie. Deze revue is meer dan 200 maal te Amsterdam en Rotterdam met succes gegaan. De hoofdrollen zijn in handen van Louis Davids, Is. Zwaaf en Piet Köhler.

ROTTERDAMSCHE BANKVEREENIGING
ROTTERDAM · AMSTERDAM · DEN HAAG

KAPITAAL f 75.000.000
RESERVE f 37.000.000

DEPOSITO'S
CHEQUE REKENINGEN MET RENTEVERGOEDING
ALLE BANKZAKEN

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ
Amsterdam - Rotterdam - 's-Gravenhage
RENTE VOOR DEPOSITO'S:
Direct opvorderbaar ..... 1½ pCt.
1 maand opzegging ..... 2 pCt.
3 maanden opzegging ..... 2½ pCt.
6 „ „ ..... 3 pCt.
12 „ „ ..... 4½ pCt.
Voor andere en vaste termijnen, zoomede voor groote bedragen rente-vergoeding nader overeen te komen. C5932 32

Bank voor Nederlandsche Gemeenten
TE 'S-GRAVENHAGE.
UITGIFTE eener 6% GELDLEENING
groot F 1.000.000
verdeeld in stukken van f 1000, f 500, f 100

Ondergeteekende bericht, dat op MAANDAG 22 SEPTEMBER 1924, van des voormiddags 9 uur tot des namiddags 4 uur de inschrijving is opengesteld op bovengenoemde Uitgifte
tot den koers van 98½ %
te 's-Gravenhage bij de Bank voor NEDERLANDSCHE GEMEEENTEN en de ROTTERDAMSCHE BANKVEREENIGING;
te Amsterdam bij de ROTTERDAMSCHE BANKVEREENIGING;
te Rotterdam bij de ROTTERDAMSCHE BANKVEREENIGING en bij alle Kantoren van de NATIONALE BANKVEREENIGING.
Prospectussen en inschrijvingsbrieven zijn bij bovengenoemde Kantoren verkrijgbaar. B 4631 70
's-Gravenhage, 15 September 1924.
BANK VOOR NEDERLANDSCHE GEMEENTEN.

GEMEENTE 's-HERTOGENBOSCH
UITGIFTE VAN
f 1.500.000.– 6 pCt. Obligatiën
in stukken van f 1000.— en f 500.— nominaal.

Ondergeteekende bericht, dat zij de inschrijving op bovengenoemde uitgifte tot den koers van 98 pct. openstelt op
VRIJDAG 26 SEPTEMBER 1924,
van des voormiddags 9 tot des namiddags 4 uur,
te 's-HERTOGENBOSCH, ten kantore van den Gemeente-Ontvanger en de Nationale Bankvereeniging en te ROTTERDAM, AMSTERDAM en 's-Gravenhage ten kantore van de Rotterdamsche Bankvereeniging.

Prospectussen en inschrijvingsbiljetten zijn bij bovengenoemde kantoren verkrijgbaar. B5464-82
ROTTERDAMSCHE BANKVEREENIGING.
ROTTERDAM, 20 September 1924.

5½ % Leening der
PROVINCIE GELDERLAND
GROOT f 4.000.000.–.

Ondergeteekende bericht, dat de inschrijving op bovengenoemde leening zal zijn opengesteld ten kantore der:
NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ te Amsterdam, zoomede bij hare Agentschappen te Rotterdam en 's-Gravenhage,
GELDERSCHE CREDIETVEREENIGING te Arnhem en alle hare vestigingen, op
Dinsdag 23 September 1924,
van des voormiddags 9 uur tot des middags 4 uur, tot den koers van:
98¾ pCt.
Prospecti en inschrijvingsbiljetten zijn bij de kantoren van inschrijving verkrijgbaar. B5398-80
Arnhem, 17 September 1924.
GELDERSCHE CREDIETVEREENIGING.

OPROEPING.
Allen, die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan de nalatenschap van wijlen Mevr. Wed. L. J. S. VAN KEMPEN—v. OORDT, gewoond hebbende te 's-Gravenhage, Bezuidenhout no. 39, en aldaar op den 2 Augustus 1924 overleden, gelieven daarvan opgave te doen ten kantore van Notaris J. H. BOSCH, Parkstraat no. 95, 's-Gravenhage. A3737

LONGLIJDERS.
vraagt uitvoerige gratis brochure No. 19. Dr. GEBHARD & Co., den Haag. B5460-5

LAAT UW KLEEDING KEEREN!
Overjassen f 15; Costuums f 20; prima afwerking. D2000K
„NOVUM", v. LOOSTRAAT 104 TEL. 33612.

Pension v. Arnhem
Groothertoginnelaan 77.
Kamers beschikbaar.
D2286

DAMES.
Bekwaam costuumnaaister beveelt zich aan voor het maken en moderniseeren van alle Dameskleeding, Franklinstraat 60, Telef. M. 5116.

TE HUUR
bij de Schev. Boschjes CHIC GEMRIANT GELEGEN HEERENHUIS. Electr. licht, bad, telefoon. f 225.— p. m. Adres te bevragen bij Boekh. E. Noordijk, Bankastr. 14a. B5365 8

BRANDSTOFFEN.
Anthraciet afgeh. f 2.90, thuisbez. f 325. Eierkolen afgeh. f 1.50, thuisbezorgd f 1.75. Firma v. d. VOORT BOEREN, Korte Vleerstr. 25—27, Tel. 11008. D2284-7

HAAG. N.V. Woning Bureau Ris, Elandstr. 47. Telef. M. 5456, alle inlichtingen gratis. Aan kooper of huurder wordt geen provisie berekend. C2162-5

PEDICURE - MANICURE
REGENTESSELAAN 138.
Spreekuur: na 12 uur vm. B5363-5

20 Ct. per K.M.
BELT U OP 14757 en U bekomt een ruimen Luxe Auto à 20 cts. per K.M.
GARAGE S. v. WIERINGEN, Smidsplein 8, 14757. D1916-7

Engl. Anthraciet	30/50 en 20/30	3.75
Belg. „	30/50	3.40
„ „	20/30	3.20
„ „	10/30	2.90
Geklopte Cokes		1.90
Parelanthraciet		2.—
Lange Turf per honderd		2.25
Korte „ „ „		1.60

Brandstoffenhandel
Dunne Bierkade 21. Tel. 36326
Anthraciet Beslist steenvrij.
H.L. op wagen aanwezig.

Piano's en Vleugels
in huur van af
f 8 en f 15
per maand.
Speciaal adres:
Fa. S. C. VAN OUDHEUSDEN & CO
Zeestraat 58.

VRAAGT PRIJSCOURANT
STOOMWASCH- EN STRIJKINRICHTING
SPRONK
WITTE SINGEL 14, LEIDEN
TELEFOON 1035.
Eigen autobesteldienst Leiden, Den Haag, Scheveningen

DROSTE
Gezond en Voedzaam

Dat Droste's Verpleegster Cacao gezond, voedzaam en meestal beter en wenschelijker is dan andere dranken, behoeven wij het steeds toenemend aantal verbruikers van
DROSTE'S VERPLEEGSTER CACAO
wel niet mede te deelen. Hebt gij er echter wel eens over nagedacht, dat gij nog op vele andere wijzen kunt genieten van het volle fijne aroma van Droste's Verpleegster Cacao, nl. door ze te gebruiken bij de bereiding van spijzen.
De smakelijkste schotels
kunt ge ermede klaar maken. Om U hierbij behulpzaam te zijn hebben wij een eenvoudig goed verzorgd receptenboekje doen samenstellen met niet minder dan 52 speciale cacaorecepten van Mevrouw M. Wittop-Koning. Dit handige boekje zal iedere huisvrouw willen bezitten. Gij zult versteld staan welke heerlijke gerechten ge met of van Droste's Verpleegster Cacao kunt maken. Bij inzending van onderstaande coupon zenden wij omgaand de
52 Cacao-recepten gratis
Verzoek toezending van uw gratis Receptenboek
Naam:
Straat:
Plaats:
106
(Kan als drukwerk in open enveloppe ingezonden worden)
DROSTE'S Cacao-en Chocoladefabrieken, HAARLEM
B5457 620

Nederl.-Indische Escompto Mij.
OPGERICHT IN 1857
KAPITAAL fl 50.000.000
waarvan geplaatst en volgestort fl 47.000.000.-
RESERVE 12.000.000.-
Hoofdkantoor BATAVIA.
Agentschappen in de voornaamste plaatsen van Nederlandsch-Indië, te Amsterdam en te 's-Gravenhage, Lange Vijverberg 13.
INCASSI OP INDIE
BANKZAKEN IN HET ALGEMEEN
Deposito's 1 jaar opzegging 4½ pCt.
SAFE-DEPOSIT - Open en Gesloten Bewaarneming
C 212

INCASSO-BANK
LANGE HOUTSTRAAT 19
BIJKANTOREN: STATENLAAN 46
LAAN VAN MEERDERVOORT 226
VERSTREKT CREDIETEN
AAN HANDEL EN INDUSTRIE
OPENT REKENING-COURANT MET RENTEVERGOEDING

PROBEERT HET EENS
met GESCHOOLDE en ONGESCHOOLDE KRACHTEN te betrekken van de Arbeidsbeurs voor den O.-I. M., Oude Varkensmarkt 41 te Nijmegen, Tel. 1867.
Correspondent voor 's-Gravenhage en Omstreken
C. J. L. VERHOEVEN, Valkenboschkade 34 Den Haag.
C 4705 20

BADEN EN GEYSERS
VASTE WASCH-TAFELS
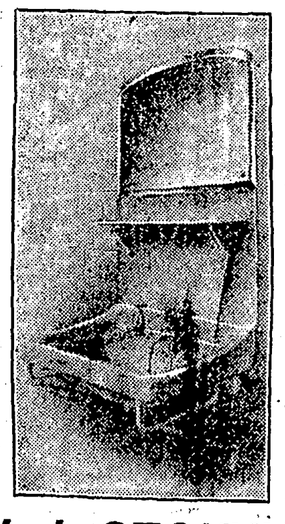
VLOER-TAFEL- EN PIANO-LAMPEN
ELECTR. KRONEN
B5458 80
W. J. STOKVIS'
KONINKLIJKE FABRIEK VAN METAALWERKEN
HEERENGRACHT No. 9
Monsterzalen geopend van 9 tot 6 uur.
Ook des Zaterdags.

FIRMA JOH. V. D. MEIJDEN DZN.
TROMPSTRAAT 47—53 C1199 12
MARQUIZEN - ROLLUIKEN
Opgericht 1860. — Heeft geen filialen. — Telefoon 30495

TE KOOP AANGEBODEN
een flink riant WINKELHUIS, voor alle doeleinden geschikt, geheel opnieuw gerestaureerd, met apart bovenhuis, beide ledig, dus direct te aanvaarden, op prima stand Zoutmanstraat, alhier. Geheel nieuwe rioleering en aan gem.-riool aangesloten. Te bevr.: Statenlaan 142, Tel. 41776. C4708

G. D. LANGEREIS
STATENLAAN 39 ARCHITECT TELEFOON 52583
is het speciale adres voor hen, die een huis willen koopen, of aan hun huis iets willen laten verbouwen of repareeren en daarover eerst Technisch Advies, Begrooting van kosten of bij uitvoering deskundig toezicht wenschen. C3189 24

HEERENHUIZEN TE KOOP
a/d. Koningin Wilhelminalaan te Voorburg, halte Wassenaarstraat, geen erfpacht, groot 150 M2., bev. 9 kamers, w.o. badk., zolder, 2 W.C., voor- en achtertuin.
PRIJS f 13.500.—.
Luxe afgewerkt te aanvaarden 1 Nov. a.s. Inlichtingen op het Werk en bij den Architect. Telef. 50451. C4706

VAN HELTEN & NASSETTE
(OUD-RIJKSONTVANGER) C2956 24 (ACCOUNTANT)
'S-GRAVENHAGE: Molenstraat 47b, Tel. 12324
ROTTERDAM: Korte Hoogstraat 36a, Tel. 14108
AANGIFTEN - BEZWAARSCHRIFTEN - ADVIEZEN
ALLE ACCOUNTANTSWERKZAAMHEDEN

RADIO

Programma voor Zondag 21 September.

Hilversum, 8—10 uur. Optreden van het Hilversumsch Strijk-ensemble voor viool, 2e viool, cello en piano en den heer G. H. Winter, bariton.

De heer Winter zal zingen: Het Kindeke in de Kribbe, Jan Oostveen, Morgenzang, H. Stokhuizen, De Noordzee, E. Hullebroek, Van een smeder, Henry Zagwijn, Als de golven rijzen, Joh. Oostveen, Carmen (Toreadorslied), Bizet.

Londen (365 M. 2LO). 3.20 Tijdsein van de Big Ben. Orgelmuziek (vanuit het nationaal Blindeninstituut). Reginald Goss Custard (organist). Sybil Gordon (sopraan), Gwen Teagle (viool-solo), Carl Weber en Maud Dixon (duetten voor twee piano's). Harcourt Williams (lezing). 5.20 Vertellingen voor de kinderen. 9.20 De Groot en het Piccadilly Orkest. Jan van Zijl (bas). 10.35 Weder optreden van De Groot en het orkest.

Birmingham (475 M. 5IT). 3.20 J. Gilbert Mills (orgel-solo), Isabel Tebbs (sopraan), Norman Notley (bariton). 5.20 Vertellingen voor de kinderen. 9.20 en 10.35 Zelfde programma als Londen.

Bournemouth (385 M. 6BM). 3.20 Licht Symphonie Concert. Robert Strangeways (bariton), Kate Winter (sopraan). The Wireless Augmented Orchestra, onder leiding van kapitein W. A. Featherstone. Het „6BM" koor. 5.20 Vertellingen voor de kinderen. 9.20 en 10.35 Zelfde programma als Londen.

Cardiff (351 M. 5WA). 3. 20 James Passmore (bas), A. Glyn Davies (harp-solo). Lottie Wakelin's Glee Singers. 5.20 Vertellingen voor de kinderen. 8.20 Het koor van de St. Paul's Kerk. 8.50 The Station Orchestra. Felice Hyde (tweede sopraan). 9.20 en 10.35 Zelfde programma als Londen.

Manchester (375 M. 2ZIJ). 3.20 The Stephens Military Band. Klinton Shepherd (bariton). 5.20 Vertellingen voor de kinderen. 7.50 Het „2ZIJ" Orkest. Flora MacDonald Henry (sopraan). 10.35 Zelfde programma als Londen.

Aberdeen (495 M. 2BD). 3.20 Jessie Davidson (tweede sopraan). Tom P. Bissett (bariton). The Wireless Orchestra. 5.20 Vertellingen voor de kinderen. 9.10 The Wireless quartet. 9.20 William Swainson en zijn Koor. 10.35 Opnieuw The Wireless Quartet.

Glasgow (420 M. 5SC). 3.20 Paul Della Torre (piano-solo). Ivor James (violoncel-solo). Dorothy Pugh (sopraan). Anne Ballantine (tweede sopraan). 5.20 Vertellingen voor de kinderen. 9.10 Het Westbourne Koor, onder leiding van A. M. Henderson.

Newcastle (400 M. 5NO). 3.20—5.— Zelfde programma als Londen. 5.20 Vertellingen voor de kinderen. 8.50 Lyrisch Mannenkoor. 9.20 en 10.35 Zelfde programma als Londen.

Cselfsford (1600 M. 5XX). Geeft het geheele programma van Londen.

Parijs. (1780 M. SFR.) 1.05 Concert door het Tzigane-orkest Radio-Paris. 5.05 Concert voor de kinderen met medewerking van mademoiselle Laurent. 9.20 Concert: Fragmenten uit Lohengrin, opera van Wagner, met medewerking van mademoiselle Jeanne Laval, van de Opéra en van monsieur M. Charlesky van de Opéra Comique. 10.20 Radio-dancing door het orkest Mario Cazes.

Brussel (765 M. SBR). 5,20 en 8.20 Concert.

KERKNIEUWS

Ned. Herv. Kerk.

Beroepen: te Berkhout ds. J. N. v. d. Heyden van Berkenwoude.

Geref. Kerken.

Beroepen: te Uithoorn ds. D. K. Wielenga te Baambrugge; — te Kollumerpomp de heer G. Staal, cand. te Zwolle.

GEMENGD NIEUWS

EEN WOESTELING.

De losse werkman J. B. te Maastricht, die van zijn tweede vrouw gescheiden leefde, kwam Donderdagavond in de woning van zijn stiefdochter in de Stokstraat aldaar, waar hij wist, dat zijn vrouw haar intrek had genomen. Toen hij op zijn vraag of zijn vrouw daar was een ontkennend antwoord kreeg, heeft hij met een stoel het huisraad kort en klein geslagen. De man van de stiefdochter greep zijn stiefvader vast, doch B. nam een scheermes, deed daarmee een uitval en sneed de wang van zijn stiefzoon tot aan het oor open. Met toegeschoten hulp is de man overmeesterd en ingesloten.

VOOR ZWAKZINNIGEN.

Door het bestuur der S. A. Rudelsheimstichting is te Hilversum een gebouw met den noodigen grond aangekocht om er het gesticht voor Israël, zwakzinnige kinderen te vestigen.

EEN ROEIBOOT OMGESLAGEN.

Een roeiboot, waarin zich drie personen bevonden en die werd voortgesleept door een der Fop Smit-booten welke van Hardinxveld naar Werkendam overstak, is gisteren omgeslagen. De inzittenden geraakten te water. Twee er van konden bijtijds worden gered, doch de 20-jarige G. uit Werkendam verdronk.

— Te Wijhe is hedennacht het klokkenmagazijn van E. de Boer verbrand. Verzekering dekt de schade.

— In de Marktstraat te Wormerveer is gistermiddag de smederij met woning van den heer C. Smit afgebrand. Huis en inboedel waren laag verzekerd. De oorzaak van den brand is onbekend.

— Te Bergen op Zoom werd gisteren aangifte gedaan van de geboorte van den 20.000n inwoner. Aan den vader van den jonggeborene werd een spaarbankboekje met f 100 geschonken.

UIT DE PERS

De Troonrede.

In de Vrijz. Democraat wijst mr. M(archant) er op, dat het program der Regeering kort is, waarom hij het maar goed vindt, dat in de Troonrede ook een beschouwend gedeelte voorkwam.

Aan zijn artikel ontleenen wij het volgende:

Met het oog op de politieke verhoudingen der rechterzijde, schijnen het ontwerp-Vlootwet en de sociale verzekeringsontwerpen uitermate geschikt om na de schriftelijke voorbereiding onder aan de agenda te komen, zoodat bij den vroegen ingang van het zomerreces wegens de verkiezingscampagne „de Kamer tot haar leedwezen, niet meer in de gelegenheid was om deze belangrijke voorstellen af te werken."

De aankondiging van een nieuw ontwerp-Vlootwet schijnt veeleer verschijnsel van koppigheid dan van politiek doorzicht. Nu het der regeering gelukt is, zonder organieke wet den eersten termijn van haar vlootplan er door te krijgen, was aangewezen, een tweeden stap op dien weg te zetten. Thans schijnt het wel, of zij moeilijkheden zoekt. Is juist wat verluidt, dat het halve uiterste minimum in het nieuwe ontwerp van zijn onmisbaren grondslag, de versterkte steunpunten, zal worden beroofd, dan wordt het voorstel, van het standpunt der regeerings, nauwelijks verdedigbaar.

Het verslag is verschenen van de commissie van voorlichting in zake kapitaalsvermeerdering op den voet van artikel 25, letter c der herziene ordonnantie op de Inkomstenbelasting 1920 (Staatsblad 1921, No. 312).

HET VADERLAND IS HET BESTE DAGBLAD MET OCHTENDEDITIE DAT IN DEN HAAG VERSCHIJNT.

DE MINUUT DIE EEN JAAR SCHIJNT TE DUREN ...

Als je in de tram staat te soezen en plotseling den conducteur de halte hoort afroepen, waar je er noodzakelijk uit moet...

WEGENS UITBREIDING

ONZER AFDEELINGEN

ELLIS-, HOLLERITH- en REKENMACHINES

zullen wij onze overige artikelen, zooals

SCHRIJFMACHINES, KAARTSYSTEMEN, KAARTENKASTEN, CORRESPONDENTIEKASTEN IN HOUT EN STAAL, ADRESSEERMACHINES, DUPLICATORS, COPIEERMACHINES, CHECKWRITERS, BUREAUX, KANTOOR MEUBELEN, STOELEN, ENZ.

tot abnormaal lage prijzen uitverkoopen.

Deze verkoop begint Maandag 22 September in onze Show Rooms.

ROKIN 10, AMSTERDAM -:- COOLSINGEL 85, ROTTERDAM
NOORDEINDE 103, DEN HAAG STEENSTRAAT 99, ARNHEM

L. FLES & Co HOOFDKANTOOR: KLOVENIERSBURGWAL 77, AMSTERDAM C 4711 135

WEENER KLEERMAKER

Telef. 32692. A. GRUDA & Co. W. Pyrmontk. 107.

2de huis van af L. v. M., gesloten huis.
Ontvangen prima Engelsche stoffen, o.a. Ratinés, Ondulés, Winterjas van af f 60.—, Colbertcostumes van af f 65.—, Damesmantels van af f 65.—, Damescostumes van af f 70.—. Schitterend gesorteerde Collectie wordt op aanvraag toegezonden. Voor beste kwaliteit voering, bewerking en coupe wordt ingestaan. C4717

Het Haagsch Tehuis voor Ongehuwden VRAAGT:

voor haar vrijgezellenhuis aan den Rijswijkschenweg te 's-Gravenhage (450 slaapkamers, café-restaurant, enz.), hetwelk in Mei 1925 in exploitatie komt, een

DIRECTEUR

(vrije woning voor gezin, licht, verwarming en water). Vereischten: adm. kennis, beschaving en tact. Leeftijd 30 tot 45 jaar.

Verder een RESTAURATIE-CHEF

(vrije woning, licht, verwarming, water en voeding). Salarissen nader overeen te komen.

Sollicitaties uitsluitend No. D2281 Bureau van dit Blad.

HANDELSCURSUS VOOR DEN MIDDENSTAND

BLEIJENBURG 38

LAAT U VOOR 1 OCTOBER INSCHRIJVEN VOOR DE

OPLEIDING „MERCURIUS"

EN AANVANGSKLASSEN IN ALLE HANDELSVAKKEN

De inschrijving is elken avond van 7—9 uur, (behalve Vrijdag en Zaterdag) in de 1e H. B. S. voor Meisjes, Bleijenburg 38.

VRAAG CIRCULAIRES PER POST. D 2228

HAARDEN EN KACHELS.

Wij hebben op dit moment ongetwijfeld

DE GROOTSTE HAARDEN-SHOW IN NEDERLAND

KOMT EENS KIJKEN!!

FRANS VAN WIJK & ZONEN

DEN HAAG C 4726 30 VLAMINGSTRAAT 24

Maandag 22 September

LAATSTE DAG van den VERKOOP van het restant van den

INBOEDEL

Laan Copes v. Cattenburgh 59

C 4719 ZONDAG 21 SEPTEMBER van 10—4 uur kijkdag 28

Schouwburgen enz.

KONINKL. SCHOUWBURG
N.V. Ver. Rott. Hofst. Tooneel
Directie: Cor. v. d. Lugt Melsert en F. H. Tartaud.

Zondagmiddag 21 Sept. 2 uur (Zondagsprijzen)
HET POORTJE OF DE DUIVEL IN KRUIMELBURG
Blijspel in 5 bedrijven 'n voorspel door Dr. Fred. v. Eeden.
Uit de Pers: Luid applaus, algemeen waardeering de voorstelling, in de aardige costumes van den tijd, was een genoeglijke en welverzorgde.....

Zondagavond 2 Sept. 8.15 (Zondagsprijzen)
Annie van der Lugt Melsert-Van Ees in de 70e opv. van:
BOEFJE
Tooneelbewerking in 5 bedrijven naar het boek van M. J. Brusse. Regie: Cor van der Lugt Melsert.

Maandagavond Gemeente Volksvoorstelling
HET POORTJE OF DE DUIVEL IN KRUIMELBURG

Donderdag 25 Sept. 8.15
DE POLTIERECHTER.
DAVEREN LACHSUCCES !!!

In Studie: SHAKESPEARE'S
VEEL GEMIN GEEN GEWIN
A 3750 53

KONINKL. SCHOUWBURG
's-GRAVENHAGE
VEREENIGD TOONEEL
Directie: Verkade en Verbeek

Dinsdag 23 Septemb., 8 uur
Wegens het groote succes nog ten herhaling van
De Zeven Sleutels van Baldpate
Een geheimzinnig melo-dramatisch blijspel in 2 Afd., een voor- en een naspel van GEORGE M. COHAN.
Vert. v. Dirk Witte. Regie: C. v. Kerckhoven Jr. Prijzen der plaatsen van f 3.50 tot 60 ct. Sted. bel. inbegr.

Holl. Conc. Dir. Dr. G. de Koos
DILIGENTIA.
Drie Piano-Avonden
WILLEM ANDRIESSEN A 3748 15
Diploma's f 4.85 alles inbegr. dag. aan Diligentia.
Losse kaarten per concert f 2.50 alles inbegr.
Bechstein vl. Voornveld en Spoor, Den Haag.

RESIDENTIE BIOSCOOP
KETTINGSTRAAT.

Hedenavond
„ALS DE WINTER KOMT"
Zondag om 2—4—7—9 uur in iedere voorstelling
„ALS DE WINTER KOMT"
Maandagnamiddag 2½ uur
„ALS DE WINTER KOMT"
Maandagavond 8¼ uur
„ALS DE WINTER KOMT"
A 270 K 30

KEIZERSHOF

Fa. v.h. Schade & Oldenkott
SPUISTRAAT 2

Voor Herfst en Winter:

VELOURS DE LAINE voor MANTELS, 140 c.M. breed, alle kleuren, v.a. 4.90
MANTELVOERING prima half zijde, 25 verschillende kleuren, p. meter 3.90
COSTUUMVELVET zwart en gekleurd
55 c.M., 2.50 — 70 cM., 4.75
90 c.M., 5.50 — 110 c.M., 8.90
PRIJZEN PER METER.
WOLLEN RUITEN v. Japonnen en Mantels
NOUVEAUTÉ'S in zijden imprimé stoffen.

PERRY
TOILET-ARTIKELEN
HET ADRES VOOR PRIMA KWALITEIT!
C 4733 13

Verscheiden Garages
In het centrum van Den Haag
TE HUUR.
Groote ruimten met afsluitbare boxen.
Brieven onder No. D 2048 K Bur. v. d. blad. 17

RUIME KEUZE
AUTO-PIANO'S
prima merken, lage prijzen, 10 jaar garantie, betalingen in overleg met den kooper.
VAN DEN BERG,
WEIMARSTRAAT 170
C 4724 20 b/d BEEKLAAN.

Derde Oproeping.

Het Bestuur der Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot Exploitatie van Petroleumbronnen in Nederlandsch-Indië roept hiermede, ingevolge Artikel 6 der Statuten, den eventueelen houder of houders van het aandeel ad

Fl. 1000.— No. 59924

in deze Maatschappij, welk aandeel bericht wordt verloren te zijn geraakt, op, dit stuk, AAN HET KANTOOR DER MAATSCHAPPIJ, Carel van Bylandtlaan 30 te 's-Gravenhage, te vertoonen, zullende bij niet vertoonen hiervan te zijner tijd door bovengenoemd Bestuur voor dat aandeel een duplicaatstuk worden uitgereikt, met gelijktijdige vervallenverklaring van het origineele.
's-Gravenhage, 18 Sept. 1924.

KAS-REGISTERS

GEVRAAGD voor spoedige indiensttreding tegen vast salaris en provisie goed ingevoerd en actief

VERKOOPER-REIZIGER

voor den Haag en omstreken. Geheimh. verz., slechts eerste krachten, die in dit artikel resultaten weten te bereiken, gelieven uitv. te solliciteeren onder No. A17467 Bur. Haagsche Courant. Ook provisie-reizigers voor de provincies gezocht. B5459-20

CHEVROLET - SEDAN

f 2575.- f 2575.-

N.V. JAMES NEFKENS AUTOHANDEL
HOLLANDERSTRAAT 12—24—26 — DEN HAAG

SCHEVENINGEN.

TE KOOP een HEERENHUIS, bev. 9 kamers. Aanvaarding direct. Koopsom f 16.000.— Inlichtingen Fa. JAN DE NIET Jr., Badhuiskade 7, Scheveningen. D2295

MEUBELMAGAZIJN „'T WOONHUIJS"

BEZOEKT ONZE 6 TOONZALEN
GOEDKOOPSTADRES
VOOR COMPLETE MEUBILEERING
Eiken Slaapkamer compleet ..... f 270.-
Eiken Huiskamer Compleet ..... f 325.-
Eiken Heerenkamer compleet ..... f 220.-
GROOTE VOORRAAD IN DIVERSE SOORTEN
AMEUBLEMENTEN
welke wij GEDURENDE SEPTEMBER tegen ABNORMAAL LAGE PRIJZEN aftreeren.
69 PARKSTRAAT 69
C 4716 54

CENTRALE VERWARMING

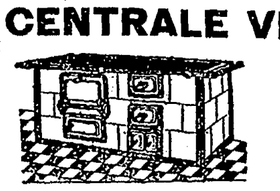

vanuit het KEUKENFORNUIS, Systeem „FRITZ-BREMEN", één vuur voor koken en verwarming. Aanleg ook in bestaande huizen.
„BREMA"
CENTRALE VERWARMING
BARENTSZSTRAAT 2, DEN HAAG, TEL. 36234
C 3818 30

KINDERZEEP

B5453 82

TEL. 15454 **CITY-THEATER** TEL. 15454
VEENESTRAAT.

Onder bijzonder grooten bijval had gisteren de première plaats van HET BEWONDERING AFDWINGENDE filmwerk

DE VIER JAARGETIJDEN

(Het wondere leven der Natuur het geheele jaar rond.....)

Tegelijk met ons wordt dit meesterwerk der Natuur vertoond in het REMBRANDT-THEATER te AMSTERDAM en de Telegraaf schrijft:

„Voor wie van natuuropnamen houdt, brengt 't Rembrandt-Theater deze week EEN VAN DE MOOISTE FILMS, DIE NOG OP DAT GEBIED hebben gedraaid. Ze is opgenomen onder persoonlijke leiding van den conservator der „New-York Zoölogical Society" en geeft allerlei interessante kijkjes in 't planten- en dierenrijk, in alle jaargetijden. De Lente, dat steeds weerkeerend wonder van opbloei in alle takken van leven, de felle, fel sche zomer, de nabloei van den herfst, als alles zich gereedmaakt voor den winterslaap, de winter ten slotte, de eerste sneeuw en het slapend marmotje, dat met geen stok wakker is te krijgen, doch zoodra het in een warme kamer wordt gebracht de oogjes opent, denkend dat het lente is. DIT IS EEN FILM, DIE GEEN STERVELING MAG OVERSLAAN."

Ons verder uitgebreid programma o.a. met:
CHARLY CHAPLIN in CHARLIE NAAR HET LAND VAN BELOFTE, alsmede op het tooneel
NAP DE LA MAR in zijn éénacter: „TRUUSJE GAAT UIT SCHOONMAKEN" hebben de zaal doen DAVEREN VAN HET LACHEN. A3749

Plaatsbespreken dagelijks van 10 tot 7 uur aan de Cassa.

SCALA - ALBERTS FRÈRES

EEN PROGRAMMA ZOOALS DEN HAAG NOG NOOIT ZAG!

EMILE JANNINGS
CONRAD VEIDT
ELISE BREGNER
IN NJU

Bestijging Jungfrau — Reizen in Indië — Staten Generaal, Willem II Wat een Operateur filmen moet.
DE COURANT ALBERTS FRÈRES

MONTY BANKS
de nieuwste Amerikaansche Humorist.
Race naar het Geluk.

Zondag 2 groote Voorstellingen. — De eerste van 2 tot 5 tegen gereduceerde prijzen. — De tweede van 8 tot 11 uur.
Plaatsbespreken dringend aanbevolen. A 269 K 120